

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA POSTOJNA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

GOMANCE

(2020 – 2029)

Štev.: 05 – 20/20

OSNUTEK

KAZALO

0	UVOD.....	1
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	<i>Lega</i>	3
1.1.2	<i>Relief</i>	5
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	5
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	5
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	6
1.1.5.1	<i>Matična podlaga</i>	6
1.1.5.2	<i>Tla</i>	6
1.1.6	<i>Krajinski tipi, gozdnatost</i>	7
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	8
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	11
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	14
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA.....	14
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	15
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	15
1.5.1	<i>Lovstvo</i>	15
1.5.2	<i>Kmetijstvo</i>	16
1.5.3	<i>Poselitev</i>	16
1.5.4	<i>Infrastruktura</i>	17
1.5.5	<i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	17
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	17
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	17
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	18
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	19
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	20
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	28
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV	32
3	OPIS STANJA GOZDOV	34
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	34
3.2	LESNA ZALOGA	35
3.2.1	<i>Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	37
3.2.2	<i>Način ugotavljanja tarif</i>	38
3.3	PRIRASTEK	39
3.3.1	<i>Način ugotavljanja prirastka</i>	39
3.4	RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV	40
3.5	TIPI SESTOJEV.....	41
3.6	OHRANJENOST GOZDOV.....	42
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	42
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	43
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	43
3.10	ODMRLO DREVJE	45
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	47
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	47
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU.....	50
4.2.1	<i>Posek</i>	50
4.2.1.1	<i>Posek po RGR in primerjava z načrtovanim</i>	50
4.2.1.2	<i>Posek po vrstah sečenj</i>	53
4.2.1.3	<i>Posek po skupinah drevesnih vrst</i>	54
4.2.1.4	<i>Posek po debelinskih razredih</i>	55
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	56

VSEBINA

4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	57
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	57
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2010 – 2019.....	57
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2010 – 2019	57
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	59
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	59
5.1.1	Površina.....	59
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek.....	59
5.1.3	Kontrolni izračun lesne zaloge.....	61
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	62
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	62
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	64
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	65
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	65
6.2	USMERITVE	65
6.2.1	Splošne usmeritve	65
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	67
6.2.2.1	Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov	67
6.2.2.2	Usmeritve za krepitev socialnih funkcij gozdov	72
6.2.2.3	Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov	74
6.2.2.4	Usmeritve za uskladitev funkcij gozdov	75
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	76
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom 76	
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	76
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	76
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	76
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	79
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	80
6.3	UKREPI	80
6.3.1	Možni posek.....	80
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	83
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali	84
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	84
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	85
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	86
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE GOMANCE.....	87
9	RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI	90
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNO GOJITVENIH RAZREDOV	90
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	92
9.2.1	Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji (66).....	92
9.2.1.1	Stanje gozdov v RGR 66	92
9.2.1.1.1	Rastišče v RGR 66	92
9.2.1.1.2	Stanje sestojev v RGR 66	93
9.2.1.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	95
9.2.1.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 66	95
9.2.1.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 66	95
9.2.1.3.2	Drevesna sestava v RGR 66	96
9.2.1.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 66.....	96
9.2.1.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 66	97
9.2.1.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 66	97
9.2.1.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 66	97
9.2.1.4.3	Ukrepi v RGR 66.....	98
9.2.2	Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov (69)	99

VSEBINA

9.2.2.1	Stanje gozdov v RGR 69	100
9.2.2.1.1	Rastišče v RGR 69	100
9.2.2.1.2	Stanje sestojev v RGR 69	100
9.2.2.2	Analiza preteklega gospodarjenja	102
9.2.2.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 69	102
9.2.2.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 69	102
9.2.2.3.2	Drevesna sestava v RGR 69	102
9.2.2.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 69	103
9.2.2.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 69	103
9.2.2.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 69	103
9.2.2.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 69	103
9.2.2.4.3	Ukrepi v RGR 69	103
9.2.3	<i>Mešani gozdovi na rastišču Omphalodo-Fagetum homogynetosum (apnenc) (112)</i> 104	
9.2.3.1	Stanje gozdov v RGR 112	104
9.2.3.1.1	Rastišče v RGR 112	104
9.2.3.1.2	Stanje sestojev v RGR 112	104
9.2.3.2	Analiza preteklega gospodarjenja	106
9.2.3.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 112	107
9.2.3.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 112	107
9.2.3.3.2	Drevesna sestava v RGR 112	108
9.2.3.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 112	108
9.2.3.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 112	109
9.2.3.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 112	109
9.2.3.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 112	110
9.2.3.4.3	Ukrepi v RGR 112	111
9.2.4	<i>Smrekovi gozdovi v mrzasiščih (116)</i>	113
9.2.4.1	Stanje gozdov v RGR 116	114
9.2.4.1.1	Rastišče v RGR 116	114
9.2.4.1.2	Stanje sestojev v RGR 116	114
9.2.4.2	Analiza preteklega gospodarjenja	116
9.2.4.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 116	116
9.2.4.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 116	116
9.2.4.3.2	Drevesna sestava v RGR 116	117
9.2.4.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 116	117
9.2.4.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 116	118
9.2.4.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 116	118
9.2.4.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 116	118
9.2.4.4.3	Ukrepi v RGR 116	119
9.2.5	<i>Bukovi gozdovi na rastišču Lamio orvalae-Fagetum var. geog. Sesleria autumnalis (120)</i> 121	
9.2.5.1	Stanje gozdov v RGR 120	121
9.2.5.1.1	Rastišče v RGR 120	121
9.2.5.1.2	Stanje sestojev v RGR 120	121
9.2.5.2	Analiza preteklega gospodarjenja	124
9.2.5.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 120	124
9.2.5.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 120	124
9.2.5.3.2	Drevesna sestava v RGR 120	125
9.2.5.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 120	125
9.2.5.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 120	126
9.2.5.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 120	126
9.2.5.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 120	126
9.2.5.4.3	Ukrepi v RGR 120	127
9.2.6	<i>Bukovi gozdovi na rastišču Ranunculo platanifolii-Fagetum orvaletosum(121)</i>	129
9.2.6.1	Stanje gozdov v RGR 121	129
9.2.6.1.1	Rastišče v RGR 121	129
9.2.6.1.2	Stanje sestojev v RGR 121	129
9.2.6.2	Analiza preteklega gospodarjenja	131
9.2.6.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 121	132
9.2.6.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 121	132

VSEBINA

9.2.6.3.2	Drevesna sestava v RGR 121	132
9.2.6.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 121	133
9.2.6.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 121	133
9.2.6.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 121	133
9.2.6.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 121	134
9.2.6.4.3	Ukrepi v RGR 121.....	134
9.2.7	<i>Bukovi gozdovi na Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum (122)</i>	136
9.2.7.1	Stanje gozdov v RGR 122	136
9.2.7.1.1	Rastišče v RGR 122	136
9.2.7.1.2	Stanje sestojev v RGR 122	136
9.2.7.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	139
9.2.7.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 122	139
9.2.7.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 122	139
9.2.7.3.2	Drevesna sestava v RGR 122	140
9.2.7.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 122.....	140
9.2.7.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 122	141
9.2.7.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 122	141
9.2.7.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 122	141
9.2.7.4.3	Ukrepi v RGR 122.....	142
10	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	144
10.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	144
10.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	145
10.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	148
10.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	149
10.5	GOZDOVI ZA SANACIJO.....	150
10.6	OBMOČJA GOZDOV	150
10.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH.....	153
10.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	154
10.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	155
11	LITERATURA	157
12	NAČRT SO IZDELALI.....	158
13	PRILOGE.....	159

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah v GGE Gomance	3
Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE Gomance (vir: digitalizacija)	7
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	7
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE Gomance	9
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov v GGE Gomance	13
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE Gomance	14
Preglednica 7/SPR: Spravilne razmere v GGE Gomance (potencialne vrste spravila)	14
Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Gomance	14
Preglednica 9/D-LD: Pregled lovišč GGE Gomance.....	15
Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE Gomance.....	19
Preglednica 11/EPO: Ekološko pomembna območja v GGE Gomance.....	21
Preglednica 12/N: Območja Natura 2000.....	22
Preglednica 13/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi.....	23
Preglednica 14/KV: Kvalifikacijske vrste	24
Preglednica 15: Pregled zavarovanih območij v GGE Gomance	30
Preglednica 16: Pregled izjemnih dreves v GGE Gomance	30
Preglednica 17: Pregled naravnih vrednot na prvi stopnji poudarjenosti v GGE Gomance	30
Preglednica 18/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščno gojitvenih razredih v GGE Gomance	34

VSEBINA

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah	35
Preglednica 20: Absolutna lesna zaloga in tekoči prirastek po debelinskih razredih v GGE Gomance	36
Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v GGE Gomance	36
Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah v GGE Gomance	36
Preglednica 23: Vrast v GGE Gomance v obdobju 2010-2019	37
Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge v GGE Gomance	38
Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih v GGE Gomance	39
Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah v GGE Gomance	39
Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev v GGE Gomance	40
Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka in mladovja po drevesnih vrstah	40
Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev v GGE Gomance	41
Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov v GGE Gomance	42
Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v GGE Gomance	42
Preglednica 32/K: Kakovost drevja v GGE Gomance	43
Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja v GGE Gomance	43
Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik po popisu 2017	44
Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po skupinah drevesnih vrstah v PE Snežnik ..	44
Preglednica 36: Odmrlo in trhlo drevje v GGE Gomance v obdobju 2010-2019	45
Preglednica 37: Odmrlo in trhlo drevje v GGE Gomance stanje 2020 (vse v m ³ /ha)	46
Preglednica 38: Posek v GGE Gomance v obdobju 1903 - 2019 v bruto m ³	47
Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	50
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2000 do 2009 v GGE Gomance	51
Preglednica 41/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2009 do 2018 v GGE Gomance	52
Preglednica 42/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Gomance	52
Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah v GGE Gomance	53
Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v GGE Gomance	54
Preglednica 45: Posek po razširjenih debelinskih razredih po RGR v GGE Gomance	55
Preglednica 46/PDR: Posek po debelinskih razredih	55
Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE Gomance	56
Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2010-2019 v GGE Gomance po namenu	57
Preglednica 49: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1936-2020 v GGE Gomance	59
Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov GGE Gomance v obdobju 1899-2020	59
Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 - 2020 v GGE Gomance	60
Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) v GGE Gomance	61
Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Gomance (gospodarski gozdovi) ...	61
Preglednica 54/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Gomance po starih tarifah (gospodarski gozdovi)	62
Preglednica 55/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE Gomance in primerjava z modelnim stanjem	63
Preglednica 56: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za raznomerne sestoje v GGE Gomance	64
Preglednica 57: Možni posek po sektorjih lastništva v GGE Gomance	80
Preglednica 58: Možni posek po RGR v GGE Gomance	80
Preglednica 59/MPVP: Možni posek po vrstah poseka (v m ³) v GGE Gomance	81
Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) v GGE Gomance	82
Preglednica 61: Primerjava možnega poseka z nekaterimi parametri v GGE Gomance	82
Preglednica 62/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v GGE Gomance	83
Preglednica 63/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	83
Preglednica 64: Površine predvidene za košnjo in vzdrževanje gozdnih lazov	84
Preglednica 65/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE Gomance	85
Preglednica 66/EP1: Prikaz prihodka od lesa (v €)	87
Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Gomance	87

VSEBINA

Preglednica 68: Primerjava med ekonomsko presojo v prejšnjem in tem načrtu	88
Preglednica 69: RGR v GGE Gomance in povezava z območnimi RGR	90
Preglednica 70/D-KGR: Gospodarske kategorije gozdov in RGR ter njihova vegetacijska sestava v GGE Gomance	91
Preglednica 71/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 66	93
Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 66	93
Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 66	93
Preglednica 74/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 66	94
Preglednica 75/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 66	94
Preglednica 76/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 66	95
Preglednica 77/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 66	95
Preglednica 78/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 66 v obdobju 1956 – 2020	95
Preglednica 79/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020	96
Preglednica 80/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 66 in primerjava z modelnim stanjem	96
Preglednica 81/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 66	98
Preglednica 82/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 66	98
Preglednica 83/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 66	99
Preglednica 84/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 69	100
Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 69	100
Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 69	100
Preglednica 87/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 69	101
Preglednica 88/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 69	101
Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 69	102
Preglednica 90/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 69	102
Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 69 v obdobju 1956 – 2020	102
Preglednica 92/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020	102
Preglednica 93/NGD: Načrtovani ukrepi za krepitev habitatov v RGR 69	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Preglednica 94/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 112	104
Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 112	105
Preglednica 96/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 112	105
Preglednica 97/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 112	105
Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 112	106
Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 112	107
Preglednica 100/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 112	107
Preglednica 101/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 112 v obdobju 1956 – 2020	107
Preglednica 102/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020	108
Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 112 in primerjava z modelnim stanjem	108
Preglednica 104: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 112	109
Preglednica 105/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 112	111
Preglednica 106/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 112	111
Preglednica 107/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 112	112
Preglednica 108/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 116	114
Preglednica 109/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 116	114
Preglednica 110/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 116	114
Preglednica 111/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 116	115
Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 116	115
Preglednica 113/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 116	116

VSEBINA

Preglednica 114/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116.....	116
Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 116 v obdobju 1956 – 2020	117
Preglednica 116/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020.....	117
Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 116 in primerjava z modelnim stanjem	117
Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 116	119
Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 116	119
Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 116	120
Preglednica 121/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 120	121
Preglednica 122/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 120.....	122
Preglednica 123/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 120.....	122
Preglednica 124/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 120	123
Preglednica 125/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 120.....	123
Preglednica 126/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 120	124
Preglednica 127/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120.....	124
Preglednica 128/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 120 v obdobju 1956 – 2020	124
Preglednica 129/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2019.....	125
Preglednica 130/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 120 in primerjava z modelnim stanjem	125
Preglednica 131/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 120	127
Preglednica 132/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 120	127
Preglednica 133/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 120	128
Preglednica 134/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 121	129
Preglednica 135/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 121.....	130
Preglednica 136/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 121.....	130
Preglednica 137/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 121	130
Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 121.....	131
Preglednica 139/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 121	131
Preglednica 140/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121.....	132
Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 121 v obdobju 1956 – 2020	132
Preglednica 142/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020.....	132
Preglednica 143/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 121 in primerjava z modelnim stanjem.....	133
Preglednica 144/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 121	134
Preglednica 145/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 121	135
Preglednica 146/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 121	135
Preglednica 147/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 122	136
Preglednica 148/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 122.....	137
Preglednica 149/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 122.....	137
Preglednica 150/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 122	138
Preglednica 151/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 122.....	138
Preglednica 152/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 122.....	139
Preglednica 153/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 122.....	139
Preglednica 154/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 122 v obdobju 1956 – 2020	139
Preglednica 155/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020.....	140
Preglednica 156/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 122 in primerjava z modelnim stanjem	140
Preglednica 157/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 122	142
Preglednica 158/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 122	142
Preglednica 159/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 122	143
Preglednica 160: Stanje gozdnih površin.....	144
Preglednica 161: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	144
Preglednica 162: Večfunkcionalna območja	147
Preglednica 163: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	148

VSEBINA

Preglednica 164: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	149
Preglednica 165: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali	151
Preglednica 166: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	152

GRAFIKONI

Grafikon 1: Dinamika sečenj za obdobje 1903 do 2019 za GGE Gomance	49
Grafikon 2: Delež skupin drevesnih vrst v sečnji po RGR.....	54
Grafikon 3: Pregled poseka po vrstah sečnje in po letih ureditvenega obdobja	56
Grafikon 4: Gibanje lesne zaloge za GGE Gomance od leta 1899 dalje	60
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v GGE Gomance	63
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v GGE Gomance	64
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 66.....	97
Grafikon 8: Primerjava dejanske strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 69.....	103
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 112.....	108
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 112	109
Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 116	118
Grafikon 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR 120	122
Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 120	125
Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 121	133
Grafikon 14: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 122	141

SLIKE

Slika 1: Pogled proti Snežniku z Velike Padežnice	3
Slika 2: Vetrolom v Veliki Padežnici	113

VSEBINA

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	4
Karta 2: Krajinski tipi	8
Karta 3: Pregledna karta lovišč	16
Karta 4: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje	146
Karta 5: Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov	147
Karta 6: Intenzivnost gospodarjenja z gozdom	149
Karta 7: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	150
Karta 8: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali	151
Karta 9: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	152
Karta 10: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	153
Karta 11: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	154
Karta 12: Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	155

Karte v prilogah (prostorski del):

Karta 1 Stanje in razvoj gozdnih površin v prilogi

Karte v prilogah (kartni del):

Karta 2 Karta tipov drevesne sestave gozdov v prilogi
Karta 3 Karta rastišč v prilogi
Karta 4 Karta kategorij gozdov v prilogi
Karta 5 Karta rastiščnogojitvenih razredov v prilogi
Karta 6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst v prilogi
Karta 7 Karta funkcij gozdov v prilogi
Karta 8 Karta ukrepov v prilogi
Karta 9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v prilogi
Karta 11 Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v prilogi
Karta 12 Karta požarne ogroženosti gozdov v prilogi

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: *LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD*

Obrazec E2: *LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD*

Obrazec E3: *KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD*

Ostale priloge: *Seznam tarif po odsekih, Seznam prirastnih nizov po RGR, Pregled jam, Preglednica F1*

Obrazec E4: *Opisi gozda po odsekih*

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,41	3.874,38	0,00	3.874,79
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D – KG

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.960,50	106,4	249	355,4	1,5	3,52	5,02	14,1	15	14,8	104,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69				
Varovalni gozdovi	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	4,5	6,0	5,7	41,0
Skupaj vsi gozdovi	3.874,79	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86	11,8	12,3	12,2	87,5
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	0,41	246,3	41,5	287,8	4,24	0,73	4,88	6,9	0,0	5,9	35,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Skupaj vsi gozdovi	0,41	246,3	41,5	287,8	4,24	0,73	4,88	6,9	0,0	5,9	35,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.960,09	106,4	249,0	355,4	1,50	3,52	5,02	14,1	15,0	14,8	105,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69				
Varovalni gozdovi	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	4,5	6,0	5,7	41,0
Skupaj vsi gozdovi	3.874,38	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86	11,8	12,3	12,2	87,5
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0

POVZETEK

Površina gojitvenih del – NGDL

	Enota	Zasebni g.	Državni g.	G.lok.skup.	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,0	62,07	0,0	62,07
Nega gošče	ha	0,0	94,91	0,0	94,91
Nega letvenjaka	ha	0,0	70,55	0,0	70,55
Nega drogovnjaka	ha	0,0	118,65	0,0	118,65
Nega v prebiralnem gozdu	ha	0,0	12,59	0,0	12,59
Vzdrževanje grmišč	ha	0,0	6,70	0,0	6,70
Vzdrževanje travinj	ha	0,0	819,62	0,0	819,62
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,0	0,40	0,0	0,40
Spravilo sena z odvozom	ha	0,0	819,62	0,0	819,62
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	0,0	15,70	0,0	15,70
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,0	19.214	0,0	19.214

Površina funkcij gozdov – D – F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkc. varovanja gozd. zemljišč in sestojev	1.666,74	42,9	41,6	1.398,93	36,0	34,9	815,56	21,1	20,3	3.881,13
Hidrološka funkcija	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	4011,01
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.362,84	34,0	34,0	2.648,17	66,0	66,0	0,00	0,0	0,0	4011,01
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Raziskovalna funkcija	370,24	100,0	9,2							370,24
Funkcija varovanja naravnih vrednot	1.925,15	100,0	48,0	0,00	0,0	0,0				1.925,15
Funkcija varovanje kulturne dediščine	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Estetska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Lesnoproizvodna funkcija	2.376,53	67,6	59,3	804,58	22,9	20,1	335,02	9,5	8,4	3.516,13
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	53,70	100,0	1,3	0,00	0,0	0,0				53,70
Lovnogospodarska funkcija	97,34	100,0	2,4							97,34

Opomba: na stopnji 0 je poudarjenih 358,66 ha (10,2% gozda in 8,9% gozdnega prost.) gozdov znotraj gozdnih rezervatov

Skupna površina gozdnega prostora, kjer so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji, je 2.270,83 ha, na preostalih 1.740,18 ha pa so poudarjene na drugi stopnji.

Socialne funkcije so poudarjene na prvi stopnji na 1.925,28 ha, preostali gozdni prostor pa pokriva tretja stopnja.

Proizvodne funkcije so poudarjene na prvi stopnji na 2.719,43 ha gozdnega prostora, drugi 580,76 ha in tretji 340,41 ha. Na stopnji nič je poudarjenega 370,41 ha gozdnega prostora (358,66 ha gozdov).

0 UVOD

Gozdnogospodarska enota Gomance (dalje GGE) zajema južna pobočja snežniškega masiva, na vzhodu pa meji na Republiko Hrvaško.

Načrtno gospodarjenje z gozdovi v GGE Gomance ima že dolgoletno tradicijo in zaradi tega velik strokovni pomen. Prvi načrt za gospodarjenje z gozdovi v GGE Gomance je bil narejen leta 1899. Drugi načrt je bil izdelan v letu 1926, sledil je načrt za obdobje 1956-1965. V načrtu za obdobje 1970-1979 so analizirani tudi ohranjeni gozdnogospodarski podatki iz preteklosti. Predstavljeni so v tabelarni obliki kot priloga načrta. Sledili so načrti za obdobja : 1980-1989, 1990-1999, 2000-2009 in 2010-2019.

Pričujoči gozdnogospodarski načrt (dalje GGN) za obdobje 2020-2029 je tako že deveti zapored v katerem je zajeta analiza podatkov v GGE Gomance. V načrtu je predstavljen opis GGE, prikaz funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analiza preteklega gospodarjenja, oris zakonitosti razvoja gozdov, cilji, usmeritve in ukrepi, usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem, ekonomska presoja gospodarjenja ter načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih. V načrtu so dodane še priloge in prostorski del.

Pravna podlaga za izdelavo gozdnogospodarskega načrta so Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 67/02, 110/07, 106/10, 63/13 in 17/14), Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10) ter Gozdnogospodarski načrt GGO Postojna 2011-2020. Na osnovi teh zakonskih in podzakonskih aktov je bil izdelan priročnik za izdelavo GGN GGE in na tej osnovi vzorec GGN GGE. V skladu z vzorcem GGN GGE smo izdelali tudi kartni in prostorski del GGN GGE Gomance, vendar karte območij poenostavljene izbire drevja za posek nismo izdelali, ker takih območij v GGE ni.

Dela za zadnjo revizijo načrta so bila izvedena v letu 2019. Mej odsekov, oddelkov in GGO se ni obnovilo, zaradi pomanjkanja denarja, čeprav Pravilnik to določa. V letu 2019 so bile opravljene meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opravljeni opisi sestojev. Slednji so bili opravljeni na DOF-ih, narejenih na podlagi ortofoto posnetkov, posnetih v letu 2017. Kabinetna dela so bila opravljena v letih 2019 in 2020. V času med 1. 3. in 31. 5. 2019 so se zbirale pobude in predlogi zainteresirane javnosti za sestavo tega GGN GGE, vendar ni bila podana nobena pobuda ali predlog. Osnutek tega GGN GGE je določil strokovni svet OE Postojna na svoji seji 20. 4. 2020.

Načrt je skladen z Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Nova Gorica v januarju 2020.

Gozdnogospodarski načrt je skladno z Operativnim programom – programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2014-2020 potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in vrst za območja Natura 2000:

- SI3000231 Javorniki-Snežnik,
- SI5000002 Snežnik-Pivka.

UVOD

V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave in sicer:

GGE	gozdnogospodarska enota
GGO	gozdnogospodarsko območje
GGN	gozdnogospodarski načrt
RGR	rastiščno gojitveni razred
Pravilnik	Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo
NV	naravna vrednota
KD	kulturna dediščina
LD	lovska družina
LPN	lovišče s posebnim namenom
LUO	lovskoupravljavsko območje
K.o.	katastrska občina
ZGS	Zavod za gozdove Republike Slovenije
CE	centralna enota
OE	območna enota
KE	krajevna enota
SiDG	Slovenski državni gozdovi - družba za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
SVP	stalne vzorčne ploskve
LZ	lesna zaloga
PSR	proizvodna sposobnost rastišč
DOF	digitalni ortofoto posnetek
DKN	digitalni katastrski načrt
N2K	Natura 2000
EPO	Ekološko pomembno območje
PVO	Posebno varstveno območje

Fotografije v načrtu so bile posnete v letu 2019 in 2020. Avtorja fotografij sta nosilec GGN GGE Gomance Boštjan Grošelj in Špela Koblar Habič.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Slika 1: Pogled proti Snežniku z Velike Padežnice

GGE Gomance leži na južni oz. jugovzhodni strani postojnskega GGO. Gozdovi GGE Gomance pokrivajo južni del snežniškega pogorja. Na celotni vzhodni meji GGE meji na Republiko Hrvaško. Na severu meji z GGE Leskova dolina, na zahodu z GGE Okroglina, na jugu pa z GGE Dletvo.

GGE Gomance leži skoraj v celoti na območju občine Ilirska Bistrica, le 2,53 ha leži v občini Loška dolina. Površina gozdov je 3.876,87 ha. Skupna površina GGE Gomance znaša 4.005,84 ha.

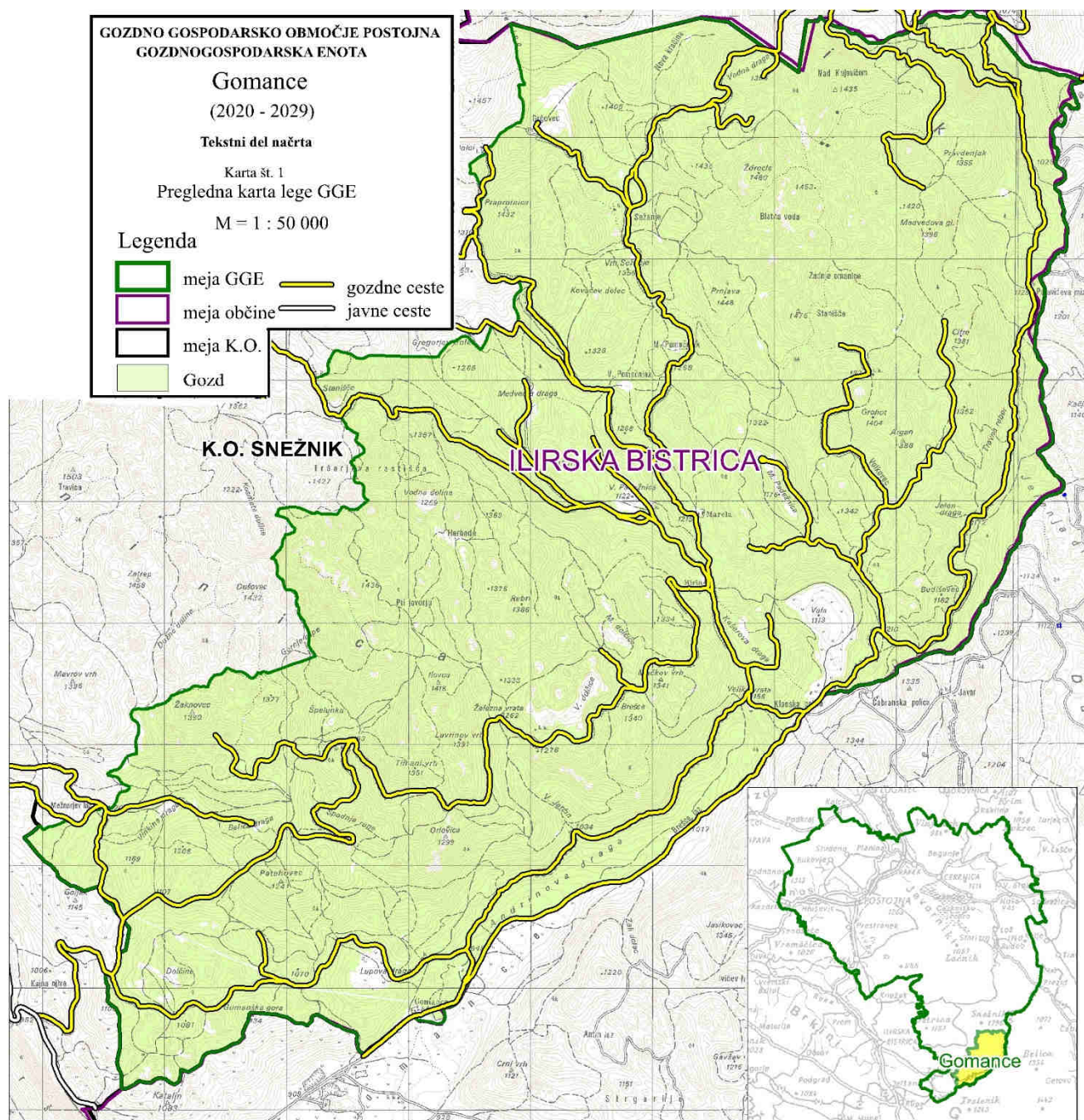
GGE Gomance zajema del katastrske občine Snežnik.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah v GGE Gomance

Občina	Šifra k.o.	Ime k.o.	Površina k.o. v GGE (ha)	Površina gozdov (ha)	Opomba
Il.Bistrica	2508	Snežnik	4.011,19	3.874,79	del
Skupaj			4.011,19	3.874,79	

*del-GGE ne zajeme cele k.o.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

Relief v GGE Gomance ima povsem kraški značaj. Že leta 1958 je Dr. Vlado Tregubov opisal relief na Gomancih kot »nepravilno planoto, vso v luknjah, kot, da bi to bili vulkanski kraterji ali površina lune«.

Značilnost tukajšnjega reliefa je prepletanje kraških oblik: zaprte kraške doline, večji grebeni in številne vrtače. Nekatere vrtače so posebne zaradi svoje velikosti, druge zaradi globine, tretje zaradi razločno vidnega vegetacijskega obrata. Posebnost območja je tudi velika kamnitost in skalovitost, ki je izraziteje vidna na višjih nadmorskih višinah ter na pobočjih. Zaradi prepustne karbonatne geološke podlage je območje brez površinskih voda.

Najvišjo točko v GGE Gomance dosežejo pobočja pod samim vrhom Snežnika na nadmorski višini okrog 1500 m v odd.38. Teren je tu strm, v nižjih legah pa prevladujejo srednje do zmerno nagnjena pobočja na precej grebenastem terenu. Prav zaradi mnogih manjših vrhov in grebenov so v GGE prisotne vse lege. Najnižja točka je na vzhodu v Praprotni dragi na nadmorski višini okrog 850 m, ter na jugu pri Gomancah na višini 917 m.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Snežniški masiv predstavlja izrazito naravno prepreko – klimatsko ločnico med primorskim in celinskim svetom. Klima tega območja ima zato izrazito prehoden značaj. Za področje je značilen izmenjujoč vplivi sredozemske, celinske in atlantske klime.

Velika količina padavin z izrazitim jesenskim in manj izrazitim spomladanskim maksimumom je značilnost GGE. Dolgoletno povprečje letnih padavin za nekdanje gozdarsko naselje Gomance je več kot 3100 mm/m², kar je največ v Snežniškem pogorju. Snežnik tvori pomembno klimatsko ločnico in južna pobočja Snežnika dobijo tako bistveno več padavin kot severna. Poudariti pa moramo, da je zaradi višje nadmorske višine večina zimskih padavin v obliki snega.

Na mešanje zračnih mas na območju vplivata dva vetrova. To sta burja in jugo. Burja je v hladnejši polovici leta pogostejša kot v toplejši in prinaša suho, mrzlo in stabilno vreme. Po jakosti je burja bistveno močnejša kot vsi drugi vetrovi. Jugo piha pred prihodom fronte, je vlažen in topel in navadno naznanja poslabšanje z nestanovitnim vremenom ter padavine.

Temperaturna nihanja so odraz celinske klime. V zaprtih, višje ležečih dolinah, pa tudi vrtačah in jarkih se navadno v nižjih plasteh zadržuje hladen zrak. Govorimo o pojavu temperaturne inverzije. Temperaturna inverzija pogojuje nastanek vegetacijske inverzije, ki jo imenujemo mrazišče. Zaradi nizkih temperatur je tu vegetacijska doba še krajša, kot na primerljivih nadmorskih višinah, kjer temperaturna inverzija ni prisotna. Prisotne so pozno spomladanske in zgodnje jesenske slane. Najizrazitejše mrazišče na tem področju je Velika Padežnica.

Odločilen pomen za ugoden razvoj gozdov na območju GGE Gomance tvorijo kombinacija prepustne matične podlage, velika koncentracije padavin ter visoka zračna vlaga.

1.1.4 Hidrološke razmere

Zaradi prepustne karbonatne geološke podlage, značilne za kraški svet je območje GGE Gomance skoraj brez površinskih voda. Na površju se voda občasno pojavi le v obliki manjših izvirov. Nekaj redkih kraških izvirov, ki pa niso stalni: Andrejev studenec, izvir v Medvedji dragi, izvir v Blatni vodi, izvir v Malem Pomočnjaku, izviri zahodno od Sežanja.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Na celotnem delu GGE prevladujejo apnenci, le v smeri Padežnica – Klanska polica se apnenčastim skladom mestoma pridruži morena. Morena se v obrobem delu GGE razteza do Gomanc. Severozahodni del GGE gradita zgornja in spodnja kredna formacija apnenca, ozek jugozahodni del pa starejša zgornja jurska formacija apnenca.

1.1.5.2 Tla

Pod vplivom tlotvornih dejavnikov (lahko topljiva matična kamninska podlaga, relief, klima in vegetacija) so se razvili naslednji tipi tal:

Rjava skalovita humusno - karbonatna tla:

Tla tvori plitev humusni horizont s precej kamnitega skeleta, ki leži bodisi na kompaktni skali ali na glinasto – mineralnem netopnem ostanku, ki zapolnjuje špranje in žepe med skalami. Reakcija tal je nevtralna do alkalna. Na tem tipu tal so razširjeni predvsem visokogorski bukovi gozdovi.

Rendzina:

To so plitva tla na glacialnem grušču z več ali manj peska. Le v žepih so tla globlja. Reakcija tal je v hladnejših lega kislja, v toplejših pa nevtralna. Na tem tipu tal so razširjeni predvsem mraziščni smrekovi gozdovi, delno tudi primorski gorski bukov gozd.

Rjava kislja humusno – karbonatna in skalovita tla:

Tla so plitva, nekoliko bolj globoka le v špranjah med kamenje. Površinska skalovitost (do 75 %) prekinja humusno talno odejo. Reakcija tal je kislja, vododržnost je dobra. Na tem tipu tal je razširjena združba *Omphalodo - Fagetum homogynetosum*.

Rjava tla na karbonatu:

To so globoka tla z dobro vododržnostjo. Reakcija tal je rahlo kislja do nevtralna. Na tem talnem tipu je razširjena predvsem združba *Omphalodo - Fagetum typicum*.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE Gomance imamo le gozdno krajino (glej Karto krajinskih tipov s prikazom gozdnega prostora). Na območju ni kmetij ali drugih trajnih naselij. GGE je v celoti nenaseljena.

Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE Gomance (vir: digitalizacija)

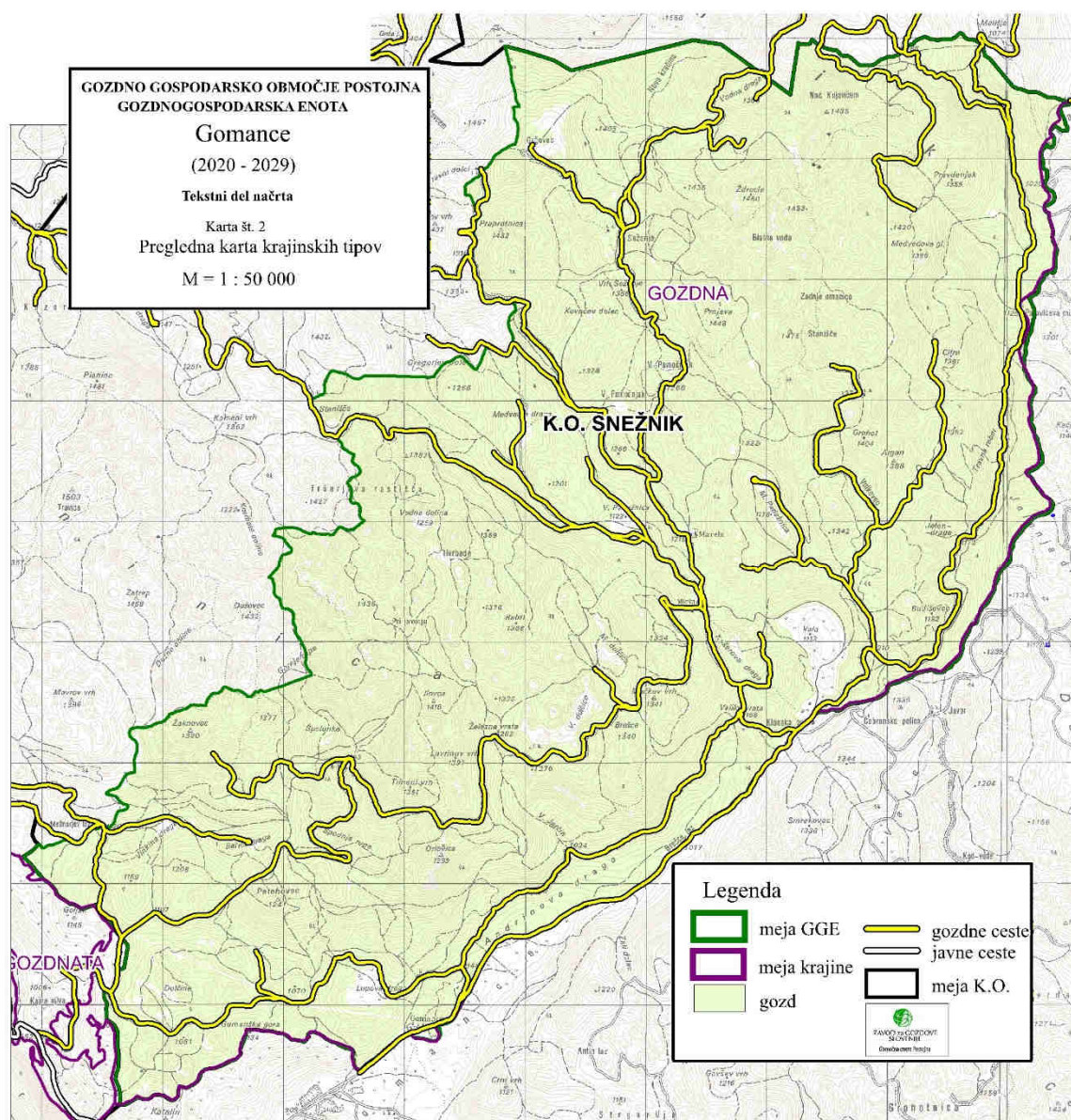
Tip krajine	Površina gozda ha	Površina skupaj ha	Gozdnatost %	Delež tipa %
Gozdna krajina	3.874,79	4.011,19	96,6	100,0
Skupaj	3.874,79	4.011,19	96,6	100,0

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

Površina	ha	%
GGE Gomance	4.011,19	100,0
Gozd	3.874,79	96,6
Ostala gozdna zemljišča	3,42	0,1
daljnovodi	3,42	0,1
obore	0,00	0,0
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	132,80	3,3
senožeti in lazi v gozdu (ekstenzivna paša)	96,26	2,5
zaraščajoče površine	9,30	0,2
infrastrukturni objekti	2,78	0,1
ostale površine znotraj gozda	19,94	0,5
Skupaj gozdni prostor	4.011,01	100,0
zaraščajoče površine	0,00	0,0
drugo	0,18	0,0
Negozdni prostor	0,18	0,0

Skupna površina GGE Gomance je 4.011,19 ha, od tega je 3.874,79 ha gozdov, tako da je gozdnatost 96,6 %. S 96,26 ha so zastopani lazi in senožeti v kompleksu gozdov, 9,30 ha je zaraščajočih površin v gozdnem prostoru. Pod daljnovodi je 3,42 ha, ceste v gozdnem prostoru so na 2,79 ha. Ostalih površin znotraj gozda pa je še 19,94 ha.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za področje GGE Gomance je v letu 1958 Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo končal fitocenološko kartiranje gozdov. Zaradi velike horizontalne kot vertikalne razsežnosti imajo gozdovi GGE Gomance veliko pestrost gozdnih združb. Na območju GGE imamo 9 gozdnih združb združenih v 4 skupin rastišč. Natančen pregled gozdnih združb (Kutnar L. in sod., 2012) v GGE Gomance je podan v spodnji preglednici.

Povprečna proizvodna sposobnost rastišča v GGE Gomance je ocenjena na 6,05 m³/ha/leto.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE Gomance

Šifra	Skupina rastišč / Gozdna združba / <i>Gozdni habitatni tipi Natura 2000</i>	Površina	Delež	PSR
27	Gorska, zg.gorska in subalp. bukovja na karbonat. in meš. kamnin.	2.640,91	68,2	5,89
63300	Primorsko gorsko bukovje <i>Lamio orvale-Fagetum</i> var. geogr. <i>Sesleria autumnalis</i>	520,14	13,4	8,08
68214	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico - boljše <i>Ranunculo plataniifolii-Fage. orvaletosum</i> v. g. <i>Calamintha grandiflora</i> HT: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	746,93	19,3	5,74
68215	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico - slabše <i>Ranunculo plataniifolii-Fagetum heleboretosum</i> v. g. <i>Cal. grandiflora</i> HT: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	1.087,21	28,2	5,76
68400	Dinarsko subalpinsko bukovje <i>Polysticho lonchitis-Fagetum</i> var. geogr. <i>Allium victorialis</i>	286,63	7,4	2,80
29	Jelova-bukovja	145,25	3,7	7,47
64112	Dinarsko jelovo bukovje oblika s spomladansko torilnico <i>Omphalodo-Fagetum typicum</i> HT: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	58,93	1,5	8,36
64116	Dinarsko jelovo bukovje oblika z gozdnim planinščkom <i>Omphalodo-Fagetum homogynetosum</i> HT: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	86,32	2,2	6,87
31	Toplojzljubna bukovja	94,31	2,4	5,25
59310	Primorsko bukovje <i>Sesleria autumnalis</i> – <i>Fagetum typicum</i>	94,31	2,4	5,25
35	Jelovja in smrekovja na karbonatih in mešanih kamninah	994,32	25,7	6,33
66110	Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom <i>Neckero</i> – <i>Abietetum</i>	629,53	16,2	5,40
69200	Dinarsko mraziščno smrekovje <i>Picetum subalpinum dinaricum</i> HT: (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	364,79	9,4	7,94
	SKUPAJ	3.874,79	100,0	6,05

PSR v m³/ha/leto je ocenjen na osnovi sedanje sestave lesne zaloge po drevesnih vrstah

1. Primorsko gorsko bukovje

Lamio orvale-Fagetum var. geogr. *Sesleria autumnalis*

Ta gozdna združba porašča gozdove spodnjega dela gorskega vegetacijskega pasu, na nadmorskih višinah 950 do 1100 m. Geološka podlaga je apnenec na katerem so se razvila plitva do srednje globoka rjava tla, izražena je površinska kamnitost. Strmina je zmerna, mestoma so zakraseli platoji. Kvalitetnim bukovim gozdovom je posamično do šopasto primešana jelka, smreka in gorski javor. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 8,1 m³/ha/leto. Značilnice: *Lamium orvala* – velecvetna mrtva kopriva, *Asperula odorata* – dišeča perla, *Galium silvaticum* – gozdna lakota.

2. Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico - boljše

Ranunculo plataniifolii-Fage. orvaletosum v. g. *Calamintha grandiflora*

Ta gozdna združba porašča gozdove zgornjega dela gorskega vegetacijskega pasu, na nadmorskih višinah od 1200 do 1400 m na manj strmih predelih GGE. Geološka podlaga je apnenec na katerem so se razvila rjava, skalovita humusno – karbonatna tla. Kvalitetnim bukovim gozdovom je posamično primešana jelka in gorski javor. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 5,7 m³/ha/leto. Značilnice: *Adenostyles glabra* – goli lepen, *Lamium orvala* – velecvetna mrtva kopriva, *Neottia nidus avis* – gnezdoznica.

Znotraj območja Natura 2000 uvrščamo to združbo v gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

3. Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico – slabše

Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum v. g. *Cal. grandiflora*

Ta gozdna združba porašča gozdove zgornjega dela gorskega vegetacijskega pasu, na nadmorskih višinah od 1250 do 1500 m na strmih, kamnitih in skalovitih predelih GGE. Geološka podlaga je apnenec na katerem so se razvila rjava, skalovita, humusno – karbonatna tla. Ekološki pogoji so tu zaostreni. Slabše kvalitetnemu bukovemu gozdu je posamično primešana jelka in gorski javor. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 5,8 m³/ha/leto. Značilnice: *Helleborus niger* – črni teloh, *Adenostyles glabra* – goli lepen, *Mercurialis perennis* – trpežni golšec.

Znotraj območja Natura 2000 uvrščamo to združbo v gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

4. Dinarsko subalpinsko bukovje

Polysticho lonchitis-Fagetum var. *geogr. Allium victorialis*

To je conalna gozdna združba, ki gradi zgornjo drevesno mejo okrog Snežnika in porašča najvišje vrhove v GGE na višini 1300 do 1500 m. Združbo najdemo tudi na osojnih, zmerno strmih, do strmih pobočjih, ki so lahko mestoma zelo skalnata. Geološka podlaga je apnenec, na katerem so se razvile skeletne rendzine s plastjo surovega humusa, mestoma tudi rjava pokarbonatna tla. Bukovi gozdovi, ki tu uspevajo imajo predvsem izrazito varovalno vlogo, z gospodarskega vidika pa so manj pomembni. Drevje ima skromno rast, dosega majhne višine in je grčavo ter ima značilno sabljasto rast. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 2,8 m³/ha/leto. Značilnice: *Allium victorialis* – čemaž, *Carex laevis* - kitaibelov šaš, *Helleborus niger* – črni teloh.

5. Dinarsko jelovo bukovje oblika s spomladansko torilnico

Omphalodo-Fagetum typicum

To je klimaksna združba visokega krasa, ki jo najdemo na nadmorski višini 800 do 1200 m, na položnih pobočjih. Geološka podlaga je apnenec, le delno dolomit na katerem so se razvila rjava karbonatna tla. Ta so globoka, dobro razvita in vlažna. Kvalitetnemu gozdu jelke in bukve je posamezno do skupinsko primešana smreka in plemeniti listavci. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 8,4 m³/ha/leto. Značilnice: *Omphalodes verna* – spomladanska torilnica, *Daphne laureola* – lovorolistni volčin, *Dentaria enneaphylos* – deveterolistna mlaja.

Znotraj območja Natura 2000 uvrščamo to združbo v gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

6. Dinarsko jelovo bukovje oblika z gozdnim planinščkom

Omphalodo-Fagetum homogynetosum

Združba se pojavlja na nadmorski višini 800 do 1300 m na hladnih, predvsem severnih pobočjih, na skalovitih in strmih terenih. Za ta pobočja je značilna visoka zračna vlažnost. Geološka podlaga je apnenec, le delno kredni dolomit na katerem so pojavijo kislja, humozna in slabo razvita tla. Zaradi pomanjkanja toplote se tvori surovi humus. Tu uspeva mešan gozd jelke in bukve s posamično do šopasto primesjo smreke in gorskega javorja. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 6,9 m³/ha/leto. Značilnice: *Homogene silvestris* – gozdni planinšček, *Asplenium viride* – zeleni sršaj, *Asplenium trichomanes* – rjavi sršaj.

Znotraj območja Natura 2000 uvrščamo to združbo v gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

7. Primorsko bukovje

Sesleria autumnalis – *Fagetum typicum*

Conalna gozdna združba gradi vegetacijski pas primorskega gorskega sveta na južnem, najnižjem robu GGE na prisojnih kraških pobočjih na nadmorski višini 950 do 1100 m. Geološka podlaga je apnenec, le redko dolomit na katerem so se razvila plitva in suha tla. Ponekod so tla tudi močno kamnita. Tu uspeva bukov gozd s posamično primesjo smreke in gorskega javorja. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 5,2 m³/ha/leto. Značilnice: *Sesleria autumnalis* – jesenska bilnica.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

8. Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom

Neckero – Abietetum

Gre za edafsko in reliefno pogojen paraklimaks. Združba je pojavlja na skalnih blokkih, strmih, osojnih in skalnih pobočjih ter robovih vrtač. Geološka podlaga je apnenec, na katerem so se razvila med skalami v špranjah globoka, plodna in izprana kislila tla. To so rastišča z visoko zračno vlago in umerjenimi temperaturnimi razmerami. Skale so prekrivane s plastjo acidofilnih mahov. V drevesni sestavi prevladuje jelka in bukev s stalno primesjo smreke in plemenitih listavcev. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 5,4 m³/ha/leto. Značilnice: *Neckera crispa* – skalni mah, *Lycopodium annotinum* – brinolistni lisičjak, *Vaccinium vitis idaea* - brusnica.

9. Dinarsko mraziščno smrekovje

Picetum subalpinum dinaricum

Združba naseljuje kraške depresije; zaprte doline in vrtače na nadmorski višini 1150 do 1350 m. Geološka podlaga je apnenec in morena, na katerem se je razvila rendzina. Za območje so značilne obilne padavine in nizka povprečna letna temperatura ter pogosto pojavljanje zmrzali. Tu uspeva mraziščno gozd smreke, ki ima v ekstremnih pogojih izrazito šopasto strukturo. Proizvodna sposobnost rastišča znaša 7,9 m³/ha/leto. Značilnice: *Rhododendron hirsutum* – dlakavi sleč, *Carex laevis* - kitaibelov šaš, *Vaccinium myrtillus* - borovnica.

Znotraj območja Natura 2000 uvrščamo to združbo v gozdni habitatni tip (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*).

1.1.8 Živalski svet

GGE Gomance zajema južni, višinski del snežniškega pogorja, z nadmorskimi višinami preko 1000 m. Orografsko razgibano območje ne vključuje večjih dolin, pogosta pa so mrazišča. Dna mrazišč so večinoma zatravljeni, drugače je delež pašnih površin bistveno premajhen.

Dobra ohranjenost naravnega okolja nudi večini vrst avtohtone divjadi ugodne prehranske in bivalne razmer. Tu najdemo vse najvplivnejše vrste divjadi, značilne za lovsko upravljavsko območje (dalje LUO) Notranjske. Poleg tega so tu prisotne tudi skoraj vse vrste divjih živali, ki sicer sodijo med zavarovane vrste, a so na Notranjskem še vedno stalno prisotne.

Z divjadjo v GGE izključno upravlja Lovišče s posebnim namenom (dalje LPN) Jelen Snežnik. V GGE Gomance imamo tri lovske revirje: Gomance, Ždrocle in Okroglina. Glavnina odstrela se izvede v lovskih revirjih Gomance in Ždrocle.

Za jelenjad je GGE Gomance primerno življenjsko okolje v vegetacijskem obdobju, v zimskem obdobju pa izrazito neugodno. V tem obdobju se jelenjad večinoma umakne v nižje predele sosednjih lovišč (LD Kozlek in v Hrvaška lovišča). Področje je pomembno tudi za migracijske tokove divjadi med Snežniškim masivom in gozdovi Gorskega Kotarja. Bivalne razmere za jelenjad so primerne, saj je področje nenaseljeno in ni obremenjeno z rekreacijo. Zaradi ostrih zimskih razmer je zimsko krmljenje obvezno. Odvzem (odstrel in izgube) jelenjadi je v zadnjih 5 letih v povprečju na leto znašal v delu lovskega revirja Gomance 1,33 glave/100 ha skupne površine revirja, v delu lovskega revirja Ždrocle pa 1,00 glave/100 ha. Taka intenziteta je višja od povprečja v LUO Notranjske. Ocenjujemo, da je številčnost jelenjadi v zadnjih 10 letih v GGE Gomance stabilna. Zdravstveno stanje jelenjadi je dobro.

Srnjad je v enoti stalna. Zastopana je v majhnem številu. Številčnost srnjadi je v povprečju zadnjih 30 let, predvsem pa v zadnjih letih v upadu. Življenjski pogoji so za srnjad v tej enoti manj ugodni, kot v nižje ležečih predelih. Razlog so pretežno strnjeni gozdovi, ki za srnjad niso najbolj ugodni. Odvzem srnjadi je v zadnjih 5 letih v povprečju na leto znašal v delu lovskega revirja Gomance 0,27 glave/100 ha skupne površine revirja, v delu lovskega revirja Ždrocle pa 0,50 glave/100 ha. To je v celoti precej nižje od povprečja v celotnem LUO Notranjske. Fizična kondicija srnjadi je dobra, zdravstveno stanje ni problematično.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Za obe vrsti (srnjad in jelenjad) je bila v letih 1960 do 1990 ugotovljena prevelika številčnost, ki ni bila usklajena z okoljem. Po letu 1990 pa ocenjujemo, da se je ta z močno povečanim odstrelom zmanjšala. Sledil je dvig številčnosti jelenjadi, ki pa je v zadnjih letih s povečanim odvzemom zopet na zadovoljivi ravni.

Divji prašič je v GGE Gomance razmeroma maloštevilen. Odvzem v preteklih desetletjih je bil bolj simboličen. V zadnjih 5 letih pa se je odstrel povečeval in skoraj podvojil. Odvzem je v zadnjih 5 letih v povprečju na leto znašal v delu lovskega revirja Gomance 0,34 glave/100 ha skupne površine revirja, v delu lovskega revirja Ždrocle pa 0,04 glave/100 ha. Življenjsko okolje v tej enoti za divjega prašiča ni najboljšo, saj razen lovskih krmnih njiv ni drugih obdelanih njivskih površin. Škode, ki jih povzročajo divji prašiči v kmetijstvu tukaj niso prisotne.

Gams se stalno nahaja v lovskem revirju Ždrocle, v lovskem revirju Gomance pa je njegova prisotnost le občasna.

Zaradi velikih nadmorskih višin, strnjenih gozdov, odmaknjenosti od naselij in povezave s sosednjim Gorskim Kotarjem je bila GGE Gomance dober življenjski prostor divjemu petelinu. Še pred 30 leti je bilo tu evidentiranih 5 aktivnih rastišč divjega petelina, v letu 2009 pa ni bilo nobenega več. To sicer ne pomeni, da te vrste ni v revirju, a naravni pogoji za njen obstoj so se resno poslabšali. V prihodnosti bo potrebno dati večji poudarek ustreznim ukrepom v okolju, med drugim prilagoditi način sečnje, kateri bodo izboljšali življenjske pogoje za divjega petelina, ter s tem ponudili rešitve za njegovo ohranitev in ponovno vrnitev.

Od male divjadi so najpogostejše lisice. Po upadu številčnosti v preteklem desetletju se je populacija stabilizirala. Populacija jazbeca je maloštevilna. Stanje poljskega zajca je slabo, podobno kot v večini LUO Notranjske. Čeprav je stalno prisoten na vsem področju GGE Gomance se odstrel ne izvaja. Populacija si številčno še vedno ne opomore. Pogostost kun belic in zlatc je v tej enoti precejšnja. V zadnjem desetletju se je njihova številčnost povečala.

Območje GGE Gomance je del Osrednjega območja življenjskega prostora velikih zveri. Tu so stalno prisotni medvedje, volkovi in risi. Številčnost medvedov se je podobno kot drugod v LUO Notranjske napram prejšnjim desetletjem močno povečala, podobno tudi pogostost volkov. Čeprav načelno za obe vrsti velja, da je območje enote premajhno za stalno življenjsko okolje posameznih osebkov, vseeno lahko rečemo, da so našete zveri na območju enote stalne. Prisotnost volkov se odraža predvsem v vplivu na izgube parkljaste divjadi katere število se stalno povečuje. V GGE Gomance sta bili včasih dve pomembni krmišči za medvede (Kujavič in Vala). Risi so stalno prisotni, a maloštevilni.

V GGE Gomance je opredeljeno Ekološko pomembno območje (dalje EPO) Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in EPO Snežnik - Pivka. V GGE je opredeljeno tudi SPA območje Snežnik - Pivka. Tu najdejo svoj prostor: divji petelin, gozdni jereb, koconogi čuk, kozača, pivka, triprsti detel in belohrbti detel.

Poleg SPA območja je v Naturi 2000 v GGE je opredeljeno tudi pSCI območje Javorniki – Snežnik. Tukaj moramo omeniti: črtastega medvedka, bukovega kozlička, alpskega kozlička, drobnovratnika, širokouhega/mulastega netopirja, rjavega medveda, volka in navadnega risa. Na pSCI območju Javorniki – Snežnik v GGE Gomance imamo opredeljene tri habitatne tipe. Gozdna habitatna tipa sta: Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)) in Kislojubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*). Negozdni habitatni tip so jame, ki niso odprte za javnost.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov v GGE Gomance

Vrsta/ skupina	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ocena habitata	Nujni ukrepi
jelenjad	- zadostna površina travišč - večji delež pomladitvenih površin v gozdovih - migracijski prehodi - zadostno število vodnih kalov - zadostna površina grmišč	stabilna	- GGE Gomance je primeren habitat za jelenjad	- redna košnja na obstoječih lazih - izvajati zimsko sečnjo jelke - spodbujati pomlajevanje - zagotoviti primerne površine grmišč (in jih vzdrževati) - na območju migracijski prehodov ohranjati primerno strukturo gozdov - na ustreznih lokacijah v zimskih razmerah izvajati zimsko krmljenje - izvajati in realizirati načrt odvzema
srnjad	- raznolika gozdnata krajina - zadostna količina grmovnega sloja - ustrezna dolžina gozdnega roba - zadostna površina travišč	nestabilna	- GGE Gomance ni primeren habitat za srnjad	- redna košnja na obstoječih lazih - v višjih predelih pospeševati grmovnice in zeliščni sloj - pospeševati plodonosno drevje - izvajati in realizirati načrt odvzema - zagotoviti primerne površine grmišč (in jih vzdrževati)
divji prašič	- prisotnost plodonosnega drevja v gozdovih - prisotnost površinskih voda - površine v zaraščanju ali bogate s podrastjo	nihajoča	- premajhen delež ostalih plodonosnih vrst razen bukve	- pospeševati grmovnice in zeliščni sloj - pospeševati plodonosno drevje - redna košnja na obstoječih lazih in obdelava krmnih njiv - vzdrževati kaluže in ostale vodne vire - izvajati in realizirati načrt odvzema
velike zveri	-večje površine strjenih gozdov -orografska pestrost reliefa -migracijski prehodi -zadostna gostota populacij plenskih vrst	ris – v upadanju volk – stabilna (v porastu) medved – stabilna (v porastu)	- izoliranost populacije risa	- ohranjati primerno strukturo gozdov - zagotavljati zadostno gostoto populacij plenske baze -zalagati krmišča in mrhovišča

Poleg omenjenih zavarovanih in lovnih vrst živali živi v GGE Gomance še množica drugih živalskih vrst, ki so del naravnega gozdnega ekosistema. Njihova prisotnost je nujna za ohranjanje dinamičnega ravnovesja v naravi. Z upoštevanjem načela sonaravnega gospodarjenja z gozdovi je tudi v prihodnje zagotovljeno ustrezno življenjsko okolje za prosto živeče vrste živali.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Celotna površina GGE Gomance znaša 4.011,19 ha. Od tega je 3.874,79 ha gozda oz 96,6 %. Celotna površina GGE spada v gozdni prostor, razen del (0,18 ha) ob meji z GGE Dletvo.

Gozdovi na območju GGE so v celoti v državni lasti in z njimi upravlja družba Slovenski državni gozdovi (dalje SiDG), le manjši del (0,41 ha) ob koči v odseku 58d je v zasebni lasti.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE Gomance

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,41	3.874,38	0,00	3.874,79
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Skupna površina gozdov se je od zadnjega ureditvenega obdobja zmanjšala za 2,08 ha, celotna površina GGE pa se je povečala za 5,35 ha zaradi arbitražnega sporazuma s Hrvaško leta 2017. V primerjavi z zadnjim načrtom je prišlo do zmanjšanja površine gozda zaradi izločitve javne ceste Zabiče-Gomance in nekaterih skalovij ter mrazišč iz maske gozda.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Odprtost gospodarskih gozdov (3.516,13 ha) z gozdnimi vlakami je v GGE Gomance 81,3 %. Glede na reliefne razmere je na celotni površini možno traktorsko spravilo. Povprečna spravična razdalja v GGE Gomance je 590 m.

Preglednica 7/SPR: Spravične razmere v GGE Gomance (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravična razdalja (m) - v %					
	ha	%	Do 200	200–400	400–600	600–800	800–1200	Nad 1200
S traktorjem	2.857,12	81,3	2,5	23,3	25,4	30,9	14,0	3,9
Skupaj	2.857,12	81,3	2,5	23,3	25,4	30,9	14,0	3,9

Neodprti gozdovi zajemajo različne površine:

- oddaljeni sestoji, kjer je bila intenziteta gospodarjenja nizka;
- izjemno skalovit teren, kjer ni bila možna izgradnja traktorskih vlak, ali pa ta ni bila ekonomsko upravičena.

Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Gomance

Vrsta ceste	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	66,50	2,26	68,76	17,7
Javne ceste	0,00		0,00	0,0
Skupaj	66,50		68,76	17,7

Produktivnih gozdnih cest je v GGE Gomance 66,50 km, kar znese 18,9 m/ha (3.516,13 ha gospodarskih gozdov). Gozdne ceste, ki potekajo skozi gozdne rezervate smo izločili kot povezovalne. Gozdovi so z gozdnimi cestami povprečno odprti glede na celotno GGO, kar je glede na PSR v GGE sprejemljivo. Dolžine gozdnih cest so izmerjene in uradne (to niso digitalizirane dolžine). Gozdni cesti 052007 in 052030 sta v postopku pre Kategorizacije iz gozdne v javno cesto. Gozdne ceste v gozdnem rezervatu so v postopku izbrisa iz evidence.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje GGE Gomance je v celoti nenaseljeno. Do leta 1945 so bili tukajšnji gozdovi v lasti plemiške družine Schonburg - Waldenburg. Prebivalstvo iz najbližjih vasi v občini Ilirska Bistrica torej ni imelo direktnih koristi od gozdov. Imelo je le posredno korist, predvsem v različnih možnostih zaposlitve v povezavi z gospodarjenjem z gozdovi ter lovskim gospodarstvom. Zaradi spremenjen organizacije dela in razvoja mehanizacije ter vedno večje racionalizacije del je danes tovrstnih možnosti zaposlitve vedno manj.

Les iz GGE se proda delno v predelovalne obrate v občini Ilirska Bistrica, Pivka in Loška dolina, delno pa tudi v bolj oddaljene kraje in v tujino.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Preglednica 9/D-LD: Pregled lovišč GGE Gomance

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE	Površina gozda (v ha)	Opomba
0423 (036)	LPN Jelen Snežnik	4.011,19	3.874,79	-del
	Skupaj	4.011,19	3.874,79	

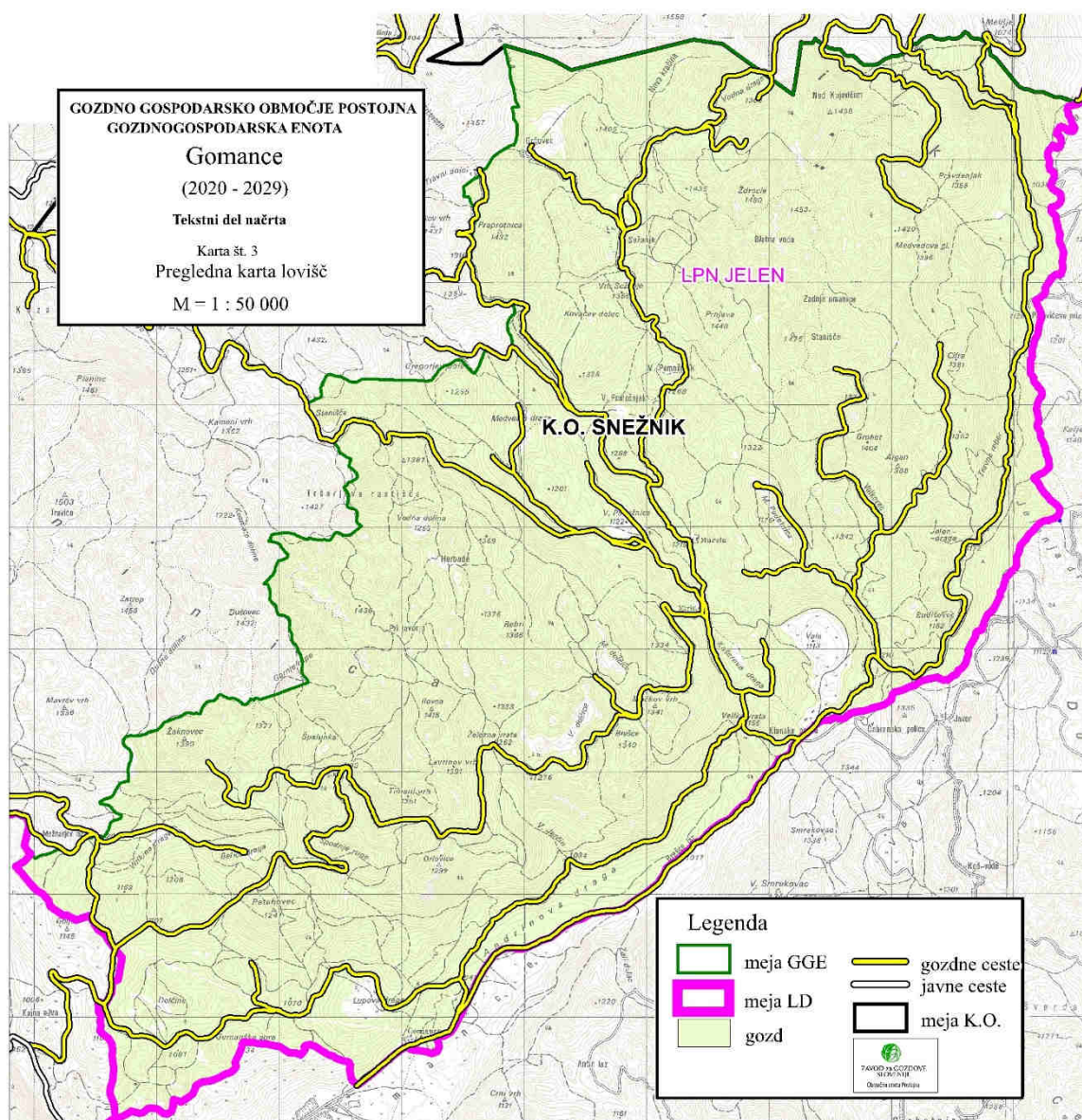
V GGE Gomance z divjadjo gospodari LPN Jelen Snežnik v treh lovskih revirjih (Gomance, Ždrocle in Okroglina).

Največji delež (73 %) površine zavzema lovski revir Gomance. 25 % površine pripada revirju Ždrocle. Le manjši delež pa ima na območju GGE lovska revirja Okroglina. Celotna površina GGE spada v LUO Notranjske.

Glavnina odstrela divjadi v GGE Gomance se izvaja v lovskih revirjih Gomance in Ždrocle.

Z divjadjo se gospodari z lovsko upravljavskimi načrti za posamezno lovišče, ki so usklajeni z načrtovanjem odstrela po višini in strukturi v skladu z načrtovanjem lovsko upravljavskega območja, saj le to omogoča zelo postopno ureditev stanja gozd – divjad oziroma znižanje staleža divjadi na tak nivo, da bodo škode po rastlinojedi divjadi znosne.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Znotraj GGE Gomanca ni kmetijske dejavnosti. 29 lazov redno kosi LPN Jelen Snežnik in s tem izboljšuje prehranske zmogljivosti okolja za rastlinojedo divjad.

1.5.3 Poselitev

Območje GGE Gomanca je neposeljeno. Zapuščene vojaške objekte na Mareli in Mirinu uporabljajo kot počitniške hišice. Dve koči v zasebni lasti sta še na Sežanju. V Veliki padežnici je lovška kočica LPN Jelen Snežnik, ki jo uporablja revirni lovec na Gomancah. Nekdanje gozdarsko naselje Gomanca je v zasebni lasti in v izrazito propadajočem stanju.

1.5.4 Infrastruktura

Na območju GGE je 68,76 km gozdnih cest. Preko južnega dela GGE poteka električni daljnovod do nekdanjega gozdarskega naselja Gomance.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

V GGE Gomance ni drugih aktivnosti v prostoru.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Glede požarne ogroženosti gozdove delimo v štiri stopnje:

- gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **stalna**,
- gozdovi z veliko požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **občasna**,
- gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **minimalna**,
- gozdovi z majhno požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer nevarnosti požarov praktično **ni**.

Za razvrstitev gozdov v stopnje požarne ogroženosti je bil za potrebe sestave protipožarnih načrtov narejen poseben računalniški program (enotno na ravni Slovenije), ki je upošteval stanje gozdov v odsekih in sicer drevesno sestavo gozdov, razvojne faze gozdov in starost gozdov, matično podlago in vrsto tal, ekspozicijo in nadmorsko višino, nagib terena, ter srednjo letno temperaturo in srednjo količino padavin iz najbližje meteorološke postaje. Vsi ti parametri so se točkovali in na osnovi skupnega števila točk so bili odseki razvrščeni v posamezno kategorijo požarne ogroženosti in sicer:

- v 1. stopnji (gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo) so gozdovi z več kot 501 točko,
- v 2. stopnji (gozdovi z veliko požarno ogroženostjo) so gozdovi s 441 – 500 točkami,
- v 3. stopnji (gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo) so gozdovi s 381 – 440 točkami in
- v 4. stopnji (gozdovi z majhno požarno ogroženostjo) so gozdovi z manj kot 381 točkami.

Na osnovi teh kriterijev so vsi gozdovi v GGE Gomance, razvrščeni v kategorijo gozdov z majhno požarno ogroženostjo.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Obseg GGE je ob tej reviziji načrta ostal nespremenjen. Prav tako se niso spreminjale meje oddelkov in odsekov, niti ni prišlo do kakršnih koli združitvev ali razdružitvev znotraj enote.

GGE Gomance ima šifro 20, v njej je 66 oddelkov in 231 odsekov. Povprečna velikost oddelka je 58,74 ha, odseka pa 16,77 ha. Gospodarska enota Gomance je hkrati tudi revir Gomance.

Ob izdelavi tega gozdnogospodarskega načrta so bile meje enote, oddelkov in odsekov grafično prilagojene na novo določeno državno mejo med Slovenijo in Hrvaško.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Gomance izvaja javno gozdarsko službo Zavod za gozdove Slovenije (nadalje ZGS), OE Postojna. GGE Gomance je vključena v Krajevno enoto (nadalje KE) Knežak, Knežak 202a, 6253 Knežak, telefon (05) 704-00-10. Revirna pisarna se nahaja na naslovu Bazoviška cesta 4, 6250 Ilirska Bistrica. GGE Gomance je revir, ki ga v celoti pokriva revirni gozdar Janez Fabec, ki hkrati opravlja delo še v delu revirja GGE Dletvo.

Pri opravljanju svojih nalog delavci KE sodelujejo z občinskimi upravnimi organi, izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami (GIS, Univerza v Ljubljani, lokalne ustanove), Družbo za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti – SiDG (kot predstavnikom lastnika državnih gozdov), drugimi zavodi, skupnostmi in združenji.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Ovrednotenje poudarjenosti funkcij gozdov in njih kartni prikaz, sta izdelana na osnovi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10) ter Zakona o gozdovih – ZOG (ur. l. RS št. 30/93 z vsemi kasnejšimi spremembami).

Funkcije gozdov delimo na ekološke, socialne in proizvodne, njihovo poudarjenost pa vrednotimo v treh stopnjah.

- 1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom
- 2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom
- 3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom

Vrednotenje funkcij gozdov je izdelano za celoten gozdni prostor, torej za gozdove in površine izven gozda, ki so ekološko oziroma funkcionalno povezane z gozdom (ZOG, 3. člen). Ostala zemljišča v gozdnem prostoru predstavljajo 3,4 % celotne površine enote in so ekološko in funkcionalno povezane z gozdom (96,6 %), zato gozdni prostor zajema 4.011,01 ha, kar je 100,0 % celotne enote (0,18 ha površine GGE ni gozdni prostor). Površina gozdnega prostora je enaka površini funkcijskih enot.

Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE Gomance

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkc. varovanja gozd. zemljišč in sestojev	1.666,74	42,9	41,6	1.398,93	36,0	34,9	815,56	21,1	20,3	3.881,13
Hidrološka funkcija	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	4011,01
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.362,84	34,0	34,0	2.648,17	66,0	66,0	0,00	0,0	0,0	4011,01
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4011,01	100,0	100,0	4011,01
Raziskovalna funkcija	370,24	100,0	9,2							370,24
Funkcija varovanja naravnih vrednot	1.925,15	100,0	48,0	0,00	0,0	0,0				1.925,15
Funkcija varovanje kulturne dediščine	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Estetska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Lesnoproizvodna funkcija	2.376,53	67,6	59,3	804,58	22,9	20,1	335,02	9,5	8,4	3.516,13
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	53,70	100,0	1,3	0,00	0,0	0,0				53,70
Lovnogospodarska funkcija	97,34	100,0	2,4							97,34

Opomba: na stopnji 0 je poudarjenih 358,66 ha (10,2% gozda in 8,9% gozdnega prosto.) gozdov znotraj gozdnih rezervatov

Pregled poudarjenosti funkcij po površinah kaže, da je na prvi stopnji poudarjenosti v največjem obsegu poudarjena lesnoproizvodna funkcija na 59,3 % površine gozdnega prostora.

Od ekoloških funkcij je na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (dalje varovalna) na 41,6 % gozdnega prostora, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (dalje biotopska) na 34,0 %, medtem ko klimatske in hidrološke funkcije na prvi stopnji ni. Na drugi stopnji je čez cel gozdni prostor poudarjena hidrološka funkcija, varovalne (34,9 %) in biotopske (66,0 %) pa je manj. Druga stopnja hidrološke funkcije je prisotna zaradi kraškega površja, druga stopnja biotopske pa zaradi območja Natura 2000 in ekološko pomembnega območja Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Klimatska funkcija je v celoti poudarjena na tretji stopnji.

Socialne funkcije so poudarjene na prvi in drugi stopnji točkovno na jamah, spomeniku kulturne dediščine, kočah in izjemnih drevesih. Linijski objekti so prisotni na planinski poti in potoku v Padežnici. Ploskovno so socialne funkcije poudarjene na prvi stopnji v gozdnih rezervatih in na naravnih vrednotah, na drugi stopnji funkcij ni prisotnih. Na preostalem gozdnem prostoru so prisotne na tretji stopnji. V GGE Gomance ni zaščitne, obrambne, kulturne in estetske funkcije.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Od proizvodnih funkcij imamo poleg lesnoproizvodne prisotni še dve funkciji: funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin (točkovno na čebelnjakih) ter lovnogospodarsko funkcijo (na lazih, grmiščih in krmiščih).

Skupna površina gozdnega prostora, kjer so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji, je 2.270,83 ha (56,6 %), na preostalih 1.740,18 ha pa so poudarjene na drugi stopnji.

Socialne funkcije so poudarjene na prvi stopnji na 1.925,28 ha (48,0 %), preostali gozdni prostor pa pokriva tretja stopnja.

Proizvodne funkcije so poudarjene na prvi stopnji na 2.719,43 ha (67,8 %) gozdnega prostora, na drugi 580,76 ha, tretji 340,41 ha in na 0. stopnji 370,41 ha.

Natančnejša območja prekrivanja so razvidna v preglednici F2, ki se nahaja v prilogah.

2.1 Ekološke funkcije gozdov

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljajo (ohranjajo) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter;
- preprečujejo razvoj (pojavljanje) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov;
- preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov;
- preprečujejo premeščanja naplavin;
- zadržujejo drobni plovni material;
- ohranjajo rodovitnost gozdnih tal.

Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na gornji gozdni meji, na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prva stopnja poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je prisotna na rastišču *Neckero-Abietetum* in *Fagetum subalpinum*, na zelo plitvih, oziroma močno skalovitih tleh (skalovitost nad 70 %) in na kompaktni matični podlagi, kjer je naklon terena večji od 35 stopinj.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi rastišču *Piceetum subalpinum* in na plitvih, oziroma skalovitih tleh (skalovitost med 50 % in 70 %).

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi, ker vsi ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- mehansko in biološko čistijo vode, ki odtečejo ali pronicajo z gozdnih površin, ter uravnavajo vodni režim z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega, ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnjem pronicanjem vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih.

Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v poplavnih, vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah.

Prva stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije je ob vhodih v kraške jame in brezna ter ob kraških izviri. V GGE Gomance se nahajajo trije manjši kraški izviri.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo vsi ostali gozdovi, saj se vsi nahajajo na karbonatnih kamninah (so torej v območju pričakovanih naravnih vrednot), s svojo prisotnostjo pa prispevajo k enakomernejšemu odtoku vode. Točkovno se druga stopnja nahaja tudi v okolici kaluž.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Tretje stopnje poudarjenosti v GGE Gomance ni, ker sta povsod prisotni prva ali druga stopnja.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki:

- zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjajo biotsko raznovrstnost in zagotavljajo naravno ravnovesje.

Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo lazi v gozdnem prostoru, ki nudijo bolj pestro prehransko sestavo za prosto živeče živali v gozdu, prehodi za prostoživeče živali, ekocelice, mirne cone za redke ptice, kaluže, brlogi, pa tudi kraške jame in brezna ter kraški izviri kot manjšinski ekosistemi.

Druga stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti prekriva ves preostali gozdni prostor, saj celotno območje GGE Gomance zavzemata EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in EPO Snežnik-Pivka. Celoten del enote pokriva tudi območje Natura 2000 (Javorniki-Snežnik in Snežnik-Pivka), ki je posebno varstveno območje. Za obstoj in ohranitev prostoživečih živali so velikega pomena tudi grmišča in zimovališča.

Preglednica 11/EPO: Ekološko pomembna območja v GGE Gomance

Koda	Ime	Opis	Status
51200	Snežnik – Pivka	Območje sestavljata visoki kraški planoti Javorniki in Snežnik, ki sta sklenjeno poraščeni z dinarsko bukovo-jelovimi gozdovi in predstavljata eno največjih sklenjenih gozdnih območij pri nas, ki se navezuje še na sosednja gozdna območja, Kočevsko in Gorski Kotar. Je del dinarskega sistema in hkrati blizu Alpam, kar pogojuje njegovo zanimivost s fitogeografskega stališča. razmer pojavljajo presihajoča jezera. Ohranjeni gozdovi, travišča in drugi habitati so življenjski prostor številnih redkih in ogroženih vrst (ptic, metuljev, hroščev, dvoživk, netopirjev, rastlin).	EPO
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	EPO

Ekološko pomembna območja in Natura 2000

Ekološko pomembno območje (EPO) je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Na območju GGE Gomance sta prisotna čez celotno območje EPO 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in EPO 51200 Snežnik-Pivka. Obe EPO predstavljata sklenjeno območje gozdov na kraškem svetu, ki se navezuje tudi na sosednja gozdna območja in s svojimi ohranjenimi gozdovi in travišči nudi habitat številnim živalskim vrstam, med njimi tudi redkim in ogroženim vrstam, kamor spadajo tudi velike zveri.

Posebno varstveno območje (območje Natura 2000) se nahaja na celotnem območju GGE. Na podlagi habitatne direktive je določeno območje SAC (SI3000231) Javorniki-Snežnik in območje SPA (SI5000002) Snežnik-Pivka na podlagi ptičje direktive. Pregled območij in vrst ter habitatnih tipov, vezanih na gozd, kot tudi pregled ekoloških značilnosti kvalifikacijskih vrst, vključno z oceno stanja populacij, sta predstavljena v naslednjih preglednicah.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/N: Območja Natura 2000

Koda	Ime	Status	Vrste/Habitatni tipi vezani na gozdni prostor GGE Gomance
SI3000231	Javorniki - Snežnik	SAC/POO	<p><u>Zveri:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - navadni ris (<i>Lynx lynx</i>) - volk (<i>Canis lupus*</i>) - rjavi medved (<i>Ursus arctos*</i>) <p><u>Netopiriji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) - Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
SI5000002	Snežnik - Pivka	SPA/POV	<ul style="list-style-type: none"> - gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) - koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) - kozača (<i>Strix uralensis</i>) - pivka (<i>Picus canus</i>) - triprsti detel (<i>Picooides tridactylus</i>), - mali skovik (<i>Otus scops</i>) - črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>) - belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 13/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Opis habitatnega tipa	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Habitatni tip je prikazan za celotni območji Natura 2000 znotraj GGE Gomance, ker na vsem območju obstaja možnost odkritja novih jam za katere je potrebno upoštevati usmeritve za geomorfološke podzemne naravne vrednote.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in ketišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	44039	3994	Ugodno - splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2016)
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	V obravnavani GGE je večina bukovih sestojev prisotnih v različnih oblikah na rastiščih jelke in bukve znotraj prevladujočih gozdnih združb dinarskega gozda jelke in bukve (Omphalodo-Fagetum typicum in Omphalodo-Fagetum mercurialetozum), ki se nahajata na 85 % površine. Uvrstitev v habitatni tip je odvisna od ustreznosti gozdne združbe ter ohranjenosti vrstne sestave.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji. V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	26289	2936	Ugodno - splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2016)
Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)	Kisloljubna smrekovja poraščajo številna mrazišča v obravnavani GGE in sicer v združbi Piceetum subalpinum dinaricum	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kisloljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršnekoli posege.	575,2	237,7	Splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2016)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 14/KV: Kvalifikacijske vrste

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
volk (<i>Canis lupus</i>)	Pretežno ves gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Njegovo centralno območje so veliki gozdni masivi dinarskih jelovo-bukovih gozdov in je razširjen v gozdovih na celotnem območju.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	41825	3992	Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2016)
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)	Pretežno ves gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat medveda so strnjeni gozdovi Visokega krasa.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonsne vrste. Na izbiro življenjski prostora močno vpliva človek.	42102	3992	Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2016)
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	Pretežno ves gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat risa so strnjeni gozdovi Visokega krasa.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	41411	3992	Stanje je neugodno (ris velja za najbolj ogroženega sesalca na območju Dinaridov. Kos in sod. (2012) menijo, da je na območju Slovenije leta 2010 živelo le še okoli 15 odraslih živali). Edino območje, kjer je v zadnjih letih še zabeležena redna reprodukcija, je območje Javornikov in Snežnika (Kos in sod., 2012). Splošna ocena stanja je še vedno neugodna.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	39869	3954	Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2016)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Je splošno razširjena vrsta. V sklenjenih gozdovih Javornikov in Snežnika Sklenjenost gozdov na tem območju je v evropskem merilu nadpovprečna, kar je verjetno tudi razlog za pogostnost te vrste na območju.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	28182	2235	Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2016)
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)	Glede na skromne podatke o pojavljanju vrste, je območje omejeno na pas bukovih in bukovo jelovih gozdov nad 600 m nadmorske višine.	Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hroščki so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hloidi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	1403	85	Je stalno prisotna vrsta, splošna ocena stanja populacije je značilna (SDF, 2016)
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	44039	3994	Ni dovolj podatkov za oceno stanja. Predvidevamo, da je stanje ugodno.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	V Sloveniji je splošno razširjena, isto velja za obravnavano GGE in celoten gozdni masiv Snežnika in Javornikov.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Gnezdi od IV do VI meseca. Za gnezdenje potrebuje bukova debela oziroma debela listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hroščki. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.	51043	3977	Velikost populacije 50 do 80 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	Ustrezajo ji iglasti in mešani strukturirani gozdovi s suhimi drevesi in velikimi dupli. Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (Omphalodo-Fagetum), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebiralno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določenega deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.	38211	3992	Velikost populacije 140 do 200 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Odrasli sestoji iglavcev ter odrasli jelovo-bukovi sestoji nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami. Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zalogo hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	35147	3992	Velikost populacije 40 do 70 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
pivka (<i>Picus canus</i>)	Redki in svetli gozdovi do 1300 metrov nadmorske višine. Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Naseljuje mešane in listnati gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	44614	3992	Velikost populacije 30 do 50 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Iglast in jelovo-bukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami. Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.	38211	3992	Velikost populacije 40 do 50 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	Ustrezajo mu zreli iglasti in mešani sestoji z dovolj plodonosnimi rastlinami. Še pred 20 leti so bila v enoti 4 aktivna rastišča (M. Čas, 2000), danes ni poznano nobeno.	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdiyo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujejo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Ogroža ga vznemirjanje s strani človeka (tudi morebitna časovno in prostorsko neprilagojena sečnja).	1914	579	Ni podatka o stalni prisotnosti, populacija je na meji območja razširjenosti in je v upadu. Ocenjujemo, da je vrsta ogrožena.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Raznoveren in prebiralen gozd s prehodnimi deli gozda ter skupinami lesk in iglavcev. Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko raznolikostjo drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.	35523	3992	Velikost populacije 30 do 60 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Mešani in iglasti sestoji praviloma nad 800 m nadmorske višine z višjim deležem odmrlega in odmirajočega lesa.	Prebiva v zrelih iglastih, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Najvišje gostote triprstega detla so zabeležene v naravnih, zrelih sestojih (starejši debeljaki, 1. faza pomlajencev), kjer je delež smreke večji od 60%. V gospodarskih gozdovih se pojavlja razpršeno. Najpomembnejša območja so gozdni rezervati in negospodarjeni sestoji. Ogrožajo ga predvsem pomanjkanje odmrlega drevja (v višjih debelinskih razredih) ter intenzivno gospodarjenje v še pred kratkim zaprtih sestojih.	17802	1558	Velikost populacije 30 do 40 parov (SDF, 2016). Ocenjujemo, da je stanje ugodno.
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Za belohrbtega detla so primerni predvsem rezervati (oz negospodarjeni sestoji) kjer je velik delež bukve in so v terminalni razvojni fazi (velik delež mrtvega lesa listavcev večjih dimenzij). V obravnavani GGE so ugodni habitati tam kjer je gospodarjenje manj intenzivno.	Je najredkejša vrsta detla in največji med našimi detli (cca 24-26 cm). Je stalnica, gnezdi od IV do VII, mladiči so gnezdomci. Dobimo ga povečini v bukovo – jelovih gozdovih v starejših razvojnih fazah z velikim deležem odmrlega drevja. Najbolj pogost je v gozdnih rezervatih dinarskega območja, Alp in Gorjancev. Hrani se z žuželkami drevesnih debel (larve drevesnih hroščev). Teritorij je velik od 50-150 ha (odvisno od ustreznosti habitata). Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokim deležem odmrlih in starih debelih dreves listavcev, predvsem bukve. Hrani se pretežno z žuželkami drevesnih debel (larve drevesnih hroščev), ki jih nabira tudi na ležečih deblih.	9446	2965	Glede na številčnost (40-50 parov) je območje IBA Snežnik najpomembnejše območje za belohrbtega detla v Sloveniji (Denac, K., 2012). Ocenjujemo, da je stanje dobro, priporočljivi pa so ukrepi za zagotavljanje ugodnejšega stanja.

Tretje stopnje poudarjenosti v GGE Gomance ni, ker sta povsod prisotni prva ali druga stopnja.

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov;
- vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh).

Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske kulture pred škodljivimi učinki vetra in mraza; gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi); gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja ipd.

Prve in druge stopnje poudarjenosti klimatske funkcije v GGE Gomance ni.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi ostali gozdovi, saj ugodno vplivajo na klimo širšega območja.

2.2 Socialne funkcije gozdov

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa.

Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Te funkcije v GGE Gomance na prvi in drugi stopnji ni, na tretji stopnji pa je ne določamo.

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Poudarjeno higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča in sežigalnice odpadkov, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prve in druge stopnje poudarjenosti higijensko-zdravstvene funkcije v tej enoti ni.

Tretja stopnja poudarjenosti je v vseh gozdovih.

Obrambno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo zemljišča in objekte, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije.

Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se nahajajo v neposredni bližini državne meje, gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot, ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, državne rezerve, policijske, vojaške ipd. objekte.

Obrambne funkcije v GGE Gomance na prvi in drugi stopnji ni, na tretji stopnji poudarjenosti pa je ne določamo.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Rekreacijsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- omogočajo aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe.

Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Prve stopnje poudarjenosti rekreacijske funkcije v GGE Gomance ni.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ob poti na Smežnik in ob kočah.

Tretja stopnja poudarjenosti je v vseh ostalih gozdovih.

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- zadovoljujejo potrebe obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila, povezanega z gozdom, začasno spremenijo svoj kraj bivanja.

Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti, ki se pojavljajo kot motiv v turistično propagandne namene, ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Prve stopnje poudarjenosti turistične funkcije v GGE Gomance ni.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v okolici koč in planinske poti.

Tretjo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije imajo vsi ostali gozdovi.

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- ozaveščajo in posredujejo znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne ipd. poti, muzeji na prostem (gozdne učilnice), učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ipd.

Prve in druge stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE Gomance ni.

Tretjo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije imajo vsi gozdovi.

Raziskovalno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- omogočajo načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi.

Raziskovalno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, v katerih so postavljene raziskovalne ploskve, raziskovalni objekti, razne merilne naprave, ipd. s katerimi v okviru raziskovalnih projektov ali programov upravljajo raziskovalne institucije.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije v GGE Gomance imajo vsi gozdni rezervati.

Na drugi in tretji stopnji je ne določamo, ker v drugih gozdovih ta funkcija ni izražena.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge naravne pojave.

Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

Na *prvi stopnji* poudarjenosti te funkcije v GGE Gomance so vsi objekti naravnih vrednot, zavarovanih območij in izjemnih drevesih znotraj gozdnega prostora.

Preglednica 15: Pregled zavarovanih območij v GGE Gomance

Zap. št.	Ime	Status	Uradna objava
1	Regijski park Škocjanske jame	Vplivno območje RP	Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C)
2	Gozdni rezervat Snežnik-Ždrocle	Predlog ZO	

Varstveni režim v GR Snežnik-Ždorce in v njegovem vplivnem območju bodo še stvar usklajevanja med MOP, ZRSVN in ZGS. Čeprav v vplivnem območju GR sedaj ni predvidene sečnje, je potrebno v primeru pojava lubadarja izvesti sanitarno sečnjo.

Preglednica 16: Pregled izjemnih dreves v GGE Gomance

Ev. št.	Ime	Dr. vrsta	Obseg (cm)	Višina (m)	Lokacija
NV1072	Praudenjak - tisa	Tisa			41a
NV2617	Gomance - bukke	Bukev			2e
OE233	Smreka na Kujaviču	Smreka			40c
OE282	Gorski javor 1 na Budišovcu	Gorski javor			11c
OE283	Graden na lazcu Lupova draga	Graden			69e
OE284	Gorski javor 2 na Budišovcu	Gorski javor			11c
OE285	Ozokrošnjata smreka v Medvedji dragi	Smreka			45c
OE286	Šop smrek v Grčovcu 1	Smreka			37a
OE289	Pri hruški – drobnica	Drobnica			2c
OE376	Hruška na Gomanci	Hruška			69f

Iz evidence izjemnih dreves ZGS, OE Postojna

V naslednji preglednici so prikazani ploskovni objekti GGE Gomance.

Preglednica 17: Pregled naravnih vrednot na prvi stopnji poudarjenosti v GGE Gomance

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Lokacija
1323V	Ždrocle	Gozdni rezervat	geomorf, ekos, (geomorfp)	NVDP	28, 29, 39, 27a
293V	Snežnik	Gozdni rezervat	geomorf, ekos, (geomorfp), (bot), (zool)	NVDP	38d, 39, 38a
1325V	Zatreb - Planinc	Gozdni rezervat	ekos	NVLP	49
2605	Goljak	Gozdni rezervat	ekos	NVLP	58b
1256V	Vala - mrazišče	Mrazišče	geomorf, bot, ekos	NVDP	10a, 10c, 10d, 10e, 10f, 10g, 10h, 10i, 12e
2607	Mali Pomočnjak	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	19b
2608	Veliki Pomočnjak	Mrazišče	geomorf, bot, ekos	NVLP	19d, 19e, 32b, 32c, 19a
2609	Vodna dolina	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	48a, 48b, 48c, 8b
2615	Vodna draga	Mrazišče	geomorf, hidr, ekos	NVLP	39
2616	Gregorjev dolec	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	47b

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Lokacija
2633	Kovačev dolec	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	33a, 32b, 32a
2639	Travni dolci	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	34a
2641	Grčovec	Mrazišče	geomorf, ekos	NVLP	37a, 37b, 34b
3057	Male dolčice	Mrazišče	geomorf, ekos, bot	NVLP	6a, 6b, 6c, 6d, 5b
3062	Medvedja draga	Mrazišče	geomorf, hidr, ekos, bot	NVLP	45b, 45c, 45a
337	Velika Padežnica - mrazišče	Mrazišče	geomorf, bot, ekos	NVDP	43b, 43c, 43d, 44a, 44b, 43a
3907	Velike dolčice	Mrazišče	geomorf, ekos, bot	NVLP	5a, 5d
911	Mala Padežnica - mrazišče	Mrazišče	bot, geomorf, ekos	NVDP	15b, 15c, 15a, 17b, 18a, 10b
3003	Medvedja draga - izvir	Kraški izvir	hidr	NVLP	45b
3291	Sežanj - izvir 1	Kraški izv	hidr	NVLP	31a

hidr-hidrološka naravna vrednota
geomorf-geomorfološka površinska naravna vrednota
geomorf-geomorfološka podzemeljska naravna vrednota
ekos-ekosistemska naravna vrednota
NVDP-naravna vrednota državnega pomena
NVLP-naravna vrednota lokalnega pomena

Druga stopnja poudarjenosti je prisotna na točkovnih objektih, v primeru GGE Gomance je to v okolici jam in brezen.

Jame v Sloveniji imajo status naravne vrednote državnega pomena. Vse jame na območju GGE Gomance imajo tretjo stopnjo režima vstopa, kar pomeni, da so to odprte jame s prostim vstopom. Prevladujejo brezna, dosti je tudi spodmolov, vodoravnih jam je bolj malo. Preglednica vseh jam v GGE je v prilogah.

Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, ki je pristojen za področje občine Ilirska Bistrica, v kateri leži GGE Gomance, je izdelal Naravovarstvene smernice za GGN GGE Gomance. Iz njih so povzeti podatki o naravnih vrednotah in zavarovanih območjih v GGE Gomance. Gospodarjenje z gozdovi na območju objektov naravnih vrednot in zavarovanih območij je treba prilagoditi varstvenim režimom.

Zavod RS za varstvo narave pa v skladu z Zakonom o ohranjanju narave razširja področje varstva narave, glede na do tedaj veljavni Zakon o naravni in kulturni dediščini. Tako se ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti nanašajo na celotno naravo in preko varstva habitatnih tipov, ekološko pomembnih in posebnih varstvenih območij ter varstva rastlinskih in živalskih vrst, posegajo praktično na vsa področja dejavnosti človeka. Pojem naravne vrednote je v celoti prekril pojem naravne dediščine in naravne znamenitosti (162.člen ZON). Med objekte in območja naravne vrednote so vključeni deli narave, ki so po merilih vrednotenja spoznani za naravno vrednoto. Varstvene usmeritve in varstveni režimi so konkretizirani glede na vpliv rabe gozdov na naravne vrednote.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varstva naravnih vrednot ne določamo.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo in ohranjajo območja ali objekte, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo zlasti gozdovi v neposredni okolici enot kulturne dediščine ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja (npr. steljniki, panjevci, gaji, logi).

Prve stopnje poudarjenosti funkcije v GGE ni.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Druga stopnja poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine je na spomeniku Krilo, ki se nahaja v odseku 24a. V GGE so še ostanki vojaških objektov, ki so bili namenjeni varovanju državne meje, vendar niso nikjer zabeleženi.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- omogočajo doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini.

Poudarjeno estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora ter območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Prva stopnja estetske funkcije je poudarjena na izjemnih drevesih.

Drugo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije imajo gozdovi v okolici koč, spomenika in planinske poti.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije gozdov

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- proizvajajo nadzemno lesno maso, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati.

Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje ima 2.376,53 ha gozdov v GGE Gomance, saj je v vseh teh gozdovih možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Drugo stopnjo lesnoproizvodne funkcije v GGE Gomance ima 804,58 ha gozdov v RGR 66 in 116.

Tretja stopnja je poudarjena v ekocelicah (335,02 ha).

V GGE Gomance je 358,66 ha gozdov znotraj gozdnih rezervatov poudarjenih na stopnji nič.

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo gozdovi, ki:

- izkoriščajo nelesne materialne koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu.

Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, ki se gojijo zaradi plodov, gozdni semenski objekti, gozdovi, kjer se intenzivno odvija stelarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov, ipd. če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin imajo v GGE Gomance stojišča čebeljakov za čebeljo pašo ter semenska sestoja GSO 134 za smreko in GSO 135 za bukev.

Druge stopnje poudarjenosti te funkcije v GGE Gomance ni.

Tretje stopnje poudarjenosti te funkcije ne določamo.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- gospodarijo s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti.

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovnoogojitvenih oborah, gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov, oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Prvo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije imajo redno vzdrževane gozdne jase v območju strnjenih gozdov. Na nekaterih lazih so prisotne krmne njive, silosi, tropine in krmišča, ki dodatno večajo prehransko sposobnost določenega območja, ponekod pa so ti lovski objekti tudi v gozdu. Lovnogospodarska funkcija je poudarjena tudi na območju kaluž in grmišč.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti te funkcije ne določamo.

Kratek povzetek stanja

V območju strnjenih gozdov prevladuje lesnoproizvodna funkcija na prvi stopnji, saj imajo gozdovi tu visoko proizvodno sposobnost. Območja, pomembna za živalski svet, imajo poudarjeno biotopsko funkcijo. Predvsem gre tu za košene laze, ekocelice, mirne cone, zimovališča, brloge, jame, kaluže in redke izvire. Ves strnjen gozdni kompleks ima zaradi EPO in Natura 2000 biotopsko funkcijo poudarjeno na drugi stopnji, zaradi karbonatne matične kamnine in vodovarstvenega območja je tudi hidrološka funkcija povsod na drugi stopnji.

Socialne funkcije so prisotne na prvi stopnji na naravnih vrednotah, na drugi stopnji pa le v okolici planinske poti, koč, jam in izjemnih dreves.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 18/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščno gojitvenih razredih v GGE Gomance

Kat. gozdov in RGR	Gozdne združbe (delež znotraj RGR)	Površina (ha)	% (v GGE)
112- Mešani gozdovi na rastišču <i>Omphalodo-Fagetum</i> <i>homogynetosum</i>	63300-Primorsko gorsko bukovje	19,00	
	64112-Dinarsko jelovo bukovje obl. s spo. torilnico	58,93	
	64116-Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom	80,04	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	102,61	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	68,50	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	31,29	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	6,26	
Skupaj RGR 112		366,63	9,5
116- Smrekovi gozdovi v mraziščih	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	7,85	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	16,96	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	19,71	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	204,43	
Skupaj RGR 116		248,95	6,4
120- Bukovi gozdovi na <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> var. <i>geog.</i> <i>Seslerio autumnalis</i>	59310-Primorsko bukovje	31,7	
	63300-Primorsko gorsko bukovje	396,32	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	24,31	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	124,14	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	32,95	
Skupaj RGR 120		609,42	15,7
121- Bukovi gozdovi na <i>Ranunculo plataniifolii-Fagetum</i> <i>orvaletosum</i>	59310-Primorsko bukovje	47,93	
	63300-Primorsko gorsko bukovje	94,07	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	41,2	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	338,62	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	78,55	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	1,94	
Skupaj RGR 121		602,31	15,5
122- Bukovi gozdovi na <i>Ranunculo plataniifolii-Fagetum</i> <i>heleboretosum</i>	63300-Primorsko gorsko bukovje	1,87	
	64116-Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom	6,28	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	184,04	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	183,05	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	677,99	
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	19,72	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	60,24	
Skupaj RGR 122		1.133,19	29,3
Skupaj Večnamenski gozdovi		2.960,50	76,4
69- Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov	59310-Primorsko bukovje	14,68	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	85,94	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	2,65	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	67,69	
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	129,77	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	57,93	
Skupaj RGR 69 – GPN, ukrepi niso dovoljeni		358,66	9,3

OPIS STANJA GOZDOV

Kat. gozdov in RGR	Gozdne združbe (delež znotraj RGR)	Površina (ha)	% (v GGE)
66- Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji	63300-Primorsko gorsko bukovje	8,88	
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	183,58	
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	13,01	
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	179,03	
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	137,14	
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	33,99	
Skupaj RGR 66 – Varovalni gozdovi		555,63	14,3
Skupaj vsi gozdovi v GGE Gomance		3.874,79	100,0

V preglednici so prikazane gozdne združbe, ki se nahajajo v posameznih RGR in kategorijah gozdov. V skladu z navodili so gozdne združbe predstavljene s slovenskimi imeni in novimi šiframi. Spremembe so nastale z novim območnim načrtom, ki je v veljavi od leta 2011.

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	0,41	2.960,09	0,00	2.960,50
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,00	358,66	0,00	358,66
Varovalni gozdovi	0,00	555,63	0,00	555,63
Skupaj (ha)	0,41	3.874,38	0,00	3.874,79

V GGE Gomance je skupno 3.874,79 ha gozdov, skoraj vsi so državni, saj je površin v zasebni lasti le 0,41 ha. Po kategorijah gozdov je 76,4 % večnamenskih, 14,3 % varovalnih in 9,3 % GPN, kjer ukrepi niso dovoljeni.

3.2 Lesna zaloga

Lesna zaloga GGE Gomance znaša 1.355.000 m³, oziroma 349,6 m³/ha, pri čemer je iglavcev (29 %) manj kot listavcev (71 %). Tekoči prirastek je 4,85 m³/ha in je razporejen bolj v prid listavcem (72 %) napram iglavcem (28 %). Lesna zaloga se je v grobem v desetih letih povečala za 110.000 m³ (9,4 %), od tega se je pri iglavcih dvignila za 9,8 %, pri listavcih pa za 9,2 %. Zaradi spremembe tarif se je lesna zaloga iglavcev povečala za 5,2 %, pri listavcih pa za 2,9 %. Če ne bi bilo sprememb tarif, bi se lesna zaloga na skupni ravni povečala za 5,6 %. Pri prirastku je prišlo do večjih sprememb. Glede na prejšnje obdobje je nižji za 23,4 %, manj se je znižal pri iglavcih (8,1 %), več pri listavcih (28,0 %). Zaradi spremembe tarif se je prirastek iglavcev zvišal za 4,6 % (0,06 m³/ha), pri listavcih pa za 3,6 % (0,12 m³/ha). Če ne bi bilo sprememb tarif, bi se prirastek na skupni ravni zmanjšal za 26,2 % (1,66 m³/ha).

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 20: Absolutna lesna zaloga in tekoči prirastek po debelinskih razredih v GGE Gomance

Deb. razred	Lesna zaloga (m ³)			Tekoči letni prirastek (m ³)		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
10 – 19 cm	12.347	92.806	105.153	609	2.357	2.966
20 – 29 cm	21.032	237.593	258.626	517	4.212	4.729
30 – 39 cm	44.682	315.660	360.342	797	4.142	4.938
40 – 49 cm	81.070	231.955	313.025	1.122	2.330	3.452
nad 50 cm	230.968	86.474	317.442	2.230	498	2.728
Skupaj	390.100	964.488	1.354.588	5.274	13.539	18.813
m³/ha	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86

Rastiščni potencial je v GGE Gomance glede na optimalno lesno zalogo izkoriščen 100 %, glede na proizvodno sposobnost rastišč in tekoči prirastek pa 80 %.

V lesni zalogi prevladuje bukev s 67,6 %, smreke je 21,6 %, jelke 7,2 %, plemenitih listavcev 3,6 % (prevladuje gorski javor, manj je gorskega bresta, lip, ostrolistnega javorja in velikega jesena), maj kot odstotek je borov, hrastov in mehkih listavcev.

Razporeditev drevesnih vrst po debelinskih razredih kaže, da so listavci razporejeni mnogo bolje od iglavcev, saj imajo slednji največ lesne mase zgoščene v drevju debelejšem od 50 cm.

Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v GGE Gomance

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,1	5,3	10,9	20,0	60,7	21,6	75,4
Jelka	3,1	5,6	13,2	23,1	55,0	7,2	25,2
Bor	41,0	9,7	9,7	8,4	31,2	0,0	0,1
Bukev	9,6	24,6	32,8	24,0	9,0	67,6	236,5
Hrast	45,5	40,9	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. listavci	9,8	24,5	32,8	24,1	8,8	3,6	12,4
Iglavci	3,2	5,4	11,5	20,8	59,1	28,8	100,7
Listavci	9,6	24,6	32,8	24,0	9,0	71,2	248,9
Skupaj	7,8	19,1	26,6	23,1	23,4	100,0	349,6

Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah v GGE Gomance

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozd	Državni gozd	G. lok. skupn.
Iglavci	m ³	390.100	101	389.999	0
	m ³ /ha	100,7	246,3	100,7	0,0
Listavci	m ³	964.488	17	964.471	0
	m ³ /ha	248,9	41,5	248,9	0,0
Skupaj	m³	1.354.588	118	1.354.470	0
	m³/ha	349,6	287,8	349,6	0,0

Lesna zaloga zasebnega gozda (0,41 ha) odstopa od stanja celotne GGE, ker gre za sestoj smrekovega drogovnjaka. V preostalih gozdovih GGE, ki so v državni lasti, prevladujejo listavci.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 23: Vrast v GGE Gomance v obdobju 2010-2019

Drevesna vrsta	Število dreves		Količina lesa		Sedanja LZ (delež v %)
	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%	
Smreka	7,8	17,8	0,44	22,6	21,9
Jelka	4,9	11,1	0,40	20,3	8,0
Bukev	31,0	70,8	1,12	57,1	66,6
Pl.list	0,1	0,3	0,00	0,00	3,5
Sa/ha	43,8	100	1,96	100	100
Sa GGE	153.932	-	6.903	-	-

Meritve SVP so pokazale, da je v zadnjem desetletju v gospodarskih gozdovih v GGE Gomance meritveni prag preraslo 153.932 dreves oziroma 43,8 dreves/ha, kar predstavlja vrast 6.903 m³ lesa (0,6 % sedanje lesne zaloge), oziroma 1,96 m³/ha. V istem obdobju je bilo posekano 51,7 dreves/ha (5,5 dreves/ha iglavcev in 46,2 dreves/ha listavcev). Iz navedenih podatkov je razvidno, da s takim obsegom vrasti dolgoročno trajnost gozdov in tudi z njo povezana trajnost funkcij gozdov v GGE Gomance ni zagotovljena. Minimalni pogoj za zagotovitev trajnosti gozdov je, da je vrast dreves dolgoročno vsaj za 20 - 30 % večja kot je posek dreves, ker moramo k poseku prišteti tudi naravno mortaliteto dreves, ki po odmrtnju ostanejo v gozdu.

Mnogo bolj kot sama količina vrasti pa je spodbudna struktura vrasti po drevesnih vrstah. V zgornji preglednici navajamo strukturo vrasti po drevesnih vrstah po številu dreves in po lesni zalogi in primerjava le-te s sedanjo drevesno sestavo lesne zaloge v GGE Gomance. Predvidevamo, da bo drevesna sestava te vrasti, ko bodo ta vrasla drevesa prerasla v odrasle sestoje, kar se bo zgodilo čez 50 – 70 let, nekje med sedanjo strukturo vrasti po deležu v številu dreves in sedanjo strukturo vrasti po deležu v lesni zalogi. Na ta delež lahko do določene mere vpliva tudi bodoča nega teh sestojev s pospeševanjem določene drevesne vrste na račun druge drevesne vrste. To kar nakazuje drevesna sestava vrasti kaže na to, da bodo čez 50 – 70 let v GGE Gomance drevesna sestava gozdov zelo podobna sedanji oziroma, da se bo delež jelke celo rahlo povečal. Vse drevje, ki je v zadnjem obdobju preraslo meritveni prag izvira iz naravne obnove. Taka drevesna sestava vrasti v GGE Gomance, kot smo ji priča sedaj, kaže na dvoje, da so gostote rastinojede parkljaste divjadi tako nizke, da bistveno, razen na nekaj lokacijah v neposredni okolici krmišč, ne vplivajo na obnovo gozdov in, da je verjetno delež jelovo-bukovih in jelovih rastišč višji kot pa ga izkazujejo fitocenološki popisi.

3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo na celotni površini ugotavljali z metodo stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Stalne vzorčne ploskve so postavljene v RGR 112 in RGR 116, v mreži 250 krat 200 metrov (daljša razdalja je v smeri vzhod – zahod), torej pride ena točka na 5 ha. V večjih RGR (66, 69, 120, 121 in 122) pa je mreža SVP ena točka na 10 ha (mreža 250 krat 400 metrov). Točke so na terenu označene trajno s količki. Na ploskvi se izmeri v prsni višini v notranjem krogu s horizontalnim polmerom 7,98 m (na površini 2 arov) vse drevje nad meritvenim pragom. V zunanem krogu, ki ima horizontalni polmer 12,61 m (in površino 5 arov) pa le tisto nad 30 cm prsnega premera. Radij obeh ploskev znotraj SVP se z naklonom terena korigira tako, da je horizontalna projekcija kroga SVP vedno 0,05 ha. Lesna zaloga se izračuna na osnovi izmerjenih dreves na ploskvi in tarif odseka, v katerem je ploskev.

Osnova za izračun lesne zaloge po RGR so podatki, pridobljeni na SVP. Razporeditev lesne zaloge na odseke v okviru RGR je popravljena z lesno zalogo sestojev, ki je bila pridobljena po okularni metodi hitre izmere temeljnice po Bitterlichu.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge v GGE Gomance

Stratum	Gospodarski razred	Površina (ha)	Lesna zalog (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	±E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
01	66	555,63	294,9	52	11,3
02	69	358,66	333,1	35	10,0
03	112	366,63	396,1	67	8,9
04	116	248,95	400,8	51	12,8
05	120	609,42	363,4	61	9,1
06	121	602,31	328,0	64	8,2
07	122	1.133,19	315,5	115	6,4
	Skupaj	3.874,79	344,7	445	3,6

V GGE sta bila merjena lesna zalog in prirastek na 445 stalnih vzorčnih ploskvah. Gre za ponovljeno meritev na 410 ploskvah, 35 SVP v RGR 69 pa je bilo narejenih na novo. Vzorčna napaka za celotno GGE znaša 3,6 % (pred desetletjem je bila 1,9 %). Omenjena vzorčna napaka je izračunana kot napaka stratificiranega vzorčenja pri čemer je stratum razvojna faza oz. zgradba gozda znotraj RGR. Vzorčna napaka je odvisna od velikost RGR in homogenosti stratuma, zato je le-ta večja v manjših RGR, saj je tam manj ploskev in so stratumi manj homogeni.

Na SVP so bili pridobljeni naslednji podatki o drevesni sestavi: bukev (62 %), smreka (26 %), jelka (9 %), gorski javor (3 %) in vrste, ki so prisotne z manj kot odstotkom: veliki jesen, jerebika, mokovec, gorski brest, nagnoj, trepetlika in lipa. V GGE so prisotne še naslednje drevesne vrste: tisa, rušje, rdeči bor, črni bor, hruška, oreh, ostrolistni javor, češnja in vrba.

3.2.2 Način ugotavljanja tarif

V tem GGN smo preverili tarife tako, da smo dvema drevesoma na vsaki SVP izmerili višino. Na osnovi premera in višine smo po dvovhodnih deblovnica izračunali dejanski volumen drevesa ter tega primerjali z veljavnim volumnom po tarifah. Primerjava je bila narejena po drevesnih vrstah na ravni RGR. Spremembe niso toliko vezane na RGR kot so na drevesno sestavo.

Spremembe so sledeče:

- Smreka: večinoma povečanje za pol tarife.
- Jelka: večinoma povečanje za pol tarife ter nekaj brez sprememb.
- Ostali iglavci: večinoma povečanje za pol tarife ter nekaj brez sprememb.
- Bukov: večinoma povečanje za pol tarife.
- Hrasti: povečanje za pol tarife, nekaj tudi za celo tarifo.
- Plemeniti listavci: povečanje za pol tarife, nekaj tudi za celo tarifo.
- Drugi trdi listavci: povečanje za pol tarife, nekaj tudi za celo tarifo.
- Mehki listavci: povečanje za pol tarife, nekaj tudi za celo tarifo.

Kjer so bile razlike večje kot 5 % smo spremenili tarifo za pol razreda, kjer pa so bile večje kot 10 % pa za cel razred.

Seznam novih tarif je v Prilogi I.

3.3 Prirastek

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih v GGE Gomance

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,13	0,21	0,29	0,58	1,37	28,2
Listavci	0,61	1,09	1,07	0,60	0,13	3,49	71,8
Skupaj	0,77	1,22	1,28	0,89	0,71	4,86	100,0

Tekoči letni prirastek za GGE Gomance je 4,86 m³/ha. Večji delež prirastka predstavlja prirastek listavcev (71,8 %), manjši delež pa iglavcev (28,2 %), relativno pa prav tako bolje priraščajo listavci (1,40 % od LZ), kot iglavci (1,36 % od LZ).

Pri iglavcih je prirastek največji v petem debelinskem razredu (0,58 m³/ha), medtem ko je pri listavcih v drugem in tretjem (1,09 in 1,07 m³/ha) in je v splošnem bolje razporejen. V povprečju je v tretjem debelinskem razredu prirastek največji.

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah v GGE Gomance

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozd. lok. skup.
Iglavci	m ³	5.275,68	1,74	5.273,94	0,00
	m ³ /ha	1,37	4,24	1,37	0,00
Listavci	m ³	13.538,98	0,30	13.538,68	0,00
	m ³ /ha	3,49	0,73	3,49	0,00
Skupaj	m³	18.814,66	2,04	18.812,62	0,00
	m³/ha	4,86	4,97	4,86	0,00

Tako kot lesna zaloga je tudi prirastek najvišji v državnih gozdovih, saj je zasebnih le 0,41 ha. Gozdov lokalnih skupnosti ni.

Med RGR je prirastek največji v RGR 112 in znaša 6,29 m³/ha, najmanjši je v RGR 66, kjer je 4,08 m³/ha.

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

V GGE Gomance so se že tretjič izvajale meritve lesne zaloge in prirastka na SVP. Prirastek smo ugotovili s pomočjo ponovljene meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in sicer tako, da smo po skupinah drevesnih vrst znotraj RGR ugotavljali najprej količinski prirastek za vsa drevesa, ki so bila korektno izmerjena pri obeh meritvah. Nato smo tem drevesom ugotovili % prirastka po Presslerju in z regresijsko analizo izračunali prirastni niz na podlagi premera dreves pri prejšnji meritvi. S temi prirastnimi nizi smo potem na podlagi drevesne in debelinske strukture gozdov ugotovljene pri drugi meritvi (2019) izračunali tekoči prirastek za obdobje 2020-2029. Pri izračunu tekočega prirastka med dvema meritvama smo uporabili tarife iz leta 2010.

Prirastni nizi so v Prilogi I.

3.4 Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Sestoje smo uvrstili v razvojne faze oziroma zgradbe sestojev glede na Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Meje sestojev smo določili pri terenskih opisih, kjer smo tudi določili razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja. Pri terenskem delu nam je osnovo predstavljal digitalni ortofoto načrt v merilu 1:5.000 (posnetki iz leta 2017). Nanj smo izrisali meje sestojev, ter jih kasneje v kabinetu digitalizirali. Na podlagi tega smo dobili podatke o razvojnih fazah in zgradbi sestojev. Meje sestojev smo zaključili na meji odseka.

Podatke o lesni zalogi in srednjem premeru razvojnih faz smo pridobili na stalnih vzorčnih ploskvah. Posamezni vzorčni ploskvi smo pripisali tisto razvojno fazo oziroma zgradbo, ki jo ima sestoj, na katerem se nahaja vzorčna ploskev.

Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev v GGE Gomance

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	Srednji premer cm
	ha	%	Površina		Zasnova						
			ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	104,78	2,7							25,0	-	-
Drogovnjak	1.025,72	26,5	2,35	0,2	0,0	75,3	6,4	18,3	267,4	6,7	19
Debeljak	1.988,31	51,3	122,57	6,2	15,1	51,7	21,3	11,9	407,3	3,7	28
Sestoj v obnovi	334,89	8,6	173,96	51,9	26,3	68,4	5,3	0,0	258,0	10,2	26
Raznomerno (ps-šp)	201,19	5,2	29,17	14,5	4,1	63,8	32,1	0,0	487,9	217,0	24
Raznomerno (sk-gn)	219,90	5,7	18,71	8,5	0,0	56,3	41,5	2,2	378,7	-	-
Skupaj	3.874,79	100,0	346,76	8,9					349,6	3,7	24

V GGE Gomance imamo štiri razvojne faze – mladovje, drogovnjak, debeljak in sestoj v obnovi ter posamično-šopasto in skupinsko-gnezdaste raznomerne sestoje. V RGR 66, 69 in 112 imamo vse omenjene razvojne faze ali zgradbe, v vseh ostalih pa je raznomernih le za vzorec.

V GGE Gomance prevladujejo razvojne faze, saj zavzemajo skoraj 90 % gozda. Podmladek je prisoten na 8,9 % površine in je pretežno dobre zasnove. Lesna zaloga je 349,6 m³/ha, srednji premer pa 24 cm.

Slabo desetino površine pokrivajo sestoji v obnovi. Tukaj je daleč največ podmladka, saj ta pokriva polovico površine. Prevladuje dobra zasnova podmladka. Lesna zaloga znaša 258 m³/ha, srednji premer pa je 26 cm. Drogovnjakov je za četrtno. V njih je zelo malo podmladka, zasnova pa je večinoma dobra. Lesna zaloga v drogovnjakih je 267 m³/ha, srednji premer pa 19 cm. Raznomernih sestojev je za desetino in so na dobri desetini pomlajeni. Prevladuje dobra zasnova podmladka. Lesna zaloga v njih je 431 m³/ha, srednji premer pa je okrog 24 cm. Debeljakov je največ in sicer kar 51 %. Podmladek pokriva 6 % površine in je večinoma dobre zasnove. Lesna zaloga debeljakov je 407 m³/ha, srednji premer pa 28 cm. Mladovja pokriva 3 % površine.

Pri opisih sestojev smo v GGE Gomance izločili tudi 123 sestojev v skupni površini 335,02 ha potencialnih ekocelic, kjer bi bilo smiselno, da se gozd prepusti naravnemu razvoju.

V GGE Gomance nimamo dvoslojnih sestojev, panjevcev, grmičavih gozdov in pionirskih gozdov z grmišči.

Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka in mladovja po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
ha	60,52	17,41	0,12	243,36	25,27	0,08
%	17,45	5,02	0,03	70,18	7,29	0,02

OPIS STANJA GOZDOV

V podmladku močno prevladuje bukev (70,2 %), bistveno manj je smreke (17,5 %). Manjši delež imajo plemeniti listavci (7,3 %) in jelka (5,0 %), manj kot 5 % je borov in mehkih listavcev. Glede na rastišča v tej GGE, je delež jelke v pomladku še vedno nekoliko nizek.

Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev v GGE Gomance

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	104,78	2,7	74,8	23,9	0,0	1,3	33,1	65,8	1,1	0,0	87,9	5,4	5,9	0,8
Drogovnjak	1.025,72	26,5	51,3	32,7	10,1	5,9	46,7	38,6	14,7	0,0	92,2	7,1	0,6	0,1
Debeljak	1.988,31	51,3					74,5	15,3	10,2	0,0	48,0	38,5	0,0	1,4
Sestoj v obnovi	334,89	8,6					84,8	14,6	0,6	0,0				
Raznomerni (p-š)	201,19	5,2					44,0	12,0	44,0	0,0				
Raznomerni (s-g)	219,90	5,7					0,4	2,0	97,6	0,0				
Skupaj	3.874,79	100,0												

Zasnova sestojev se določa za mlade razvojne faze, torej mladovja in drogovnjake. Poznamo štiri stopnje zasnov: bogata (1), dobra (2), pomanjkljiva (3) in slaba (4). Pri mladju in gošči se ocenjuje površinski delež ustrezne sestave in kakovosti, pri letvenjakih in drogovnjakih pa delež nosilcev funkcij. V GGE Gomance je zasnova v mladovju po večini bogata (74,8 %) in dobra (23,9 %), prav tako sta v drogovnjakih prevladujoči zasnovi bogata (51,3 %) in dobra (32,7 %).

Negovanost se določa v vseh razvojnih fazah in tudi v raznomernih sestojih. Z negovanostjo določamo ali sestoj omogoča doseganje rastišču in zasnovi sestoja primerne cilje. Poznamo negovane sestoje (1), pomanjkljivo negovane (2), nenegovane (3) in nenegovane ogrožene sestoje (4). Slednjih v GGE Gomance ni. Vse razvojne faze in zgradbe so večinoma ustrezno negovane, nekaj več pomanjkljivo negovanih in nenegovanih je edino drogovnjakov. Večji delež nenegovanih sestojev tu spada v RGR 69.

Sklep se določa glede na gnečo krošenj v sestojih in je pogojen s subjektivno oceno opisovalca. Lahko je tesen (1), normalen (2), rahel (3) in vrzelast do pretrgan (4). V mladovjih, drogovnjakih in debeljakih je sklep večinoma tesen (okrog 90 %), nekaj večji delež normalnega sklepa (38,5 %) je prisotnega v debeljakih. Sestojev z rahlim oziroma pretrganim sklepom je malo.

3.5 Tipi sestojev

Sestoje smo izločili glede na razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja in pripadajoče značilnosti, vrsto poseka, lesno zalogo, drevesno sestavo, ukrepe in usmeritve.

V GGE Gomance je bilo na ta način izločenih 1.143 sestojev. Šifre sestojev so sestavljene iz črke in trimestne številke, kjer črka predstavlja gospodarski razred, številka pa zaporedno številko sestoja v tem gospodarskem razredu. Povprečna površina sestoja je 3,39 ha.

Vsakem sestoju smo določili razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja, sklep, površino in zasnovu pomladka ter negovanost. Ocenili smo lesno zalogo in drevesno sestavo, tako odraslega sestoja kot tudi podmladka. Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili obseg možnega poseka in gojitvena dela. Podatki o sestojih so zbrani na obrazcih Opis sestoja.

Sestoje smo združili v sestojne tipe. Osnova za združevanje v tipe gozdov je bila drevesna sestava in razvojna faza oziroma zgradba sestoja.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov v GGE Gomance

Tip	Površina (ha)	%
3 - Bukovi gozdovi	2.629,98	68,0
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	218,22	5,6
5 - Gozdovi bukve in jelke	93,41	2,4
6 - Gozdovi bukve in smreke	158,08	4,1
7 - Jelovi gozdovi	12,63	0,3
8 - Smrekovi gozdovi	360,86	9,3
11 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	183,77	4,7
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	217,84	5,6
Skupaj	3.874,79	100,0

V GGE Gomance je največ bukovih gozdov, ki obsegajo dve tretjini površine. Nekaj več (9,3 %) je še smrekovih gozdov, vseh ostalih tipov gozdov pa je le za vzorec.

Pregledna karta sestojnih tipov je v Prilogi načrta.

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov se določi z ozirom na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. Ločimo ohranjene (do 30 %), spremenjene (31-70 %), močno spremenjene (71-90 %) in izmenjane gozdove (nad 90 %). Ohranjenost se določa na ravni stanja drevesne sestave na ravni odseka.

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v GGE Gomance

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd	2.708,83	91,5	186,67	6,3	12,87	0,4	52,13	1,8	2.960,50	76,4
GPN, ukrepi niso dovoljeni	358,66	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	358,66	9,3
Varovalni gozdovi	555,63	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	555,63	14,3
Skupaj	3.623,12	93,6	186,67	4,8	12,87	0,3	52,13	1,3	3.874,79	100,0

V GGE Gomance prevladujejo ohranjeni gozdovi, saj pokrivajo 93,6 % površine, preostali so spremenjeni (4,8 %), močno spremenjeni (0,3 %) in izmenjani (1,3 %).

3.7 Kakovost drevja

Podatki o kakovosti drevja so bili pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. V GGE Gomance je bila to celotna površina gozda, torej 3.874,79 ha. Kakovost je bila ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 32/K: Kakovost drevja v GGE Gomance

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	762	5,9	31,6	55,2	7,0	0,3
Jelka	260	7,3	47,7	42,7	1,9	0,4
Bukev	2.561	9,8	33,7	39,2	11,5	5,8
Pl. listavci	136	11,0	48,6	36,0	3,7	0,7
Dr. trdi listavci	2	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Mehki listavci	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Skupaj iglavci	1.022	6,3	35,7	52,0	5,7	0,3
Skupaj listavci	2.702	9,9	34,4	39,0	11,1	5,6
Skupaj	3.724	8,9	34,8	42,6	9,6	4,1

V GGE Gomance prevladuje dobra kakovost drevja, saj je kot taka opredeljena slaba polovica vseh dreves. Sledi ji prav dobra kakovost, ki jo je za tretjino, za desetino pa je zadovoljive in odlične kakovosti. Najmanj je slabe kakovosti drevja.

Iglavci imajo več drevja dobre kakovosti kot listavci, medtem pa imajo listavci nekaj več odlične, zadovoljive in slabe kakovosti v primerjavi z iglavci. Najboljša kakovost dosegajo drugi trdi listavci, najslabšo pa mehki listavci.

Po drevesnih vrstah dosegajo plemeniti listavci in jelka v boljšo kakovost posameznega drevesa, kot smreka in bukev.

Kakovost drevja se je ocenjevala na 1.022 drevesih iglavcev in 2.702 drevesih listavcev.

3.8 Poškodovanost drevja

Podatki o poškodovanosti drevja so bili prav tako pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. V GGE Gomance je bila to celotna površina gozda, torej 3.874,79 ha.

Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja v GGE Gomance

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,0
Veje	0,5
Osutost krošnje	0,6
Skupaj	5,1

Delež poškodovanih dreves v GGE Gomance je 5,1 %, kar je nekaj manj kot pred desetletjem (6,0 %). Največ je poškodb debela in koreničnika (4,0 %). Te poškodbe nastanejo pri gospodarjenju z gozdom, predvsem pri sečnji in spravilu lesa iz gozda. Sledi osutost krošenj (0,6 %). Te nastanejo zaradi sušenja dreves (še posebej jelke), najmanj pa je poškodb vej (0,5 %).

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Objedenost gozdnega mladja, ki ga povzroči rastlinojeda parkljasta divjad, spremljamo od leta 2010 dalje na novih kontrolnih ploskvah, velikosti 2 krat 10 metrov (do takrat se jih je merilo na ploskvah velikosti 5 krat 5 metrov). Od leta 2018 dalje se jih ne prikazuje več na ravni GGE, temveč le za celotno popisno enoto (oziroma na del, ki se nahaja znotraj GGO Postojna). V primeru GGE Gomance

OPIS STANJA GOZDOV

je to popisna enota (PE) Snežnik. Objedenost gozdnega mladja za PE Snežnik je prikazana po podatkih podrobnega popisa leta 2017.

Podatki za PE Snežnik so zajeti iz 51 ploskev.

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik po popisu 2017

Razred mladja	Število/ha		Objedenost (%)	
	GGO	PE	GGO	PE
R0: do 15 cm	-	39.794		
R1: 15 – 30 cm	-	27.845	-	38,1
R2: 30 – 60 cm	-	17.786	-	44,0
R3: 60 – 100 cm	-	8.317	-	32,8
R4: 100 – 150 cm	-	3.982	-	25,3
Skupaj R0 – R4	-	97.724		
Skupaj R1 – R4	-	57.929	-	38,3

Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik je 38,3 % in je dokaj enaka ne glede na višinski razred. Objedenost iglavcev je 10,1 %, listavcev pa 39,3 %. Objedenost pri iglavcih je višja pri jelki (35,1 %) kot pri smreki (2,5 %). Objedenost pri listavcih je znatno višja, glede na drevesno vrsto je najnižja pri hrastu (5,9 %), pri ostalih drevesnih vrstah pa se giblje med 20 in 70 odstotki. Največji delež objedenih osebkov imajo plemeniti listavci (69,0 %).

Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po skupinah drevesnih vrstah v PE Snežnik

Skupine DV	% DV v mladju		Objedenost po razredih mladja (%)								Objedenost (%)		
			15-30 cm		30-60 cm		60-100 cm		100-150 cm				
	GGO	PE	GGO	PE	GGO	PE	GGO	PE	GGO	PE	GGO	PE	
Smreka	-	3,0	-	-	-	6,3	-	-	-	-	-	-	2,5
Jelka	-	8,0	-	43,5	-	30,0	-	-	-	-	-	-	35,1
Bukev	-	10,0	-	22,1	-	25,1	-	21,1	-	20,6	-	-	22,6
Hrast	-	3,0	-	7,1	-	-	-	-	-	-	-	-	5,9
Pl. listavci	-	42,0	-	66,5	-	75,8	-	66,7	-	60,0	-	-	69,0
Dr. t. listavci	-	33,0	-	14,9	-	44,7	-	50,8	-	39,3	-	-	31,4
M. listavci	-	2,0	-	64,6	-	69,6	-	50,0	-	100,0	-	-	65,2
Skupaj	-	100	-	38,1	-	44,0	-	32,8	-	25,3	-	-	38,3

Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 16 do 150 cm.

V gozdnem mladju PE Snežnik je v višini od 0 do 150 cm največ plemenitih listavcev, manj je drugih trdih listavcev in bukke. Skupaj tvorijo 90 %. Do višine 15 cm 42 % mladja predstavljajo plemeniti listavci, s tretjino so prisotni drugi trdi listavci in desetino bukke. Višje kot je mladje, manj pestra je drevesna sestava, tako je v mladju višjem od 100 cm 65 % bukke, četrtnina drugih trdih listavcev in le 0,4 % jelke. Plemenitih listavcev pa je le še 5,5 %.

Med vsemi drevesnimi vrstami je najmanj objedena smreka, najbolj pa plemeniti listavci. Bolj kot sama stopnja objedenosti mladja, kaže negativen vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na procese pomlajevanja drevesna sestava mladovja po višinskih kategorijah. V najnižji kategoriji (do 15 cm) predstavlja pomladek jelke skoraj desetino oziroma okoli 3.000 mladik jelke/ha. Ta delež je zelo ugoden napram deležu jelke, ki ga predpisujemo v pomladitvenem cilju za gozdove v GGE Gomance. To nakazuje, da je pomladitveni potencial teh gozdov še vedno bogat. V višjih razredih mladovja delež jelke (in tudi drugih, za objedanje priljubljenih drevesnih vrst) skokovito pada. Tako pade delež jelke v mladju višine nad 15 cm na en odstotek, nad 30 cm na pol odstotka, nad 60 cm pa je več ni. Pomlajevanje vseh vrst je dokaj uspešno, vendar je zaradi še vedno preštevilčne divjadi preraščanje v goščo oteženo, oziroma pri jelki popolnoma onemogočeno.

Sama objedenost velikokrat ni najbolj merodajen podatek za prikaz stanja mladja. Nižja objedenost je velikokrat bolj posledica odsotnosti mladja v višjih razredih mladja (ni preraščanja), kot dejanskega ugodnega stanja.

OPIS STANJA GOZDOV

V kolikor ne bo ukrepanja na tem področju, nas v prihodnosti čakajo skoraj čisti bukovi sestoji na vseh rastiščih. Višja skupna objedenost listavcev napram iglavcem je prav tako posledica odsotnosti iglavcev in ne toliko dejanske manjše objedenosti.

3.10 Odmrlo drevje

V prikaz so zajeti vsi gozdovi, kjer smo lesno zalogo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah, to je celotna površina GGE Gomance, kar je 3.874,79 ha.

Preglednica 36: Odmrlo in trhlo drevje v GGE Gomance v obdobju 2010-2019

Drevesna vrsta	Odmrlo drevje (koda 2)				Trhlo drevje (koda 9)			
	Število dreves		Količina lesa		Število dreves		Količina lesa	
	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%
Smreka	2,6	12,8	1,10	17,6	1,2	11,8	0,61	14,5
Jelka	0,9	4,5	0,54	8,5	0,7	6,5	0,42	10,0
Bukev	15,2	75,8	4,45	70,8	7,9	74,3	2,89	69,4
Pl.list.	0,4	1,8	0,05	0,8	0,4	3,5	0,10	2,5
O.list.	1,0	5,1	0,14	2,3	0,4	3,9	0,15	3,6
Sa/ha	20,1	100	6,28	100	10,6	100	4,17	100
Sa GGE	70.749	-	22.080	-	37.132	-	14.663	-

Odmrlo drevje, ki se na SVP evidentira s kodo 2, je drevje, ki je med dvema meritvama SVP odmrlo in je v času ponovljene meritve prisotno na SVP. Odmrlo drevje ni več del lesne zaloge gozdov in se ga prestavi v evidenco odmrlega in trhlega drevja. Trhlo drevje ali tudi odpisano drevje, ki se na SVP evidentira s kodo 9, je drevje, ki je bilo pri predhodni meritvi na SVP evidentirano kot odmrlo drevje in je pri ponovljeni meritvi prisotno na SVP, se izloči iz seznama drevja na SVP in se ga prenese v posebno evidenco odmrlega in trhlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da je v zadnjem desetletju v GGE Gomance odmrlo 70.749 dreves oziroma 20,1 dreves/ha, kar predstavlja 22.080 m³ lesa (1,8 % sedanje lesne zaloge), oziroma 6,28 m³/ha.

V zadnjem desetletju je v GGE Gomance bilo med trhlo drevje (koda 9) preneseno 37.132 dreves oziroma 10,6 dreves/ha, kar predstavlja 14.663 m³ lesa (1,2 % sedanje lesne zaloge), oziroma 4,17 m³/ha.

Je pa pri odmrlem in trhlem drevju nenavadno visok delež odmrlih ostalih listavcev in to v drevesih/ha kot v m³/ha, ostalih listavcev (jerebika in mokovec), ki v lesni zalogi ne predstavljajo niti 0,1 % lesne zaloge, pri odmrlem drevju pa 2,3 %, pri trhlem drevju pa 3,6 %, oziroma več kot je odmrlega in trhlega drevja plemenitih listavcev.

Navedeni podatki o odmrlem in trhlem drevju so pomembni saj posredno pojasnjujejo koliko časa odmrlo drevje v gozdu razpada. V GGE Gomance je po zadnjem popisu SVP vsega odmrlega in trhlega drevja skupaj 12,79 m³/ha oziroma skupaj 50.443 m³ (3,7 % sedanje lesne zaloge). Debelinska struktura tega odmrlega in trhlega drevja je sledeča:

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 37: Odmrlo in trhlo drevje v GGE Gomance stanje 2020 (vse v m³/ha)

	10-29 cm	30-49 cm	50 cm in več	Skupaj	Odmrlo d. (koda 2)	Trhlo d. (koda 9)	Razlika
Iglavci	0,80	1,21	0,90	2,91	1,64	1,03	0,24
Listavci	3,81	3,97	2,09	9,88	4,64	3,14	2,10
Skupaj	4,61	5,18	2,99	12,79	6,28	4,17	2,34
Delež (%)	36	41	23	100	49	33	18

Iz zgornje preglednice je razvidno, da med odmrlim in trhlím drevjem prevladujejo listavci in na splošno tanjše drevje, debelega drevja je malo. Glede na nastanek odmrlega oz. trhlega drevja je razvidno, da ga 49 % izvira iz zadnjega ureditvenega obdobja (starost 1 – 10 let), 33 % iz predhodnega ureditvenega obdobja (starost od 11 - 20 let) in 18 % trhlega drevja je starejšega od 20 let (je odmrlo pred več kot 20 leti). Iz navedenega sledi, da odmrlo in trhlo drevje opravlja svojo »funkcijo« v gozdu v povprečju okrog 20 let.

Kvalifikacijske vrste, ki se nahajajo v GGE Gomance in potrebujejo odmrlo lesno maso (stoječo, ležečo ali v obliki sečnih ostankov) so sledeče: mali sesalci (širokouhi netopir), žuželke (bukov in alpski kozliček), dvoživke (veliki pupek) ter ptice. Potrebe teh vrst so različne, nekatere potrebujejo stoječe drevje za svoja bivališča, drugim prestavlja lesna masa, oziroma v njej živeče živali, vir hrane, spet tretjim mesto za reprodukcijo.

Glede na to, da SVP kažejo, da je v enoti dovolj odmrlega drevja, za potrebe še dodatnega odmrlega drevja ne načrtujemo nobenih dodatnih ukrepov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Preglednica 38: Posek v GGE Gomance v obdobju 1903 - 2019 v bruto m³

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj	Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj	Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1903	1.260	2.461	3.721	1944	0	0	0	1985	6.701	10.132	16.833
1904	1.717	2.584	4.301	1945	928	1.004	1.932	1986	9.308	5.093	14.401
1905	1.755	1.991	3.746	1946	2.799	5.408	8.207	1987	7.674	5.700	13.374
1906	1.187	5.785	6.972	1947	2.652	2.772	5.424	1988	1.727	720	2.447
1907	639	4.148	4.787	1948	9.401	595	9.996	1989	6.287	6.349	12.636
1908	684	7.622	8.306	1949	14.932	6.870	21.802	1990	1.814	1.882	3.696
1909	348	6.184	6.532	1950	18.721	1.289	20.010	1991	7.382	7.158	14.540
1910	79	3.430	3.509	1951	4.397	5.561	9.958	1992	1.171	484	1.655
1911	1.378	4.778	6.159	1952	6.512	10.242	16.754	1993	2.448	4.891	7.339
1912	1.853	7.256	9.109	1953	7.859	8.135	15.994	1994	1.094	1.747	2.841
1913	1.455	4.522	5.977	1954	1.853	4.902	6.755	1995	3.203	6.281	9.484
1914	896	3.739	4.635	1955	450	8.127	8.577	1996	2.600	3.707	6.307
1915	31	896	927	1956	388	4.946	5.334	1997	4.197	5.310	9.507
1916	8	615	623	1957	2.025	3.092	5.117	1998	3.488	6.904	10.392
1917	861	328	1.189	1958	1.949	4.782	6.731	1999	3.868	6.366	10.234
1918	1.502	507	2.009	1959	1.494	6.008	7.502	2000	3.387	6.496	9.882
1919	1.991	690	2.681	1960	3.589	5.601	9.190	2001	3.581	7.053	10.634
1920	5.976	6.262	12.238	1961	1.296	12.707	14.003	2002	2.641	7.697	10.338
1921	892	3.801	4.693	1962	2.313	10.998	13.311	2003	2.694	8.648	11.342
1922	3.602	6.548	10.150	1963	3.071	11.471	14.542	2004	3.592	5.672	9.264
1923	3.129	11.440	14.569	1964	2.457	9.695	12.152	2005	3.065	7.290	10.355
1924	1.569	10.285	11.854	1965	3.586	5.763	9.349	2006	3.994	7.561	11.554
1925	872	3.184	4.056	1966	1.555	4.821	6.376	2007	1.817	8.351	10.168
1926	1.788	4.814	6.602	1967	2.870	6.730	9.600	2008	2.007	7.430	9.437
1927	1.306	1.172	2.478	1968	3.246	6.524	9.770	2009	3.204	6.974	10.178
1928	2.392	5.164	7.556	1969	963	5.603	6.566	Σ 2000-09	29.981	73.171	103.152
1929	3.291	6.457	9.748	1970	5.128	8.757	13.885	2010	1549	6830	8379
1930	5.439	9.867	15.306	1971	5.003	4.797	9.800	2011	3278	15707	18985
1931	1.820	12.383	14.203	1972	8.001	3.835	11.836	2012	1620	10694	12314
1932	1.880	19.489	21.369	1973	5.714	8.512	14.226	2013	1917	12694	14611
1933	286	29.640	29.926	1974	1.363	4.039	5.402	2014	3588	1734	5322
1934	167	23.465	23.632	1975	3.610	5.875	9.485	2015	1223	92	1315
1935	3.294	5.049	8.343	1976	6.242	13.754	19.996	2016	2947	69	3016
1936	4.032	11.082	15.114	1977	2.784	4.863	7.647	2017	4865	16803	21668
1937	2.334	5.379	7.713	1978	8.188	13.647	21.835	2018	2079	286	2365
1938	7.254	12.189	19.443	1979	1.803	6.934	8.737	2019	10784	13645	24429
1939	6.748	15.023	21.771	1980	11.698	6.423	18.121	Σ 2010-19	33.850	78.554	112.404
1940	4.175	12.766	16.941	1981	479	8	487	Skupaj	392.227	763.448	1.155.675
1941	3.920	11.443	15.363	1982	6.176	4.771	10.947	(2003-2019)			
1942	1.092	4.792	5.884	1983	2.128	640	2.768	Posek			
1943	487	5.286	5.773	1984	10.421	3.981	14.402	(m³/ha/leto)	0,95	1,86	2,81

Za GGE Gomance imamo podatke od leta 1903 dalje, torej za 117 let. V tem času se je v povprečju na leto posekalo 3.352 m³ iglavcev in 6.525 m³ listavcev, oziroma 0,95 m³ iglavcev/ha in 1,86 m³ listavcev/ha, kar je skupaj 9.877 m³ ali 2,81 m³/ha na leto (če upoštevamo površino gospodarskih gozdov – 3.516,13 ha).

Gospodarjenje z gozdovi v GGE Gomance ima dolgo in pestro zgodovino. Gozdovi pa so se skozi stoletja spreminjali.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

V zgodovini gospodarjenja s temi gozdovi ločimo pet glavnih obdobj :

- Obdobje neurejenega gospodarjenja z gozdovi od leta 1707 do leta 1853.
- Obdobje postopnega uvajanja strokovnega gospodarjenja z gozdovi od leta 1853 do leta 1912.
- Obdobje prebiralnega gospodarjenja z gozdovi od leta 1912 do leta 1962.
- Obdobje sodobnega gospodarjenja z gozdovi od leta 1962.
- Obdobje sonaravnega, celostnega gospodarjenja z gozdovi od leta 1993 dalje.

V letih 1707 do 1853 so bili tukajšnji gozdovi v lasti plemiške družine Lichtenberg. Za to obdobje so značilne nenadzorovane sečnje in brezobzirno izkoriščanje gozdov (paša, oglje, drva, lov...). Leta 1853 se začne novo obdobje za snežniške gozdove, gozdovi preidejo v last nemške plemiške rodbine Schönburg - Waldenburg in začne se obdobje postopnega uvajanja strokovnega gospodarjenja z gozdovi. Prvo cesto so začeli graditi leta 1872 od gradu Snežnik preko Leskove doline na Gomance (32 km).

Do leta 1878 so imeli kmetje v lažje dostopnih gozdnih predelih služnostne pravice (servitute) do paše, drv in stelje. Gozdovi GGE Gomance so bili poleg »sekanja brez reda« močno obremenjeni tudi z pašo. Tukaj so se pasle ovce iz Čičarije in Istre.

Po odpravi servitutov, po zemljiški odvezi so bila oblikovana tri gozdna skrbništva: Gomance, Mašun in Snežnik. Sestavni del revirja Gomance je bil tudi današnji revir Okroglina, ki se je v letu 1934 odcepil.

V letu 1899 je bil izdelan prvi elaborat za gozdove GGE Gomance. V letu 1971 pa je bil izdelan prvi območni načrt, ki je bil osnova za trajnostni razvoj tudi v GGE Gomance.

Dinamika sečen je v stodeset letni zgodovini, prikazana v zgornji preglednici nam prikazuje precej neenakomerno jakost z več izrazitimi viški.

Do prve svetovne vojne in med njo so bile sečnje razmeroma nizke. Sečnje večjih jakosti so bile izvedene po letu 1920. Po letu 1930 so bile sečnje še močnejše. Predvsem je bila večja jakost pri poseku listavcev. Daleč največja intenziteta poseka je bila v letu 1933, ko je bilo posekanih kar 29.926 m³.

V času med drugo svetovno vojno so sečnje manjše, v letu 1944 ni bilo evidentiranega poseka. Močnejši porast obsega sečenj je viden takoj v povojnem času.

Močnejša nihanja pazimo tudi v obdobju med leti 1975 in 1994, ki pa verjetno niso več posledica gospodarskih razmer ampak rezultat gojitvenih potreb in načrtnega gospodarjenja z gozdovi.

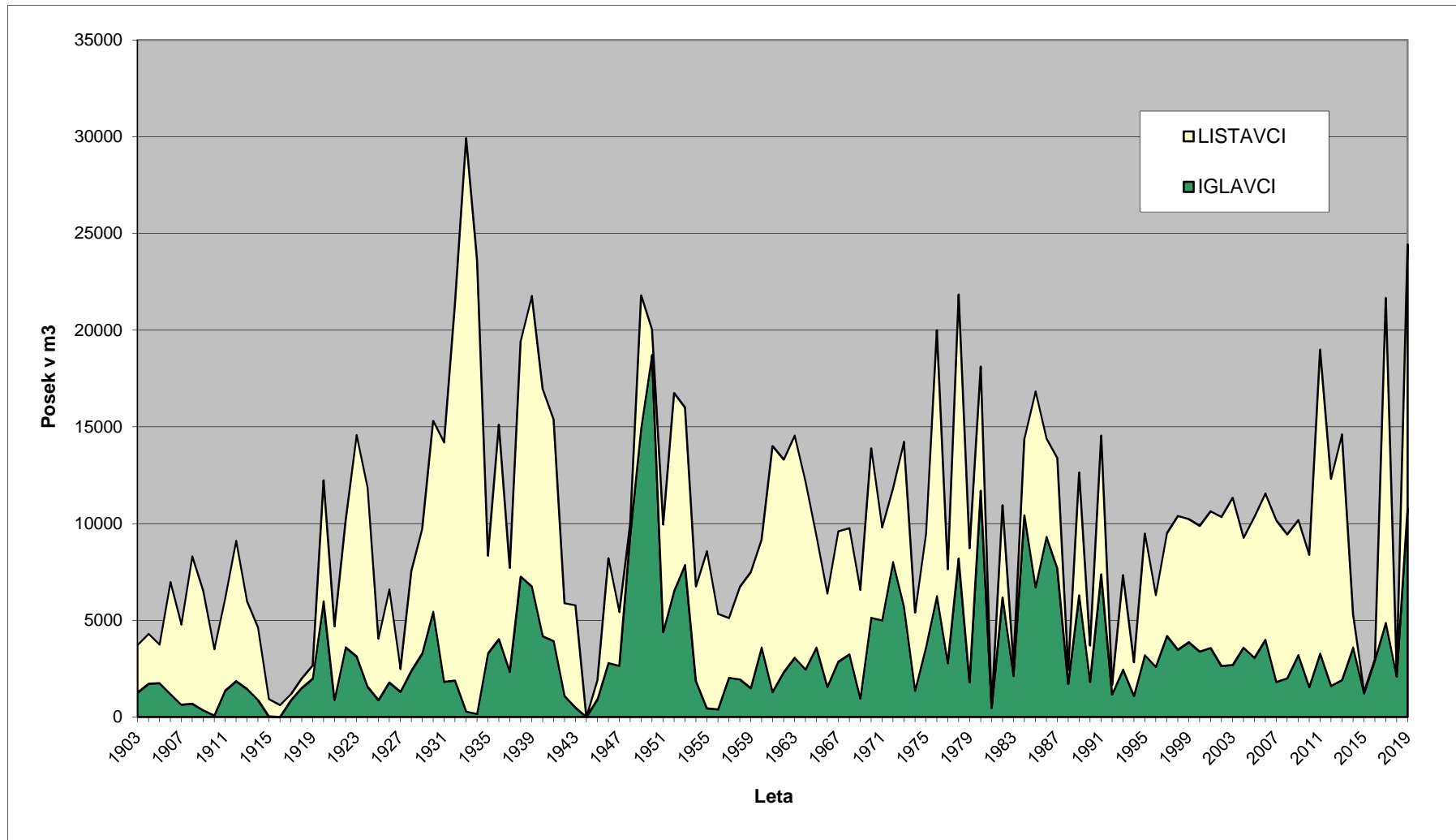
Po letu 1995 so nihanja v jakosti sečnje minimalna. Višina poseka v obdobju 2014-2019 pa je nihala zaradi prerazporeditve sečnje v sosednje GGE, ki so bile poškodovane po žledolomu, vetrolomu in gradaciji podlubnikov. Vse te ujme, ki so prizadele precejšen del GGO Postojna, so bile GGE Gomance prizanešene.

Za celotno obdobje, ki smo ga zajeli v analizi pa lahko rečemo, da je razmerje med posekom iglavcev in listavcev močno v prid listavcem.

Dinamika sečenj za obdobje 1903 – 2019 je predstavljena v spodnjem grafikonu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Grafikon 1: Dinamika sečenj za obdobje 1903 do 2019 za GGE Gomance

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka prvih štirih let približno v obsegu načrtovanega najvišjega možnega poseka. Februarja 2014 se je zgodil žledolom v GGO Postojna, ki ni prizadel GGE Gomance, zato se je tu obseg sečnje močno znižal med leti 2014 in 2016. V letu 2017 je vrednost poseka precej narasla zaradi končane sanacije žledoloma v sosednjih GGE, leta 2018 pa ponovno upadla na minimum zaradi vetroloma in gradacije lubadja v sosednjih GGE. Obseg sečnje se je ponovno povečal v letu 2019. Realizacija poseka glede na načrt je bila skupno 81,5 %, pri iglavcih malenkost višja (82,1 %) kot pri listavcih (81,2 %). Primerjava s podatki iz stalnih vzorčnih ploskev pokaže večja odstopanja. Pri iglavcih je realizacija poseka (106,1 %) precej višja od realizacije poseka listavcev (70,1 %). Kljub temu, je ta razlika ob 5 % tveganju v mejah zaupanja.

Stalne vzorčne ploskve so pokazale, da je bilo posekanega 3,17 m³/ha z odklonom zaupanja ±0,58 m³/ha. Intervalna ocena poseka po SVP znaša od 2,59 m³/ha do 3,75 m³/ha. Uradna evidenca poseka znaša 3,20 m³/ha, kar je znotraj intervala zaupanja, torej je evidenca poseka vodena korektno in natančno.

Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Ureditveno obdobje 2010-2019	Načrtovani posek	Realizacija poseka po tekočih evidencah		Realizacija poseka po podatkih iz SVP	
		m ³	m ³	%	m ³	%
Vsi gozdovi	Iglavci	41.232	33.850	82,1	43.758	106,1
	Listavci	96.694	78.554	81,2	67.773	70,1
	Skupaj	137.926	112.404	81,5	111.531	80,9
	m³/ha/leto	3,92	3,20	81,5	3,17	80,9

4.2.1.1 Posek po RGR in primerjava z načrtovanim

V naslednjih dveh preglednicah je prikazana realizacija poseka za GGE Gomance za dve obdobji nazaj, torej za posek v času od 2000 do 2019. Zaradi večje preglednosti smo v tabeli uporabili šifro, ki je bila v tistem obdobju v uporabi (odebeljeno), zraven smo v oklepaju zaradi večje preglednosti navedli aktualno šifro RGR in pa sedanje poimenovanje gozdnih združb. Šifre RGR se v tem obdobju niso spremenile. Z letom 2010 je bil GR 204 združen z GR 112, odsek 48c pa je izločen iz GR 116 in vključen v GR 122, kar je upoštevano v prvi preglednici.

Realizacija poseka je bila v obdobju 2000-2009 izvedena 101,4 %, vendar na nivoju RGR nekoliko odstopa večji posek iglavcev v 112, 116 in 121 ter nižji v RGR 66 in 122. Realiziran posek listavcev je bil nekoliko nižji od načrtovanega predvsem v RGR 116 in največjem RGR 122.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka v ureditvenem obdobju 2000 - 2009 v GGE Gomance

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
		m ³	m ³	%	%
2000 – 2009					
GR 66 (RGR 66) Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji	Iglavci	1.619	799	49,4	0,8
	Listavci	6.565	7.315	111,4	7,2
	Skupaj	8.184	8.114	99,1	8,0
GR 112 (RGR 112) Mešani gozdovi na <i>Omp.-Fag. homogynetosum</i> (apnenec)	Iglavci	6.698	7.706	115,0	7,6
	Listavci	6.202	6.079	98,0	6,0
	Skupaj	12.900	13.785	106,9	13,5
GR 116 (RGR 116) Smrekovi gozdovi v mraziščih	Iglavci	6.670	8.689	130,3	8,5
	Listavci	1.717	1.212	70,6	1,2
	Skupaj	8.387	9.901	118,1	9,7
GR 120 (RGR 120) Bukovi gozdovi na <i>Lamio orvalae-Fag. v. g. Seslerio autumnalis</i>	Iglavci	6.663	6.390	95,9	6,3
	Listavci	19.467	20.838	107,0	20,5
	Skupaj	26.130	27.228	104,2	26,8
GR 121 (RGR 121) Bukovi gozd. na <i>Ranunculo pl.-Fagetum orvaletosum</i>	Iglavci	1.877	2.588	137,9	2,5
	Listavci	14.633	15.658	107,0	15,4
	Skupaj	16.510	18.246	110,5	17,9
GR 122 (RGR 122) Bukovi gozd. na <i>Ranunculo pl.-Fagetum heleboretosum</i>	Iglavci	5.170	3.809	73,7	3,7
	Listavci	24.479	22.068	90,2	21,7
	Skupaj	29.649	25.877	87,3	25,4
Skupaj 2000-2009	Iglavci	28.697	29.981	104,5	29,5
	Listavci	73.063	73.170	100,1	71,9
	Skupaj	101.760	103.151	101,4	101,4

Zaradi večje preglednosti smo v tabeli uporabili sedanje poimenovanje rastišč.

V naslednji preglednici je prikazana realizacija poseka v zadnjem ureditvenem obdobju. Ta je za 25.522 m³ nižja od načrtovane, ker je bilo zaradi sanacijskih del (žledolom, vetrolom, gradacija lubadarja) v preostalih enotah GGO Postojna, potrebno premestiti delovne ekipe iz GGE Gomance v druge GGE. Kljub temu je bil posek iglavcev v RGR 121 večji od načrtovenega za 12,9 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica 41/D-PGR: Realizacija poseka v ureditvenem obdobju 2010 - 2019 v GGE Gomance

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
		m ³	m ³	%	%
2010 – 2019					
GR 66 (RGR 66) Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji	Iglavci	2.156	1.124	52,1	0,8
	Listavci	7.320	5.173	70,7	3,8
	Skupaj	9.476	6.297	66,4	4,6
GR 112 (RGR 112) Mešani gozdovi na <i>Omp.-Fag. homogynetosum</i> (apnenec)	Iglavci	10.613	6.727	63,4	4,9
	Listavci	7.381	3.201	43,4	2,3
	Skupaj	17.994	9.928	55,2	7,2
GR 116 (RGR 116) Smrekovi gozdovi v mraziščih	Iglavci	9.269	8.879	95,8	6,4
	Listavci	2.440	205	8,4	0,1
	Skupaj	11.709	9.084	77,6	6,6
GR 120 (RGR 120) Bukovi gozdovi na <i>Lamio orvalae-Fag. v. g. Seslerio autumnalis</i>	Iglavci	8.197	7.794	95,1	5,7
	Listavci	24.987	22.550	90,2	16,3
	Skupaj	33.184	30.343	91,4	22,0
GR 121 (RGR 121) Bukovi gozd. na <i>Ranunculo pl.-Fagetum orvaletosum</i>	Iglavci	2.841	3.208	112,9	2,3
	Listavci	20.842	19.602	94,1	14,2
	Skupaj	23.683	22.811	96,3	16,5
GR 122 (RGR 122) Bukovi gozd. na <i>Ranunculo pl.-Fagetum heleboretosum</i>	Iglavci	8.156	6.118	75,0	4,4
	Listavci	33.724	27.823	82,5	20,2
	Skupaj	41.880	33.941	81,0	24,6
Skupaj 2010-2019	Iglavci	41.232	33.850	82,1	24,5
	Listavci	96.694	78.553	81,2	57,0
	Skupaj	137.926	112.404	81,5	81,5

Povprečno posekano drevo v GGE Gomance ima 0,62 m³ (iglavcev 1,76 m³, listavcev 0,48 m³).

Preglednica 42/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Gomance

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	0	0	0	41.232	96.694	137.926	41.232	96.694	137.926
Izveden - m ³	0	0	0	33.850	78.553	112.404	33.850	78.553	112.404
Realizacija - %	0,0	0,0	0,0	82,1	81,2	81,5	82,1	81,2	81,5
Povp. drevo - m ³	0,00	0,00	0,00	1,76	0,48	0,62	1,76	0,48	0,62

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Med vrstami sečnje prevladuje pomladitveni posek (67,5 %), sledijo redčenja s 13,8 %, veliko je tudi sanitarnega poseka (13,3 %). Vse ostale vrste poseka (prebiralna sečnja, posek oslabelega drevja, posek za gozdno infrastrukturo in ostalo) so zabeležene v minimalnih količinah pod 3 %.

Po skupinah drevesnih vrst precej odstopata sanitarni posek in posek oslabelega drevja iglavcev, ki skupaj predstavlja kar 46,1 % celotne posekane mase iglavcev. Skoraj celotni del te mase predstavljajo posekane smreke in jelke poškodovne zaradi vetra ali napada podlubnikov v obdobju 2014-2019.

V GGE Gomance v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo poseka za umetno obnovo, krčitev in nedovoljenega poseka.

Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah v GGE Gomance

	Vrste poseka										% od LZ	% od PR	
	Negovalni posek			Posek za umet. obnovo; na panj	Posek oslab. drevja	Sanitarni posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedovoljeni posek	Ostalo			
	Redčenja	Pomladitve	Prebiralni										
ZASEBNI GOZDOVI													
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
DRŽAVNI GOZDOVI													
Iglavci	m ³	925	16.135	296	0	1.998	13.608	35	0	0	852	9,4	58,8
	%	2,7	47,7	0,9	0,0	5,9	40,2	0,1	0,0	0,0	2,5		
Listavci	m ³	14.556	59.727	408	0	1.378	1.279	209	0	0	997	8,9	41,8
	%	18,5	76,1	0,5	0,0	1,8	1,6	0,3	0,0	0,0	1,3		
Skupaj	m ³	15.481	75.862	704	0	3.376	14.927	245	0	0	1.849	9,0	45,8
	%	13,8	67,5	0,6	0,0	3,0	13,3	0,2	0,0	0,0	1,6		
GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI													
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
SKUPAJ GGE GOMANCE													
Iglavci	m ³	925	16.135	296	0	1.998	13.608	35	0	0	852	9,4	58,8
	%	2,7	47,7	0,9	0,0	5,9	40,2	0,1	0,0	0,0	2,5		
Listavci	m ³	14.556	59.727	408	0	1.378	1.279	209	0	0	997	8,9	41,8
	%	18,5	76,1	0,5	0,0	1,8	1,6	0,3	0,0	0,0	1,3		
Skupaj	m ³	15.481	75.862	704	0	3.376	14.927	245	0	0	1.849	9,0	45,8
	%	13,8	67,5	0,6	0,0	3,0	13,3	0,2	0,0	0,0	1,6		

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

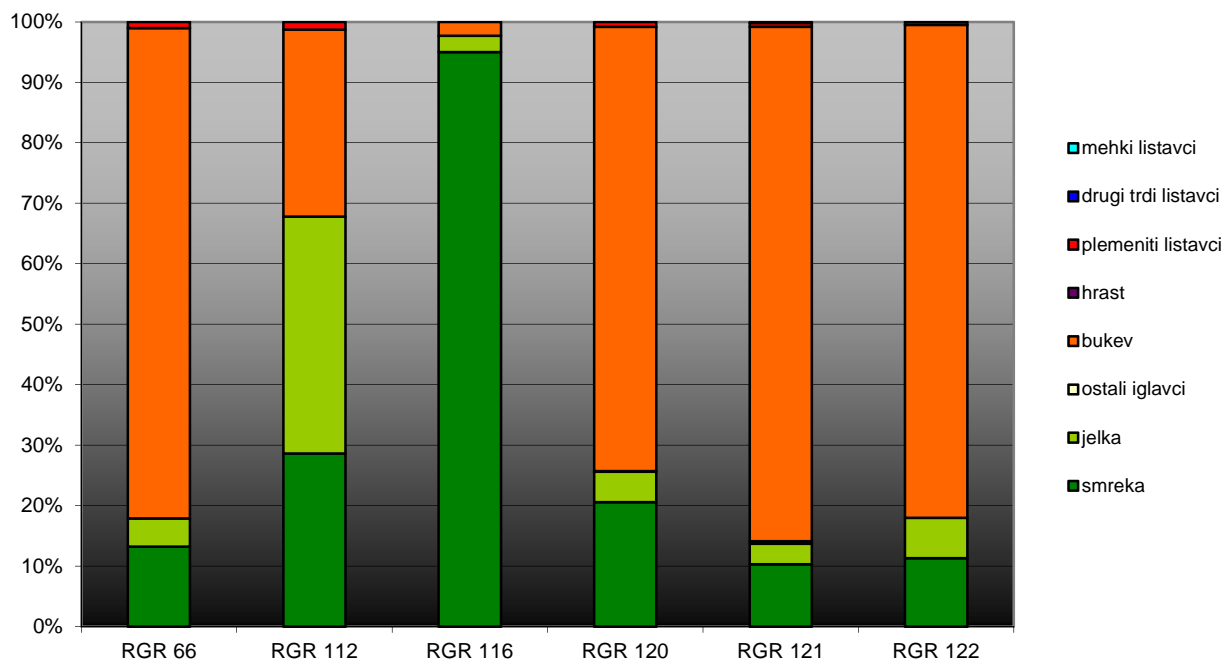
V skupni sečnji prevladujejo listavci (69,9 %) pred iglavci. Z največjim deležem v poseku je zastopana bukev (69,1 %), sledi ji smreka (22,0 %), še nekoliko manj pa je jelke (8,0 %). Ostalih drevesnih vrst je manj kot odstotek. Pri vseh treh pomembnih drevesnih vrstah (smreka, jelka, bukev) se odstotek sečnje od lesne zaloge posamezne drevesne vrste giblje okrog 10 %. Le pri borih je odstotek poseka lesne zaloge drevesne vrste z 22,0 % precej višji, ker bor v GGE Gomance ni prisoten v večjem obsegu. Največji posek od celotne lesne zaloge predstavljata bukev s 6,3 %, sledi pa ji smreka z 2,0 %.

Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v GGE Gomance

Drevesna vrsta	Posek v m ³	% od poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	24.742	22,0	9,2	2,0
Jelka	8.979	8,0	10,1	0,7
Bori	130	0,1	22,1	0,0
Bukev	77.759	69,1	9,3	6,3
Plemeniti listavci	731	0,7	1,6	0,1
Drugi trdi listavci	3	0,0	4,5	0,0
Mehki listavci	60	0,1	0,0	0,0
SKUPAJ iglavci	33.850	30,1	9,4	2,7
SKUPAJ listavci	78.554	69,9	8,9	6,3
Skupaj	112.404	100,0	9,0	9,0

V GGE Gomance imamo med RGR-i en RGR skoraj v celoti iglast (RGR 116), v RGR 112 se že pojavljajo po celotni površini posamezni listavci, v vseh preostalih RGR-ih (RGR 66, 120, 121, 122 in 69) pa prevladuje bukev. Tako je tudi pri poseku, saj v RGR 116 s 97,7 % prevladujejo iglavci, v RGR 112 je delež iglavcev v poseku 75 %, v vseh preostalih (razen gozdnih rezevatih) pa prevladuje posek bukve.

Grafikon 2: Delež skupin drevesnih vrst v sečnji po RGR

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Preglednica 45: Posek po razširjenih debelinskih razredih po RGR v GGE Gomance

Rastiščno gojitveni razredi		Razširjeni debelinski razredi (v % od LZ)			Skupaj	
		A	B	C	%	m ³ /ha
66	Iglavci	1,0	2,0	5,6	3,3	2,0
	Listavci	2,0	5,0	6,6	4,2	9,3
	Skupaj	2,0	4,0	6,2	4,0	11,3
112	Iglavci	5,0	6,0	10,9	8,8	18,6
	Listavci	6,0	5,0	22,5	5,7	8,9
	Skupaj	6,0	5,0	11,3	7,5	27,5
116	Iglavci	6,0	9,0	12,2	10,9	35,8
	Listavci	2,0	1,0	0,0	1,8	0,8
	Skupaj	4,0	7,0	12,1	9,8	36,6
120	Iglavci	10,0	9,0	18,5	12,4	12,7
	Listavci	9,0	14,0	41,5	14,7	36,8
	Skupaj	9,0	13,0	23,8	14,0	49,6
121	Iglavci	22,0	13,0	33,2	21,3	5,3
	Listavci	10,0	9,0	25,1	10,6	32,4
	Skupaj	11,0	9,0	27,4	11,5	37,7
122	Iglavci	7,0	9,0	10,4	9,8	5,4
	Listavci	7,0	11,0	19,1	9,6	24,5
	Skupaj	7,0	10,0	13,3	9,6	29,9
Skupaj	Iglavci	6,0	7,0	12,0	9,4	8,7
	Listavci	6,0	9,0	21,0	8,9	20,3
	Skupaj	6,0	8,0	14,3	9,0	29,0

Analiza je bila narejena po razširjenih debelinskih razredih (A – prvi debelinski razred, 10-30 cm; B – drugi debelinski razred, 30-50 cm; C – tretji debelinski razred, nad 50 cm).

V poseku prevladujejo iglavci s 70 %, kar je le za 1 % manj kot pred desetimi leti. Podatki po razširjenih debelinskih razredih kažejo, da se je v tem obdobju, prav tako kot predhodno obdobje, več poseka izvajalo v najdebelejšem razredu iglavcev in listavcev. Intenziteta sečnje je 29 m³/ha, kar je za 2,7 m³/ha več kot predhodno obdobje. Po RGR je bila najnižja intenziteta sečnje v RGR 66 (11,3 m³/ha), najvišja pa v RGR 120 (49,6 m³/ha). V prejšnjem ureditvenem obdobju je bila intenziteta dokaj podobna, najnižja v varovalnem RGR, najvišja pa v RGR 120.

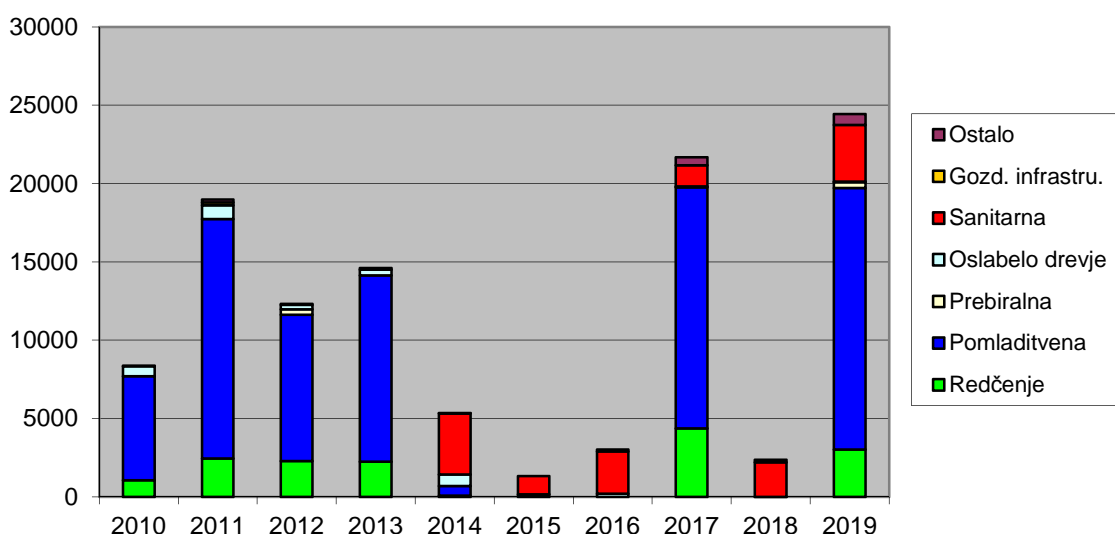
Preglednica 46/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,5	6,4	5,7	7,3	12,0	9,4	8,7
Listavci	8,8	5,4	6,1	13,5	21,0	8,9	20,3
Skupaj	8,4	5,5	6,1	11,6	14,3	9,0	29,0

Iz zgornje preglednice je razvidno, da je delež poseka po debelinskih razredih nekaj višji v najdebelejšem razredu in najnižji v II. debelinskem razredu. Najvišji odstotek predstavljajo najdebelejša drevesa, kar je posledica velikega obsega pomladitvenih sečenj. Veliko pa je tudi poseka tanjšega drevja v I. debelinskem razredu. Glede na skupno lesno zalogo je posekana slaba desetina lesne zaloge iglavcev in listavcev.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Grafikon 3: Pregled poseka po vrstah sečnje in po letih ureditvenega obdobja

Od vseh vrst sečenj je največ pomladitvene, saj obsega dve tretjini vsega poseka. Sanitarne sečnje so se izvajale od leta 2014 dalje, zaradi žleda, vetra in insektov, skupaj pa obsegajo 13,3 % celotnega poseka. Redne sečnje so se po žledolomu, ki ni prizadel v večjem obsegu GGE Gomance, izvajale le še v letih 2017 in 2019. Redčenja sestojev predstavljajo 13,8 % celotnega poseka, prebiralne sečnje v raznomernih sestojih pa je le za vzorec.

Krčitev, nedovoljenega poseka in poseka na panj ter umetno obnovo ni bilo, ostala sečnja (1,6 %) pa predstavlja naknadno posekana drevesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

V GGE Gomance načrtovanih gozdnogojitvenih del niso realizirali v celoti.

Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE Gomance

Vrsta del	enota	Državni gozdovi			Skupaj		
		Načrt	Izvedba	Indeks	Načrt	Izvedba	Indeks
Priprava sestoja	ha	200,32	146,53	73,1	200,32	146,53	73,1
Nega mladja	ha	13,90	10,12	72,8	13,90	10,12	72,8
Nega gošče	ha	20,08	13,07	65,1	20,08	13,07	65,1
Nega letvenjaka	ha	23,76	9,64	40,6	23,76	9,64	40,6
Nega drogovnjaka	ha	44,06	30,65	69,6	44,06	30,65	69,6
Varstvo pred žuželkami	dni	-	5,06	-	-	5,06	-
Zaščita z ograjo	m	500	0	0	500	0	0
Vzdrževanje travinj	ha	422,50	411,25	97,3	422,50	411,25	97,3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	99,00	-	-	99,00	-
Ostala varstvena dela	dni	-	19,50	-	-	19,50	-

V primerjavi s preteklim obdobjem, so bila vsa dela v tem obdobju opravljena v manjšem obsegu. Realizacija je bila najboljša pri pripravi sestoja za naravno nasemenitev (73,1 %) in negi mladja (72,8 %), dve tretjini načrtovanih del je bilo izvedenih pri negi gošče in drogovnjaka, najslabše pa je bila izvedena nega letvenjakov (40,6 %). Med načrtovanimi deli je bila tudi postavitve zaščitne ograje, ki pa se ni izvedla. Od del, ki niso bila načrtovana, pa se jih je izvedlo, so bila varstvo pred žuželkami, vzdrževanje vodnih površin in ostala varstvena dela.

Pri vzdrževanju travinj je bila načrtovana površina izvedena v celotnem obsegu.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Na novo se je zgradilo 1.872 m vlak ter izvedlo 3.160 m rekonstrukcij. Podrobneje je stanje po letih prikazano spodaj.

vlake	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
novogradnja (m)	0	1.872	0	0	0	0	0	0	0	0
rekonstrukcija (m)	3.160	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo zgrajenih novih gozdnih cest. Nastale pa so razlike v dolžini cest zaradi naslednjih dogodkov: napačna digitalizacija v preteklosti; popravki, ki so nastali zaradi boljših orodij; razlike med izmerjenimi in grafičnimi dolžinami.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE Gomance so bile opravljene naslednje aktivnosti za krepitev funkcij gozdov:

- Izvedena izmera SVP v gozdnih rezervatih v okviru projekta Interreg Beech Power.
- Za zagotavljanje lovnogospodarske in biotopske funkcije je bilo v desetih letih pokošenih skupno 411,25 ha lazov v gozdnem prostoru.
- Vzdrževanje gozdnega roba ni bilo posebej evidentirano je pa bilo opravljeno na nekaterih lazih v GGE.
- Z opisi sestojev je bilo izločenih 123 ekocelic s skupno površino 335,02 ha, v katerih ni ukrepanja. To spada pod ukrep za krepitev biotopske funkcije.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2010 – 2019

Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2010-2019 v GGE Gomance po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

V GGE Gomance krčitev v tem obdobju ni bilo evidentiranih.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2010 – 2019

Generalni cilji pri gospodarjenju z gozdovi v preteklem obdobju so bili:

- Doseči lesno zalogo in prirastek tako, da bi dosegli ciljno lesno zalogo 351 m³/ha v 20 letih ter s tem tudi izboljšali izkoriščanje rastiščnega potenciala.
- Z ukrepi nege še izboljševati negovanost v mlajših razvojnih fazah.
- Ohranjati naravno drevesno sestavo oz. rastiščem ustrezno razmerje drevesnih vrst.
- Z ustreznimi gozdnogojitvenimi ukrepi se je potrebno približati smeri optimalnega razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev.
- Ohranjati delež gozdov z raznomerno zgradbo.
- Krepiti delovanje vseh funkcij gozdov, še posebej pa krepiti izjemno poudarjene in ovrednotene funkcije gozdov.
- Zagotavljati usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom.
- Uporabljati okolju prijazne tehnologije in strojne opreme, ter ustrezne načine izvajanja gozdnih del.
- Ohranjati ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Ocena doseganja ciljev:

- Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 29,6 m³/ha, kar je porast za 9,3 % glede na prejšnje stanje. Prirastek pa je padel za 1,48 m³/ha in je zdaj za 23,4 % nižji kot pred desetimi leti. Sedanja lesna zaloga predstavlja 99,6 % ciljne lesne zaloge iz leta 2010. Izkoriščenost rastiščnega potenciala se je glede na proizvodno sposobnost rastišča in tekoči prirastek zmanjšala iz 109,1 % na 80,2 %. To je predvsem posledica nižjega prirastka v tem obdobju.
- Naravno drevesno sestavo na teh rastiščih se je ohranjalo, saj v GGE ni bilo izvedene sadnje. Sestava drevesnih vrst je ostala glede na prejšnje stanje nespremenjena.
- Ohranjenost gozdov se ni spremenila.
- Delež raznomernih sestojev v gospodarskih gozdovih (3.516,13 ha) se je v zadnjem obdobju znižal s 7,8 % na 4,0 %, kar ni posledica dejanskega spremembe teh gozdov v naravi, ampak je le sprememba v opisih, ker sestoji v naravi nimajo v lesni zalogi dovolj visokega deleža jelke. Poseka v smislu prebiralne sečnje je bilo v tem obdobju le 0,6 %.
- Usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom še vedno ni vzpostavljen. Na to kaže pestrost drevesnih vrst v mladju po višinskih razredih, ki je z vsakim razredom slabša (se konča s prevladujočo bukvijo pri višini nad enim metrom).
- Negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah je bila opravljena zadovoljivo (okrog 70 %), kar se kaže v večjem deležu sestojev s pomanjkljivo negovanostjo in tesnim sklepom gošč, letvenjakov in drogovnjakov, glede na preteklo obdobje.

Cilji so bili v preteklem desetletju dokaj primerno postavljeni. Gospodarjenje z gozdovi v preteklem obdobju v GGE Gomance ni bilo povsem skladno z načrtom. Obseg načrtovane pomladitvene sečnje (58,9 % negovalnega poseka), je bil izveden s 23,5 % več, če upoštevamo samo negovalni posek. Obsega redčenj v deležu od negovalnega poseka pa je bilo izvedenega za 19,4 % manj od načrtovanega. Prebiralna sečnja je bila kljub skoraj 5 % načrtovanega obsega izvedena z manj kot odstotkom. Vsa gojitvena dela so bila izvedena pod načrtovanim obsegom. Načrtovana postavitve ograje za zaščito naravnega mladja se v odseku 25a ni izvedla. Razmerje razvojnih faz se je pri mladovju (+2,0 % glede na leto 2010) in drogovnjakih (+6,3 % glede na leto 2010) premaknilo bližje modelnim vrednostim, odmik od modelnih vrednosti pa je pri debeljakih (+4,1 % glede na leto 2010), sestojih v obnovi (-8,5 % glede na leto 2010) in raznomernih sestojih (-3,8 %). Za slednje je bilo načrtovano ohranjanje površin v enakem obsegu, zmanjšanje le-teh pa je posledica neupoštevanja minimalnega potrebnega deleža lesne zaloge iglavcev in razporeditve le-te med vse razširjene debelinske razrede pri izdelavi opisov v letu 2009. Večina teh sestojev je bila z izdelavo opisov v letu 2019 uvrščena v razvojno fazo debeljakov. Glede na obseg pomladitvenega poseka se je delež mladovij presenetljivo malo povečal v primerjavi z izrazitim zmanjšanjem obsega sestojev v obnovi. Večji delež pomladitvenega poseka se tudi ne odraža na sklepu krošenj v debeljakih, ker če primerjamo leto 2010 in 2020, se je povečal delež tesnega sklepa (+42 %), zmanjšali pa so se deleži normalnega (-8 %), rahlega (-18 %) in pretrganega (-15 %) sklepa. Nižji delež obsega redčenj se odraža tudi na sklepu in negovanosti drogovnjakov, saj se je v obdobju 2010-2020 povečal obseg sestojev s tesnim sklepom in znižal delež normalnega in rahlega sklepa. Prav tako se je v tem obdobju znižal delež negovanih drogovnjakov in debeljakov. Dela za izboljšanje pogojev za prostoživeče živali so bila opravljena v celoti.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE Gomance se je minimalno spreminjala. V preglednici so prikazane površine gozda po posameznih ureditvenih obdobjih.

Preglednica 49: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1936-2020 v GGE Gomance

Obdobje	Zasebni gozdovi v ha	Državni gozdovi v ha	Skupaj v ha
1936	-	3.625,66	3.625,66
1956	-	3.847,30	3.847,30
1970-1979	-	3.847,30	3.847,30
1980-1989	-	3.847,30	3.847,30
1990-1999	-	3.847,30	3.847,30
2000-2009	-	3.920,21	3.920,21
2010-2019	0,00	3.876,87	3.876,87
2020-2029	0,41	3.874,38	3.874,79

V letu 1956 se je površina gozda bistveno povečala zaradi priključitve gozdov v Padežnici k GGE Gomance ter zaradi zaraščanja pašnikov. V naslednjih ureditvenih obdobjih do leta 2000 se površine gozdov ni posebej spreminjalo. V letu 2000 je bila površina določena s pomočjo aerofoto posnetkov. Pri obnovi načrta leta 2010 se je površina gozda zmanjšala za 43,34 ha. Glavni razlog za zmanjšanje površine gozda je bilo usklajevanje meje GGE z DKN, zaradi česar je prišlo do zamika maske gozda glede na leto 2000. Zaradi tega se je površina gozda zmanjšala za dobrih 30 ha, za dobrih 25 ha se je zmanjšala tudi skupna površina GGE. Pri obnovi načrta v letu 2010 so uporabljali novejšo in boljše ortofoto posnetke iz leta 2006 in prišlo je do manjših sprememb v maski gozda. Zaradi boljših posnetkov so izločili predvsem v gozdnih rezervatih nekaj več skalovja, kar je doprineslo k zmanjšanju same površine gozda za dobrih 13 ha. Pri sedanji obnovi GGN je prišlo do razlik v površini gozdov zaradi uskladitve državne meje z Republiko Hrvaško glede na arbitražni sporazum iz leta 2017 ter natančnejše določitve rabe tal. Iz maske gozda je izločena tudi cesta Zabiče-Gomance.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek

Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov GGE Gomance v obdobju 1899-2020

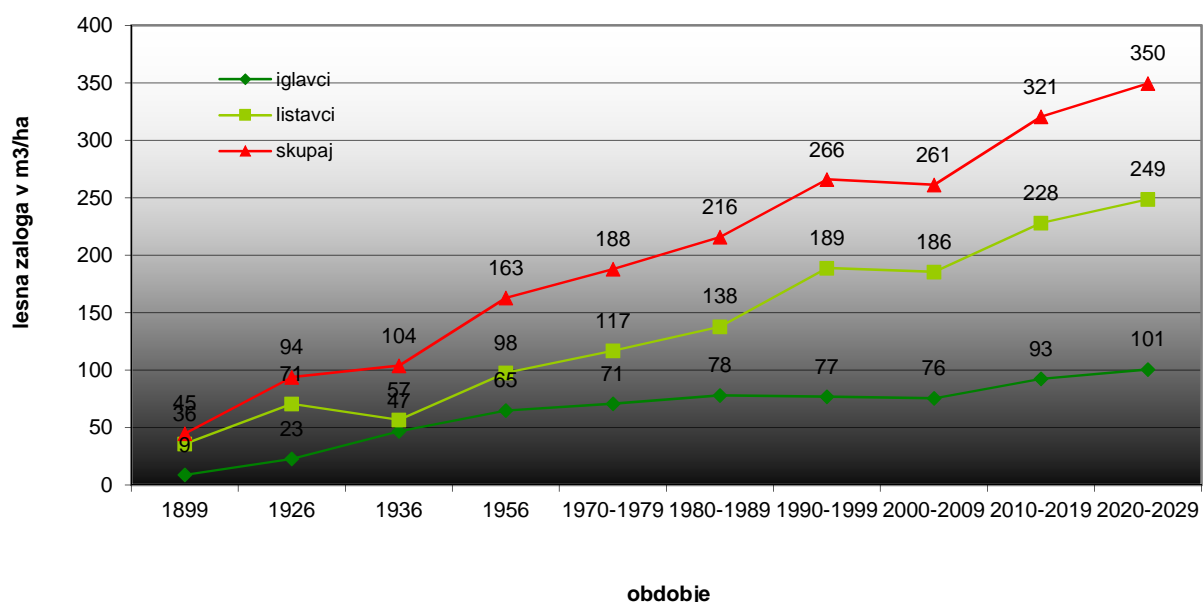
Obdobje	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1899	9	36	45	-	-	1,1	0,38	1,13	1,51
1926	23	71	94	0,57	1,78	2,35	0,60	3,39	3,99
1936	47	57	104	1,29	1,40	2,69	1,36	1,80	3,16
1956	65	98	163	1,56	2,18	3,74	0,57	1,83	2,40
1970-1979	71	117	188	1,59	3,17	4,76	1,24	1,95	3,19
1980-1989	78	138	216	1,51	3,87	5,38	1,63	1,14	2,77
1990-1999	77	189	266	1,44	3,62	5,05	0,81	1,16	1,97
2000-2009	75,7	185,7	261,4	1,41	3,55	4,95	0,76	1,87	2,63
2010-2019	92,5	228,3	320,8	1,48	4,85	6,33	0,87	2,03	2,90
2020-2029	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86	1,19	3,06	4,25

*v obdobju 2020-2029 je naveden možni posek

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Iz predhodne preglednice in naslednjega grafikona je razvidno, da skupna lesna zaloga skozi obdobja raste. Lesna zaloga iglavcev in listavcev skozi celotno obdobje 1899-2020 raste. V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga povečala tudi na račun povečanja tarif. Skupna lesna zaloga se je povečala za 9,4 %, pri iglavcih za 9,8 % pri listavcih za 9,4 %.

Grafikon 4: Gibanje lesne zaloge za GGE Gomance od leta 1899 dalje

Vrednost prirastka je do leta 1980 naraščala, potem pa, če izvememo preteklo obdobje, se je višina skupnega prirastka gibala okrog 5 m³/ha (iglavci 1,4 m³/ha, listavci 3,6 m³/ha). Prirastek iglavcev se od leta 1970 naprej počasi znižuje. Prirastek listavcev pa od leta 1980 naprej prav tako pada, če izvememo obdobje 2010-2019. Izračun prirastka listavcev je bil v tem obdobju precenjen.

Realizacija poseka ima velika nihanja med obdobji. Letni posek je bil najvišji med prvo in drugo svetovno vojno, ko se je približal 4 m³/ha/leto, najnižji pa v obdobju reorganizacije gozdarstva v obdobju 1990-1999 (1,97 m³/ha/leto). Predviden posek za sedanje ureditveno obdobje je 4,25 m³/ha/leto.

Spremembe v prikazanih podatkih o lesni zalogi in prirastku so poleg same rasti in upadanja teh parametrov, pogojene tudi z različnim zajemom podatkov (polna premerba, Bitterlichova metoda, SVP) in spremembo tarif skozi obdobja.

Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 - 2020 v GGE Gomance

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Igl.	List.	Skupaj
1956	21	19	56	4	40	60	100
1970-1979	21	17	59	3	38	62	100
1980-1989	22	16	59	3	38	62	100
1990-1999	21	9	66	4	30	70	100
2000-2009	21,6	7,3	67,7	3,4	28,9	71,1	100,0
2010-2019	21,6	7,2	67,6	3,6	28,8	71,2	100,0
2020-2029	21,6	7,2	67,6	3,6	28,8	71,2	100,0

Od leta 1956 dalje pada delež jelke v lesni zalogi, na ta račun pa narašča delež bukke. Deleža smreke in javorja ostajata skozi celotno obdobje enaka.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) v GGE Gomance

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	120,0	97,0	84,9	100,8	119,7	108,9	114,3	86,7	80,8	87,9	95,1	91,9	111,7
Listavci	90,0	97,3	109,4	129,8	127,2	109,0	61,0	69,9	75,9	85,7	76,5	72,0	122,7
Skupaj	90,0	97,3	105,6	120,8	121,6	109,0	67,5	71,3	76,6	86,4	91,0	76,6	119,4

Indeksi razvoja kažejo, da se je v preteklem desetletju povečala lesna zaloga (za 9,0 %), pri iglavcih (8,9 %) enako kot pri listavcih (9,0 %). Pri iglavcih se je povečal delež najtanjšega in najdebelejšega drevja, pri listavcih pa deleža najdebelejšega drevja. Po debelinskih razredih se je lesna zaloga najbolj znižala pri najtanjšem drevju.

Prirastek je glede na prejšnje obdobje nižji za 23,4 %, pri iglavcih za 8,1 %, medtem ko pri listavcih kar za 28,0 %. Prirastek se je povečal le v najtanjšem debelinskem razredu iglavcev, v vseh preostalih razredih iglavcev in listavcev pa se je znižal. Navečje zmanjšanje je pri najtanjših listavcih (- 39,0 %).

Najvišji možni posek je pri iglavcih višji za 11,7 % in listavcih 22,7 %, skupno pa 19,4 % glede na pretekli načrt.

5.1.3 Kontrolni izračun lesne zaloge

Dejanska izmerjena lesna zaloga v letu 2020 za gospodarske gozdove (3.516,13 ha) skupaj znaša 1.152.806 m³ in je za 1,4 % nižja od pričakovane lesne zaloge izračunane na osnovi lesne zaloge gospodarskih gozdov v letu 2010, prirastka 2010-2019, evidentirane sečnje v obdobju 2010-2019, količine odmrlega drevja v obdobju 2010-2019 in ugotovljene količine vrasti v obdobju 2010-2019. V izračunu so upoštevane nove tarife katere smo uporabili pri izračunu lesne zaloge 2020.

Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Gomance (gospodarski gozdovi)

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	332.571	820.235	1.152.806
Vrast	2.954	3.938	6.892
Prirastek (iz preteklega obdobja)	53.028	172.220	225.248
Sečnje po evidenci	33.850	78.554	112.404
Propadlo drevje	5.766	16.315	22.081
Pričakovana zaloga	348.937	901.524	1.250.461
Ugotovljena zaloga	350.778	865.365	1.216.143
% (dejanska LZ/pričakovana LZ)	100,5	96,0	97,3
Razlika (v % na pričakovano LZ)	+0,5	-4,0	-2,7

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Preglednica 54/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Gomance po starih tarifah (gospodarski gozdovi)

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	332.571	820.235	1.152.806
Vrast	2.954	3.938	6.892
Prirastek (iz preteklega obdobja)	53.028	172.220	225.248
Sečnje po evidenci	33.850	78.554	112.404
Propadlo drevje	5.766	16.315	22.081
Pričakovana zaloga	348.937	901.524	1.250.461
Ugotovljena zaloga po starih tarifah	337.136	849.839	1.186.975
% (dejanska LZ/pričakovana LZ)	96,6	94,3	94,9
Razlika (v % na pričakovano LZ)	-3,4	-5,7	-5,1

Kontrolni izračun v katerem smo upoštevali sedanjo površino gozda in stare tarife pokaže bistveno manj natančno oceno lesne zaloge pri listavcih in iglavcih, kot izračun z novimi tarifami. Zaradi spremembe tarif na ravni GGE se je lesna zaloga iglavcev povečala za 5,2 %, lesna zaloga listavcev za 2,9 %, skupaj na ravni GGE pa za 3,6 %. Iz prejšnjega poglavja je razvidno, da se je v zadnjem obdobju tekoči prirastek znižal za 1,52 m³/ha (0,12 m³/ha pri iglavcih in 1,42 m³/ha pri listavcih). Če v kontrolnem izračunu upoštevamo ta tekoči prirastek, ki je dejansko realiziran prirastek v zadnjem obdobju se pričakovana lesna zaloga pri iglavcih zniža za 4.200 m³ (na 344.737 m³), pri listavcih se zniža za 49.900 m³ (na 851.624 m³) in skupaj se zniža za 54.100 m³ (na 1.196.361 m³). Ob upoštevanju te pričakovane lesne zaloge v kontrolnem izračunu dejanska lesna zaloga gospodarskih gozdov zaostaja za pričakovano lesno zalogo pri iglavcih za – 2,2 %, listavcih za – 0,2 % in skupaj za – 0,8 %. Tako prikazan kontrolni izračun dokazuje, da je bilo evidentiranje sečnje v GGE Gomance v preteklem obdobju izvedeno zelo natančno in vestno.

Analiza vrasti zadnjih deset let po drevesnih vrstah kaže, da se bo ohranjala sedanja drevesna sestava, saj je sestava vraslega drevja (delež vrasle LZ) naslednja: bukev 57,1 %, smreka 22,6 %, jelka 20,3 % in manjši del še plemeniti listavci. Ti podatki kažejo na to, da so sestoji ohranjeni. Na novo je vraslo v gospodarskih gozdovih 2.954 m³ iglavcev in 3.938 m³ listavcev, skupno torej 6.892 m³ lesa, kar predstavlja 0,84 m³/ha iglavcev, 1,12 m³/ha listavcev, oziroma skupno 1,96 m³/ha. To predstavlja 0,5 % sedanje lese zaloge, kar pomeni da je vrast absolutno nekajkrat premajhna, da bi zagotavljala trajnost gozdov. Vrast je 3,2-krat nižja od količine odmrlega drevja v enakem obdobju.

V zadnjem obdobju je v gospodarskih gozdovih GGE Gomance propadlo 5.766 m³ iglavcev in 16.315 m³ listavcev, skupno torej 22.081 m³ lesa. Na letni ravni to pomeni 0,16 m³/ha iglavcev, 0,46 m³/ha listavcev, oziroma skupno 0,63 m³/ha. Podatki o propadlem drevju so vzeti iz SVP in vsebujejo samo odmrlo drevje med zadnjima dvema meritvama.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Od vseh gospodarskih gozdov (3.516,13 ha) v GGE Gomance je 141,20 ha ali 4,0 % raznomernih sestojev, ostali sestoji so razvrščeni po razvojnih fazah.

Ciljno stanje leta 2010 je predvidevalo 7,3 % mladovij, 11,7 % drogovnjakov, 49,1 % debeljakov, 25,1 % sestojev v obnovi in 6,8 % raznomernih sestojev, ki naj bi bilo doseženo do leta 2030. Leto 2020 je na polovici tega obdobja, spremembe deležev razvojnih faz pa so se v vseh primerih, razen mladovij, odmaknile od ciljnega stanja zastavljenega 2010. Delež razvojne faze mladovje se je v primerjavi s stanjem 2010 povečal z 1,0 % na 3,0 %, kar je glede na modelno stanje trend v pozitivni smeri za bolj usklajeno razmerje razvojnih faz. Povečanje površine drogovnjakov za kar 6,3 % (21,7 % v letu 2010) v zadnjem obdobju, je približalo dejansko stanje modelnemu, vendar je še vedno njihov delež 10,5 % pod modelno vrednostjo. Razvojna faza debeljakov se je s povečanjem deleža

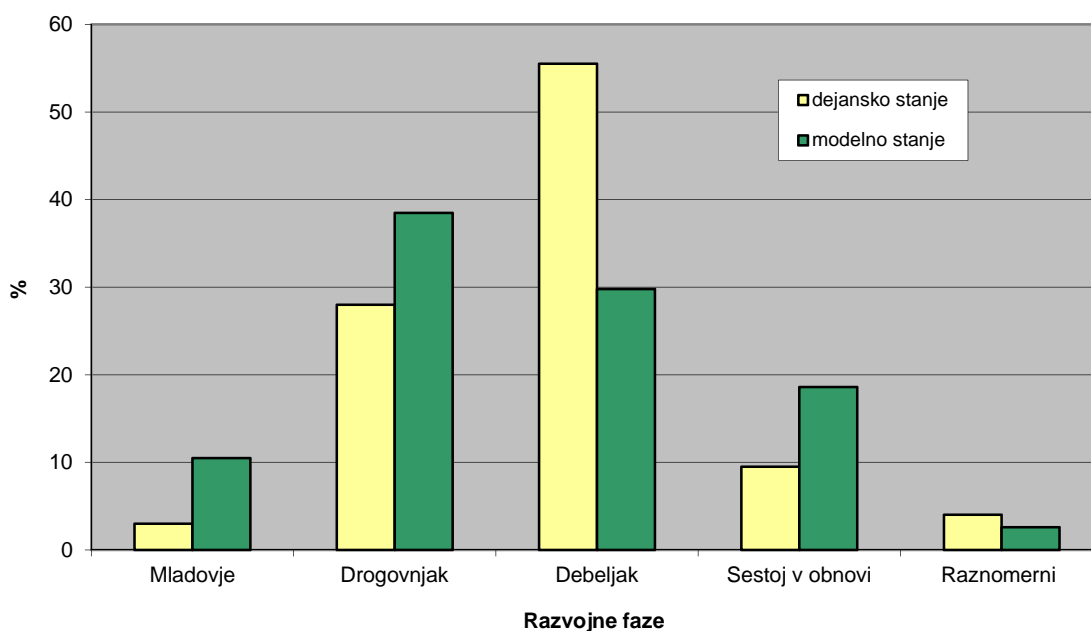
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

površine (+4,1 %), glede na leto 2010, oddaljila od modelne vrednosti, tako da bo potrebno v prihodnjih letih pospešiti prehajanje debeljakov v sestoje v obnovi. Zmanjšanje površin sestojev v obnovi za 8,5 % od leta 2010, pomeni odmik od modelne vrednosti. Sedaj manjši delež raznomernih sestojev (-3,8 %) je nad modelno vrednostjo, vendar bi bilo te gozdove smiselno ohranjati v enakem obsegu.

Preglednica 55/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE Gomance in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	104,78	3,0	3,0	15	10,5	368,09	-7,5
Drogovnjak	985,92	28,0	28,0	55	38,5	1.355,38	-10,5
Debeljak	1.950,71	55,5	55,5	42	29,8	1.046,37	+25,7
Sestoj v obnovi	333,52	9,5	9,5	26	18,6	654,63	-9,1
Raznomerni	141,20	4,0	4,0	-	2,6	91,66	+1,4
Skupaj	3.516,13	100,0		138	100,0	3.516,13	0,0

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v GGE Gomance

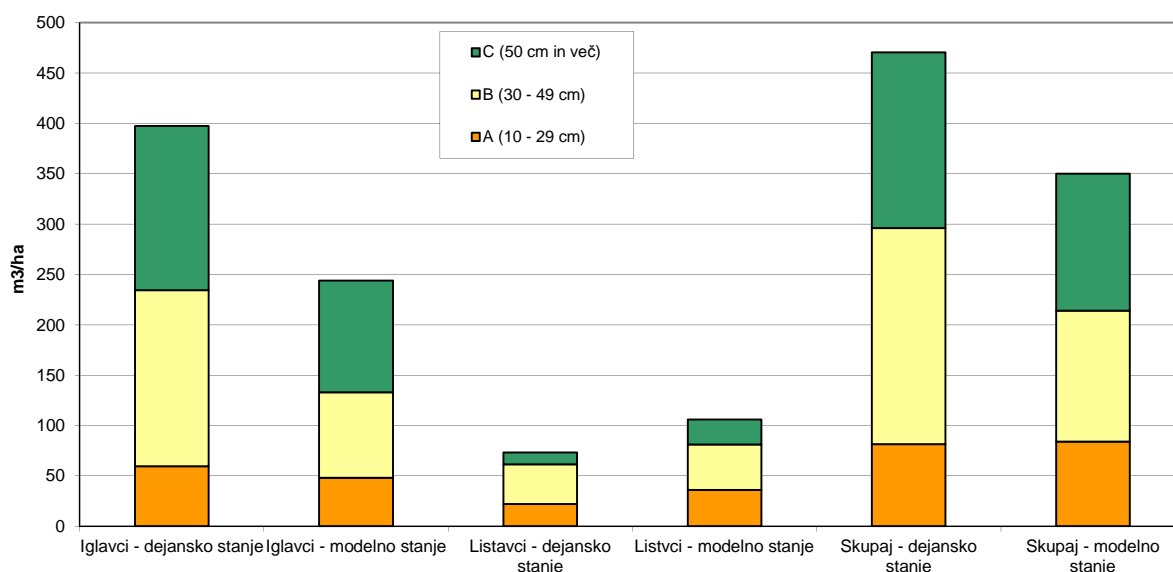
V gozdovih GGE Gomance površina sestojev v razvojnih fazah odstopa od modelnega stanja. Premalo je mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi, precej nad modelnim stanjem pa so debeljaki. Dejansko stanje raznomernih sestojev je nekoliko nad modelnim stanjem.

V GGE Gomance nimamo nobenega RGR, kjer bi morali biti vsi gozdovi raznomerne zgradbe.

Primerjava dejanske in optimalne debelinske strukture raznomernih gozdov GGE Gomance je narejena za vse gospodarske RGR-e. Raznomerni gozdovi so v večjem deležu le v RGR 112, v vseh ostalih pa je njihov delež zelo nizek, zato je modelno stanje povzelo po RGR 112. Primerjava kaže, da je dejanska lesna zaloga precej višja od optimalne, prevelik je delež srednje debelega in najdebelejšega drevja, medtem ko je količina najtanjšega drevja enaka optimalnemu. Podobno velja za iglavce, pri listavcih pa je dejanska lesna zaloga napram optimalni prenizka, premalo pa je najdebelejših dreves, medtem ko sta deleža najtanjših in srednje debelih dreves blizu modelne vrednosti.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v GGE Gomance

Preglednica 56: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za raznomerne sestoje v GGE Gomance

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m³/ha				Listavci m³/ha				Skupaj m³/ha			
	Dejansko		Optimalno		Dejansko		Optimalno		Dejansko		Optimalno	
	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%
10-29 cm	59,5	15,0	48,0	20,0	22,0	30,1	36,0	34,0	81,5	17,3	84,0	24,0
30-49 cm	175,0	44,0	85,0	35,0	39,5	53,9	45,0	42,0	214,5	45,6	130,0	37,0
nad 50 cm	163,0	41,0	111,0	45,0	11,7	16,0	25,0	24,0	174,7	37,1	136,0	39,0
Skupaj	397,5	100,0	244,0	100,0	73,2	100,0	106,0	100,0	470,7	100,0	350,0	100,0

Ta primerjava je narejena za gospodarske gozdove v GGE Gomance, ki imajo raznomočno zgradbo. Ker to zgradbo predvidevamo le v ciljnih stanjih RGR 66 in RGR 112, smo modelno stanje povzeli kar po ORGR 03, v katerega sodi RGR 112, saj je površina raznomernih gozdov v RGR 66 zelo majhna. Raznomerne gozdove se nahajajo v RGR 66, RGR 112, RGR 120 in RGR 122 na površini 141,20 ha ali 4,0 % površine gospodarskih gozdov te GGE. Raznomerne gozdove so tudi v RGR 69 (279,89 ha), vendar teh nismo zajeli v analizo. Ker v raznomernih sestojih ni razvojnih faz, se trajnost gozdov preverja preko debelinske strukture lesne zaloge.

Modelno in s tem povezano ciljno debelinsko strukturo lesne zaloge za raznomerne gozdove smo določili na osnovi ciljnih debelinskih struktur lesne zaloge po območnih RGR iz GGN GGO Postojna 2011-2020, v katere se vključujejo gozdovi v RGR v GGE Gomance, ki so opredeljeni kot raznomerne, in se jim trajnost preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Za nivo GGE pa smo kot model vzeli povprečje modelnih stanj debelinske strukture lesne zaloge po RGR.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem obdobju se je zagotavljanje trajnosti ostalih funkcij gozdov ohranjalo, saj so se izvajala dela za krepitev biotske in lovnogospodarske funkcije. Prav tako zaradi izvajanja gozdnogospodarskih del ali drugih posegov v prostor ni bila ogrožena nobena izmed ekoloških in socialnih funkcij gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov v GGE Gomance, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture teh gozdov, je gozdnogospodarski cilj sledeč:

- zagotoviti trajno pridobivanje lesa po količini in kvaliteti kot ga omogoča plodnost rastišč (proizvodni cilj),
- preko zagotavljanja dohodka od lesa in dela v gozdu zagotoviti socialno varnost lastnikom gozdov in delavcem v gozdu (socialni cilj),
- ohranitev in izboljšanje delovanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ter ohranitev sonaravnega ravnovesja ter sonaravnega razvoja gozdov (večnamenskost gozda kot ekološki cilj).

Splošni cilji so:

- Povečati lesno zalogo gospodarskih gozdov s sedanjih 317,0 m³/ha ter doseči ciljno lesno zalogo. Ciljna lesna zaloga v GGE Gomance je 348,1 m³/ha, ki naj bi bila dosežena v ciljnem obdobju 20 let.
- Z ukrepi nege še izboljševati negovanost v mlajših razvojnih fazah.
- Ohranjati naravno drevesno sestavo oz. rastiščem ustrezno razmerje drevesnih vrst.
- Izboljšati oziroma približati se optimalnemu razmerju razvojnih faz oz. zgradb sestojev.
- Ohranjati delež raznomernih gozdov z namenom doseganja trajnosti donosov in krepitve stabilnosti gozdov.
- Krepiti delovanje vseh funkcij gozdov, še posebej pa krepiti izjemno poudarjene in ovrednotene funkcije gozdov.
- Uskladiti odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom z nujnim znižanjem gostote populacij rastlinojede divjadi in izvajanjem načrtovanega obsega gojitvenih in varstvenih del do zagotovitve ustreznega pomlajevanja vseh rastišču primernih drevesnih vrst.
- Uporabljati okolju prijazne tehnologije in strojne opreme, ter ustrezne načine izvajanja gozdnih del.
- Ohranjati ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000.
- Preprečevati poslabšanje ekološkega in kemijskega stanja voda oziroma ohranjati dobro stanje voda.
- Ohranjati vire pitne vode.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve za dosego prej navedenih ciljev so naslednje:

- Ohranjati dobro izkoriščenost rastiščnega potenciala.
- Pri obnovi gozdov izkoristiti naravni podmladek in nego matičnega sestoja.
- V obnovo uvajati prvenstveno slabše sestoje, kjer prevladuje nevitarno in nekvalitetno drevje. Obnova mora biti malopovršinska in postopna.
- Za zagotovitev možne obnove s plemenitimi listavci, je treba tam, kjer se obilno pojavi ustrezen podmladek, izvesti končni posek, ki obsega površino vsaj dveh višin drevja v odraslem sestoku.
- Obnova s sadnjo ni predvidena in naj bo le v izjemnih primerih, tam kjer naravna obnova ni možna, ali kjer želimo izboljšati obstoječe stanje. Sadi naj se rastišču primerne drevesne vrste (bukev, smreka, jelka, plemeniti listavci).
- Ohraniti naravno drevesno sestavo gozdov, oziroma jo izboljšati v spremenjenih gozdovih.
- Izboljšati negovanost sestojev (z dovolj močnimi izbiralnimi redčenji), zlasti drogovnjakov, ter s tem povečati njihovo mehansko in biološko stabilnost.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Izboljšati razmerje razvojnih faz. Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem kaže, da v GGE Gomance primanjkuje predvsem mladovja in sestojev v obnovi, nekoliko tudi drogovnjakov, preveč pa je debeljakov. Delež raznomernih sestojev je blizu modelnega stanja. Temu primerno je treba v sestojih v obnovi zaključevati z obnovo, debeljake uvajati v obnovo, hkrati pa izvajati izbiralno redčenje v drogovnjakih.
- Kjer so rastišča in zgradba sestojev primerna, ohraniti in oblikovati raznomerne sestoje. Ob previsoki lesni zalogi, je struktura znotraj debelinskih razredov neustrezna, saj je preveč srednje debelega in nekoliko tudi najdebelejšega drevja.
- Ohranjati vitalne jelke vseh debelin ter z nego pospeševati vključevanje jelovih kapnikov v odrasel sestoj.
- V drogovnjakih, predvsem pa v debeljakih in sestojih v obnovi, kjer je debelinska in drevesna struktura zelo pestra in kjer je iz stališča rastišča to smotrno, je treba s premenilnimi redčenji oblikovati raznomerne sestoje.
- Pri redni sečnji jelke upoštevati vitalnost, kvaliteto in debelino dreves tako, da se prvenstveno odstranjuje nevitarna drevesa pred vitalnimi, nekvalitetna pred kvalitetnimi in debelejša pred tanjšimi. Kvalitetno drevo odrasle jelke je tisto, ki ima vsaj 8 m čistega debla brez vej.
- Redno izvajati sanitarne sečnje pri iglavcih. V primeru pojava smrekove lubadarke ukrepati takoj, drugače sanitarno sečnjo iglavcev (jelke) v najbolj izpostavljenih sestojih izvajati vsake dve leti, drugod pa vsake tri do štiri leta.
- Odpirati gozdove z gozdnimi prometnicami in to prvenstveno na prednostnih območjih za odpiranje gozdov z le-temi.
- Uskladiti razmerje med živalsko in rastlinsko komponento gozda z nujnim znižanjem gostote populacij rastlinojede divjadi in izvajanjem načrtovanega obsega gojitvenih in varstvenih del do zagotovitve ustreznega pomlajevanja vseh rastišču primernih drevesnih vrst.
- Posegi v populacije rastlinojede parkljaste divjadi morajo biti v takem obsegu, da se zagotovi njihova naravna spolna in starostna struktura, ki naj bo taka, da zagotavlja ohranitev populacij in hkrati omogoča naravno obnovo gozda.
- Kjer je divjadi preveč in je posledično obnova nemogoča, postaviti ograjo in s tem zaščititi mladje pred objedanjem.
- Za nemoteno bivanje prosto živečih živali je treba zagotoviti mirne predele, oziroma zimovališča, laze pa redno vzdrževati za zagotavljanje večjih prehranskih možnosti.
- Zaradi ohranjanja biotske pestrosti ptic duplarjev dosledno puščati v sestoju vse odmrlo drevje, katerega les nima več tehnične uporabne vrednosti in ne predstavlja več potencialne nevarnosti za razvoj podlubnikov.
- Potrebno je nadzirati kakovost izvedbe gojitvenih del ter poseka in opozarjati izvajalce na področju varnega dela skupaj s predstavnikom lastnika državnih gozdov.
- Za zagotavljanje večnamenske vloge gozda upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.
- Pri ekoloških funkcijah upoštevati karbonatno podlago (hidrološka funkcija) in posebno varstveno območje Natura 2000 (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter Ekološko pomembno območje Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.
- Na območju GGE Gomance so ostanki obmejnih objektov, na katere je potrebno paziti pri izvajanju del, pa tudi precej naravnih vrednot, ki jih moramo ohranjati.
- Za ekocelice (to so sestoji, v katerih se v zadnjih nekaj desetletjih zaradi ekstremnih terenskih, rastiščnih, sestojnih ali spravičnih razmer ni izvajalo sečnje in tudi v prihodnje ni pričakovati, da se bo v njih posegalo), se ne predvidi ukrepov.
- Na kraškem območju upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je treba v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
erozijskih območjih prepovedano:
  - ogoljevanje površin,
  - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
  - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov razen na že urejenih deponijah in skladiščih za les ob sedanjih gozdnih prometnicah,
  - vlačenje lesa razen po obstoječih gozdnih vlakah;

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

---

plazljivih območjih prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
plazovitem območju prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča;
poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je treba obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Krepitev funkcij gozdov se bo izvajala skupaj z izvedbo načrtovanih gozdnogojitvenih del, zato ukrepov v glavnem ne navajamo ločeno. Pravilna in dosledna izvedba načrtovanih gozdnogojitvenih del in del za krepitev lovnogospodarske funkcije zagotavlja tudi optimalno stanje gozda za opravljanje vseh ostalih funkcij gozdov.

6.2.2.1 Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ohranjeni gozdovi najboljše opravljajo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato je za varovanje tal najprimernejša stalna zastrtost z gozdno vegetacijo. S tem je zadrževanje prsti pred odnašanjem po pobočju optimalno zagotovljeno. Prisotnost vegetacije omogoča tudi vpijanje in zadrževanje vode v tleh.

- V gozdovih s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije naj se izvaja čim manj gozdnogospodarskih ukrepov, zgradba naj bo primerna rastišču, obnova pa naj se izvaja na majhnih površinah.
- V gozdovih, kjer je varovalna funkcija poudarjena na drugi stopnji, naj bo gospodarjenje z gozdovi malopovršinsko in v nizki intenziteti.

Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije

Gozdna vegetacija opravlja hidrološko funkcijo s tem, ko večja zadrževalno sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih, izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo podoben kot za varovalno funkcijo, ukrepi naj bodo malopovršinski, drevesna zgradba sestojev primerna rastišču, obnova gozda pa naj poteka čim bolj po naravni poti.

- Ob vodnih virih naj se pušča obvodno rastje, ki najbolje opravlja hidrološko funkcijo.
- V neposredni okolici podzemnih vhodov in vodnih virov naj bo visok delež starega drevja, prepuščenega naravnemu razvoju.
- Spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh strug, jarkov, kalov, kaluž in vodnih virov.
- V skladu s pravilnikom o varstvu gozdov (Ur. l. RS 114/09) je treba zagotoviti ustrezen odmik solnic od kaluž na razdaljo najmanj 50 metrov.
- Kraške izvire je treba redno čistiti in vzdrževati.
- Gozdne prometnice je treba posebej skrbno načrtovati na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, kar pomeni, da se v bližini jam, brezen, kaluž in izvirov na razdalji vsaj 50 metrov ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda. V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavila voda zaradi posega v prostor.

V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

- Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.
- Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov (84. člen ZV-1). Dovoljene so samo izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov in drugih podobnih snovi ter odlaganje odpadkov.
- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode, na teh območjih pa je v skladu s 87. členom ZV-1 prepovedano: poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov, ogoljevanje površin, krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, zasipavanje izvirov, nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih, omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer, odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom, odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge in vlačenje lesa.
- Za plazljivo območje se v skladu s 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.
- Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je treba upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 1. in 2. vodovarstvene cone in vodovarstvene režime iz veljavnega predpisa, ki ureja razglašeno vodovarstveno območje na občinskem ali državnem nivoju od uveljavitve tega predpisa dalje.
- Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije pa omejitve in pogoje je treba upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 3. vodovarstvene cone in vodovarstvene režime iz veljavnega predpisa, ki ureja razglašeno vodovarstveno območje na občinskem ali državnem nivoju od uveljavitve tega predpisa dalje.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Treba je sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska, plazljiva, plazovita, poplavna območja, vodovarstvena območja). Pred posegom (gradnjo) na teh zemljiščih je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda v skladu s 150. členom ZV-1.

Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

S funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti krepimo naravno pestrost v gozdnem prostoru. Poleg vrst, ki prevladujejo, je treba posebno pozornost nameniti manjšinskim drevesnim vrstam, življenjskim prostorom in prstoživečim živalim.

- Za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti življenja vseh živalskih vrst je treba vzdrževati manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (lazi, kaluže, ekocelice, kraški izviri).
- Laze je treba kositi in z ustreznim posekom, vsaj enkrat v ureditvenem obdobju, vzdrževati njihov gozdni rob. Vlačenju lesa po lazih se je treba izogibati, prepovedano je puščanje sečnih ostankov na lazih.
- Pri odkazilu v okolici kaluž (radij 50 m) je treba v okviru možnosti upoštevati želje lovcev. Pri sami sečnji pa je treba zahtevati tak gozdni red, ki ne bo oslabil funkcije kaluže (prepovedano zametavanje s sečnimi ostanki, vlačenje lesa čez kalužo ...).
- Ekocelice so sestoji, v katerih ne načrtujemo gozdnogospodarskih ukrepov. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo dodatne ekocelice. Za ekocelice naj se izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice ali katero drugo z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje.
- V okolici naravnega zatočišča (radij kroga manjšega od 300 m) naj se v času poleganja mladičev (od decembra do aprila) ne izvaja sečnje. V razdalji vsaj 200 m od naravnega zatočišča naj se ne gradi vlak.
- Za splošno krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti naj se v gozdu pušča večje število plodonosnih in minoritetnih drevesnih vrst in debelejša odmrlo drevje, ki ni nevarno za gradacijo škodljivih žuželk. Vzdržuje naj se tudi plodonosne grmovne vrste na gozdnem robu.

Splošne usmeritve za načrtovanje in izvajanje dejavnosti v Natura 2000 območjih (za gozdove) – v čim večji možni meri naj se:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov in habitatnih rastlinskih in živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča posebno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno nasemenitev ali druge oblike razmnoževanja.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovana iz gornjih dveh odstavkov, se izvedejo vsi možni tehnični ukrepi tako, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Na Natura območja se ne vnaša tujerodnih živalskih in rastlinskih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000) je treba za kvalificirane živalske vrste (sesalci: navadni ris, volk, rjavi medved,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

širokouhi/mulasti netopir; dvoživke: veliki pupek; žuželke: alpski kozliček, bukov kozliček; ptice: gozdni jereb, koconogi čuk, kozača, pivka, tripsti detel, mali skovik, črna žolna, divji petelin, belohrbti detel) in habitatne tipe jame, ki niso odprte za javnost, ilirske bukove gozdove in kisloljubne smrekove gozdove v čim večji meri upoštevati sledeče usmeritve:

- Ohranja naj se rastišču primerna drevesna sestava gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne drevesne sestave.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje. V kolikor je potrebno (npr. v primeru večjih ogolelih površin po žledu in gradacijah lubadarja), naj se naravno sestavo gozdnih združb vzpodbuja s sadnjo. Obnova gozdov s sadnjo naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih vrst in s sadikami neustreznih provenienc. Smreko naj se sadi le v manjših jedrih in kot predkulturo.
- V modelnem in ciljnem stanju strukture gozdov po razvojnih fazah naj se načrtuje najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razvojne faze debeljak, raznomerni sestoji, sestoji v obnovi in raznomerni gozdovi).
- Ohranja naj se območja brez aktivnega gospodarjenja.
- Ohranja naj se vsaj 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic (netopirji, veliki pupek, hribski urh).

Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea):

- V kisloljubnih smrekovih sestojih (mrazišča) naj se pri gospodarjenju upošteva ekstremne razmere (daljše proizvodne in pomladitvene dobe).

Netopirji, veliki pupek:

- V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Netopirji, belohrbti detel:

- Ohraniti naj se 1 do 2 habitatni drevesi listavcev na ha, debelejši od 30 cm (določa PUN- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020, zaradi vzpostavljanja primerne habitatne za širokouhega netopirja). Habitatna drevesa so odmrta in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik. Habitatna drevesa naj se na terenu vidno označi (npr. s simbolom P ali kljun < ter zavede v odkazilnem manualu (šifra 317 kalo oz. habitatno drevje)).

Jame

- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se gozdne prometnice ne gradijo. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V razdalji najmanj 200 m od aktivnih medvedjih brlogov, se v obdobju 15. 12. do 30. 4. dela v gozdu ne izvajajo.
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo.
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo.

Alpski in bukov kozliček:

- Ohranja naj se vsaj 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Posekan les listavcev na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku (določa PUN). Iz drugih območij, se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Kozača:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir.
- (V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano).

Divji petelin:

- Dela v gozdu naj se ne izvajajo, kjer so aktivna rastišča in zaščitne cone za divjega petelina, v času od začetka marca do konca junija, v razdalji vsaj 500 m od roba rastišč.
- Na območjih pojavljanja divjega petelina naj bodo sestoji, ki se uvajajo v obnovo v 1. svetlitvenem redčenju, močneje presvetljeni. Podaljšana naj bo pomladitvena doba sestoja.
- Okrog aktivnih rastišč naj se ohranja sestoje starejših debeljakov in pomlajencev s svetlim, vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, ki omogoča razvoj zeliščne plasti
- Na rastiščih se evidentira in pušča vsa pevska drevesa ter košata drevesa za prenočevanje in prezimovanje vrste.
- Preko rastišč se ne načrtuje, gradi ali pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Pospešuje se plodonosne vrste listavcev, kot sta jerebika in mokovec.
- S košnjo se preprečuje zaraščanje negozdnih površin, med gozdnimi in negozdnimi površinami se zagotavlja mehke in široke prehode (postopen prehod z vrzelastim sklepom do dveh drevesnih višin, močnejše odkazilo in pomlajevanje na robu gozda).
- Za izboljšanje razmer se lahko izvede posek za krepitev grmovne in zeliščne vegetacije (ukrep 652).

V GGE Gomance sta znotraj območja Natura 2000 oblikovani dve notranji coni. Cona A je oblikovana za triprstega detla, cona C pa za belohrbtega detla.

Cona A – triprsti detel

V cono je vključen velik del enote z zadostnim deležem iglavcem oz. z ugodnimi ekološkimi razmerami za triprstega detla. Za triprstega detla so pomembne koncentracije debelejših odmrlih dreves iglavcev. Usmeritve za cono so:

- V coni naj se z gozdnogojitvenimi ukrepi ohranja rastišču primerne mešane sestoje, v mraziščih pa smrekove sestoje.
- V modelnem in ciljnem stanju strukture gozdov po razvojnih fazah naj se načrtuje najmanj 50 % delež sestojev z odraslim drevjem (razvojne faze debeljak, raznomerni sestoji, sestoji v obnovi in prebiralni gozdovi).
- V coni se pri gospodarjenju z gozdovi vzpostavi dolge proizvodnje dobe (v mraziščih vsaj 150 let, drugod vsaj 120 let).
- Obnova naj se vrši na način, da se zagotovi iglavce tudi v mladju.
- Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu propadu.
- Znotraj cone se zagotavlja vsaj 5 % mrtvih in odmirajočih dreves iglavcev od celotne lesne zaloge oz. vsaj 10 m³/ha odmrlih in odmirajočih dreves iglavcev (3–5 dreves B ali C razširjenega debelinskega razreda na ha). Bistveno je, da se zagotovi primerna struktura odmrlega drevja; večina odmrlega drevja mora biti premera vsaj 30 cm, poudarek naj bo na stoječem odmrlem drevju. Ta cilj naj se doseže postopoma v naslednjih 20 letih.
- Za izboljšanje razmer se lahko izloča primerna habitatna drevesa (ukrep 670).

Cona C – belohrbti detel

Za belohrbtega detla je primeren pretežen del GGE, razen mrazišč. Usmeritve za cono so:

- Na težko dostopnih območjih, po grebenih in drugih območjih s primernimi sestoji (večji delež stoječe mrtve mase listavcev razširjenega debelinskega razreda B in C), naj se določijo območja z manjšo intenziteto gospodarjenja oziroma območja brez gospodarjenja. Najbolj primerna so območja, kjer se že v prejšnjih ureditvenih obdobjih ni intenzivno gospodarilo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V coni se ohranja najmanj 50% delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni sestoji, prebiralni sestoji). Ustrezen delež starega gozda se zagotavlja preko prilagojenih modelov razvojnih faz ter s podaljševanjem proizvodnih in pomladitvenih dob.
- Priporočeni čas sečnje bukovih sestojev v coni vrste je izven obdobja od 1. 4. do 1. 6.; v primeru potrjene prisotnosti belohrbtega detla se v določenih ožjih območjih čas sečnje v tem obdobju lahko omeji.
- Za izboljšanje razmer se lahko izloča primerna habitatna drevesa (ukrep 670) in ekocelice (ukrep 653).

V GGE Gomance sta dve Ekološko pomembni območji: 51200 Snežnik-Pivka in 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, za katera so usmeritve enake kot so za Naturo 2000.

Smernice za vzdrževanje klimatske funkcije

Smernice, ki veljajo za klimatsko funkcijo se skladajo s smernicami za ostale tri ekološke funkcije gozda.

6.2.2.2 Usmeritve za krepitev socialnih funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje higiensko-zdravstvene funkcije

Vsi gozdovi opravljajo s svojo prisotnostjo higiensko-zdravstveno funkcijo. Najboljše jo opravljajo, če so v čim bolj naravnem stanju.

Smernice za vzdrževanje rekreacijske, turistične, poučne in estetske funkcije

Območja s poudarjenimi funkcijami se nahajajo na območju planinske poti na Snežnik, v okolici koč, spomenika Krilo in izjemnih dreves. Tako kot za mnogo drugih funkcij tudi za te štiri velja, da jih gozdovi opravljajo najbolje, če so le-ti naravni in ohranjeni ter imajo razgibano strukturo, saj so le taki privlačni za obiskovalce.

Smernice za vzdrževanje raziskovalne funkcije

Da bi okrepili raziskovalno vlogo gozdov je treba izdelati nabor vsebin, ki bi lahko bile predmet strokovnih, diplomskih in drugih raziskovalnih del.

- Treba je nadaljevati s stalnim spremljanjem razvoja sestojev v obstoječih rezervatih.
- Prav tako je treba sodelovati z raziskovalci iz Biotehniške fakultete in Gozdarskega inštituta Slovenije.

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja naravnih vrednot

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave navaja sledeče usmeritve za varstvo navedenih vrednot:

ZO Regijski park Škocjanske jame (vplivno območje)

- Prepovedani so vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami;
- Prepovedani so drugi posegi v okolje, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.
- Veljajo varstveni režimi navedeni v Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C).

ZO Gozdni rezervat Snežnik-Ždrocle (predlog)

- Vključuje območje NV293V Snežnik in NV1323V Ždrocle ter območje vpliva na obe naravni vrednoti. Predlagano zavarovano območje Snežnik-Ždrocle je bilo poleg GR Pragozd Krokav (dne 7.7.2017) uvrščeno na UNESCO Seznam svetovne dediščine. Zavarovano območje bo segalo v GGE Gomance, GGE Okroglina in GGE Mašun.

NV 1323V Ždrocle, 293V Snežnik, 1325V Zatrep-Planinc, 2605 Goljak

- Ohranja se status brez posegov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

NV 1256V Vala-mrazišče, 2607 Mali Pomočnjak, 2608 Veliki Pomočnjak, 2609 Vodna dolina, 2615 Vodna draga, 616 Gregorjev dolec, 633 Kovačev dolec, 2639 Travni dolci, 2641 Grčovec, 3057 Male dolčice, 3062 Medvedja draga, 337 Velika Padežnica-mrazišče, 3907 Velike dolčice, 911 Mala Padežnica-mrazišče

- V mraziščih naj se pri gospodarjenju upošteva ekstremne razmere. Proizvodne dobe naj bodo daljše in prilagojene rastiščnim razmeram, pomlajevanje naj bo počasno. Pri vseh gojitvenimi ukrepih naj se pospešuje smreko.
- Zaradi preprečevanja prevelikih poškodb na tleh (tla v mraziščih imajo nižjo nosilnost) naj se v mraziščih ne izvaja strojne sečnje.

NV 3003 Medvedja draga-izvir, 3291 Sežanj-izvir1

- Gozdnih prometnic naj se ne načrtuje preko izvirov.
- Pri morebitni sečnji in spravilu v bližini izvirov, naj se sečnih ostankov ne odlaga neposredno na izvire.

NV 1072 Praudenjak-tisa, 2617 Gomance-bukve

- Varovanim drevesom je potrebno omogočati uspešno rast v sestoju. Takšna drevesa naj se ohranja in prepušča naravnemu razkroju tudi po odmrtnju.

NV jame

Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame, naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Na območju pričakovanih naravnih vrednot (območje karbonatnih kamnin) se je treba v primeru najdbe mineralov, fosilov in jam, brezen in površinskih naravnih vrednot ravnati po 74. členu ZON, ki pravi, da vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Smernice za izjemna drevesa

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja kulturne dediščine

V neposredni okolici objektov kulturne dediščine je vsa gozdnogospodarska dela treba načrtovati in izvajati tako, da ne pride do poškodb objektov.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

6.2.2.3 Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje lesno proizvodne funkcije

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je treba dosledno izvršiti načrtovane ukrepe in smernice iz tega načrta.

Smernice za vzdrževanje funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Spodbuja naj se ugodno stanje medonosnih drevesnih vrst, predvsem lipe, češnje, gorskega javorja in jelke.

V GGE Gomance imamo dva semenska sestoja. V oddelku 45a je semenski sestoj za smreko v mrazišču (GSO 134). V oddelku 1a pa je semenski sestoj za bukev (GSO 135). Gospodarjenje s semenskimi sestoji moramo usmerjati v skladu z določenimi gozdnogojitvenimi cilji, ki zahtevajo proizvodnjo semenskega materiala z izvrstno semensko zasnovo in dolgoletno proizvodnjo čim večjih količin kakovostnega semena. Zato je potrebno v semenskih sestojih:

- sestoj ohranjati čim dlje v fazi debeljaka (proizvodna doba 30 % daljša na račun debeljaka);
- v semenskih sestojih izvajati šibka svetlitvena redčenja s ciljem, da izbrana drevesa razvijejo močno in dobro osvetljeno krošnjo;
- pri sečnji in izdelavi ter spravilu ne sme priti do poškodb debla izbranih dreves, zato se dela v semenskih sestojih lahko izvajajo izključno izven rastne sezone.

Razvoj v njih usmerjamo po navodilih in v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije

Za krepitev te funkcije je potrebno sodelovanje z Loviščem s posebnim namenom Jelen pri izdelavi lovskogojitvenih načrtov. Uskladiti je treba odnos med živalmi in gozdom, da je zadovoljena prehranska kapaciteta okolja in omogočeno nemoteno pomlajevanje. Slednjega se preverja s popisom objedenosti mladja. Prehransko kapaciteto se zagotovi s košnjo lazov in pasišč, ohranjanjem gozdnega roba in plodonosnih drevesnih vrst ter vzdrževanjem grmišč, tako da so poganjki grmov nizko ležeči in mladi ter s tem lahko dostopni rastlinojedim živalim.

Konkretne smernice glede na vrsto objekta so naslednje:

- Lazi: obvezno vzdrževanje s košnjo; vsakih 4-6 let postopno sproščanje gozdnega roba; prepoved vlačjenja preko lazov; prepoved puščanja sečnih ostankov na lazih.
- Kaluže: prepoved zametavanja s sečnimi ostanki in drugim materialom; izogibanje pri gradnji gozdnih komunikacij.
- Krmne njive: zagotavljanje ustreznih svetlobnih razmer; prepoved vlačjenja preko objekta; prepoved puščanja sečnih ostankov na njivah.
- Zimovališča: izogibanje gozdnim delom med januarjem in marcem; ne pospeševati premene grmišč; sečnjo jelke načrtovati v pozni jeseni.
- Medvedji brlogi: sečnja v oddelku naj se ne izvaja med začetkom decembra in koncem aprila; gradnja gozdne infrastrukture naj se ne izvaja bližje kot 100 m od brloga; pred načrtovanjem del posvet z vodjem odseka za gozdne živali in lovstvo.
- Krmišča, AK (avtomatska krmišča), seniki, silosi: ohranjanje začetnega stanja, preprečevanje zaraščanja v neposredni okolici krmišča.
- Preže: zagotavljanje ustreznega vidnega polja.
- Grmišče: redno vzdrževanje.
- Rukališče: izogibanje gozdnim delom med sredino septembra in začetkom oktobra.

6.2.2.4 Usmeritve za uskladitev funkcij gozdov

V velikem delu GGE Gomance je vsaj na drugi stopnji poudarjenih več funkcij, kar v nekaterih primerih lahko pomeni večjo ali manjšo stopnjo konfliktnosti interesov oziroma usmeritev. Do tega lahko v največ primerih prihaja v gozdovih, kjer so hkrati na prvi stopnji poudarjene dve ali celo vse tri skupine funkcij.

V izogib konfliktom zaradi različnih interesov uporabnikov prostora je treba funkcije gozdov usklajevati tako, da se upošteva oziroma usmerja časovno in prostorsko razporeditev posameznih dejavnosti. V znatni meri je to nakazano še v usmeritvah za posamezne funkcije, na primer, da se gozdnogospodarska dela izvaja v času, ki so manj občutljivi glede motenj za prosto živeče živali.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali je smiselno upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, natančneje v 6.2.2.1 Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v poglavju 6.2.2.3 Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije), kjer so navedene natančne usmeritve. Prav tako je v poglavju 2.1 Ekološke funkcije v preglednici naveden opis habitatnega tipa (ali vrste), kjer so opisane ekološke zahteve za vsako vrsto posebej.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Na območju GGE Gomance je 555,63 ha varovalnih gozdov in 358,66 ha gozdov s posebnim namenom, v katerih ukrepi niso dovoljeni. V varovalnih gozdovih se prilagojeno gospodari, saj so skalovitejši deli izločeni kot ekocelica, preostali deli pa so precej strmi, zato je tu potrebno izvajati ukrepe tako da se pospešuje varovalna vloga gozdov. V gozdnih rezervatih se ne izvaja ukrepov, saj so prepuščeni naravnemu razvoju, v njihovem vplivnem območju pa se prilagojeno gospodari v smislu sanitarne sečnje ob pojavu lubadarja ali drugih gradacijah oziroma ujmah.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za GGE Gomance je na nivoju bivše KE Ilirska Bistrica izdelan Načrt varstva gozdov pred požari. Vsi gozdovi so na podlagi točkovanja uvrščeni v 4. stopnjo – gozdovi z majhno požarno ogroženostjo. Glavne usmeritve za vse gozdove so predvsem:

- usmerjanje vrstne sestave in strukture z ukrepi nege in obnove za povečevanja odpornosti gozdov na požare,
- izobraževanje javnosti o nevarnosti požarov,
- izvajanje preventivnih ukrepov,
- opremljanje gozdov z opozorilnimi tablamami,
- sodelovanje s pristojnimi službami, ipd.

V gozdu je prepovedano kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja podlubnikov. Za obdobje, ko je za neko območje razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost, je v naravnem okolju prepovedano kuriti ali uporabljati odprt ogenj ter puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete in snovi, ki lahko zanetijo požar.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Gomance imamo dva semenska sestoja. Razvoj v njih usmerjamo po navodilih in v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije.

Konkretne smernice so podane v poglavju 6.2.2.3 Smernice za vzdrževanje funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tehnologija dela mora biti prilagojena rastiščnim razmeram. Strojna mehanizacija za delo v gozdu mora biti takšna, da ne pusti trajnih posledic na gozdnih tleh in gozdnem rastju.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Najbolj pogosto uporabljeno sredstvo pri sečnji bo motorna žaga, saj prevladujejo v GGE Gomance taki tereni, za katere je sečnja z motorno žago najbolj primerna. Predvidena je izdelava mnogokratnikov. Izvedba strojne sečnje je možna, trenutno pa ni nikjer načrtovana.

Tako kot pri sečnji, se tudi pri spravilu način dela najbrž ne bo prav dosti spremenil, zato se bo pri spravilu še naprej večinoma uporabljal traktor. Priporočljivo je uporabljati gozdarske traktorje kolesnike. Tudi za spravilo je priporočljiva metoda večkratnikov. Pri izjemno dolgih razdaljah vlačnja (spravilna razdalja nad 600 m) naj se vlačnje zamenja z izvozom lesa s traktorskimi polprikolicami. Posebno pozornost je treba nameniti občutljivim tlom, kjer naj spravilo poteka le v suhem vremenu ali pa v zimskem času, ko zemlja zmrzne. Spravilo s težkimi modernimi stroji ni nikjer načrtovano, vendar je taka izvedba možna.

Zaradi ohranjanja plodnosti rastišč in varovalne funkcije gozdov naj bo iznos lesne biomase omejen. Še posebej je pomembno, da po sečnji v gozdu ostajajo vsi sečni ostanki – panji in veje v gozdovih s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije in pri redčenjih. Panjev ni dovoljeno ruvati v nobenem primeru. Iznos sečnih ostankov je mogoče izvajati samo v sestojih, kjer varovalna funkcija ni poudarjena na 1. stopnji in pri končnih posekih ali sanacijah ujm, ko sečni ostanki lahko predstavljajo gojitveni in varstveni problem. Iste smernice za iznos sečnih ostankov veljajo tudi za strojno sečnjo.

Strojna sečnja in spravilo nista v tem trenutku nikjer predvidena. Priporočljivo je, da se strojna sečnja opravlja tam, kjer so prvenstveno ustrezni talni in sestojni pogoji ob naslednjih omejitvah in pogojih:

- Strojno sečnjo in izvoz lesa z zgibno polprikolico je možno izvesti samo v sestojih, kjer je nosilnost tal dovolj visoka in ne prihaja do pretirane poškodbe tal (suha ali zmrznjena tla) in ne prihaja do pretiranih poškodb na stoječem drevju zato je bolj priporočljivo obdobje izven vegetacije.
- Strojno sečnjo se prvenstveno izvaja v čistih sestojih iglavcev, oziroma tudi v sestojih listavcev, vendar pri listavcih le v sestojih do razvojne faze drogovnjaka (kjer napade pri sečnji les slabše kvalitete).
- Kjer stroj lahko sam opravi vse faze sečnje in izdelave sortimentov (podiranje, klešččenje in krojenje) se strojna sečnja lahko opravi v vseh sestojih, ne glede na delež in prostorski red pomlajenih površin v teh sestojih.
- Kjer je potreben kombiniran način dela (sečnjo opravi sekač, klešččenje in krojenje pa stroj), se strojna sečnja lahko opravlja le v nepomlajenih sestojih, oziroma v malo pomlajenih sestojih s strogim prostorskim redom (krošnja posekanega drevesa obvezno pade iz mladja na nepomlajeno površino).
- Veje pri strojni sečnji je treba zlagati na nepomlajene površine, na pomlajenih površinah pa obvezno na sečne in spravilne poti.
- Vsa drevesa listavcev z najkvalitetnejšimi sortimenti (A) je treba krojiti na klasičen način (ne s strojem).
- Zaradi manjših poškodb na stoječem drevju, naj se, zaradi izvoza lesa iz delovišča s forwarderjem ali podobnim strojem, sortimenti krojijo na 4 m.
- V sestojih, ki so primerni za strojno sečnjo in kjer (če) se bo le-ta izvajala, je predhodno treba dograditi ali adaptirati sistem spravilnih poti, da bodo prilagojene tej tehnologiji.
- Pri izdelavi sekancev mora v gozdu ostati najmanj 20 % biomase sečnih ostankov, v kar je vključen tudi koreninski sistem.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora biti redno in takoj po večjih nalivih. Prevoz po gozdnih cestah naj se, če je le mogoče, ne vrši na razmočenih cestiščih. Na ceste naj se napelje le primerno droben material, ki se ga ustrezno utrdi in zravna z grederjem. Cevne prepuste je treba redno čistiti.

V GGE Gomance ni predelov v katerih je prepovedana izgradnja gozdnih vlak zaradi prevelike občutljivosti gozdnega ekosistema. Gozdne vlake naj se načrtuje z gozdnogojitvenimi načrti. Potreben je nadzor nad kakovostjo izvedenih del. Pri novogradnjah in rekonstrukcijah je priporočljiva večja uporaba bagra in udarnega kladiva (čelni odkop), eksplozivna sredstva pa naj se uporabijo le izjemoma.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je treba v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu. Pri načrtovanju poteka trase je treba predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del mora investitor oz. izvajalec del pridobiti ustrezne načrte in elaborate skladno z zakonodajo s področja upravljanja z vodami (ZV-1; Uradni list RS, št.25/09).

V kolikor trasa gozdne prometnice posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je treba:

- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi;
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer, ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu;
- načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov;
- na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16);
- za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri presoji posegov v gozdove je treba upoštevati stopnjo poudarjenosti funkcij gozdov in krajinski tip gozda, kjer se poseg v prostor namerava izvršiti. Upoštevati moramo naslednje:

- Vsi posegi v gozd in gozdni prostor se morajo izvesti tako, da se pogoji za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi po izvedenem posegu ne poslabšajo.
- Novo zgrajeni objekti morajo od novo nastalega gozdnega roba biti odmaknjeni najmanj eno drevesno višino (cca 25 m), na pobočjih ustrezno več, objekti zgrajeni v nivoju terena pa morajo biti odmaknjeni od gozdnega roba vsaj 2 m.
- V večnamenskih gozdovih s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij, se posegi v gozd dovolijo le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge možnosti.
- V gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami se posegi dovolijo v primerih, ko gre za objekte, ki dopolnjujejo načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Gradnja čebelnjakov in lop v gozdu in gozdnem prostoru ni dovoljena. Te pomožne objekte naj se gradi v kmetijski krajini na negozdnem zemljišču, v neposredni bližini ureditvenega območja naselja.
- Vsak novozgrajen objekt (stavba) mora biti od gozdnega roba odmaknjen vsaj eno drevesno višino (cca. 25 metrov).

Poseg v gozd in gozdni prostor mora biti usklajen z veljavno urbanistično dokumentacijo, z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom, z zakonskimi in podzakonskimi akti in predpisi s področja gozdarstva ter drugih področij, ki zadevajo splošne in posamezne vidike prostorske problematike.

Po vsakem posegu v gozd in gozdni prostor je treba vzpostaviti v okoliških gozdovih tako stanje, da bo omogočeno nemoteno gospodarjenje s temi gozdovi.

V nenaseljeni gozdnati krajini strnjjenih gozdov na področju Gomanc naj se ne izvajajo posegi zaradi infrastrukture, urbanizacije, turizma in kmetijstva, ki bi kakorkoli razvrednotili prvobitnost kompleksa strnjjenih gozdov. Povsem nesprejemljivi so posegi, ki bi imeli za posledico krčitve gozdov v tem prostoru. V tem območju naj se izvajajo le posegi v gozdove, ki so povezani z gozdarstvom (gradnja gozdnih cest in vlak) in posegi, ki izboljšujejo biotsko pestrost gozdnega prostora (vzdrževanje in oblikovanje lazov v gozdu in vodnih površin).

Pri posegih v prostor je treba upoštevati usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/2016).

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS št. 98/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Območja daljnovodov je potrebno redno vzdrževati, da rastje ne ovira funkcionalnosti objektov. S preseki, nastalimi pod daljnovodi, se hkrati ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali. Priporočljiva je obhodnja vsaj na pet let.

Ostalih gozdnih zemljišč ni.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, je za gospodarjenje z gozdovi v GGE Gomance postavljena naslednja zgornja višina poseka:

Preglednica 57: Možni posek po sektorjih lastništva v GGE Gomance

	Državni gozdovi		Zasebni gozdovi		Skupaj GGE		
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³ /ha
Iglavci	46.011	27,9	7	100,0	46.018	28,0	11,9
Listavci	118.613	82,1	0	0,0	118.613	82,0	30,6
Skupaj	164.624	100,0	7	100,0	164.631	100,0	42,5

Najvišji načrtovani možni posek v GGE Gomance za obdobje 2020-2029 je 164.624 m³, oziroma 42,5 m³/ha (46,8 m³/ha gospodarskih gozdov). 28 % možnega poseka predstavljajo iglavci, 82 % pa listavci. Ker je skoraj celotna GGE v državni lasti je tudi njen delež poseka največji. Zasebnih gozdov je v GGE le 0,41 ha in tam je predviden posek v višini 7 m³, preostali del možnega poseka pa je v državnih gozdovih.

Načrtovani možni posek predstavlja 12,2 % lesne zaloge, oziroma 87,5 % prirastka. Glede na drevesno sestavo, je možni posek večji pri listavcih kot pri iglavcih. Delež poseka glede na lesno zalogo je največji v RGR 120 in RGR 112 (16 % LZ), glede na prirastek pa v RGR 120 (114,8 % PR). Najnižji glede na lesno zalogo in prirastek pa v RGR 66 (5,7 % LZ in 41,0 % PR).

Preglednica 58: Možni posek po RGR v GGE Gomance

RGR	10 letni možni posek			Delež možnega poseka					
				% od lesne zaloge			% od prirastka		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
66	1.607	7.685	9.292	4,5	6,0	5,7	35,7	42,3	41,0
69	0	0	0	-	-	-	-	-	-
112	13.661	11.022	24.683	15,8	17,1	16,3	107,9	105,8	106,9
116	9.570	1.777	11.347	10,9	13,2	11,2	79,4	68,5	77,4
120	9.257	28.670	37.927	15,3	16,9	16,5	119,9	113,3	114,8
121	2.268	24.621	26.889	13,1	13,3	13,3	64,9	104,2	99,1
122	9.655	44.838	54.493	15,3	14,7	14,8	113,5	106,2	107,4
Skupaj	46.018	118.613	164.631	11,8	12,3	12,2	87,3	87,6	87,5

Po vrstah poseka je predvideno največ redčenj (skoraj dve tretjini), pomladitvenih sečenj je za slabo tretjino in 5,8 % je prebiralne sečnje. Za sanitarne sečnje je predvidenega 1,9 % možnega poseka. In poseka oslabelega drevja je zelo malo, za odstotek. Pri iglavcih je delež možnega poseka prebiralne

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

sečnje in sanitarnega poseka nekaj več kot pri listavcih. V desetih letih se predvideva posek 12,2 % lesne zaloge, oziroma 87,5 % prirastka. Razmerje med iglavci in listavci je v prid drugim (72,0 %).

Preglednica 59/MPVP: Možni posek po vrstah poseka (v m³) v GGE Gomance

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Iglavci	m ³	21.753	13.162	8.056	0	0	3.047	46.018	11,8	87,3
	%	47,3	28,6	17,5	0,0	0,0	6,6	100,0		
Listavci	m ³	81.257	35.777	1.419	0	0	160	118.613	12,3	87,6
	%	68,5	30,2	1,2	0,0	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³	103.010	48.939	9.475	0	0	3.207	164.631	12,2	87,5
	%	62,6	29,7	5,8	0,0	0,0	1,9	100,0		

Možni posek po lastniških kategorijah pri zasebnih gozdovih zelo odstopa od celotne državne površine v GGE, saj je v zasebnem smrekovem drogovnjaku (0,41 ha) predvidenega le 7 m³ možnega poseka iglavcev. V državnih gozdovih, ki zavzemajo ostalo območje GGE je predvidenih več redčenj, nekaj manj kot tretjina je pomladitvenih sečenj in za 5,8 % je prebiralne sečnje. Intenziteta sečenj glede na lesno zalogo in prirastek je v zasebnem gozdu nižja, kot v državnih gozdovih. V vseh gozdovih, ne glede na lastništvo, ne predvidevamo poseka na panj in poseka za umetno obnovo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)
v GGE Gomance

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m ³	7	0	0	0	0	0	7	6,9	40,2
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m³	7	0	0	0	0	0	7	5,9	34,3
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m ³	21.753	13.162	8.056	0	0	3.047	46.018	11,8	87,3
	%	47,3	28,6	17,5	0,0	0,0	6,6	100,0		
Listavci	m ³	81.257	35.777	1.419	0	0	160	118.613	12,3	87,6
	%	68,5	30,2	1,2	0,0	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³	103.010	48.939	9.475	0	0	3.207	164.631	12,2	87,5
	%	62,6	29,7	5,8	0,0	0,0	1,9	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica 61: Primerjava možnega poseka z nekaterimi parametri v GGE Gomance

m ³			Odnos možnega poseka 2020-2029 (%)		
Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Lesna zaloga 2020					
390.100	964.488	1.354.588	108,9	109,0	109,0
Prirastek 2020					
52.740	135.390	188.130	91,9	72,0	76,6
Načrtovani možni posek 2010-2019					
41.232	96.694	137.926	111,7	122,7	119,4
Realiziran posek 2010-2019					
33.850	78.554	112.404	135,9	151,0	146,5

Načrtovani možni posek se je glede na prejšnje obdobje dvignil za 19,4 %, glede na realizacijo v prejšnjem obdobju pa je za 46,5 % višji.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Tako možni posek kot tudi potrebe po gozdnogojitvenih in varstvenih delih, so načrtovane tako, da bi lahko dosegli postavljene gozdnogojitvene cilje.

Za doseg postavljenih ciljev načrtujemo sledeča gozdnogojitvena dela:

Preglednica 62/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v GGE Gomance

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)			
		dejanska	s ponovitvami	dnin/ha	skupaj dnin
Priprava sestoja	ha	62,07	62,07	2	124
Nega gošče	ha	94,91	94,91	4	380
Nega letvenjaka	ha	70,55	70,55	4	283
Nega drogovnjaka	ha	118,65	118,65	2	238
Nega v prebiralnem gozdu	ha	12,59	12,59	4	51
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,29	6,58	4	27
Vzdrževanje travinj	ha	47,31	819,62	1	820
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,40	0,40	10	4
Spravilo sena z odvozom	ha	47,31	819,62	1	820
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	15,70	15,70	5	79
Naravni razvoj biotopov	m ³	19.214	19.214	-	-
Ostala varstvena dela	dni	100	100	-	100

Za vsa navedena gojitvena in varstvena dela ter dela na vzdrževanju habitatov predvidevamo porabo 2.926 dnin, največ za dela za vzdrževanje habitatov (60 %) in nego gozda (33 %), manj za obnovo gozda (4 %), najmanj pa za varstvena dela (3 %).

Pomlajevanje v GGE Gomance ni problematično, zato predvidevamo, da se bodo večinoma gozdovi obnavljali po naravni poti. Sadnja ni predvidena, se pa lahko izvede v primeru ujme. Bukev se po naravni poti zelo dobro pomlajuje. Postavitev ograje za zaščito mladja pred objedanjem ni predvidena, se pa lahko izvede v primeru, da bi se kje pojavili problemi s pomlajevanjem. V kolikor se ograjo postavi, jo je treba ustrezno označiti, da se prepreči zaletavanje prostoživečih živali in ptic v ograje. Zaščita s tulci ali količenjem ni priporočljiva.

Varstvo pred žuželkami smo opredelili kot ostalo varstvo in mu namenili 100 dnin.

V nego habitatov prosto živečih živali smo vključili vzdrževanje travinj, ki jih tu ni malo. Kaluže in kraške izvire, ki so na tem območju redki, bi bilo treba očistiti in jih v prihodnje ohraniti v takem stanju. Za večanje biotske pestrosti, smo na območju ekocelic pustili naravni razvoj biotopov.

Preglednica 63/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni g.	Državni g.	G.lok.skup.	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	62,07	0,00	62,07
Nega gošče	ha	0,00	94,91	0,00	94,91
Nega letvenjaka	ha	0,00	70,55	0,00	70,55
Nega drogovnjaka	ha	0,00	118,65	0,00	118,65
Nega v prebiralnem gozdu	ha	0,00	12,59	0,00	12,59
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,00	6,58	0,00	6,58
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	819,62	0,00	819,62
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,40	0,00	0,40
Spravilo sena z odvozom	ha	0,00	819,62	0,00	819,62
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	0,00	15,70	0,00	15,70
Naravni razvoj biotopov	m ³	0	19.214	0	19.214
Ostala varstvena dela	dni	0	100	0	100

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Ker je skoraj celotna GGE v državni lasti, gojitvenih del v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti ni.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

Okvirni obseg del za izboljšane življenjskih razmer prosto živečih živali je naveden že v prejšnjem poglavju. Tukaj prikazujemo natančne podatke za predvideno vzdrževanje gozdnih lazov.

Preglednica 64: Površine predvidene za košnjo in vzdrževanje gozdnih lazov

Krajevno ime	Odsek	Parcelna št.	Površina (ha)
Vinkina draga	59 a	2256	1,70
Belica draga	60a	2254	0,59
Dolčine	65c	2292	0,76
Lupova draga	69e	2242	8,22
Mala Padežnica	16a	2215	3,40
Velika Padežnica	43a	2182	5,03
Velike dolčice	5d	2200	10,80
Velike dolčice	5a	2199	0,37
Male dolčice	6b	2201	2,74
Kašerova draga	10f	2210	1,22
Vala	10i	2228	27,76
Kašerova draga	10e	2208/1	0,23
Za Marelo	17a	2216	0,19
Veliki pomočnjak	19d	2007/2	0,97
Mali pomočnjak	19b	2007/1	0,75
Grčevvec	37a	2017	8,44
Gomance I in Gomance II	69g	2240	1,97
Gomanaška II - Peptov laz	67c	2300/1	0,44
Gomanaška I - Krpčev laz	67c	2304	0,68
Medvedja draga	45b	2186	2,16
Žaknovc	56c	2137	1,16
Špelunka	55b	2252	0,37
Hostov dolec	7c	2197	0,45
Brešče I	3a	2232	0,61
Brešče II - Klanska polica	3d	2206/1	0,41
Srednje Muzarišče	65b,59d	2287	0,48
Dolčine	65d, 67b	2305/1, 2305/2	0,27
Gomance	69g	2240	1,97
Štajerjev laz - Pravdenjak	41b,41c	1970/1	0,51

Za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali predvidevamo v GGE Gomance košnjo 29 lazov, ki so ponekod sestavljeni iz manjših ločenih enot in imajo skupno površino 82,68 ha. Košnja je predvidena enkrat letno, tako da se bo v desetih letih pokosilo 826,80 ha travnatih površin, za kar je predvidenih 820 dni. Za spravilo in odvoz vsega sena je prav tako predvidenih 820 dni.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za izboljšanje delovanja ekoloških funkcij, predvsem varovalne funkcije gozda je že integralno vgrajena v predvidena gozdnogojitvena dela in dela za vzdrževanje habitatov prosto živečih divjih živali. Posebej načrtujemo le nekaj del za vzdrževanje ostalih funkcij gozdov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 65/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE Gomance

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Rekreacijska, turistična	Označevanje poti	dni	10
Kulturna dediščina	Vzdrževanje okolice	dni	1
Skupaj			11

Za krepitev ostalih funkcij gozdov je predvidenih 11 dnin, ki so namenjene vzdrževanju planinske poti in markacij ter vzdrževanju okolice spomenika Krilo.

Vzdrževanja travinj so predvidena že z načrtovanimi gojitvenimi in varstvenimi deli v prejšnjem poglavju in jih zato tu ne navajamo še enkrat.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest (glede na pravilno razdaljo, možni posek in intenzivnost gospodarjenja) so naslednji oddelki (odseki), oziroma večinoma le njihovi deli: 4a/b/d, 15a/b, 18a/b/c, 20b, 21c, 25a, 26b, 30b/f/g, 32a/b, 33a, 34c, 41b/e, 60b, 62a/b/c, 63a/b/d. Skupno je teh površin 237 ha.. Ker trase morebitnih novih cest niso določene, tudi njihova dolžina ni določena.

Iz prednostnega območja za gradnjo gozdnih cest je izločeno območje 392 ha v odsekih 5a, 6c, 7a/b/c, 8b/c, 47b, 48c, 50b, 51a/b/c, 52a/d, 54a in 55b, zaradi območja potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi (karta Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Za prednostno območje izgradnje gozdnih vlak je določenih 42 ha gozdov, vendar je večina teh območij na terenih z večjim naklonom. Ti neodprti gozdovi ležijo mozaično razporejeni (nepovezani) po celi GGE in so od obstoječih prometnic (vlak, gozdnih in javnih cest) oddaljeni več kot 60 m.

Na območju potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi (karta Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah) bi bilo tudi 13 ha prednostnega območja za gradnjo gozdnih vlak, vendar je le-to izločeno.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V GGE Gomance se gozdni prostor razteza na celotni površini (negozdne površine obsegajo le 0,18 ha), zato usmeritev za gospodarjenje s posamičnim drevjem ne navajamo.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE GOMANCE

V GGE Gomance je v večini RGR možno pridobivati les. Smoter načrtnega gospodarjenja z gozdom je zagotovitev usklajenosti med stroški, povezanimi z gospodarjenjem in prodajno vrednostjo posekanega lesa. Pri izračunu prihodka smo možni posek pretvorili v neto količine in glede na možen posek ta pri iglavcih znaša 39.100 m³ neto (faktor neto/bruto 0,85) in listavcih 104.400 m³ neto (faktor neto/bruto 0,88). Tako skupna neto količina lesa možnega poseka znaša 143.500 m³ neto.

Preglednica 66/EP1: Prikaz prihodka od lesa (v €)

	Skupaj GGE	
	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	8.910.000	62,09
Strošek poseka in spravila	2.929.000	20,41
Razlika	5.981.000	41,68

Ekonomski izračun je narejen za vse gozdove skupaj, saj v tej GGE močno prevladujejo državnih gozdov, zasebnih gozdov je minimalno medtem ko gozdov lokalnih skupnosti sploh ni. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka ter glede na pričakovane sortimente, ki jih bomo pridobili s sečnjo v GGE Gomance. Povprečna vrednost gozdnih lesnih sortimentov je podana glede na trenutno stanje (marec 2019) pri odkupu lesa na trgu na kamionski cesti (KC): smreka 68 €/m³, jelka 57 €/m³, bukev 61 €/m³ in pl. listavci 64 €/m³. Pri oblikovanju povprečne prodajne cene na KC v GGE smo upoštevali pričakovano sestavo sečnje po drevesnih vrstah glede na povprečno posekano drevo v preteklem obdobju (iglavci 1,8 m³ neto drevo, listavci 0,5 m³ neto drevo).

Stroški gospodarjenja z gozdom zajemajo stroške: sečnje in spravila lesa, krepitev funkcij gozdov, gojenja in varstva gozdov, po sledečih postavkah: ročna gojitvena dela 140 €/Ndan, sečnja in gojitvena dela z motorno žago dnina 160 €/Ndan, spravilo lesa in košnja travnikov traktor 270 €/Ndan. Vzdrževanja gozdnih cest smo ovrednotili tako, da smo upoštevali obseg sredstev, ki bodo zbrana iz pristojbin za vzdrževanje gozdnih cest v tem desetletju (2.961 ha, povprečen KD = 20 €/ha, pristojbina 20 % od KD) in dejanski obseg sredstev, porabljenih pri vzdrževanje gozdnih cest v preteklem obdobju v GGE Gomance. Novogradnje gozdnih prometnic in protipožarnih objektov niso zajete v ekonomsko presojo.

Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Gomance

	Skupaj (€)	€/neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na kamionski cesti)	8.910.000	62,09	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.929.000	20,41	32,9
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.331.000	9,28	14,9
gojenje in varstvo gozdov	172.000	1,20	1,9
krepitev funkcij gozdov	1.159.000	8,08	13,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	210.000	1,46	2,4
vzdrževanje gozdnih cest	181.000	1,26	2,0
vzdrževanje vlak	29.000	0,20	0,4
Stroški skupaj	4.470.000	31,15	50,2
Dohodek	4.440.000	30,94	49,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	0	0	-
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih cest	92.000	0,64	1,0
Skupaj predvidene spodbude	92.000	0,64	1,0
Stroški-spodbude	4.378.000	30,51	49,1
Dohodek (brez stroškov)+spodbude	4.532.000	31,58	50,9

EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE GOMANCE

Za stroške sečnje smo upoštevali povprečno posekano drevo 1,8 m³ neto iglavci in 0,5 m³ neto listavci, niz 1, dodatki + 20 % za popoln gozdni red pri iglavcih. Za spravilo smo upoštevali srednje ugodne razmere za zbiranje lesa in 20 m razdaljo zbiranja, ter povprečno pravilno razdaljo 600 m navzdol + 20 % dodatkov za vlačenje zaradi proti vzponov. K predvidenim spodbudam spadajo material za gojenje in varstvo gozdov in delež sredstev, ki jih financirata država in Evropska skupnost za gojenje in varstvo gozdov. Spodbude za vzdrževanje gozdnih cest je razlika med porabljenimi sredstvi za vzdrževanje gozdnih cest in s pristojbinami zbranimi sredstvi za vzdrževanje gozdnih cest.

Vrednost lesa na kamionski cesti v vseh gozdovih skupaj znaša 62,09 EUR/neto m³. Ta vrednost je relativno visoka predvsem zaradi kvalitetnih iglavcev (smreke) in tudi listavcev (pl. listavci). Stroški predstavljajo 49,1 % cene lesa na kamionski cesti. Dohodek skupaj s spodbudami znaša dobro polovico (50,9 %) vrednosti lesa na kamionski cesti, kar je 31,58 EUR/neto m³.

Ekonomsko presojo iz preteklega načrta smo primerjali z ekonomsko presojo v tem načrtu in to tako, da smo zneske iz ekonomske presoje iz preteklega načrta (datum izdelave 11. 08. 2010), revalorizirali na stanje 17. 3. 2020. Rezultati primerjave so navedeni v spodnji preglednici.

Preglednica 68: Primerjava med ekonomsko presojo v prejšnjem in tem načrtu

	Stanje 11.8.2010 (€)	Revalorizacija 17.3.2020 (€)	Stanje 17.3.2020 (€)
Prihodek (vrednost lesa na kamionski cesti)	6.147.156	6.823.343	8.910.000
Stroški sečnje in spravila	3.011.140	3.342.365	2.929.000
Stroški gojenja in varstva gozdov	215.361	239.051	1.331.000
gojenje in varstvo gozdov	107.201	118.993	172.000
krepitev funkcij gozdov	108.160	120.058	1.159.000
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	240.756	267.239	210.000
vzdrževanje gozdnih cest	220.333	244.569	181.000
vzdrževanje vlak	20.423	22.670	29.000
Stroški skupaj	3.467.257	3.848.655	4.470.000
Dohodek	2.679.899	2.974.688	4.440.000
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	0	0	0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih cest	80.000	88.800	92.000
Skupaj predvidene spodbude	80.000	88.800	92.000
Stroški-spodbude	3.387.257	3.759.855	4.378.000
Dohodek (brez stroškov)+spodbude	2.759.899	3.063.488	4.532.000

Iz gornje preglednice je razvidno, da je gospodarski učinek gospodarjenja z gozdovi v GGE Gomance v tem obdobju bistveno boljši kot v preteklem obdobju, saj je dohodek bistveno večji kot je revaloriziran dohodek iz preteklega obdobja. Na tak rezultat je predvsem vplivalo realno povečanje vrednosti lesa na kamionski cesti in povečanje obsega načrtovane sečnje, ter realno znižanje stroškov sečnje in spravila lesa, ki je rezultat upoštevanja dejansko posekanega neto drevesa. Stroški sečnje so bili v preteklem obdobju precenjeni zaradi podcenjenega povprečnega neto posekanega drevesa. Nadalje so se znižali načrtovani stroški vzdrževanja gozdnih prometnic in povečal obseg predvidenih spodbud za vzdrževanje gozdnih prometnic. Stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški krepitve ostalih funkcij gozdov pa so se realno ekstremno povečali, še posebej stroški krepitve ostalih funkcij gozdov, ki so glede na preteklo obdobje realno porasli za 9,7 krat. Stroški krepitve ostalih funkcij sedaj predstavljajo 3,0 krat večji strošek kot vsi ostali stroški gojenja in varstva gozdov ter vzdrževanja gozdnih prometnic skupaj.

V tem ekonomskem izračunu je upoštevana predvidena vzpodbuda za ukrep 653 (Naravni razvoj biotopov) v vrednosti 41,68 €/m³, kar predstavlja povprečno vrednost lesa na panju v GGE Gomance. Predviden ukrep 653 je znotraj ekocelic predviden v višini 20 % od LZ (16.700 m³ neto lesa), kar predstavlja znesek 698.000 €. Ta les je predviden za naravni razpad v gozdu. Vendar glede na predpisano minimalno količino lesa, ki je namenjen naravnemu razpadu po Pravilniku o varstvu gozdov (3 % od lesne zaloge), bi morali tako vsako desetletje v gospodarskih gozdovih v GGE Gomance prepustiti 1,5 % lesne zaloge gozdov naravnemu razpadu, ob dejstvu, da tako odmrlo drevo

EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE GOMANCE

---

opravlja svojo funkcijo 20 let. Da bi zadostili tem predpisom bi morali v GGE Gomance v tem desetletju v večnamenskih gozdovih prepustiti naravnemu razpadu okrog 18.300 m³ lesa (15.900 m³ neto), kar predstavlja 11,1 % v tem desetletju predvidenega možnega poseka. To pa je ravno količina lesa, ki je v ekocelicah predvidena za naravni razpad tako, da dodatnega drevja v gospodarskih gozdovih nebi bilo potrebo namenjati naravnemu razpadu. Drug velik strošek za krepitev ostalih funkcij gozdov predstavljajo stroški vzdrževanja travnikov in lazov v gozdu (košnja), ter odvoz sena, ki skupaj predstavljajo strošek v višini 443.000 EUR.

9 RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščno gojitvenih razredov

V GGE Gomance smo ohranili razdelitev odsekov, oddelkov in RGR-ov, kot so bila oblikovana v letu 2010.

Preglednica 69: RGR v GGE Gomance in povezava z območnimi RGR

Šifra RGR GGO	Šifra RGR GGE	Ime RGR	Površina (ha)	Delež (%)
18	66	Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji	555,63	14,3
19	69	Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov	358,66	9,3
03	112	Mešani gozdovi na rastišču <i>Omphalodo-Fagetum homogynetosum</i> (apnenec)	366,63	9,5
08	116	Smrekovi gozdovi v mraziščih	248,95	6,4
11	120	Bukovi gozdovi na <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geog. Sesleria autumnalis</i>	609,42	15,7
11	121	Bukovi gozdovi na rastišču <i>Ranunculo platanifolii-Fagetum orvaletosum</i>	602,31	15,5
12	122	Bukovi gozdovi na rastišču <i>Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum</i>	1.133,19	29,3

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč (PSR) je v GGE Gomance 6,05 m³/ha.

Povprečno proizvodno sposobnost rastišč (PSR), smo izračunali na osnovi stanja gozdnih združb na nivoju GGE, ker imamo le na tem nivoju podatke o dejanskem razmerju skupin drevesnih vrst za posamezno rastišče. Podatke o PSR po skupinah drevesnih vrst, smo dobili gradiva (Veselič Ž., Matijašič D., 2001), kjer je PSR navedena po skupinah drevesnih vrst in po skupinah rastišč.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 70/D-KGR: Gospodarske kategorije gozdov in RGR ter njihova vegetacijska sestava v GGE Gomance

Kat. gozdov in RGR	Gozdne združbe (delež znotraj RGR)	Površina (ha)	% (v GGE)	PSR-m ³ /ha
112- Mešani gozdovi na rastišču <i>Omphalodo-Fagetum homogyneetosum</i> (apnenc)	63300-Primorsko gorsko bukovje	19,00		8,08
	64112-Dinarsko jelovo bukovje obl. s spo. torilnico	58,93		8,36
	64116-Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom	80,04		6,87
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	102,61		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	68,50		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	31,29		5,76
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	6,26		7,94
Skupaj RGR 112		366,63	9,5	6,47
116- Smrekovi gozdovi v mraziščih	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	7,85		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	16,96		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	19,71		5,76
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	204,43		7,94
Skupaj RGR 116		248,95	6,4	7,54
120- Bukovi gozdovi na <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> var. geog. <i>Sesleria autumnalis</i>	59310-Primorsko bukovje	31,7		5,25
	63300-Primorsko gorsko bukovje	396,32		8,08
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	24,31		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	124,14		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	32,95		5,76
Skupaj RGR 120		609,42	15,7	7,22
121- Bukovi gozdovi na <i>Ranunculo platanifolii-Fagetum orvaletosum</i>	59310-Primorsko bukovje	47,93		5,25
	63300-Primorsko gorsko bukovje	94,07		8,08
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	41,2		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	338,62		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	78,55		5,76
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	1,94		7,94
Skupaj RGR 121		602,31	15,5	6,05
122- Bukovi gozdovi na <i>Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum</i>	63300-Primorsko gorsko bukovje	1,87		8,08
	64116-Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom	6,28		6,87
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	184,04		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	183,05		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	677,99		5,76
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	19,72		2,80
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	60,24		7,94
Skupaj RGR 122		1.133,19	29,3	5,77
Skupaj Večnamenski gozdovi		2.960,50	76,4	6,36
69- Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov	59310-Primorsko bukovje	14,68		5,25
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	85,94		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	2,65		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	67,69		5,76
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	129,77		2,80
69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	57,93	7,94		
Skupaj RGR 69 – GPN, ukrepi niso dovoljeni		358,66	9,3	4,94
66- Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji	63300-Primorsko gorsko bukovje	8,88		8,08
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	183,58		5,40
	68214-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	13,01		5,74
	68215-Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	179,03		5,76
	68400-Dinarsko subalpinsko bukovje	137,14		2,80
	69200-Dinarsko mraziščno smrekovje	33,99		7,94
Skupaj RGR 66 – Varovalni gozdovi		555,63	14,3	5,07
Skupaj vsi gozdovi v GGE Gomance		3.874,79	100,0	6,05

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

GGE Gomance v celoti pokriva območje Natura 2000: Javorniki-Snežnik (SI3000231) in Snežnik-Pivka (SI5000002). V enoti sta prisotna gozdna habitatna tipa HT (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) in HT (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji (66)

RGR 66 je velik 555,63 ha in zavzema 14,3 % površine GGE Gomance. Po oblikah lastništva so to v celoti državni gozdovi (100 %).

Varovalni gozdovi so bili razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS. št. 88/05) ter z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS št. 56/07 in št. 29/09). Pravna podlaga za varovalne gozdove je po Zakonu o gozdovih GGN za GGO Postojna za obdobje 2001 - 2010. V RGR so uvrščeni visokogorski bukovi gozdovi na najslabših, večinoma južnih legah in na najvišjih nadmorskih višinah, ki navzgor mejijo na gozdne rezervate. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo varovalni gozdovi.

RGR 66 je prostorsko razbit, porašča odseke na meji z gozdnimi rezervati ter še nekaj odsekov na ekstremnejših legah v osrednjem delu GGE. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na prvi stopnji, ker so tu zelo plitva tla, z veliko kamnitostjo in skalovitostjo. Hidrološka funkcija na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam in brezen je dodatno poudarjena tudi funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, prav tako na območju divjega petelina in ekocelic. Če laz tudi kosijo je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na drugi stopnji, razen na območju ekocelice, kjer je na tretji. Na območju stalnih čebelnjakov in pašnih mest je poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov, na lazih, grmiščih, ob kalužah in krmiščih pa je poudarjena lovnogospodarska funkcija.

9.2.1.1 Stanje gozdov v RGR 66

9.2.1.1.1 Rastišče v RGR 66

V RGR 66 tretjino površine porašča združba dinarskega jelovja na skalovju z zaveščkom, tretjino pa združbi dinarskega zgornjegorskega bukova s platanolistno zlatico, četrtno površine predstavlja združba dinarsko subalpinsko bukove. Združba dinarsko mraziščno smrekovje zavzema 6 % površine. Primorsko gorsko bukove pa pokriva le slaba 2 %. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 5,07 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 102,3 %, glede na PSR pa 80,5 %.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 71/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 66

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	8,88	1,6	8,08
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	183,58	33,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	13,01	2,3	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	179,03	32,2	5,76
68400	<i>Dinarsko subalpinsko bukovje</i>	137,14	24,7	2,80
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	33,99	6,1	7,94
Skupaj		555,63	100,0	5,07

9.2.1.1.2 Stanje sestojev v RGR 66

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah, nekaj malega je tudi raznomernih gozdov. Debeljakov je 50,5 %, drogovnjakov 32,1 %, sestojev v obnovi 7,9 % in mladovij 5,9 %.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga v RGR 66 je 294,9 m³/ha, prevladujejo listavci s skoraj štiri petinskim deležem napram iglavcem. Letni prirastek znaša 4,08 m³/ha in je razporejen podobno kot lesna zaloga med iglavce in listavce. Razmerje po debelinskih razredih kaže na naraščajoči delež lesne zaloge v višjih debelinskih razredih, medtem ko je delež listavcev najvišji v III. debelinskem razredu in pada proti navijšjim in najnižjim debelinskim stopnjam.

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 66

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,6	9,7	14,8	32,9	37,0	64,2	21,8	0,81	19,9
Listavci	10,8	23,5	29,4	23,4	12,9	230,7	78,2	3,27	80,1
Skupaj	9,6	20,5	26,3	25,5	18,1	294,9	100,0	4,08	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev (74,1 %), nekaj več je še smreke (16,2 %), medtem ko je drugih drevesnih vrst bistveno manj: jelka 5,6 % in plemenitih listavcev 4,1 %.

Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 66

	Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	47,7	16,5	218,5	12,2
	%	16,2	5,6	74,1	4,1
Ciljno stanje	m ³ /ha	52,1	18,2	236,7	12,8
	%	16,3	5,7	74,0	4,0

Pri ciljnem stanju načrtujemo ohranitev sedanjega razmerja drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Gozdovi v RGR 66 so v celoti ohranjeni.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

V RGR 66 prevladujejo debeljaki (50,5 %) in drogovnjaki (32,1 %), sledijo sestoji v obnovi (7,9 %), mladovja (5,9 %) in raznomerni sestoji (3,6 %). Podmladek se pojavlja na 43 ha površine, največ ga je v sestojih v obnovi, manj pa povsod drugod. Najboljša zasnova podmladka je v raznomernih sestojih in sestojih v obnovi, ker prevladuje dobra zasnova. Nekaj nižji delež dobre zasnove podmladka je v drogovnjakih in debeljakih. Lesna zaloga je 294,9 m³/ha, najvišja je v debeljakih (360 m³/ha) in raznomernih sestojih (346 m³/ha), potem je vedno nižja od sestojev v obnovi (273 m³/ha) do drogovnjakov (243 m³/ha) in mladovij.

Preglednica 74/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 66

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga m ³ /ha	± E %		
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2			3	4
Mladovje	32,85	5,9					19,0	-		
Drogovnjak	178,15	32,1	0,70	0,4	0,0	70,0	0,0	30,0	243,0	19,1
Debeljak	280,78	50,5	16,50	5,9	0,0	55,6	30,3	14,1	360,0	10,3
Sestoj v obnovi	43,96	7,9	22,91	52,1	0,0	96,6	3,4	0,0	273,0	26,1
Raznomerno (ps-šp)	18,5	3,3	2,74	14,8	0,0	100,0	0,0	0,0	346,0	-
Raznomerno (sk-gn)	1,39	0,3	0,14	10,1	0,0	0,0	100,0	0,0	238,8	-
Skupaj	555,63	100,0	42,99	7,7					294,9	11,6

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V sestavi podmladka močno prevladuje bukev (75 %), nekaj več je še smreke (15 %), manj pa plemenitih listavcev (7 %). Jelke je v pomladku samo 2 %.

Preglednica 75/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 66

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	32,85	5,9	81,0	19,0	0,0	0,0	22,5	77,5	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	178,15	32,1	11,2	59,2	27,7	1,9	14,9	48,0	37,1	0,0	94,5	5,2	0,3	0,0
Debeljak	280,78	50,5					19,6	36,5	43,9	0,0	36,9	53,6	8,2	1,3
Sestoj v obnovi	43,96	7,9					51,8	43,0	5,2	0,0				
Raznomerni (p-š)	18,50	3,3					0,0	52,2	47,8	0,0				
Raznomerni (s-g)	1,39	0,3					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	555,63	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 66 je največ debeljakov, ki pokrivajo polovico površine in so večinoma negovani (44 %), sklep pa je pretežno normalen (54 %), nekaj pa je tudi rahlega (8 %) in tesnega (37 %).

Za tretjino je drogovnjakov (32 %), kjer prevladujeta dobra (59 %) in pomanjkljiva (28 %) zasnova. Pomanjkljivo negovanih je 48 %, nenegovanih 37 % in ustrezno negovanih 15 % drogovnjakov. Sklep je pretežno tesen (95 %), nekaj je normalnega (5 %).

Sledijo jim sestoji v obnovi, ki jih je za 8 %. Večinoma so ustrezno negovani (52 %), manj je pomanjkljivo negovanih (43 %).

Mladovij je 6 %, njihova zasnova je večinoma bogata (81 %) in pomanjkljiva (19 %), negovanost pomanjkljiva (77,5 %) in ustrezna (22,5 %), sklep pa je tesen (100 %).

Zelo malo (4 %) je raznomernih sestojev, ki so vsi pomanjkljivo ali nenegovani.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Kakovost drevja

Največ drevja je dobre kakovosti (43 %), sledi ji prav dobra kakovost (25 %), vseh ostalih je bistveno manj. Med vsemi drevesnimi vrstami najboljšo kakovost dosegajo plemeniti listavci, kjer je skoraj polovica drevja prav dobre kakovosti. Žal je vzorec plemenitih listavcev zelo majhen (15 dreves). Odlično kakovost dosegata smreka (6 %) in bukev (5 %). Pri iglavcih je prav dobre kakovosti največ pri jelki, saj je kot takih opredeljenih skoraj tretjina dreves. Najslabše kakovosti so zabeležene pri bukvi in smreki.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost v RGR 66 je 6,9 %. Velika večina je poškodb debela in koreničnika (5,1 %), sledi osutost krošenj (1,1 %) in poškodovanost vej (0,6 %).

9.2.1.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Gojitvena dela so bila izvedena dobro, saj edino manjša površina nege mladja ni bila izvedena, priprava sestoja pa je bila izvedena s 67 %. Dodatno je bilo izvedeno vzdrževanje vodnih površin.

Preglednica 76/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 66

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	17,20	11,57	67,3
Nega mladja	ha	0,21	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,85	3,85	100,0
Nega letvenjaka	ha	4,25	4,25	100,0
Nega drogovnjaka	ha	4,42	3,72	84,2
Vzdrževanje travinj	ha	11,0	10,25	93,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	11,0	-

Preglednica 77/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 66

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	2.156	1.124	52,1	11,9
Listavci	7.320	5.173	70,7	54,6
Skupaj	9.476	6.297	66,5	66,5

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 66 realiziran v dveh tretjinah načrtovanega obsega. Pri iglavcih je bila realizacija 52,1 %, pri listavcih pa 70,7 %, skupno je bilo realiziranega 66,5 % načrtovanega poseka.

9.2.1.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 66

9.2.1.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 66

Preglednica 78/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 66 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	562,47	50	119	169	0,92	2,30	3,22	-	-	-
1970-1979	562,47	45	134	179	0,84	3,11	3,95	0,77	2,06	2,83
1980-1989	562,47	47	122	169	0,76	2,35	3,11	0,45	1,26	1,71
1990-1999	562,47	42	127	169	0,90	2,50	3,40	0,61	1,14	1,75
2000-2009	553,32	51,4	188,7	240,1	1,07	3,00	4,07	0,14	1,32	1,47
2010-2019	556,31	62,1	222,8	285,0	0,98	4,50	5,48	0,20	0,93	1,13
2020-2029	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	*0,29	*1,38	*1,67

Opomba: *v zadnjem obdobju je naveden možni posek

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Površina RGR 66 se v obdobju 1956-2020 ni bistveno spremenila, saj je razlika samo zaradi natančnosti zajemanja podatkov. Lesna zaloga ima tendenco rasti predvsem pri listavcih, saj se je v tem 75-letnem obdobju njihova lesna zaloga podvojila in trenutno znaša 230,7 m³/ha. Lesna zaloga iglavcev se ravno tako počasi povečuje. Letni prirastek med obdobji niha od 3,22 do 4,08 m³/ha, le preteklo obdobje je bil prirastek ocenjen na 5,48 m³/ha. Skupno ima sedaj vrednost 4,08 m³/ha. Realizacija poseka se vseskozi znižuje. V sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 1,67 m³/ha.

9.2.1.3.2 Drevesna sestava v RGR 66

Preglednica 79/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Dr. t. list.
1956-1969	17	13	66	4	-
1970-1979	15	10	71	3	-
1980-1989	29		71		
1990-1999	16	8	71	4	1
2000-2009	15,8	5,6	75,0	3,5	0,1
2010-2019	16,3	5,5	74,1	4,1	0,0
2020-2029	16,2	5,6	74,1	4,1	0,0

V lesni zalogi se nekoliko povečuje delež bukke in zmanjšuje delež jelka, deleža smreke in plemenitih listavcev pa sta v enakem obsegu v obdobju 1956-2020.

9.2.1.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 66

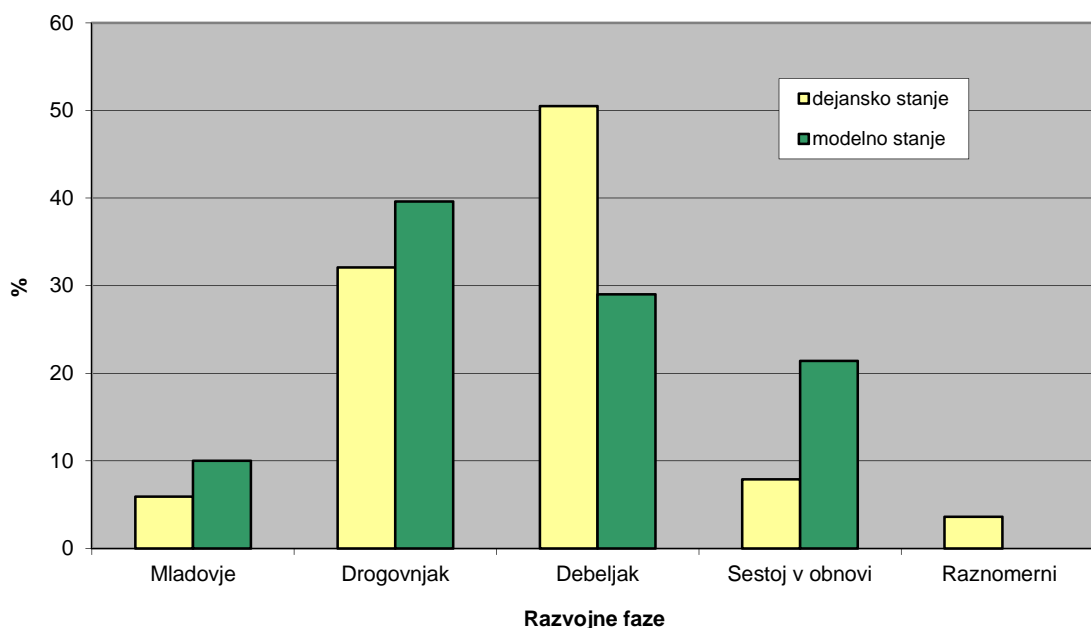
Preglednica 80/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 66 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	32,85	5,9	5,9	14	10,0	55,59	-4,1
Drogovnjak	178,15	32,1	32,1	55	39,6	220,15	-7,5
Debeljak	280,78	50,5	50,5	41	29,0	161,22	+21,5
Sestoj v obnovi	43,96	7,9	7,9	30	21,4	118,97	-13,5
Raznomerni	19,89	3,6	3,6	-	0,0	0,00	+3,6
Skupaj	555,93	100,0		140	100,0	555,93	0,0

Glede na modelno stanje je v RGR 66, ki je vzeto iz ORGR 12, je preveč debeljakov in premalo sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij. Imamo tudi malenkost raznomernih sestojev, ki pa jih model ne predvideva. Za približanje dejanskega stanja modelnemu moramo letvenjakom z ustrezno nego pomagati, da čim prej dosežejo fazo drogovnjakov, debeljake, ki so že ustrezno pomlajeni uvesti v obnovo, v sestojih v obnovi pa zaključiti z obnovo, tam kjer je to možno in na ta način pridobiti mlajše razvojne faze, ki nam jih primanjkuje. Raznomerne gozdove ohranjamo, kjer so že prisotni.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 66

9.2.1.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 66

9.2.1.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 66

Za skupinsko raznodobne gozdove: velikopovršinsko raznodoben (enomenen) bukov gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in pl. listavcev. Ciljna lesna zaloga 319,8 m³/ha, končna lesna zaloga 450 m³/ha. Ciljni sortiment: iglavci B/C (ŽI/ŽII), listavci B (ŽI).

Obdobje, v katerem nameravamo doseči ciljno stanje, je 20 let.

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Raznomerni sestoj	Skupaj
%	8,0	30,0	55,0	4,0	3,0	100,0
m ³ /ha	55,0	250,0	400,0	300,0	280,0	319,8

9.2.1.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 66

So sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V prebiralnih gozdovih in raznomernih gozdovih, kjer želimo ohraniti prebiralno ali raznomerno zgradbo, prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30 let, proizvodna doba 140 let.
- Obhodnjica 20 let, v drogovnjakih in na boljših delih rastišč 10 let.
- Naravna obnova je izključni način obnove gozda. Pomladitveni cilj je: smreka maksimalno 10 %, jelka minimalno 5 %, bukev 80 % in pl. listavci 5 %, v raznomernih gozdovih pa: smreka 20 %, jelka minimalno 50 %, bukev maksimalno 25 %, pl. listavci 5 %.
- Pri negi pričeti s pozitivno izbiro v drogovnjakih, oblikovati skupinsko zmes pri čemer pospešujemo jelko in pl. listavce, v mladovjih na hladnih legah pa tudi smreko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom močno izbiralno redčenje z intenziteto 20 – 25 % od LZ, sestojih z normalnim sklepom izbiralno redčenje z intenziteto do 20 % od LZ, sestojih z rahlim sklepom šibko izbiralno redčenje z intenziteto do 10 % od LZ in v sestojih s pretrganim sklepom sanitarna sečnja iglavcev do 10 % od LZ.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- Pričeti z obnovo v debeljakah, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakah, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa v obeh primerih povprečni premer nosilcev sestoja presegel premer 45-55 cm pri iglavcih in 35-45 cm pri listavcih, intenziteta sečnje 30 – 35 % od LZ.
- V debeljakah, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen sklep svetlitveno redčenje (intenziteta do 20 % od LZ), v debeljakah ki imajo normalen ali rahel sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta do 15 % od LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja iglavcev.
- V sestojih v obnovi z bogato zasnovo in je podmladek presegel 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v sestojih v obnovi z dobro zasnovo podmladka pospešeno nadaljevati z obnovo (intenziteta nad 40 % od LZ), v ostalih sestojih v obnovi brez ukrepanja.
- V raznomernih gozdovih s ciljem pomlajevanja intenziteta sečnje 25 % od LZ, v raznomernih gozdovih s ciljem ohranjanja strukture intenziteta sečnje 15 – 20 %, v raznomernih gozdovih s ciljem povečevanja lesne zaloge intenziteta sečnje 10 – 15 % od LZ.
- V debeljakah, kjer v lesni zalogi prevladujejo iglavci (jelka) debelinska struktura pa je ugodna, tako da je dovolj iglavcev v RDR A in so le-ti vitalni, ter je tudi ugodna možnost obnove z iglavci (jelko), s premenilnimi redčenji oblikovati raznomerno zgradbo.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki.
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsake 3 – 4 leta.

9.2.1.4.3 Ukrepi v RGR 66

Preglednica 81/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 66

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	21,8	78,2	100,0
-ciljno (%)	22,0	78,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	64,0	231,0	295,0
-ciljna (m ³ /ha)	70,4	249,4	319,8
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,81	3,27	4,08
Možni posek (m ³)	1.607	7.685	9.292
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,29	1,38	1,67
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	4,5	6,0	5,7
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	35,7	42,3	41,0
Izravnalna doba (let)	20		

S predvideno možno sečnjo 9.292 m³, intenziteto 5,7 % na lesno zalogo in intenziteto 41,0 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 82/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 66

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od PR
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja				
	Redčenja	Pomladitev	Prebiralno							
Iglavci	m ³	928	469	167	0	0	43	1.607	4,5	35,7
	%	57,7	29,2	10,4	0,0	0,0	2,7	100,0		
Listavci	m ³	5.382	2.257	45	0	0	1	7.685	6,0	42,3
	%	70,0	29,4	0,6	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	6.310	2.726	212	0	0	44	9.292	5,7	41,0
	%	67,9	29,3	2,3	0,0	0,0	0,5	100,0		

Možni posek v RGR 66 znaša 9.292 m³. Iglavcev je v poseku 17,3 %, dobra polovica sečnje iglavcev je namenjena redčenjem, tretjina pomladitvi, desetina prebiralnem poseku, preostalo pa sanitarni

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

sečnji. Listavcev je v poseku 82,7 %, 70 % možnega poseka je namenjena redčenjem, slaba tretjina pa je pomladitvene sečnje. V skupnem je predvidenega dve tretjini obsega poseka za redčenja, tretjina za pomladitveno sečnjo in dobra 2 % je predvidene prebiralne sečnje, še manj pa sanitarne.

Preglednica 83/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 66

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	3,68	3,68
Nega gošče	ha	13,03	13,03
Nega letvenjaka	ha	15,15	15,15
Nega drogovnjaka	ha	14,02	14,02
Vzdrževanje travinj	ha	1,16	11,60
Spravilo sena z odvozom	ha	1,16	11,60
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	1,97	1,97
Naravni razvoj biotopov	m ³	12.140	12.140

Za gojitvena dela v RGR 66 predvidevamo 3,68 ha za obnovo, 42,20 ha za negovalna dela in 25,17 ha ukrepov za vzdrževanje habitatov.

9.2.2 Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov (69)

RGR 69 - Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov pokrivajo 358,66 ha oziroma 9,3 % površine celotne GGE Gomance. Gozdni rezervati so bili razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS. št. 88/2005) ter z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS št. 56/2007 in št. 29/2009). Pravna podlaga za gozdne rezervate je po Zakonu o gozdovih GGN za GGO Postojna za obdobje 2001 - 2010.

Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo gozd s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

V RGR 69 sodijo:

- del gozdnega rezervata Snežnik – Ždrocle z odd./ods.: 38d, 39, 29, 28 in 27. Rezervat Snežnik – Ždrocle v celoti obsega okrog 800 in leži še v GGE Mašun, GGE Leskova dolina in GGE Okroglina;
- del gozdnega rezervata Zatreb – Planinc v odd.: 49. Rezervat Zatreb – Planinc v celoti meri okrog 655 ha in v večini leži v GGE Okroglina;
- gozdni rezervat Goljak v ods. 58b.

V RGR 69 so na celotni površini izjemno poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, raziskovalna funkcija in funkcija varovanja naravnih vrednot. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena večinoma na prvi stopnji, del pa na drugi stopnji zaradi naklona, plitvih tal in skalovitosti. Površje je izrazito vrtačasto. Hidrološka funkcija je na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.2.1 Stanje gozdov v RGR 69

9.2.2.1.1 Rastišče v RGR 69

Preglednica 84/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 69

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	Primorsko bukovje	14,68	4,1	5,25
66110	Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	85,94	24,0	5,40
68214	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	2,65	0,7	5,74
68215	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	67,69	18,9	5,76
68400	Dinarsko subalpinsko bukovje	129,77	36,1	2,80
69200	Dinarsko mraziščno smrekovje	57,93	16,2	7,94
Skupaj		358,66	100,0	4,94

V RGR 69 prevladuje dinarsko subalpinsko bukovje, na četrtini površine je dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom, po slabo petino je dinarskega zgornjegorskega bukovje s platanolistno zlatico in dinarskega mraziščnega smrekovja. Primorskega bukovja je dobre 4 %. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 4,94 m³/ha, kar je najmanj med vsemi RGR-i. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na PSR je 94,9 %.

9.2.2.1.2 Stanje sestojev v RGR 69

Zgradba gozda

Prevladujejo raznomerni sestoji bukve, nekaj pa je tudi skupinsko raznodobnih sestojev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 69

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3,2	4,9	10,8	18,7	62,4	109,6	28,4	1,06	22,5
Listavci	6,8	19,2	31,4	28,9	13,7	276,4	71,6	3,63	77,5
Skupaj	5,8	15,2	25,5	26,0	27,5	386,0	100,0	4,69	100,0

Lesna zaloga v RGR 69 je 386,0 m³/ha, prevladujejo listavci (71,6 %). Letni prirastek znaša 4,69 m³/ha in je razporejen v prid listavcev. Razmerje po debelinskih razredih kaže na to, da so iglavci v povprečju precej debelejši od listavcev, saj imajo skoraj dve tretjini lesne zaloge v V. debelinskem razredu. Razporeditev listavcev je precej ugodneje razporejena, saj jih je največ v III. debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev (68,3 %), sledi smreka (25,7 %), ostalih prisotnih drevesnih vrst pa je precej manj: plemeniti listavci (3,3 %), jelka (2,6 %) in bori (0,1 %).

Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 69

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	99,2	9,9	0,5	263,7	12,7
	%	25,7	2,6	0,1	68,3	3,3
Ciljno stanje	m ³ /ha	-	-	-	-	-
	%	-	-	-	-	-

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ciljnega stanja ne predvidevamo, ker so sestoji prepuščeni naravnemu razvoju.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR 69 so ohranjeni.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 87/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 69

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	39,80	11,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	37,60	10,5	1,03	2,7	0,0	11,7	88,3	0,0
Sestoj v obnovi	1,37	0,4	0,61	44,5	100,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	66,60	18,6	5,11	7,7	0,0	41,1	58,9	0,0
Raznomerno (sk-gn)	213,29	59,4	18,06	8,5	0,0	55,5	42,2	2,3
Skupaj	358,66	100,0	26,02	7,3				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V RGR 69 prevladujejo bukovi skupinsko-gnezdasto raznomerni sestoji (59,4 %), sledijo posamično-šopasto raznomerni sestoji (18,6 %), drogovnjaki (11,1 %), debeljaki (10,5 %) in manjši delež sestojev v obnovi (0,4 %). Podmladek se pojavlja na 26 ha površine, največ ga je v raznomernih sestojih, glede na delež površine pa v sestojih v obnovi. Najboljša zasnova podmladka je v sestojih v obnovi (100 % bogata), nekoliko slabša je v raznomernih sestojih (okrog 50 % dobra in 50 % pomanjkljiva). Lesna zaloga je 386,0 m³/ha.

V sestavi podmladka močno prevladuje bukev (79 %), manj je smreke (16 %), z manjšim obsegom so prisotni še plemeniti listavci (5 %) in jelka z manj kot 1 %.

Preglednica 88/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 69

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Drogovnjak	39,8	11,1	0	11,3	18,6	70,1	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	37,6	10,5					6,3	0,0	93,7	0,0	59,1	40,9	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1,37	0,4					0,0	100,0	0,0	0,0				
Raznomerni (p-š)	66,6	18,6					0,0	0,0	100,0	0,0				
Raznomerni (s-g)	213,29	59,4					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	358,66	100,0												

Opomba: Šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 69 prevladujejo nenegovani sestoji, ker so prepuščeni naravnemu razvoju. Sklep večine je prav tako tesen, ker se ukrepi v teh gozdovih ne izvajajo. Med razvojnimi fazami prevladujejo raznomerni sestoji, ki obsegajo 78 % gozdov, sledijo drogovnjaki s slabo zasnovo, debeljaki in sestoj v obnovi.

Mladovij v tem RGR ni.

Kakovost drevja

Največ drevja je dobre kakovosti (59 %), sledi ji zadovoljiva kakovost (20 %), njej pa prav dobra (18 %). Plemeniti listavci dosegajo tudi odlično kakovost – 5 % dreves.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost v RGR 69 je 8,1 %. Velika večina je poškodb debela in koreničnika (6,4 %), bistveno manj je poškodb vej (1,1 %) ter osutosti (0,6 %).

9.2.2.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 69

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje travinj	ha	-	0,30	-
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	2,00	-

Gojitvena dela za vzdrževanje habitatov so bila izvedena, čeprav niso bila načrtovana.

Preglednica 90/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 69

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	0	0	0	0
Listavci	0	0	0	0
Skupaj	0	0	0	0

9.2.2.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 69

9.2.2.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 69

Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 69 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	356,42	45	111	156	0,7	2,1	2,8	-	-	-
1970-1979	356,42	37	144	181	0,6	2,8	3,4	-	-	-
1980-1989	356,42	45	143	188	0,7	2,4	3,1	0	0	0
1990-1999	356,42	47	153	200	1,2	2,8	3,9	0	0	0
2000-2009	370,86	62,4	174,7	237,1	1,64	3,66	5,30	0	0	0
2010-2019	360,21	72,2	180,0	252,2	1,25	4,34	5,59	0	0	0
2020-2029	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69	0	0	0

Površina RGR 69 se v obdobju 1956-2020 ni spremenila, manjše spremembe so le posledica drugačnega zajema podatkov. Lesna zaloga je bila tokrat prvič merjena preko SVP in ne po okularni oceni, kot je bila v preteklih obdobjih, zato se je lesna zaloga dvignila kar za 134 m³/ha. To pomeni da je bila lesna zaloga teh sestojev v preteklosti precej podcenjena.

9.2.2.3.2 Drevesna sestava v RGR 69

Preglednica 92/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
1956-1969	26	3	-	68	3
1970-1979	19	2	-	75	4
1980-1989	24			76	
1990-1999	10	1	-	84	5
2000-2009	24,6	1,7	-	70,7	3,0
2010-2019	25,6	2,9	0,1	67,7	3,7
2020-2029	25,7	2,6	0,1	68,3	3,3

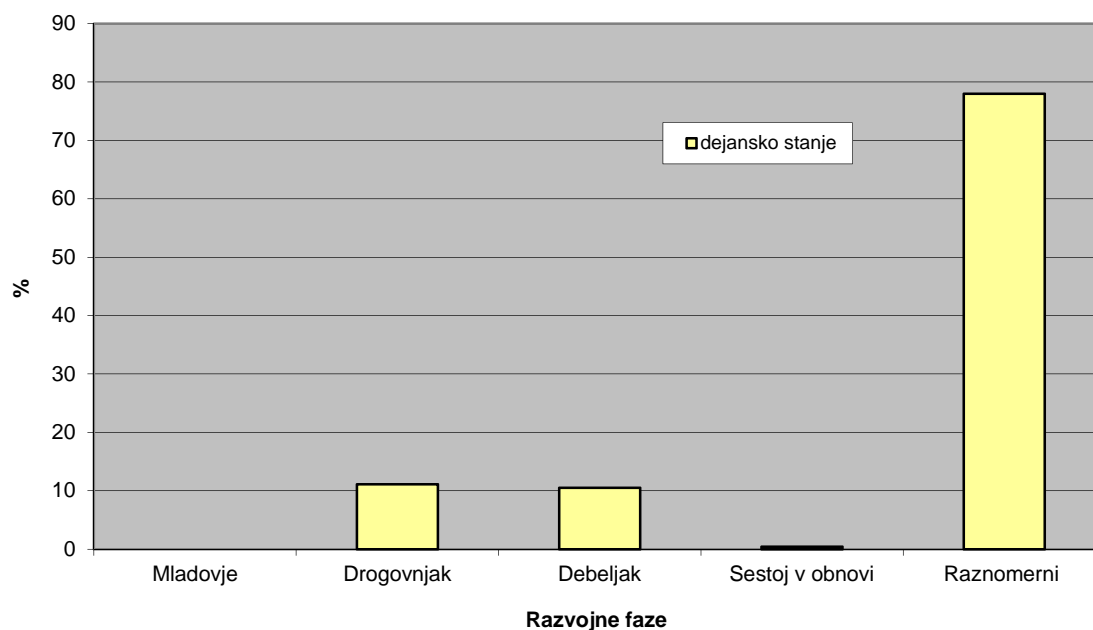
RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V lesni zalogi se razmerja med drevesnimi vrstami niso spremenila v obdobju 1956-2020. Manjši delež smreke in večji bukve v obdobju 1990-1999 je subjektivna ocena opisovalca.

9.2.2.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 69

V RGR 69 ne predvidevamo modelnega stanja, ker so sestoji prepuščeni naravnemu razvoju.

Grafikon 8: Primerjava dejanske strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 69

9.2.2.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 69

9.2.2.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 69

Gozdovi so prepuščeni naravnemu razvoju.

9.2.2.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 69

Gozdovi so prepuščeni naravnemu razvoju.

9.2.2.4.3 Ukrepi v RGR 69

Gozdovi so prepuščeni naravnemu razvoju in v njih ne načrtujemo ukrepov.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.3 Mešani gozdovi na rastišču *Omphalodo-Fagetum homogynetosum* (apnenec) (112)

RGR 112 je velik 366,63 ha in zavzema 9,5 % površine GGE Gomance. RGR sodi v območni rastiščnogojitveni razred 03 – Dinarska jelova bukovja na hladnih legah.

Na celotni površini so prisotni večnamenski gozdovi, ki poraščajo vzhodni in severovzhodni del GGE Gomance.

Gozdovi na strmih legah in skalovitih tleh imajo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjeno na prvi ali drugi stopnji. Hidrološka funkcija na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam in brezen je dodatno poudarjena tudi funkcijo varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Če so na lazih tudi lovskotehnični objekti je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na prvi stopnji na območju NV Veliki Pomočnjak, RP Škocjanske jame in vplivnem območju gozdnega rezervata Snežnik-Ždrocle ter pri izjemnem drevesu, tisi v Pravdenjaku poudarjena na prvi stopnji. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na prvi stopnji povsod, razen na območju ekocelic je na tretji stopnji.

9.2.3.1 Stanje gozdov v RGR 112

9.2.3.1.1 Rastišče v RGR 112

Preglednica 94/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 112

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	19,00	5,2	8,08
64112	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. s spo. torilnico</i>	58,93	16,1	8,36
64116	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom</i>	80,04	21,8	6,87
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	102,61	28,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	68,50	18,7	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	31,29	8,5	5,76
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	6,26	1,7	7,94
Skupaj		366,63	100,0	6,47

V RGR 112 je prevladujoča združba dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom (28,0 %), sledijo pa dinarsko jelovo bukovje oblike z gozdnim planinščkom, dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico in dinarsko jelovo bukovje oblike s spomladansko torilnico. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 6,47 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 93,7 %, glede na PSR pa 97,2 %.

9.2.3.1.2 Stanje sestojev v RGR 112

Zgradba gozda

Tu so večinoma prisotni skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah, slaba tretjina je tudi sestojev z raznomerno zgradbo.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 112

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,7	4,9	11,6	20,5	60,3	236,2	57,3	3,45	54,9
Listavci	10,1	27,7	33,3	24,8	4,1	175,8	42,7	2,84	45,1
Skupaj	5,9	14,6	20,9	22,3	36,3	412,0	100,0	6,29	100,0

Lesna zaloga v RGR 112 je 412,0 m³/ha. Iglavcev (57,3 %) je veliko več kot listavcev (42,7 %). Letni prirastek znaša 6,29 m³/ha in je enako razporejen kot lesna zaloga. Razmerje po debelinskih razredih kaže, da je skupno, še bolj izrazito pa pri iglavcih, razmerje zelo neugodno, saj prevladuje debelejša drevje. Pri iglavcih tako drevje nad 40 cm premera predstavlja kar 80 % celotne lesne mase. Pri listavcih je razporeditev bolj ugodna z maksimumom v tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 96/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 112

	Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	119,5	116,7	163,0	12,7
	%	29,0	28,3	39,6	3,1
Ciljno stanje	m ³ /ha	116,6	112,6	160,0	12,9
	%	29,0	28,0	39,8	3,2

V lesni zalogi prevladuje bukev (39,6 %), sledita pa smreka (29,0 %) in jelka (28,3 %), manj je plemenitih listavcev (3,1 %).

Pri ciljnem stanju načrtujemo ohranitev sedanjega razmerja drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Skoraj celotno območje gozdov v RGR 112 je ohranjenih (98 %), spremenjenih je le 6,17 ha (2 %).

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 97/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 112

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0,81	0,2						
Drogovnjak	58,24	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	166,82	45,6	13,84	8,3	0,0	75,8	16,0	8,2
Sestoj v obnovi	33,54	9,1	16,18	48,2	3,8	85,5	10,7	0,0
Raznomerno (ps-šp)	107,22	29,2	19,11	17,8	0,0	68,2	31,8	0,0
Skupaj	366,63	100,0	49,13	13,4				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V RGR 112 je skoraj polovica debeljakov, slaba tretjina raznomernih, šestina drogovnjakov, desetina sestojev v obnovi in minimalen delež mladovij. Podmladek se pojavlja na 49 ha površine. Največ ga je v sestojih v obnovi, manj pa v raznomernih sestojih in debeljaki. Zasnova podmladka je najboljša v sestojih v obnovi, nekaj slabša je v debeljaki in raznomernih sestojih.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V sestavi podmladka prevladuje bukev (53 %), bistveno manj je smreke (25 %) in jelke (17 %), še manj pa plemenitih listavcev (6 %).

Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 112

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,81	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	54,3	45,7	0,0	54,3	0,0	45,7	0,0
Drogovnjak	58,24	15,9	68,2	30,9	0,0	0,9	27,7	71,4	0,9	0,0	97,5	1,0	1,5	0,0
Debeljak	166,82	45,6					56,7	43,0	0,3	0,0	61,4	23,6	9,5	5,5
Sestoj v obnovi	33,54	9,1					74,9	25,1	0,0	0,0				
Raznomerni (p-š)	107,22	29,2					75,7	13,0	11,3	0,0				
Skupaj	366,63	100,0												

Opomba: šifre za zasnovu, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 112 je največ debeljakov (48 %), ki so večinoma ustrezno negovani (57 %).

Sledijo raznomerni sestoji (29 %), ki so večinoma ustrezno negovani (76 %).

Drogovnjaki pokrivajo 16 % površine. Zasnova je večinoma bogata (68 %), sledi dobra (31 %), na manjšem delu pa je slaba. Sestoji so v tretjini primerov ustrezno negovani, dve tretjini pa je pomanjkljivo negovanih. Na skoraj celotni površini sestojev je sklep tesen.

Sestojev v obnovi je desetina, ki so večinoma ustrezno negovani (75 %).

Mladovje pokriva 0,81 ha površine. Zasnova je dobra, sestoji pa so pomanjkljivo ali nenegovani. Prevladuje tesen sklep (54 %), sledi pa rahel (46 %).

Kakovost drevja

Večina drevja je prav dobre kakovosti (47 %), sledi ji dobra kakovost (38 %). Odlične kakovosti je 8 % dreves. Najboljšo kakovost v povprečju dosega jelka, ki ima 66 % dreves odlične ali prav dobre kakovosti, sledijo pa plemeniti listavci, bukev in smreka, ki imajo vsi več kot polovico dreves odlične ali prav dobre kakovosti. Bukvev in plemeniti listavci imajo edini drevje najslabše kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih dreves je v RGR 112 4,4 %. Velika večina je poškodb debela in koreničnika (3,0 %). Manj je poškodb vej (0,8 %) ter osutosti (0,6 %).

9.2.3.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Gojitvena dela so izvedena zelo slabo, saj najvišja realizacija med vsemi gojitvenimi deli ni dosegla polovice načrtovane, če ne upoštevamo košnje lazov, ki so bili zvedeni v celotnem načrtovanem obsegu. Priprava sestojev je bila opravljena v slabi polovici, nega drogovnjaka v slabi tretjini in nega gošče v dobri desetini načrtovane količine. Nega mladja in letvenjaka nista bili izvedeni. Postavitev zaščitne ograje se prav tako ni izvedla, so pa bila izvedena čiščenje kalov, ki niso bila planirana.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 112

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	25,38	12,12	47,8
Nega mladja	ha	0,11	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,23	0,40	12,4
Nega letvenjaka	ha	0,57	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	1,55	0,46	29,7
Zaščita z ograjo	m	500	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	16,00	15,45	96,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	7,50	-
Ostala varstvena dela	dni	-	3,50	-

Preglednica 100/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 112

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	10.613	6.727	63,4	37,4
Listavci	7.381	3.201	43,4	17,8
Skupaj	17.994	9.928	55,2	55,2

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 112 izveden le 55,2 %, več pri iglavcih (63,4 %), manj pri listavcih (43,4 %).

9.2.3.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 112

9.2.3.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 112

Preglednica 101/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 112 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	352,10	156	67	223	4,61	1,70	6,32			
1970-1979	352,10	173	71	244	3,91	2,15	6,05	1,76	0,70	2,46
1980-1989	352,10	206	87	293	3,80	2,74	6,55	4,78	1,14	5,93
1990-1999	352,10	150	117	267	2,48	2,62	5,11	1,46	0,58	2,04
2000-2009	358,34	165,5	131,1	296,5	2,59	2,71	5,29	1,98	1,87	3,85
2010-2019	361,38	210,8	155,0	365,8	3,24	3,22	6,46	1,86	0,89	2,75
2020-2029	366,63	236,2	175,8	411,9	3,45	2,84	6,30	3,73	3,01	6,73

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 112 se je od leta 1956 ni bistveno povečala. Lesna zaloga se še veno povečuje in znaša sedaj 411,9 m³/ha. Letni prirastek je vseskozi približno enak in ima trenutno vrednost 6,30 m³/ha. Realizacija poseka med posameznimi obdobji zelo niha.

V sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 6,73 m³/ha.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.3.3.2 Drevesna sestava v RGR 112

Preglednica 102/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pi. list.
1956-1969	21	48	27	4
1970-1979	22	49	27	3
1980-1989	23	45	29	3
1990-1999	29	27	41	4
2000-2009	27,8	28,0	40,7	3,5
2010-2019	29,9	27,7	38,9	3,5
2020-2029	29,0	28,3	39,6	3,1

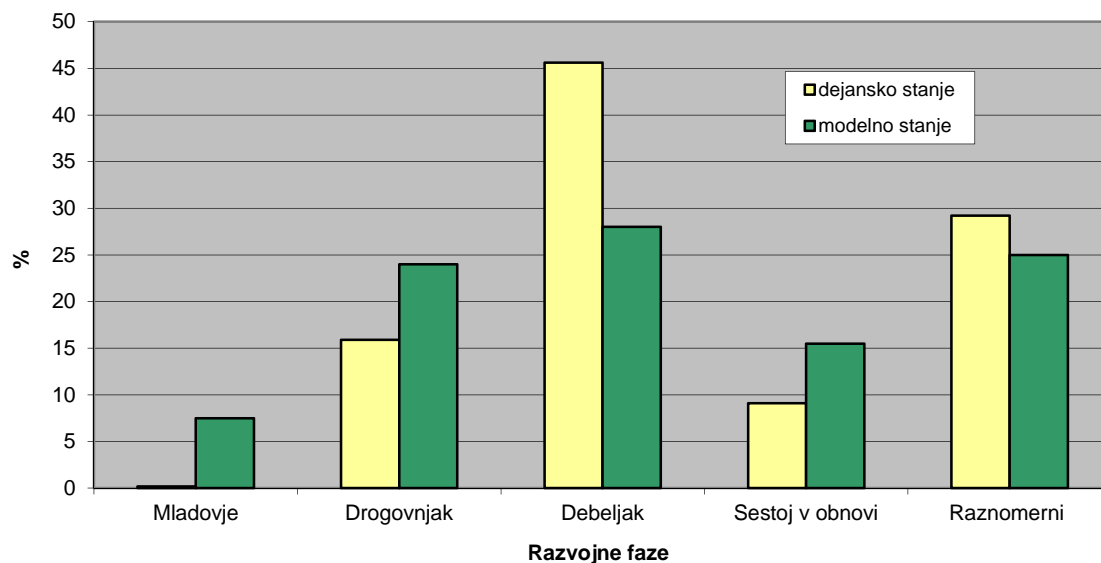
V lesni zalogi počasi jelko zamenjujeta smreka in predvsem bukev, ki ju je glede na leto 1956 precej več v deležu. Delež plemenitih listavcev v lesni zalogi je konstanten.

9.2.3.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 112

Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 112 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	0,81	0,2	0,2	15	7,5	27,50	-7,3
Drogovnjak	58,24	15,9	15,9	46	24,0	88,00	-8,1
Debeljak	166,82	45,6	45,6	54	28,0	102,65	+17,6
Sestoj v obnovi	33,54	9,1	9,1	30	15,5	56,83	-6,4
Raznomerni	107,22	29,2	29,2	-	25,0	91,65	+4,2
Skupaj	366,63	100		145	100,0	366,63	0,0

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 112

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Glede na modelno stanje je v RGR 112 mnogo preveč debeljakov, primanjkuje pa mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi. Delež raznomernih sestojev je nad modelno vrednostjo, vendar je tudi delež rastišča dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom v približno enakem obsegu. Za približanje dejanskega stanja modelnemu je treba pri sestojih v obnovi čim prej zaključiti z obnovo, da pridobimo mlajše razvojne faze, ki jih primanjkuje. Debeljake, ki so ustrezno pomlajeni uvajamo v obnovo.

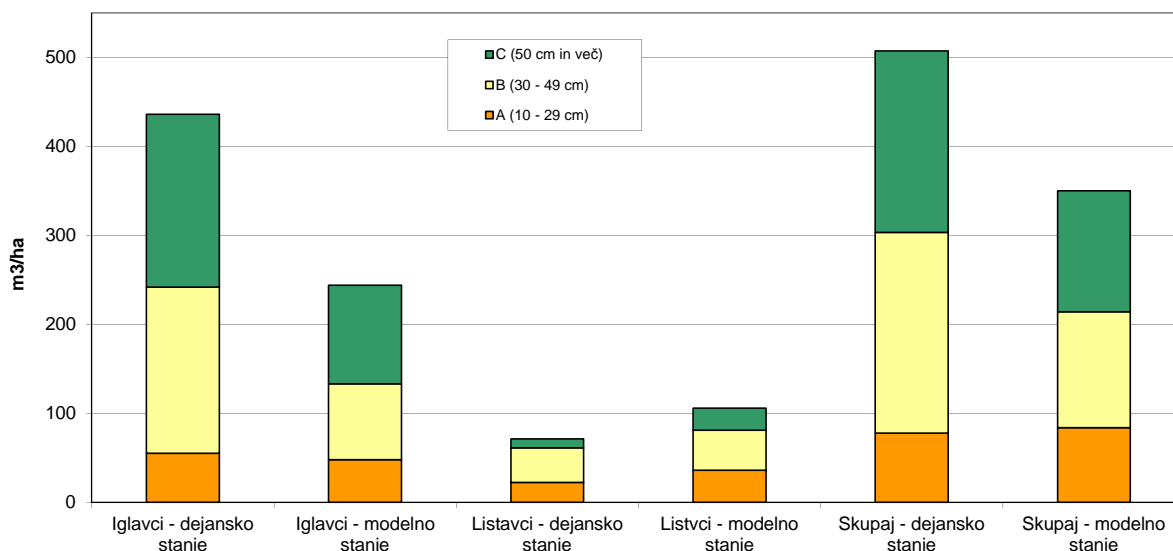
Značilnosti rastišč in sestojev ter njihova drevesna sestava, omogočajo v tem RGR-u malopovršinsko postopno gospodarjenje, ponekod tudi prebiralno gospodarjenje. Dolgoročno zato načrtujemo vsaj ohranjanje deleža raznomernih sestojev z ustreznim gospodarjenjem, zelo zaželeno pa bi bilo, da bi se delež raznomernih in prebiralnih sestojev povečal. Zato smo za ta gospodarski razred izračunali modelno oziroma ciljno razporeditev drevja po debelinskih razredih in jo primerjali z dejanskim stanjem. Podatki so prikazani v preglednici in grafikonu.

Preglednica 104: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 112

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m ³ /ha				Listavci m ³ /ha				Skupaj m ³ /ha			
	Dejansko		Optimalno		Dejansko		Optimalno		Dejansko		Optimalno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
10-29 cm	55,3	12,7	48,0	20,0	22,4	31,5	36,0	34,0	77,7	15,3	84,0	24,0
30-49 cm	186,6	42,8	85,0	35,0	38,8	54,4	45,0	42,0	225,4	44,4	130,0	37,0
nad 50 cm	194,0	44,5	111,0	45,0	10,0	14,1	25,0	24,0	204,0	40,2	136,0	39,0
Skupaj	435,9	100,0	244,0	100,0	71,2	100,0	106,0	100,0	507,1	100,0	350,0	100,0

Primerjava dejanske in optimalne debelinske strukture za raznomerne sestoj v RGR 112 kaže, da je dejanska lesna zaloga precej višja od modelne, prevelik delež je srednje debelega in debelega drevja, medtem ko najtanjšega primanjkuje. Podobno velja za iglavce, pri listavcih pa je dejanska lesna zaloga napram modelne prenizka, primanjkuje predvsem najdebelejšega in najtanjšega drevja, medtem ko je lesna zaloga listavcev med 30 in 50 cm blizu modelne.

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 112

9.2.3.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 112

9.2.3.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 112

Za skupinsko raznodobne gozdove: skupinsko mešani in skupinsko raznodobni gozdovi jelke in smreke s posamično do šopasto primesjo bukve in plemenitih listavcev. Ciljna lesna zaloga 402 m³/ha, končna lesna zaloga 450 m³/ha, ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortiment: smreka A2/B (F/ŽI), jelka B (ŽI), listavci A2/B (L/ŽI).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Za raznomerne gozdove: posamezno do skupinsko raznomerni do prebiralni gozdovi jelke, bukke, smreke in plemenitih listavcev. Optimalna lesna zaloga 350 m³/ha, ciljni (končni) premer: iglavci 80 cm, listavci 60 cm. Ciljni sortiment: smreka A2/B (F/ŽI), jelka B (ŽI), listavci A2/B (L/ŽI).

Obdobje, v katerem nameravamo doseči ciljno stanje, je 20 let.

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Raznomerni sestoji	Skupaj
%	3,0	10,0	45,0	13,0	29,0	100,0
m ³ /ha	70,0	280,0	450,0	300,0	450,0	402,1

Ciljno razmerje debelinske strukture v raznomernih gozdovih:

		10-29 cm	30-49 cm	nad 50 cm	Skupaj
Iglavci	%	25	38	37	100
	m ³ /ha	93,5	145,0	139,4	378,0
Listavci	%	38	44	18	100
	m ³ /ha	27,3	31,7	13,0	72,0
Skupaj	%	26,9	39,3	33,9	100
	m ³ /ha	120,9	176,7	152,4	450,0

9.2.3.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 112

So sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V prebiralnih gozdovih in raznomernih gozdovih, kjer želimo ohraniti prebiralno ali raznomerno zgradbo, prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30 let, proizvodna doba 145 let.
- Obhodnjica 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, pomladitveni cilj je: smreka maksimalno 40 %, jelka minimalno 30 %, bukev 25 % in pl. listavci 5 %, v raznomernih in prebiralnih gozdovih pa: smreka 25 %, jelka minimalno 45 %, bukev maksimalno 25 %, pl. listavci 5 %.
- Obnova s sadnjo pride v poštev le v najbolj razgrajenih in zapleveljenih sestojih, kjer ni pričakovati uspešne naravne obnove in naj se prvenstveno izvede s sadnjo smreke ali jelke.
- Pri negi mladovja poudarek na negi gošče in negi letvenjaka in čim prej pričeti s pozitivno izbiro, oblikovati skupinsko zmes pri čemer pospešujemo jelko in pl. listavce v mladovjih, kjer prevladuje bukev pa tudi smreko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom močno izbiralno redčenje z intenziteto 25 – 30 % od LZ. V drogovnjakih z normalnim ali rahlim sklepom zmerno izbiralno redčenje, intenziteta 15 – 20 % od LZ. V ostalih drogovnjakih brez ukrepanja.
- Pričeti z obnovo v debeljakih, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakih, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa v obeh primerih povprečni premer nosilcev sestoja presegele premer 55 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih, intenziteta sečnje 30 % od LZ.
- V debeljakih, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen ali normalen sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta 10 – 15 % od LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja.
- V sestojih v obnovi z bogato zasnovo in je podmladek presegele 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v sestojih v obnovi dobro zasnovo pospešeno nadaljevati z obnovo (intenziteta nad 50 % od LZ), v sestojih v obnovi s pomanjkljivo in slabo zasnovo zmerno nadaljevati z obnovo (intenziteta 20 do 30 % od LZ).
- V raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem pomlajevanja intenziteta sečnje 25 - 30 % od LZ, v raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem ohranjanja strukture intenziteta sečnje 15 - 20 %, v raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem povečevanja lesne zaloge intenziteta sečnje 10 – 15 % od LZ.
- Na javorovih rastiščih in v sestojih, kjer želimo v bodočem mladju večji delež pl. listavcev, večje površinsko uvajanje sestojev v obnovo (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključevati z obnovo (takoj ko je površina pomlajena in mladje pl. listavcev preseže 0,5 m višine).
- V primeru, da se vpliv divjadi na obnovo gozda z jelko in pl. listavcev ne izboljša na tako stanje, da je omogočena normalna vrast teh drevesnih vrst v vse višinske kategorije, vse na novo

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

osnovane površine v obnovi na javorovih rastiščih in vsaj tretjino na novo osnovanih površin v obnovi na ostalih rastiščih, izvesti zaščito s postavitvijo ograje.

- V debeljkih, kjer v lesni zalogi prevladujejo iglavci (jelka) debelinska struktura pa je ugodna, tako da je dovolj iglavcev v RDR A in so le-ti vitalni, ter je tudi ugodna možnost obnove z iglavci (jelko), s premenljivimi redčenji oblikovati raznomerno zgradbo.
- Pri izbiri dreves za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti, in sicer prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki.
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsakih 4 – 5 let.

9.2.3.4.3 Ukrepi v RGR 112

S predvideno možno sečnjo 24.683 m³, intenziteto 16,3 % na lesno zalogo in intenziteto 106,9 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 105/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 112

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	57,3	42,7	100,0
-ciljno (%)	57,0	43,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	236,2	175,8	412,0
-ciljna (m ³ /ha)	229,2	172,9	402,1
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,45	2,84	6,29
Možni posek (m ³)	13.661	11.022	24.683
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,73	3,01	6,73
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	15,8	17,1	16,3
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	107,9	105,8	106,9
Izravnalna doba (let)	20		

Možni posek v RGR 112 znaša 24.683 m³. Iglavcev je v poseku 55 %. Za iglavce je predvidene največ prebiralne sečnje (53 %), čertina je redčenj in petina pomladitvene sečnje. Pri listavcih je dve tretjini poseka predvidenega kot redčenje, petina pomladitvene in desetina prebiralne sečnje. Sanitarnega poseka je skupno nekaj več kot 1 %.

Preglednica 106/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 112

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od PR	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Iglavci	m ³	3.235	2.812	7.278	0	0	336	13.661	15,8	107,9
	%	23,7	20,6	53,2	0,0	0,0	2,5	100,0		
Listavci	m ³	7.571	2.162	1.272	0	0	17	11.022	17,1	105,8
	%	68,7	19,6	11,5	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	10.806	4.974	8.550	0	0	353	24.683	16,3	106,9
	%	43,8	20,2	34,6	0,0	0,0	1,4	100,0		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 107/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 112

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	6,50	6,50
Nega gošče	ha	4,39	4,39
Nega letvenjaka	ha	1,38	1,38
Nega drogovnjaka	ha	4,86	4,86
Nega v prebiralnem gozdu	ha	10,91	10,91
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	1,33	13,30
Spravilo sena z odvozom	ha	1,33	13,30
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	0,95	0,95
Naravni razvoj biotopov	m ³	1.041	1.041

Za gojitvena dela v RGR 112 je načrtovanih 6,50 ha za obnovo gozda, 21,54 ha negovalnih del in 27,55 ha ukrepov za izboljšanje habitatov.

9.2.4 Smrekovi gozdovi v mraziščih (116)

RGR 116 je velik 248,95 ha in zavzema 6,4 % površine GGE Gomance. To je najmanjši RGR v tej GGE. RGR sodi v območni rastiščnogojitveni razred 08 – Smrekovi gozdovi v mraziščih.

Slika 2: Vetrolom v Veliki Padežnici

Na celotni površini so prisotni večnamenski gozdovi. RGR 116 je prostorsko razbit, saj se pojavlja v zaprtih kraških dolinah in mraziščih.

Varovalna funkcije je na manjši površini RGR poudarjena na prvi stopnji na strmih pobočjih in območjih z večjo skalovitostjo, na drugi stopnji pa je poudarjen preostali del. V mraziščih, ki so posebnost snežniškega pogorja in so razglašena za objekte naravne dediščine imajo gozdovi funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjeno na prvi stopnji. Večji del teh gozdov spada tudi v cono triprstega detla. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Hidrološka funkcija na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam, brezen in izjemnih dreves (treh šopih smrek v Grčovcu ter ozkokrošnjeni smreki v Medvedji dragi) je poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na prvi stopnji je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na naravnih vrednotah - mraziščih. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Kjer so na lazih tudi lovskotehnični objekti je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Skozi RGR 116 gre tudi markirana pot na Veliki Snežnik zato sta tu poudarjeni tudi rekreacijska in turistična funkcija na drugi stopnji. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na drugi stopnji. Na območju semenskega sestoja v Medvedji dragi je poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov na prvi stopnji, na lazih pa je poudarjena lovnogospodarska funkcija.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.4.1 Stanje gozdov v RGR 116

9.2.4.1.1 Rastišče v RGR 116

Preglednica 108/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 116

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
66110	Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	7,85	3,2	5,40
68214	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	16,96	6,8	5,74
68215	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	19,71	7,9	5,76
69200	Dinarsko mraziščno smrekovje	204,43	82,1	7,94
Skupaj		248,95	100,0	7,54

V RGR 116 je močno prevladujoča združba dinarsko mraziščno smrekovje, ki spada v HT 9410 - Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*). V manjšem obsegu so prisotna še dinarska zgornjegorska bukovje s platanolistno zlatico in dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 7,54 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 85,5 %, glede na PSR pa 78,0 %.

9.2.4.1.2 Stanje sestojev v RGR 116

Zgradba gozda

Tu so prisotni skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga v RGR 116 je 406,4 m³/ha. Iglavcev (87 %) je več kot listavcev (13 %). Letni prirastek znaša 5,88 m³/ha, razporejen je nekoliko bolj v prid listavcem (82 % proti 18 %). Razmerje po debelinskih razredih kaže, da je skupno, še bolj izrazito pa pri iglavcih, razmerje neugodno, saj s kar 70,4 % prevladuje najdebelejše drevje iglavcev. Pri listavcih je razporeditev lesne zaloge bolj ugodna z maksimumom v drugem debelinskem razredu, ki mu sledi tretji debelinski razred.

Preglednica 109/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 116

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3,0	4,1	7,8	14,7	70,4	352,4	86,7	4,84	82,3
Listavci	20,1	36,3	30,5	11,0	2,1	54,0	13,3	1,04	17,7
Skupaj	5,3	8,4	10,8	14,2	61,3	406,4	100,0	5,88	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 110/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 116

	Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	339,5	13,0	50,4	3,6
	%	83,5	3,2	12,4	0,9
Ciljno stanje	m ³ /ha	359,0	13,0	56,2	4,3
	%	83,0	3,0	13,0	1,0

V lesni zalogi prevladuje smreka (83 %), manj je bukke (13 %). Z le nekaj odstotki so prisotni še jelka in plemeniti listavci.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Pri ciljnem stanju načrtujemo manjše znižanje deleža smreke v korist listavcev.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR 116 so ohranjeni.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

V RGR 116 je največ debeljakov (72 %), za petino je sestojev v obnovi, drogovnjakov je 7 %, najmanj pa je mladovij (2 %). Podmladek se pojavlja na 35 ha površine, največ ga je v sestojih v obnovi, manj pa v debeljakih. Zasnova podmladka je večinoma bogata, sledi pa delež dobre zasnove. V manjšem obsegu je prisoten v sestojih tudi podmladek pomanjkljive in slabe zasnove.

Preglednica 111/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 116

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	5,58	2,2							
Drogovnjak	18,52	7,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	178,57	71,8	22,03	12,3	54,7	27,1	14,8	3,4	
Sestoj v obnovi	46,28	18,6	12,70	27,4	57,5	40,0	2,5	0,0	
Skupaj	248,95	100	34,73	14,0					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V sestavi podmladka prevladuje smreka (69 %), bistveno manj je bukke (29 %), jelka in plemeniti listavci pa so prisotni z le po dobrim odstotkom.

Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 116

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)				
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
Mladovje	5,58	2,2	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	97,0	0,0	0,0
Drogovnjak	18,52	7,4	74,9	25,1	0,0	0,0	71,2	28,8	0,0	0,0	86,8	13,2	0,0	0,0	
Debeljak	178,57	71,8					84,8	15,2	0,0	0,0	20,1	26,5	51,8	1,6	
Sestoj v obnovi	46,28	18,6					84,4	15,6	0,0	0,0					
Skupaj	248,95	100,0													

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 116 je največ debeljakov (40 %), ki so večinoma ustrezno negovani (85 %). V njih prevladuje rahel sklep (52 %), sledi normalen (27 %) in tesen (20 %). Nekaj sestojev ima tudi pretrgan sklep.

Sledijo sestoji v obnovi (19 %). Prevladuje ustrezna negovanost (84 %), preostali pa so pomanjkljivo negovani (16 %).

Drogovnjaki pokrivajo 7 % površine. Zasnova je večinoma bogata (75 %), preostala četrtnina sestojev pa ima dobro zasnovo. Sestoji so večinoma dobro negovani, saj je le slaba tretjina sesojev pomanjkljivo negovanih. Sklep krošenj večine sestojev je tesen (87 %), preostali del pa ima normalnega.

Mladovje pokriva 2 % površine in ima bogato zasnovo ter je ustrezno negovano. Prevladuje rahel sklep (97 %), na manjšem delu je sklep normalen.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Kakovost drevja

Večina drevja je dobre kakovosti (51 %), sledi ji prav dobra kakovost (30 %). Desetina dreves je odlične kakovosti, med posameznimi drevesnimi vrstami pa tu prevladuje jelka. Slabšo kvaliteto dosegajo listavci, pri katerih ima bukev po desetino zadovoljive in slabe kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih dreves je v RGR 116 3,0 %. Večina je poškodb debla in koreničnika (2,3 %), manj je osutosti (0,4 %) in poškodb vej (0,3 %).

9.2.4.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 113/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 116

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,86	2,77	23,4
Nega mladja	ha	0,05	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,99	0,75	18,8
Nega letvenjaka	ha	0,87	0,05	5,7
Nega drogovnjaka	ha	1,18	0,80	67,8
Varstvo pred žuželkami	dni	-	3,38	-
Vzdrževanje travinj	ha	135,90	132,30	97,4
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	11,50	-
Ostala varstvena dela	dni	-	12,00	-

Gojitvena dela so bila, izvedena zelo slabo, saj je bila najbolje realizirana nega drogovnjaka s 68 %, realizacija vseh ostalih negovalnih dela pa v slabi petini načrtovane vrednosti. Slabo je bila izvedena tudi priprava sestoja. Samo dela za vzdrževanje habitatov (košnja lazov) so bila realizirana v celotnem obsegu. Dodatno je bilo izvedeno vzdrževanje kaluž in varstvena dela.

Preglednica 114/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	9.269	8.879	95,8	75,8
Listavci	2.440	205	8,4	1,8
Skupaj	11.709	9.084	77,6	77,6

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 116 realiziran v obsegu 78 % načrtovanega. Etat je bil pri iglavcih skoraj v celoti realiziran, medtem ko je bil pri listvacih izveden v minimalnem obsegu.

9.2.4.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 116

9.2.4.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 116

Površina RGR 116 se v zadnjem obdobju ni spremenila. Zmanjšanje površine v letu 2010 je posledica premika odseka 48c iz RGR 116 v RGR 122. Lesna zaloga v celotnem obdobju narašča tako pri iglavcih kot listvacih. Prirastek je skozi celotno obdobje približno enak in ima trenutno vrednost 5,89 m³/ha. Realizacija poseka iglavcev ostaja skozi celotno obdobje večinoma v enakem obsegu, medtem ko realizacija listavcev med obdobji precej niha. V sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 4,56 m³/ha.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 116 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	261,19	128	19	201	3,70	0,37	4,07	-	-	-
1970-1979	261,19	236	27	263	4,43	0,53	4,96	2,60	0,40	3,00
1980-1989	261,19	250	34	284	4,99	0,90	5,88	3,87	0,49	4,36
1990-1999	261,19	250	29	279	4,43	0,78	5,21	2,29	0,10	2,39
2000-2009	265,08	265	48	313	4,41	1,12	5,53	3,46	0,72	4,18
2010-2019	248,18	328,1	46,7	374,8	4,86	1,19	6,04	3,58	0,08	3,66
2020-2029	248,95	352,4	54	406,5	4,84	1,04	5,89	3,84	0,71	4,56

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

9.2.4.3.2 Drevesna sestava v RGR 116

Preglednica 116/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
1956-1969	81	9	9	1
1970-1979	83	7	9	1
1980-1989	83	5	11	1
1990-1999	86	3	10	1
2000-2009	82	2	15	1
2010-2019	85,0	2,6	11,7	0,7
2020-2029	83,5	3,2	12,4	0,9

V lesni zalogi se je od 1956 do 2020 precej zmanjšal delež jelke. Na ta račun pa se je v lesni zalogi povečal delež bukke in smreke. Delež plemenitih listavcev je konstanten.

9.2.4.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 116

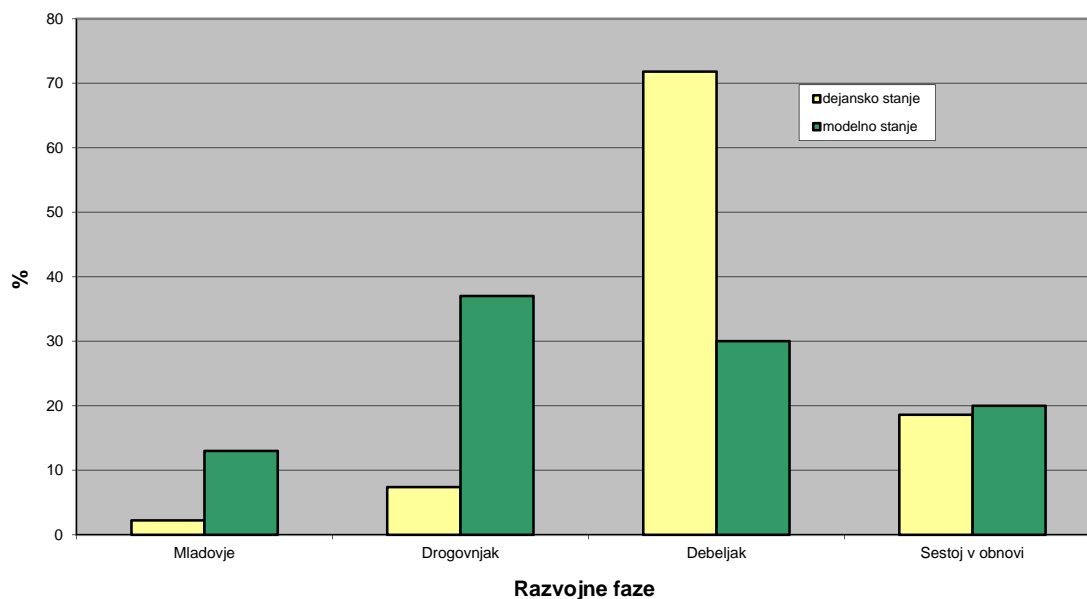
Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 116 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	5,58	2,2	2,2	19	13,0	32,36	-10,8
Drogovnjak	18,52	7,4	7,4	56	37,0	92,11	-29,6
Debeljak	178,57	71,8	71,8	45	30,0	74,69	+41,8
Sestoj v obnovi	46,28	18,6	18,6	30	20,0	49,79	-1,4
Skupaj	248,95	100		150	100,0	248,95	0,0

Glede na modelno stanje je v RGR 116 precej preveč debeljakov, manjka pa predvsem drogovnjakov in mladovij, medtem ko je delež sestojev v obnovi le malenkost pod modelno vrednostjo. Za približanje dejanskega stanja modelnemu je treba debeljake, ki so ustrezno pomlajeni uvesti v obnovo, v sestojih v obnovi pa čim prej zaključiti z obnovo, da pridobimo mlajše razvojne faze, ki jih primanjkuje.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 116

9.2.4.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 116

9.2.4.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 116

Za skupinsko raznodobne gozdove: velikopovršinsko raznodoben (enodoben) smrekov gozd s posamično do skupinsko primesjo jelke in listavcev. Ciljna lesna zaloga 432,5 m³/ha, končna lesna zaloga 650 m³/ha. Ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortiment: iglavci A1/A2/B (R/F/ŽI), listavci D (drva).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Raznomerni sestoji	Skupaj
%	5,0	8,0	70,0	17,0	0,0	100,0
m ³ /ha	60	250	500	350	0	432,5

9.2.4.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 116

So sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30 let, proizvodna doba 150 let.
- Obhodnjica 10 let (v debeljakih 20 let).
- Obnove gozda se izvaja izključno po naravni poti, pomladitveni cilj je: smreka minimalno 85 %, jelka minimalno 5 %, bukev maksimalno 10 %.
- Pri negi mladovja poudarek na negi letvenjakov in drogovnjakov pri čemer pospešujemo smreko. Eventualno bi bilo gospodarno najkvalitetnejša drevesa smreke, iz katerih lahko vzgojimo najvrednejše sortimente (R in F) najkasneje do debeline 10 cm v prsnem premeru, obvejiti do višine 4 oziroma kasneje 8 m višine.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom in bogato zasnovi močno izbiralno redčenje z intenziteto 20 – 25 % od LZ. V drogovnjakih z normalnim ali rahlim sklepom zmerno izbiralno redčenje, intenziteta 10 – 15 % od LZ. V ostalih drogovnjakih brez ukrepanja.
- Pričeti z obnovo v debeljakih, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakih, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa povprečni premer nosilcev sestoja presegel premer 50 cm pri iglavcih, intenziteta sečnje 30 % od LZ.
- V debeljakih, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen ali normalen sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta 10 – 15 % od LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovano in je podmladek presešel 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v ostalih sestojih v obnovi zmerno nadaljevati z obnovo (intenziteta 10 - 15 % od LZ), oziroma samo sanitarna sečnja.
- Pri uvajanju sestojev v obnovo paziti na to, da so presvetljene površine dovolj velike (vsaj 2 drevesni višini), v sestoj položene tako, da so tla maksimalno osvetljena s soncem in svetlitev mora biti narejena na celotni površini na enkrat zato, da se omogoči vznik smreke, preden pride do zapleveljena tal.
- Pri vseh ukrepih ohranjati in pospeševati vitalne jelove kapnike ter vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- Pri sečnji jelke se prvenstveno odstranjuje nevitale osebke pred vitalnimi, nekvalitetne pred kvalitetnimi in debelejšje pred tanjšimi.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoj.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezní.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki.
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsake 2 – 3 leta.

9.2.4.4.3 Ukrepi v RGR 116

S predvideno možno sečnjo 11.347 m³, intenziteto 11,2 % na lesno zalogo in intenziteto 77,4 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 116

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	86,7	13,3	100,0
-ciljno (%)	86,0	14,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	352,4	54,0	406,4
-ciljna (m ³ /ha)	372,0	60,5	432,5
Letni prirastek (m ³ /ha)	4,84	1,04	5,88
Možni posek (m ³)	9.570	1.777	11.347
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,84	0,71	4,56
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	10,9	13,2	11,2
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	79,4	68,7	77,5
Izravnalna doba (let)	20		

Možni posek v RGR 116 znaša 11.347 m³, iglavcev je v poseku 84 %. Večji del poseka je predvidenega za redčenje (53 %), dobra četrtina za pomladitveni in petina za sanitarni posek. Pri iglavcih je precej večji delež sanitarnega poseka, pri listavcih pa večji delež izbiralnega redčenja glede na razmerja poseka v celotnem RGR-u.

Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 116

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Iglavci	m ³	4.751	2.620	0	0	0	2.199	9.570	10,9	79,4
	%	49,6	27,4	0,0	0,0	0,0	23,0	100,0		
Listavci	m ³	1.237	526	0	0	0	14	1.777	13,2	68,5
	%	69,6	29,6	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m³	5.988	3.146	0	0	0	2.213	11.347	11,2	77,4
	%	52,8	27,7	0,0	0,0	0,0	19,5	100,0		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 116

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	8,26	8,26
Nega gošče	ha	2,61	2,61
Nega letvenjaka	ha	1,69	1,69
Nega drogovnjaka	ha	7,71	7,71
Vzdrževanje travinj	ha	19,09	219,40
Spravilo sena z odvozom	ha	19,09	219,40
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	2,28	2,28

Pri gojitvenih delih v RGR 116 predvidevamo 8,26 ha površin za obnovo, 12,01 ha površin za negovalna dela in 441,08 ha površin za nego habitatov.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.5 Bukovi gozdovi na rastišču *Lamio orvalae-Fagetum* var. *geog. Sesleria autumnalis* (120)

RGR 120 je velik 609,42 ha in zavzema 15,7 % površine GGE Gomance. RGR sodi v območni rastiščnogojitveni razred 11 – Zgornjegorski bukovi gozdovi na boljših legah.

Na celotni površini so prisotni večnamenski gozdovi, ki poraščajo nižje nadmorske višine na platojih in zmernih strminah v južnem in jugovzhodnem del GGE Gomance.

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na prvi (10 % površin) in drugi stopnji (26 % površin) le na manjšem delu površini, kjer je velika strmina in skalovitost. Hidrološka funkcija je na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam, brezen in posebnih dreves je dodatno poudarjena tudi funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Če so na lazih tudi lovskotehnični objekti pa je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Funkcija varovanja naravnih vrednot je pri izjemnih drevesih (tri bukve – tri kralji) ter NV Vala, NV Veliki Pomočnjak in vplivnem območju RP Škocjanske jame poudarjena na prvi stopnji. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na prvi stopnji povsod, z izjemo ekocelic kjer je poudarjena na tretji stopnji. Na območju semenskega sestoja bukve je poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

9.2.5.1 Stanje gozdov v RGR 120

9.2.5.1.1 Rastišče v RGR 120

V RGR 120 je prevladujoča gozdna združba primorsko gorsko bukovje, saj pokriva dve tretjini površine (65 %). Sledi dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, v manjšem obsegu pa se pojavljata še primorsko bukovje in dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 7,22 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 94,4 %, glede na PSR pa 75,1 %.

Preglednica 121/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 120

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	31,70	5,2	5,25
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	396,32	65,0	8,08
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	24,31	4,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	124,14	20,4	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	32,95	5,4	5,76
Skupaj		609,42	100,0	7,22

9.2.5.1.2 Stanje sestojev v RGR 120

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah, raznomernih gozdov je le za dober odstotek.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga v RGR 120 je 376,9 m³/ha, prevladujejo listavci, ki jih je za slabe tri četrtine lesne zaloge. Letni prirastek znaša 5,42 m³/ha in je razporejen še nekoliko bolj v prid listavcem (76,6 %). Razmerje po debelinskih razredih kaže na precejšnje odstopanje iglavcev, saj imajo več kot polovico lesne zaloge v V. debelinskem razredu, medtem ko jo je v I. debelinskem razredu le 2 %. Listavci imajo lesno zalogo razporejeno bolj ugodno, saj prevladuje III. debelinski razred, ki mu sledita IV. in II..

Preglednica 122/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 120

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,0	7,1	13,8	24,9	52,2	99,0	26,3	1,27	23,4
Listavci	7,6	24,1	31,0	26,3	11,0	277,9	73,7	4,15	76,6
Skupaj	6,1	19,6	26,5	26,0	21,8	376,9	100,0	5,42	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev (70,5 %), sledi ji smreka (17,7 %), vse ostale drevesne vrste (jelka, plemeniti listavci in bori) pa so prisotne v precej manjšem obsegu.

Preglednica 123/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 120

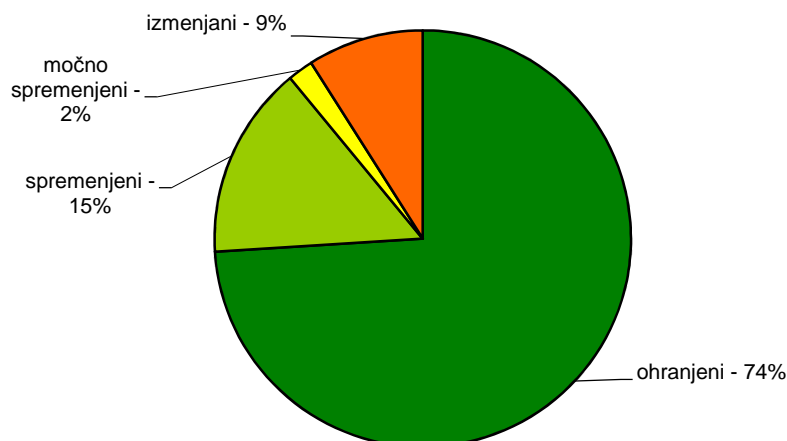
	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	66,8	32,1	0,1	265,3	12,6
	%	17,7	8,5	0,0	70,5	3,3
Ciljno stanje	m ³ /ha	64,7	30,4	0,1	259,1	12,1
	%	17,7	8,3	0,0	70,7	3,3

Pri ciljnem stanju načrtujemo ohranitev sedanjega razmerja drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

V RGR 120 je delež ohranjenih gozdov (74 %) največji. Prisotni so še gozdovi s spremenjeno (15 %), močno spremenjeno (2 %) in celo izmenjano (9 %) drevesno sestavo. Gre za smrekove nasade na položnejših terenih v južnem delu GGE ob meji s Hrvaško.

Grafikon 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR 120

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 124/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 120

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	27,53	4,5							
Drogovnjak	102,84	16,9	0,32	0,3	0,0	68,8	0,0	31,2	
Debeljak	425,83	69,9	24,91	5,8	24,0	54,3	15,8	5,9	
Sestoj v obnovi	50,48	8,3	33,83	67,0	51,1	46,2	2,7	0,0	
Raznomerno (ps-šp)	2,74	0,4	0,32	11,7	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	609,42	100	59,38	9,7					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V RGR 120 prevladujejo debeljaki (69,9 %), ki jim sledijo drogovnjaki (16,9 %), medtem ko je sestoj v obnovi (8,3 %), mladovij (4,5 %) in raznomernih sestojev (0,4 %) precej manj. Podmladek se pojavlja na 59 ha površine, največ ga je v sestojih v obnovi, manj pa povsod drugod. Najboljša zasnova podmladka je v sestojih v obnovi (51 % bogata, 46 % pomanjkljiva), nekoliko slabša je v debeljakih (24 % bogata, 54 % pomanjkljiva) in raznomernih gozdovih (100 % pomanjkljiva).

V sestavi podmladka prevladuje bukev (82 %), sledijo plemeniti listavci (12 %) in smreka (5 %), ostalih drevesnih vrst pa je manj: jelka (2 %), bori.

V RGR 120 prevladujejo debeljaki, ki so večinoma pravilno negovani (95 %), sklep pa je večinoma tesen (54 %) in normalen (39 %).

Drogovnjakov je nekoliko manj, prevladujeta bogata (74 %) in dobra (24 %) zasnova. Ustrezno negovanih je 62 %, pomankljivo 36 % in nenegovanih 2 % drogovnjakov. Sklep je večinoma tesen (91 %), nekaj je normalnega (8 %) in rahlega (1 %).

Sledijo jim sestoji v obnovi, ki so ustrezno negovani.

Zasnova mladovij je bogata (86 %) in dobra (11 %), negovanost je večinoma pomanjkljiva (81 %), sklep pa je večinoma tesen (83 %) in normalen (15 %).

Zelo malo je raznomernih sestojev, ki so večinoma ustrezno negovani.

Preglednica 125/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 120

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	27,53	4,5	86,5	11,0	0,0	2,5	17,9	80,5	1,6	0,0	82,7	14,8	1,4	1,1
Drogovnjak	102,84	16,9	74,4	23,9	1,7	0,0	61,9	35,8	2,3	0,0	91,4	7,9	0,7	0,0
Debeljak	425,83	69,9					94,9	2,2	2,9	0,0	53,8	39,2	6,8	0,2
Sestoj v obnovi	50,48	8,3					100,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerni (p-š)	2,74	0,4					79,2	20,8	0,0	0,0				
Skupaj	609,42	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Kakovost drevja

Največ drevja je prav dobre kakovosti (45 %), sledita ji dobra (37 %) in odlična kakovost (15 %). Med vsemi drevesnimi vrstami najboljšo kakovost dosega bukev, kjer je kar 20 % drevja odlične kakovosti. Zelo dobro kakovost imajo tudi plemeniti listavci, ki imajo 11 % dreves odlično in 50 % dreves prav dobro kakovost. Iglavci imajo večinoma dobro kakovost (53 %).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost v RGR 120 je 4,2 %. Velika večina je poškodb debela in koreničnika (3,3 %), sledi ostutost (0,6 %) in poškodovanost vej (0,3 %).

9.2.5.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Gojitvena dela so bila izvedena zelo dobro, saj so bila vsa dela izvedena vsaj s 73 % načrtovanega obsega. Priprava sestoja za naravno nasemenitev je bila z 78 % prav tako izvedena dobro. Vzdrževanje habitatov za prostoživeče živali je bilo izvedeno v celoti, opravljenih pa je bilo tudi nekaj dnin za varstvo.

Preglednica 126/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 120

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	45,62	35,81	78,5
Nega mladja	ha	3,22	3,11	96,6
Nega gošče	ha	6,04	4,48	74,2
Nega letvenjaka	ha	6,28	5,18	82,5
Nega drogovnjaka	ha	15,74	11,42	72,6
Varstvo pred žuželkami	dni	-	1,68	-
Vzdrževanje travinj	ha	175,40	171,00	97,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	14,00	-
Ostala varstvena dela	dni	-	4,00	-

Preglednica 127/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	8.197	7.794	95,1	23,5
Listavci	24.987	22.550	90,2	68,0
Skupaj	33.184	30.343	91,4	91,4

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 120 realiziran v 91,4 % obsegu načrtovane vrednosti. Realizacija iglavcev je bila malenkost večja kot listavcev.

9.2.5.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 120

9.2.5.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 120

Preglednica 128/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 120 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	601,61	56	96	152	1,76	2,67	4,43	-	-	-
1970-1979	601,61	84	132	216	1,95	3,82	5,77	1,80	2,20	4,00
1980-1989	601,61	74	141	215	1,52	4,16	5,68	1,84	0,97	2,81
1990-1999	601,61	67	198	265	1,42	4,79	6,12	1,30	2,05	3,35
2000-2009	615,65	85,0	199,5	284,5	1,74	4,62	6,36	1,04	3,38	4,42
2010-2019	612,05	103,1	251,4	354,4	1,97	5,84	7,81	1,27	3,68	4,96
2020-2029	609,42	99,0	277,9	376,9	1,27	4,15	5,42	1,52	4,70	6,22

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 120 se v celotnem obdobju 1956-2020 ni bistveno spremenila. Zmanjšanje površine v zadnjem desetletju je posledica izločitve javne ceste Zabiče-Gomance iz maske gozda. Lesna zaloga gozdov še naprej narašča, prirastek pa je po zadnjih meritvah precej upadel, tako pri iglavcih, kot

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

listavcih in ima sedaj vrednost 5,42 m³/ha. Realizacija poseka vseskozi narašča. V sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 6,22 m³/ha.

9.2.5.3.2 Drevesna sestava v RGR 120

Preglednica 129/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2019

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
1956-1969	16	21	-	57	5	1
1970-1979	19	19	-	58	3	1
1980-1989	21	13	-	62	3	1
1990-1999	18	7	-	71	3	1
2000-2009	20,7	9,1	0,1	66,4	3,7	0,0
2010-2019	20,2	8,8	0,1	67,1	3,8	0,0
2020-2029	17,7	8,5	0,0	70,5	3,3	0,0

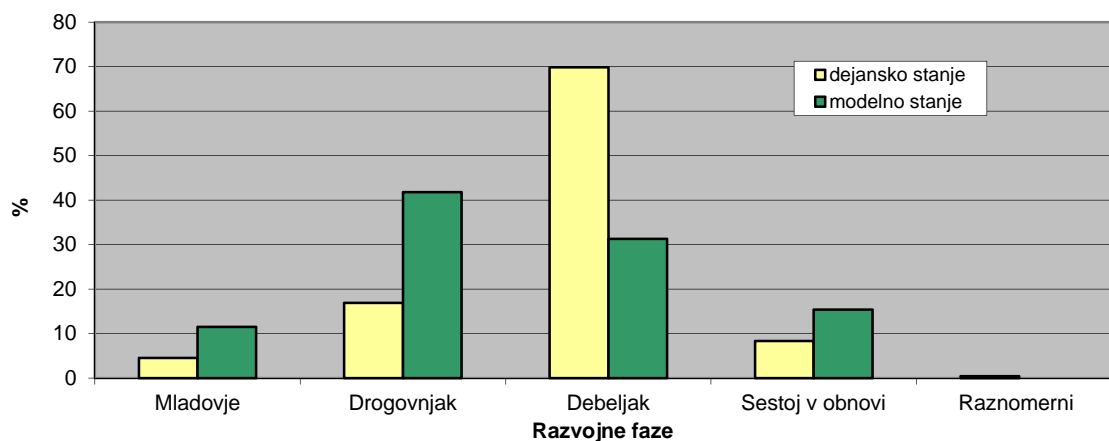
V lesni zalogi se je v zadnjem obdobju precej znižal delež smreke, medtem ko se je delež jelke ohranil. Delež bukke se povečuje na račun zniževanja deležev pi iglavcih, medtem ko je delež plemenitih listavcev vseskozi enak. Mehki listavci in bori so stalno prisotni, vendar v premajhnem deležu, da bi bili vedno zavedeni v evidenci.

9.2.5.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 120

Preglednica 130/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 120 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	27,53	4,5	4,5	15	11,5	70,08	-7,0
Drogovnjak	102,84	16,9	16,9	54	41,8	254,74	-24,9
Debeljak	425,83	69,9	69,9	41	31,3	190,75	+38,6
Sestoj v obnovi	50,48	8,3	8,3	20	15,4	93,85	-7,1
Raznomerni	2,74	0,4	0,4	-	0,0	0,00	+0,4
Skupaj	609,42	100,0		130	100,0	609,42	0,0

Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 120

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Glede na modelno stanje je v RGR 120 bistveno preveč debeljakov, primanjkuje pa vseh ostalih razvojnih faz: mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi. Imamo tudi malenkost raznomernih sestojev, ki pa jih model ne predvideva. Za približanje dejanskega stanja modelnemu je treba pri sestojih v obnovi čim prej zaključiti z obnovo, da pridobimo mlajše razvojne faze, debeljake, ki so ustrezno pomlajeni pa uvesti v obnovo. Raznomerne gozdove ohranjamo, kjer so že prisotni.

9.2.5.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 120

9.2.5.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 120

Za skupinsko raznodobne gozdove: velikopovršinsko raznodoben (enomenen) bukov gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in pl. listavcev. Ciljna lesna zaloga 366,5 m³/ha, končna lesna zaloga 550 m³/ha. Ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortiment: iglavci B (ŽI), listavci A1/A2 (F/L).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Skupaj
%	6,0	12,0	70,0	12,0	100,0
m ³ /ha	50,0	250,0	425,0	300,0	366,5

9.2.5.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 120

So sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V raznomernih gozdovih, kjer želimo ohraniti raznomoerno zgradbo, prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Obhodnjica 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, pomladitveni cilj je: smreka minimalno 10 %, jelka minimalno 10 %, bukev 60 % in pl. listavci 10 %, v raznomernih in prebiralnih gozdovih pa: smreka 20 %, jelka minimalno 50 %, bukev maksimalno 25 %, pl. listavci 5 %.
- Obnova s sadnjo se v tem RGR ne izvaja.
- Pri negi mladovja poudarek na negi gošče in negi letvenjaka in čim prej pričeti s pozitivno izbiro, oblikovati skupinsko zmes pri čemer pospešujemo jelko in pl. listavce v mladovjih na hladnih legah pa tudi smreko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom in bogato ter dobro zasnovo močno izbiralno redčenje z intenziteto 20 – 25 % od LZ. V drogovnjakih z normalnim ali rahlim sklepom in bogato ter dobro zasnovo zmerno izbiralno redčenje, intenziteta 10 – 15 % od LZ. V ostalih drogovnjakih brez ukrepanja.
- Pričeti z obnovo v debeljakih, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakih, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa v obeh primerih povprečni premer nosilcev sestoja presegel premer 50 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih, intenziteta sečnje 30 – 35 % od LZ.
- V debeljakih, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen ali normalen sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta 10 – 15 % od LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja.
- V sestojih v obnovi z bogato zasnovo in je podmladek presegel 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v sestojih v obnovi dobro zasnovo pospešeno nadaljevati z obnovo (intenziteta nad 40 % od LZ), v sestojih v obnovi s pomanjkljivo in slabo zasnovo zmerno nadaljevati z obnovo (intenziteta 20 do 30 % od LZ).
- V raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem pomlajevanja intenziteta sečnje 25 - 30 % od LZ, v raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem ohranjanja strukture intenziteta sečnje 15 - 20 %, v raznomernih in prebiralnih gozdovih s ciljem povečevanja lesne zaloge intenziteta sečnje 10 – 15 % od LZ.
- Na javorovih rastiščih in v sestojih, kjer želimo v bodočem mladju večji delež pl. listavcev večje površinsko uvajanje sestojev v obnovo (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključevati z obnovo (takoj ko je površina pomlajena in mladje pl. listavcev preseže 0,5 m višine).
- Pri izbiri dreves za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti in sicer prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- V debeljakah, kjer v lesni zalogi prevladujejo iglavci (jelka) debelinska struktura pa je ugodna, tako da je dovolj iglavcev v RDR A in so le-ti vitalni, ter je tudi ugodna možnost obnove z iglavci (jelko), s premenljivimi redčenji oblikovati raznomerno zgradbo.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki.
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsake 3 – 4 leta.

9.2.5.4.3 Ukrepi v RGR 120

S predvideno možno sečnjo 37.927 m³, intenziteto 16,5 % na lesno zalogo in intenziteto 114,8 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 131/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 120

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	26,3	73,7	100,0
-ciljno (%)	26,0	74,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	99,0	277,9	376,9
-ciljna (m ³ /ha)	95,3	271,2	366,5
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,27	4,15	5,42
Možni posek (m ³)	9.257	28.670	37.927
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,52	4,7	6,22
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	15,3	16,9	16,5
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	119,6	113,3	114,8
Izravnalna doba (let)	20		

Možni posek v RGR 120 znaša 37.927 m³. Listavcev je v poseku tri četrtine. Posek je za listavce in skupaj je dokaj podoben, za slabi dve tretjini je predvidenih redčenj in dobro tretjino pomladitvene sečnje. Pri iglavcih je načrtovna večji obseg redčenj (72 %) in nekaj manjši pomladitvene sečnje (26 %), kot pri listvacih. Manjši del poseka iglavcev je predviden tudi kot prebiralna in sanitarna sečnja.

Preglednica 132/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 120

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Iglavci	m ³	6.632	2.404	146	0	0	75	9.257	15,3	119,9
	%	71,6	26,0	1,6	0,0	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m ³	17.206	11.442	20	0	0	2	28.670	16,9	113,3
	%	60,0	39,9	0,1	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	23.838	13.846	166	0	0	77	37.927	16,5	114,8
	%	62,9	36,5	0,4	0,0	0,0	0,2	100,0		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 133/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 120

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	11,57	11,57
Nega gošče	ha	38,00	38,00
Nega letvenjaka	ha	14,48	14,48
Nega drogovnjaka	ha	17,97	17,97
Nega v prebiralnem gozdu	ha	0,39	0,39
Vzdrževanje grmišč	ha	1,63	3,26
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	15,05	406,42
Spravilo sena z odvozom	ha	15,05	406,42
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	1,24	1,24
Naravni razvoj biotopov	m ³	925	925

Pri gojitvenih delih v RGR 120 načrtujemo 11,57 ha obnove gozda, 70,84 ha za negovalna dela in 817,34 ha za vzdrževanje habitatov živalskih vrst. Znotraj ekocelic je naravnemu razkroju prepuščene 20 % lesne zaloge, kar predstavlja 925 m³.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.6 Bukovi gozdovi na rastišču *Ranunculo platanifolii-Fagetum orvaletosum*(121)

RGR 121 je velik 602,31 ha in zavzema 15,5 % površine GGE Gomance. Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 11 – Zgornjegorski bukovi gozdovi na boljših legah

Na celotni površini so prisotni večnamenski gozdovi. V RGR so uvrščeni visokogorski bukovi gozdovi, ki uspevajo v nižjih legah in na boljših tleh. RGR 121 je prostorsko razbit. V razdrobljenih delih porašča južni in osrednji del GGE.

Gozdovi na strmih legah in skalovitih tleh imajo poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi (16,5 % gozdov) ali na drugi (48,8 % gozdov) stopnji. Hidrološka funkcija na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam in brezen je dodatno poudarjena tudi funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Če so na lazih tudi lovskotehnični objekti pa je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na prvi stopnji na območju RP Škocjanske jame. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na prvi stopnji čez večji del RGR 121, razen na območju ekocelic, kjer je na tretji.

9.2.6.1 Stanje gozdov v RGR 121

9.2.6.1.1 Rastišče v RGR 121

V RGR 121 dve tretjini površine pokriva gozdna združba dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico. Sledi primorsko gorsko bukovje, v manjšem obsegu pa so prisotne še združbe primorsko bukovje, dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom in dinarsko mraziščno smrekovje. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 6,05 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 86,7 %, glede na PSR pa 74,4 %.

Preglednica 134/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 121

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	Primorsko bukovje	47,93	8,0	5,25
63300	Primorsko gorsko bukovje	94,07	15,6	8,08
66110	Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom	41,20	6,8	5,40
68214	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše	338,62	56,3	5,74
68215	Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše	78,55	13,0	5,76
69200	Dinarsko mraziščno smrekovje	1,94	0,3	7,94
Skupaj		602,31	100,0	6,05

9.2.6.1.2 Stanje sestojev v RGR 121

Zgradba gozda

V RGR-u so samo skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 135/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 121

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	10,5	8,7	21,4	18,4	41,0	28,8	8,6	0,58	12,9
Listavci	7,1	22,0	35,5	28,9	6,5	306,8	91,4	3,92	87,1
Skupaj	7,4	20,9	34,3	28,0	9,4	335,6	100,0	4,50	100,0

Lesna zaloga v RGR 121 je 335,6 m³/ha. Listavcev (91,4 %) je več kot iglavcev (8,6 %). Letni prirastek znaša 4,50 m³/ha in je razporejen nekoliko bolj v prid iglavcem, torej iglavci 12,9 %, listavci 87,1 %. Razmerje po debelinskih razredih kaže, da je pri iglavcih, razmerje neugodno, saj prevladuje najdebelejše drevje. Pri iglavcih je tako drevja nad 40 cm premera skoraj 60 % vse lesne mase. Pri listavcih in skupno je razporeditev bolj ugodna z viškom v tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 136/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 121

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	19,4	8,9	0,5	290,2	16,6
	%	5,8	2,7	0,1	86,5	4,9
Ciljno stanje	m ³ /ha	20,8	9,6	0,3	294,1	16,8
	%	6,1	2,8	0,1	86,1	4,9

V lesni zalogi prevladuje bukev (86,5 %), precej manj pa je smreke (5,8 %), plemenitih listavcev (4,9 %) in jelke (2,7 %). V sledeh se pojavlja tudi bor.

Pri ciljnem stanju načrtujemo ohranitev sedanjega razmerja drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Gozdovi v RGR 121 so večinoma ohranjeni (89,1 %), del pa je tudi spremenjenih (10,9 %).

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

V RGR 121 prevladujejo debeljaki (64,1 %), sledijo drogovnjaki (26,0 %) in sestoji v obnovi (9,4 %), najmanj je mladovij (0,5 %). Podmladek se pojavlja na 47 ha površine, največ ga je v sestojih v obnovi, bistveno manj pa ga je v debeljakih. Zasnova podmladka je najboljša v sestojih v obnovi, kjer prevladuje dobra (75,1 %) zasnova. Dobra zasnova (46,0 %) podmladka prevladuje tudi v debeljakih, vendar je precej več tudi pomanjkljive in slabe zasnove.

V sestavi podmladka prevladuje bukev (81,5 %), precej manj je plemenitih listavcev (10,3 %), smreke (5,6 %) in jelke (2,4 %). V manjši meri se pojavljajo tudi mehki listavci.

Preglednica 137/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 121

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,16	0,5						
Drogovnjak	156,86	26,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	385,46	64,1	17,98	4,7	0,0	46,0	25,6	28,4
Sestoj v obnovi	56,83	9,4	29,22	51,4	10,6	75,1	14,3	0,0
Skupaj	602,31	100,0	47,2	7,8				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V RGR 121 prevladujejo debeljaki (64,1 %), ki so večinoma pravilno negovani (91,8 %), prevladujoči sklep je tesen (52,4 %) in normalen (40,0 %), pojavljajo se pa tudi debeljaki z rahlim ter vrzelastim do pretrganim sklepom.

Drogovnjaki pokrivajo 26 % površine. Zasnova je večinoma bogata (70,0 %) in dobra (24,0 %). Tri četrtine drogovnjakov je ustrezno negovanih, šestina pomanjkljivo in 5 % je nenegovanih. Prevladujoči sklep je tesen (85,8 %), normalnega je le 13,4 %.

Sestojev v obnovi je za slabo desetino in so vsi ustrezno (96 %) ali pomanjkljivo negovani (4 %).

Mladovje pokriva le 0,5 % površine. Zasnova je sestojev je dobra (61,4 %) in bogata (38,6 %). Negovanost je večinoma pomanjkljiva (61,4 %), kar nekaj pa je tudi ustrezne (38,6 %), prevladujoči sklep je tesen (55,7 %) in normalen (44,3 %).

Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 121

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,16	0,5	38,6	61,4	0,0	0,0	38,6	61,4	0,0	0,0	55,7	44,3	0,0	0,0
Drogovnjak	156,86	26,0	70,0	24,0	5,0	1,0	77,7	16,9	5,4	0,0	85,8	13,4	0,0	0,8
Debeljak	385,46	64,1					91,8	5,7	2,5	0,0	52,4	40,0	7,0	0,6
Sestoj v obnovi	56,83	9,4					96,4	3,6	0,0	0,0				
Skupaj	602,31	100,0												

Opomba: šifre za zasnovno, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Kakovost drevja

Večina drevja je prav dobre (36,9 %) in dobre (34,6 %) kakovosti, sledi pa jim odlična kakovost (15,1 %). Odlične kakovosti so predvsem plemeniti listavci (20,0 %) in bukev (15,8 %). Sicer imajo najboljšo kakovost drugi trdi listavci in najslabšo mehki listavci, vendar sta v teh dveh vzorcih le eno oziroma dve drevesi. Iglavci imajo v povprečju dobro kakovost (51,2 %), ima pa jelka ocenjeno boljše kvaliteto kot smreka.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih dreves je v RGR 121 5,9 %. Večina je poškodb debla in koreničnika (5,0 %), manj je osutosti (0,5 %) in poškodb vej (0,4 %).

9.2.6.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 139/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 121

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	34,72	31,87	91,8
Nega mladja	ha	10,07	6,77	67,2
Nega gošče	ha	0,78	1,02	130,8
Nega drogovnjaka	ha	9,18	5,96	64,9
Vzdrževanje travinj	ha	56,10	53,36	95,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	6,50	-

Gojitvena dela so bila izvedena dobro. Priprava sestoja je bila izvedena blizu načrtovanega obsega, pri negovalnih delih pa je bila samo nega gošče izvedena v načrtovanem obsegu, medtem ko sta bili nega mladja in drogovnjaka realizirani le na dveh tretjinah. Vzdrževanje habitatov za živali je bilo izvedeno v načrtovanem obsegu oziroma je bilo dodatno izvedeno še čiščenje kaluž.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 140/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	2.841	3.208	112,9	13,5
Listavci	20.842	19.602	94,1	82,8
Skupaj	23.683	22.811	96,3	96,3

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 121 skupno realiziran malo pod načrtovano količino, vendar je bil pri iglavcih etat presežen za 12,9 %, listavcih pa je ostalo nerealiziranih 5,9 %.

9.2.6.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 121

9.2.6.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 121

Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 121 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	587,21	28	94	122	0,74	2,55	3,29	-	-	-
1970-1979	587,21	38	144	182	1,08	3,73	4,81	0,90	2,63	3,53
1980-1989	587,21	32	166	198	0,62	4,86	5,48	0,85	1,25	2,10
1990-1999	587,21	24	204	228	0,51	3,71	4,22	0,62	1,85	2,47
2000-2009	618,83	21,8	249,8	271,6	0,43	3,91	4,34	0,42	2,53	2,95
2010-2019	604,79	24,9	304,5	329,4	0,52	5,49	6,01	0,53	3,24	3,77
2020-2029	602,31	28,8	306,8	335,6	0,58	3,92	4,50	0,38	4,09	4,46

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 121 ostaja enaka, saj sprememba v površini izhaja iz prilagoditve državne meje med Slovenijo in Hrvaško glede na arbitražni sporazum. Lesna zaloga sestojev še vedno narašča, ocenjeni prirastek pa je ponovno bližje vrednostim iz obdobja 1970-2009. Tako lahko sklepamo, da je bil prirastek listavcev v preteklem obdobju precenjen. Letni posek se od 1980 dalje povečuje in v sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 4,46 m³/ha.

9.2.6.3.2 Drevesna sestava v RGR 121

Preglednica 142/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
1956-1969	6	17	-	70	6
1970-1979	6	15	-	74	4
1980-1989	7	9	-	79	4
1990-1999	6	5	-	84	4
2000-2009	4,3	3,6	0,1	87,2	4,8
2010-2019	5,1	2,4	0,1	87,5	4,9
2020-2029	5,8	2,7	0,1	86,5	4,9

V sedanjem ureditvenem obdobju je sestava drevesnih vrst precej podobna kot v prejšnjemu ureditvenemu obdobju. Deleža smreke in jelke sta se na račun deleža bukke povečala. V času od leta 1956 je močno upadel delež jelke, večja pa se delež bukke. Delež smreke in plemenitih listavcev je približno konstanten. Drugi trdi listavci, mehki listavci in bori v lesni zalogi ne dosežejo odstotka.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

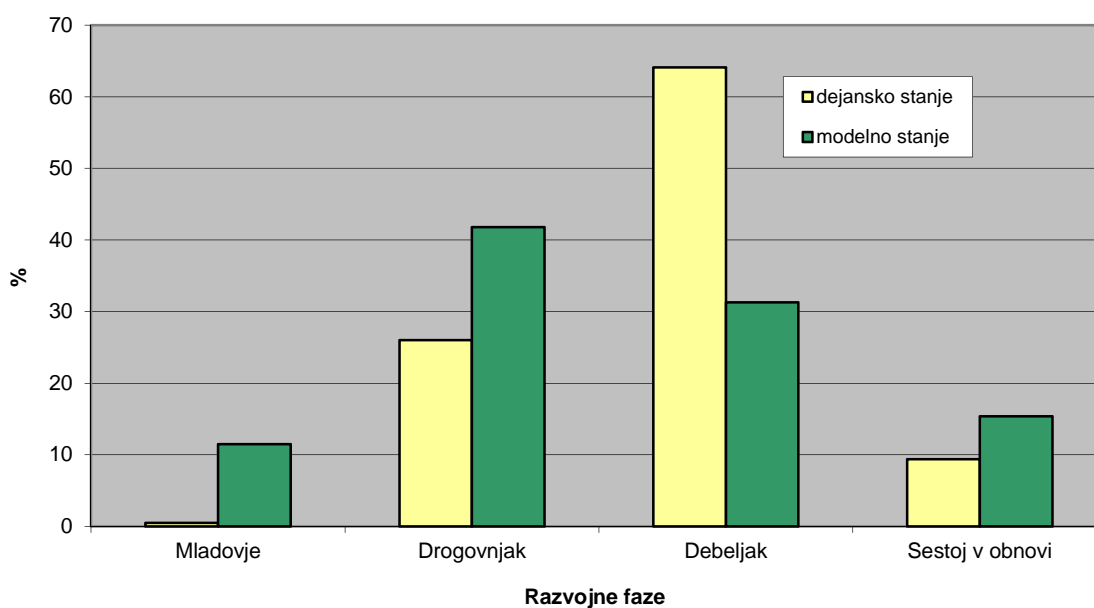
9.2.6.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 121

Preglednica 143/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 121 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	3,16	0,5	0,5	15	11,5	69,27	-11,0
Drogovnjak	156,86	26,0	26,0	54	41,8	251,76	-15,8
Debeljak	385,46	64,1	64,1	41	31,3	188,52	+32,8
Sestoj v obnovi	56,83	9,4	9,4	20	15,4	92,76	-6,0
Skupaj	602,31	100		130	100,0	602,31	0,0

Glede na modelno stanje je v RGR 121 preveč debeljakov, premalo pa je sestojev v obnovi, drogovnjakov in predvsem mladovij. Zelo nujno je zaključevanje obnove v sestojih v obnovi, da se poveča obseg mladovij, debeljake, ki so ustrezno pomlajeni pa je potrebno uvajati v obnovo.

Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 121

9.2.6.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 121

9.2.6.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 121

Za skupinsko raznodobne gozdove: velikopovršinsko raznodoben (enomen) bukov gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in pl. listavcev. Ciljna lesna zaloga 341,6 m³/ha, končna lesna zaloga 550 m³/ha. Ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortiment: iglavci B (ŽI), listavci A1/A2 (F/L).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Skupaj
%	2,0	20,0	64,0	14,0	100,0
m ³ /ha	50,0	280,0	390,0	250,0	341,6

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.6.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 121

So sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V raznomernih gozdovih, kjer želimo ohraniti raznomerno zgradbo, prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Obhodnjica 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, pomladitveni cilj je: smreka minimalno 10 %, jelka minimalno 10 %, bukev 60 % in pl. listavci 10 %, v raznomernih in prebiralnih gozdovih pa: smreka 20 %, jelka minimalno 50 %, bukev maksimalno 25 %, pl. listavci 5 %.
- Obnova s sadnjo se v tem RGR ne izvaja.
- Pri negi mladovja poudarek na negi gošče in negi letvenjaka in čim prej pričeti s pozitivno izbiro, oblikovati skupinsko zmes pri čemer pospešujemo jelko in pl. listavce v mladovjih na hladnih legah pa tudi smreko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom in bogato ter dobro zasnovo močno izbiralno redčenje z intenziteto 20 – 25 % od LZ. V drogovnjakih z normalnim ali rahlim sklepom in bogato ter dobro zasnovo zmerno izbiralno redčenje, intenziteta 10 – 15 % od LZ. V ostalih drogovnjakih brez ukrepanja.
- Pričeti z obnovo v debeljakah, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakah, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa v obeh primerih povprečni premer nosilcev sestaja presegele premer 50 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih, intenziteta sečnje 30 – 35 % od LZ.
- V debeljakah, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen ali normalen sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta 10 – 15 % od LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja.
- V sestojih v obnovi z bogato zasnovo in je podmladek presegele 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v sestojih v obnovi dobro zasnovo pospešeno nadaljevati z obnovo (intenziteta nad 40 % od LZ), v sestojih v obnovi s pomanjkljivo in slabo zasnovo zmerno nadaljevati z obnovo (intenziteta 20 do 30 % od LZ).
- Na javorovih rastiščih in v sestojih, kjer želimo v bodočem mladju večji delež pl. listavcev večje površinsko uvajanje sestojev v obnovo (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključevati z obnovo (takoj ko je površina pomlajena in mladje pl. listavcev preseže 0,5 m višine).
- Pri izbiri dreves za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti in sicer prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.
- V debeljakah, kjer v lesni zalogi prevladujejo iglavci (jelka) debelinska struktura pa je ugodna, tako da je dovolj iglavcev v RDR A in so le-ti vitalni, ter je tudi ugodna možnost obnove z iglavci (jelko), s premenilnimi redčenji oblikovati raznomerno zgradbo.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsakih 4 – 5 let.

9.2.6.4.3 Ukrepi v RGR 121

Preglednica 144/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 121

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	8,6	91,4	100,0
-ciljno (%)	9,0	91,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	28,8	306,8	335,6
-ciljna (m ³ /ha)	30,7	310,9	341,6
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,58	3,92	4,50
Možni posek (m ³)	2.268	24.621	26.889
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,38	4,09	4,46
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	13,1	13,3	13,3
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	65,0	104,3	99,1
Izravnalna doba (let)	20		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

S predvideno možno sečnjo 26.889 m³, intenziteto 13,3 % na lesno zalogo in intenziteto 99,1 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 145/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 121

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
		Redčenja	Pomladitev	Prebiralno						
Iglavci	m ³	1.592	656	0	0	0	20	2.268	13,1	64,9
	%	70,2	28,9	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Listavci	m ³	17.875	6.744	0	0	0	2	24.621	13,3	104,2
	%	72,6	27,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	19.467	7.400	0	0	0	22	26.889	13,3	99,1
	%	72,4	27,5	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		

Možni posek v RGR 121 znaša 26.889 m³. Listavci (91,6 %) v poseku prevladujejo nad iglavci (8,4 %). Pri iglavcih in listavcih je razporeditev vrst poseka približno enaka in je razporejena tako, da je slabe tri četrtine poseka predvidenega za redčenja in dobra četrtina za pomladitveno sečnjo. Sanitarne sečnje je v vseh primerih zelo malo.

Preglednica 146/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 121

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	13,53	13,53
Nega gošče	ha	10,94	10,94
Nega letvenjaka	ha	5,47	5,47
Nega drogovnjaka	ha	16,35	16,35
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	1,66	3,32
Vzdrževanje travinj	ha	5,31	53,10
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,40	0,40
Spravilo sena z odvozom	ha	5,31	53,10
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	1,89	1,89
Naravni razvoj biotopov	m ³	1.015	1.015

Za obnovo gozdov v RGR 121 načrtujemo 13,53 ha, negovalna dela 32,76 ha in nego habitatov za živalske vrste 111,81 ha. Znotraj ekocelic je naravnemu razkroju prepuščene 20 % lesne zaloge, kar predstavlja 1.015 m³.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.7 Bukovi gozdovi na *Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum* (122)

RGR 122 je velik 1.133,19 ha in zavzema 29,2 % površine GGE Gomance. Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 12 – Zgornjegorski bukovi gozdovi na slabših legah.

Na celotni površini so prisotni večnamenski gozdovi, ki poraščajo območja na slabših legah in višjih nadmorskih višinah, ki navzgor mejijo na varovalne gozdove. RGR 122 je prostorsko razbit, v razdrobljenih delih porašča predvsem severni in zahodni del GGE.

Varovalna funkcija je na prvi stopnji poudarjena (43 % gozdov) na zelo skalovitem ali strmem terenu ter na rastišču *Fagetum subalpinum*, na drugi stopnji (40 % gozdov) pa na bolj skalovitem terenu in združbi *Piceetum subalpinum*. Hidrološka funkcija na celotni površini RGR zaradi karbonatne matične podlage poudarjena na drugi stopnji. Izjema je okolica jam in kaluž, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na prvi stopnji. V okolici jam in brezen je dodatno poudarjena tudi funkcijo varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji. Na lazih je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Če so na lazih tudi lovskotehnični objekti pa je na prvi stopnji poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju kaluž, ekocelic in naravnih zatočišč, na drugi stopnji pa je poudarjena tudi povsod drugod zaradi območja Natura 2000 in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Funkcija varovanja naravnih vrednot je na prvi stopnji poudarjena na območju RP Škocjenske jame in naravnih vrednotah Grčovec, Mala Padežnica, Gregorjev dolec, Vodna dolina, Kovačev dolec, Velike in Male dolčice. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na prvi stopnji čez večji del RGR 122, razen na območju ekocelic, kjer je na tretji.

9.2.7.1 Stanje gozdov v RGR 122

9.2.7.1.1 Rastišče v RGR 122

V RGR 122 prevladuje gozdna združba dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, sledi dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom, vse ostale združbe (dinarsko mraziščno smrekovje, dinarsko subalpinsko bukovje, dinarsko jelovo bukovje oblika z gozdnim planinščkom in primorsko gorsko bukovje) pa so prisotne le v manjšem obsegu. Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 5,77 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 114,9 %, glede na PSR pa 77,6 %.

Preglednica 147/D-GZ1: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost v RGR 122

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	1,87	0,2	8,08
64116	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom</i>	6,28	0,6	6,87
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	184,04	16,2	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	183,05	16,2	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	677,99	59,8	5,76
68400	<i>Dinarsko subalpinsko bukovje</i>	19,72	1,7	2,80
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	60,24	5,3	7,94
Skupaj		1.133,19	100,0	5,77

9.2.7.1.2 Stanje sestojev v RGR 122

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, razvrščeni po razvojnih fazah, na manjših površinah pa so prisotni tudi raznomerni gozdovi.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 148/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 122

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	1,7	3,2	10,0	20,7	64,4	55,7	17,1	0,75	16,8
Listavci	12,1	27,6	33,9	18,9	7,5	269,2	82,9	3,73	83,2
Skupaj	10,4	23,4	29,7	19,2	17,3	324,9	100,0	4,48	100,0

Lesna zaloga v RGR 122 je 324,9 m³/ha. Listavcev (82,9 %) je več kot iglavcev (17,1 %). Letni prirastek znaša 4,48 m³/ha in je razporejen v enakem razmerju kot lesna zaloga. Razmerje po debelinskih razredih kaže, da je skupno razmerje ugodno, vendar je pri iglavcih, razmerje zelo neugodno, saj prevladuje najdebelejše drevje. Pri iglavcih je tako drevja nad 50 cm premera kar dve tretjini vse lesne mase. Pri listavcih je razporeditev bolj ugodna z viškom v tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 149/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 122

	Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	43,5	12,2	257,1	12,1
	%	13,4	3,8	79,1	3,7
Ciljno stanje	m ³ /ha	42,4	11,8	235,0	11,8
	%	13,3	3,7	79,3	3,7

V lesni zalogi prevladuje bukev (79,1 %), sledi ji smreka (13,4 %), jelke (3,8 %) in plemenitih listavcev (3,7 %) je manj. Pri ciljnem stanju načrtujemo ohranitev sedanjega razmerja drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Gozdovi v RGR 122 so večinoma ohranjeni (98,1 %), le manjši del (1,9 %) je spremenjenih.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

V RGR 122 prevladujejo debeljaki (45,3 %) in drogovnjaki (41,6 %), sledijo sestoji v obnovi (9,0 %), mladovnja (3,1 %) in raznomerni sestoji (1,0 %). Podmladek se pojavlja na 87,31 ha površine, največ ga je v sestojih v obnovi, manj pa ga je v raznomernih sestojih in debeljakih, medtem ko ga v drogovnjakih skoraj ni. Zasnova podmladka je najboljša v raznomernih sestojih, sledi podmladek sestojev v obnovi (28,9 % bogat, 69,1 % dober) in debeljakih, kjer je prisoten tudi podmladek zadovoljive (23,3 %) in slabe (14,6 %) zasnove.

V sestavi podmladka prevladuje bukev (77,2 %), precej manj je smreke (10,0 %), plemenitih listavcev (6,4 %) in jelke (6,3 %).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 150/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 122

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	34,85	3,1							
Drogovnjak	471,31	41,6	0,12	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	
Debeljak	513,25	45,3	26,28	5,1	1,9	60,2	23,3	14,6	
Sestoj v obnovi	102,43	9,0	58,51	57,1	28,9	69,1	2,0	0,0	
Raznomerno (ps-šp)	6,13	0,5	1,89	30,8	63,0	22,2	14,8	0,0	
Raznomerno (sk-gn)	5,22	0,5	0,51	9,8	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.133,19	100	87,31	7,7					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35 % površine

V RGR 122 prevladujejo debeljaki, ki pokrivajo skoraj polovico površine. Večinoma so pravilno negovani (81,8 %), prevladujoči sklep je tesen (50,5 %) in normalen (37,4 %), pojavljajo se pa tudi debeljaki z rahlim ter vrzelastim do pretrganim sklepom.

Drogovnjaki pokrivajo malenkost manjši del površine od debeljakov. Zasnova je večinoma bogata (56,5 %), tretjina sestojev ima dobro, manjši del pa pomanjkljivo ali slabo. Polovica drogovnjakov je ustrezno negovanih, nekaj manj je pomanjkljivo negovanih, 7 % pa je nenegovanih. Prevladujoči sklep je tesen, normalnega je 6,6 %, manjši del sestojev pa ima rahel sklep.

Sestojev v obnovi je za slabo desetino in so vsi ustrezno (89,5 %) ali pomanjkljivo negovani (10,5 %).

Mladovje pokriva 3,1 % površine. Zasnova je večinoma bogata (60,8 %) in dobra (37,5 %). Negovanost je večinoma pomanjkljiva (54,4 %), kar nekaj pa je tudi ustrezne (44,5 %), sklep je prevladujoči tesen (98,3 %), preostali del pa je pretrgan.

Raznomerni sestoji skupaj obsegajo odstotek gozdov. Posamično-šopasta oblika je večinoma ustrezno negovana (84,8 %), medtem ko je skupinsko-gnezdsta oblika večinoma pomanjkljivo negovana (83,5 %).

Preglednica 151/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 122

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	34,85	3,1	60,8	37,5	0	1,7	44,5	54,4	1,1	0,0	98,3	0,0	0,0	1,7
Drogovnjak	471,31	41,6	56,5	29,9	7,8	5,8	50,5	42,5	7,0	0,0	92,6	6,6	0,8	0,0
Debeljak	513,25	45,3					81,8	13,9	4,3	0,0	50,5	37,4	10,6	1,5
Sestoj v obnovi	102,43	9,0					89,5	10,5	0,0	0,0				
Raznomerni (p-š)	6,13	0,5					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerni (s-g)	5,22	0,5					84,8	0,0	15,2	0,0				
Skupaj	1.133,19	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Kakovost drevja

Večina drevja je dobre kakovosti (44,0 %), sledi ji prav dobra kakovost (32,9 %). Odlične kakovosti je malo (6,6 %), dosegajo pa jo plemeniti listavci, bukev in malenkost tudi smreka. Najboljšo kakovost so v povprečju dosegli plemeniti listavci, ki imajo več kot polovico drevja odlične in prav dobre kakovosti. Najslabša kakovost je ocenjena pri bukvi, jelki in smreki.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih dreves je v RGR 122 4,7 %. Večina je poškodb debela in koreničnika (4,0 %), manj je osutosti (0,5 %) in poškodb vej (0,2 %).

9.2.7.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 152/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 122

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	65,54	52,39	79,9
Nega mladja	ha	0,24	0,24	100,0
Nega gošče	ha	2,19	2,57	117,4
Nega letvenjaka	ha	11,79	0,16	1,4
Nega drogovnjaka	ha	11,99	8,29	69,1
Vzdrževanje travinj	ha	28,10	28,59	101,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	46,50	-

Gojitvena dela niso bila izvedena v celoti, saj se nega letvenjaka ni izvajala, nega drogovnjaka pa le 69,1 %. Tudi priprava sestoja je bila izvedena 79,9 %. Nega mladja in gošče je bila izvedena v načrtovanem obsegu, prav tako košnja lazov. Dodatno je bilo opravljenih 46,5 dni za vzdrževanje kaluž.

Preglednica 153/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 122

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	8.156	6.118	75,0	14,6
Listavci	33.724	27.823	82,5	66,4
Skupaj	41.880	33.941	81,0	81,0

Posek je bil v preteklem obdobju v RGR 122 realiziran v nekoliko manjšem obsegu glede na načrt. Bolje je bilo pri listavcih (82,5 %) kot pri iglavcih (75,0 %) ali skupaj (81,0 %).

9.2.7.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 122

9.2.7.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 122

Preglednica 154/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 122 v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)		
		Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj
1956-1969	1179,36	43	109	152	1,05	2,26	3,31	-	-	-
1970-1979	1179,36	42	128	170	0,74	3,36	4,10	1,2	2,5	3,7
1980-1989	1179,36	49	169	218	1	5,34	6,35	1,41	1,42	2,83
1990-1999	1179,36	32	184	216	0,62	3,75	4,37	0,45	1,1	1,55
2000-2009	1138,13	44	195	239	0,78	3,83	4,61	0,45	2,11	2,56
2010-2019	1.133,95	54,9	256,3	311,3	0,76	5,61	6,37	0,54	2,45	2,99
2020-2029	1.133,19	55,7	269,2	324,9	0,75	3,73	4,48	0,85	3,96	4,81

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina gozdov v RGR 122 se v zadnjem obdobju ni spremenila. Lesna zaloga ima trend rasti in trenutno znaša 325,9 m³/ha. Letni prirastek je vseskozi približno enak, saj je bil ocenjen prirastek za preteklo obdobje verjetno precenjen. Realizacija poseka se po najnižji vrednosti v obdobju 1990-1999 ponovno približuje vrednostim okoli leta 1970. V sedanjem ureditvenem obdobju načrtujemo letni možni posek v obsegu 4,81 m³/ha.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.7.3.2 Drevesna sestava v RGR 122

Preglednica 155/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1956 – 2020

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
1956-1969	11	17	68	4
1970-1979	10	15	71	4
1980-1989	11	12	73	4
1990-1999	9	7	80	4
2000-2009	14	5	78	3
2010-2019	13,4	4,2	79,0	3,4
2020-2029	13,4	3,8	79,1	3,7

Od leta 1956 do danes se je delež jelke v lesni zalogi zmanjšal. Povečala pa sta se deleža smreke in predvsem bukke. Delež plemenitih listavcev je konstanten.

9.2.7.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 122

Preglednica 156/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 122 in primerjava z modelnim stanjem

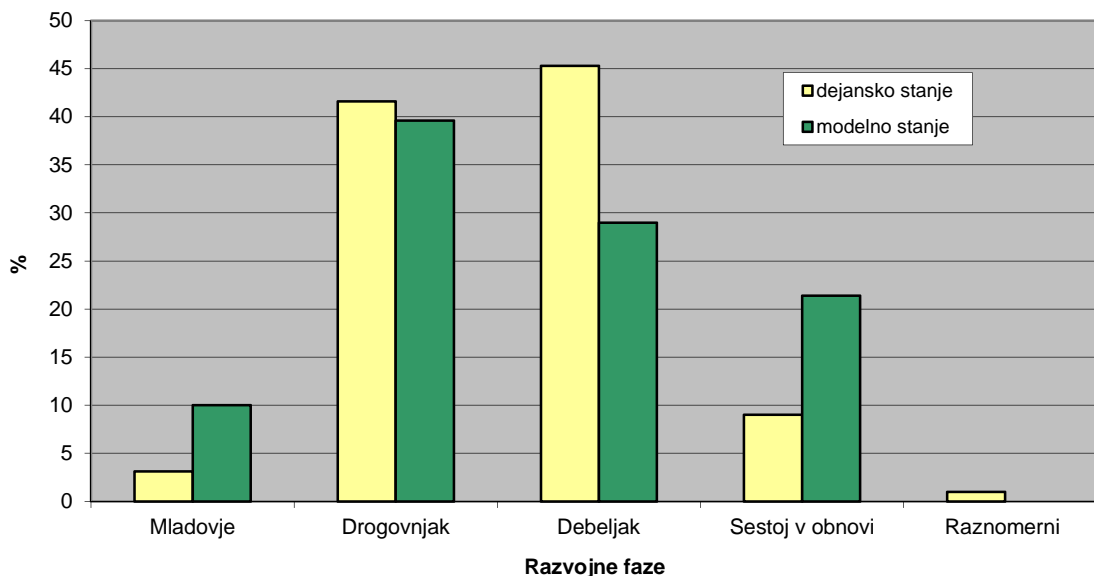
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	34,85	3,1	3,1	14	10,0	113,32	-6,9
Drogovnjak	471,31	41,6	41,6	55	39,6	448,74	+2,0
Debeljak	513,25	45,3	45,3	41	29,0	328,63	+16,3
Sestoj v obnovi	102,43	9,0	9,0	30	21,4	242,50	-12,4
Raznomerni	11,35	1,0	1,0	-	0,0	0,00	+1,0
Skupaj	1.133,19	100,0		140	100,0	1.133,19	0,0

Glede na modelno stanje je v RGR 122 preveč debeljakov, malenkost tudi drogovnjakov, premalo pa je sestojev v obnovi in mladovij. Raznomerna zgradba sestojev ni predvidena v modelnem stanju, vendar se jih ohranja na rastiščih, ki omogočajo tako zgradbo, oziroma je taka zgradba za ta rastišča optimalna. Za vzpostavitev ugodnejšega razmerja, bi bilo potrebno uvesti v obnovo debeljake, ki so ustrezno pomlajeni, v sestojih v obnovi pa zaključevati z obnovo, da bi se povečal delež mlajših razvojnih faz. Hkrati je potrebno z redčenji negovati velik delež drogovnjakov.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 14: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 122

9.2.7.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 122

9.2.7.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 122

Za skupinsko raznodobne gozdove: velikopovršinsko raznodoben (enomenen) bukov gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in pl. listavcev. Ciljna lesna zaloga 319 m³/ha, končna lesna zaloga 450 m³/ha. Ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortiment: iglavci B/C (ŽI/ŽII), listavci B (ŽI).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi in raznomerni sestoji	Skupaj
%	6,0	32,0	52,0	10,0	100,0
m ³ /ha	50,0	250,0	400,0	280,0	319,0

9.2.7.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 122

So sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V raznomernih gozdovih, kjer želimo ohraniti raznomerno zgradbo, prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30 let, proizvodna doba 140 let.
- Obhodnjica 20 let, v drogovnjakih in na boljših delih rastišč 10 let.
- Naravna obnova je izključni način obnove gozda. Pomladitveni cilj je: smreka maksimalno 10 %, jelka minimalno 5 %, bukev 80 % in pl. listavci 5 %, v raznomernih gozdovih pa: smreka 20 %, jelka minimalno 50 %, bukev maksimalno 25 %, pl. listavci 5 %.
- Pri negi pričeti s pozitivno izbiro v drogovnjakih, oblikovati skupinsko zmes pri čemer pospešujemo jelko in pl. listavce, v mladovjih na hladnih legah pa tudi smreko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom močno izbiralno redčenje z intenziteto 20 – 25 % od LZ, sestojih z normalnim sklepom izbiralno redčenje z intenziteto do 20 % od LZ, sestojih z rahlim sklepom šibko izbiralno redčenje z intenziteto do 10 % od LZ in v sestojih s pretrganim sklepom sanitarna sečnja iglavcev do 10 % od LZ.
- Pričeti z obnovo v debeljakih, ki so presegli končno zalogo in tudi debeljakih, ki ciljne zaloge niso dosegli je pa v obeh primerih povprečni premer nosilcev sestoja presegel premer 45 cm pri iglavcih in 35 cm pri listavcih, intenziteta sečnje 30-35 % od LZ.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- V debeljakah, ki se ne uvajajo v obnovo in imajo tesen ali normalen sklep šibko svetlitveno redčenje (intenziteta 10-15 % od LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja oziroma samo sanitarna sečnja.
- V sestojih v obnovi z bogato zasnovo in je podmladek presegel 1 m višine končni posek (intenziteta 100 % od LZ), v sestojih v obnovi dobro zasnovo pospešeno nadaljevati z obnovo (intenziteta nad 40 % od LZ), v ostalih sestojih v obnovi brez ukrepanja.
- V raznomernih gozdovih s ciljem pomlajevanja intenziteta sečnje 20-25 % od LZ, v raznomernih gozdovih s ciljem ohranjanja strukture intenziteta sečnje 15-20 %, v raznomernih gozdovih s ciljem povečevanja lesne zaloge intenziteta sečnje 10-15 % od LZ.
- V debeljakah, kjer v lesni zalogi prevladujejo iglavci (jelka) debelinska struktura pa je ugodna, tako da je dovolj iglavcev v RDR A in so le-ti vitalni, ter je tudi ugodna možnost obnove z iglavci (jelko), s premenilnimi redčenji oblikovati raznomerno zgradbo.
- V mladovjih in drogovnjakih izvajati načrtovano nego.
- Pri vseh ukrepih ohranjati in pospeševati vitalne jelove kapnike ter vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- Pri sečnji jelke se prvenstveno odstranjuje nevitale osebke pred vitalnimi, nekvalitetne pred kvalitetnimi in debelejšje pred tanjšimi.
- Upoštevati minoritetne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- Puščati odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.
- Sanitarno sečnjo izvajati takoj ob pojavu napadenih dreves s podlubniki.
- Pri oslabei jelki izvajati sanitarno sečnjo vsakih 4 – 5 let.

9.2.7.4.3 Ukrepi v RGR 122

Preglednica 157/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 122

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	17,1	82,9	100,0
-ciljno (%)	17,0	83,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	55,7	269,2	324,9
-ciljna (m ³ /ha)	54,2	264,8	319,0
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,75	3,73	4,48
Možni posek (m ³)	9.655	44.838	54.493
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,85	3,96	4,81
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	15,3	14,7	14,8
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	113,6	106,1	107,3
Izravnalna doba (let)	20		

S predvideno možno sečnjo 54.493 m³, intenziteto 14,8 % na lesno zalogo in intenziteto 107,4 % na prirastek, je možno doseči zastavljen gozdnogojitveni cilj.

Preglednica 158/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 122

	Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR	
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja				
	Redčenja	Pomladitev	Prebiralno							
Iglavci	m ³	4.615	4.201	465	0	0	374	9.655	15,3	113,5
	%	47,8	43,5	4,8	0,0	0,0	3,9	100,0		
Listavci	m ³	31.986	12.646	82	0	0	124	44.838	14,7	106,2
	%	71,3	28,2	0,2	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	36.601	16.847	547	0	0	498	54.493	14,8	107,4
	%	67,2	30,9	1,0	0	0,0	0,9	100,0		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Možni posek v RGR 122 znaša 54.493 m³. Listavcev (82,3 %) je v poseku več od iglavcev (17,7 %). Pri iglavcih je po slaba polovica poseka namenjena redčenju (48 %) in pomladitveni (44 %) sečnji, za prebiralno sečnjo je načrtovanega 5 % etata. Pri listavcih je dobre dve tretjini poseka načrtovanega za redčenje in slaba tretjina za pomladitveno sečnjo. Sanitarne sečnje je v vseh primerih zelo malo.

Preglednica 159/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 122

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	18,53	18,53
Nega gošče	ha	25,94	25,94
Nega letvenjaka	ha	32,38	32,38
Nega drogovnjaka	ha	57,74	57,74
Nega v prebiralnem gozdu	ha	1,29	1,29
Vzdrževanje travinj	ha	5,37	115,80
Spravilo sena z odvozom	ha	5,37	115,80
Vzdrževanje zaraščajočih pasišč	ha	7,37	7,37
Naravni razvoj biotopov	m ³	4.093	4.093

Pri gojitvenih delih je za obnovo gozda načrtovanih 18,53 ha, negovalna dela 117,35 ha in nego habitatov 238,97 ha. Znotraj ekocelic je naravnemu razkroju prepuščene 20 % lesne zaloge, kar predstavlja 4.093 m³.

10 PROSTORSKI DEL NAČRTA

10.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica 160: Stanje gozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.876,87	100,00
Novo določene gozdne površine	18,84	0,49
Novo izločene gozdne površine	20,92	0,54
Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,00	0,00
Skupna površina gozda novega načrta	3.874,79	99,95
Površine v zaraščanju	9,30	
Druga gozdna zemljišča	3,42	
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	118,98	

Gozdne površine iz preteklega načrta

V prejšnjem ureditvenem obdobju je bila površina gozda 3.876,87 ha. Opisi sestojev so bili sedaj izvedeni na osnovi natančnejših posnetkov DOF, razlika v površina pa je odraz arbitražnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško, ki je določil novo državno mejo in izločitev sedaj javne ceste Zabiče-Gomance iz maske gozda. Krčitev gozdov v obdobju 2010-2019 ni bilo. Površina gozda se tako v enoti ni spremenila.

Novo določene gozdne površine

Preglednica 161: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

Površina	ha	%
GGE Gomance	4.011,19	100,0
Gozd	3.874,79	96,6
Ostala gozdna zemljišča	3,42	0,1
daljnovodi	3,42	0,1
obore	0,00	0,0
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	132,80	3,3
senožeti in lazi v gozdu (ekstenzivna paša)	96,26	2,5
zaraščajoče površine	9,30	0,2
infrastrukturni objekti	2,78	0,1
ostale površine znotraj gozda	19,94	0,5
Skupaj gozdni prostor	4.011,01	100,0
zaraščajoče površine	0,00	0,0
drugo	0,18	0,0
Negozdni prostor	0,18	0,0

Za novo določene površine gozda smo vzeli površino, ki je sedaj digitalizirana kot gozd, leta 2010 pa je bila kategorizirana kot nekaj drugega in znaša 18,84 ha. Za novo izločene površine gozda so vzete digitalizirane površine gozda v letu 2010, ki pa leta 2020 niso več bile gozd.

Novo določeni gozdni prostor obsega 4.011,01 ha, kamor poleg gozda, ki po velikosti prevladuje, sodijo še ostala zemljišča v gozdnem prostoru (lazi v gozdu, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru, infrastrukturni objekti in ostale površine znotraj gozda) ter ostala gozdna zemljišča (daljnovodi).

Zemljišča v zaraščanju, ki se ne bodo določila kot gozd

Po uradni evidenci dejanske rabe zemljišč, se v gozdnem prostoru nahaja 9,30 ha površin, ki se zaraščajo (nekošeni lazi), zunaj gozdnega prostora pa takih površin ni.

Površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene

Krčitev gozdov na območju GGE Gomance v preteklem obdobju ni bilo.

Spreminjanje gozdnih površin je prikazano na karti *Stanje in razvoj gozdnih površin*.

10.2 Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta prikazuje območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije, ki so vsaj na drugi stopnji poudarjenosti ter okolju prijazne socialne funkcije prav tako vsaj na drugi stopnji poudarjenosti. Od okolju prijaznih funkcij imamo v GGE Gomance funkcijo varovanja naravnih vrednot, varovanja kulturne dediščine, raziskovalno, higiensko-zdravstveno ter estetsko funkcijo.

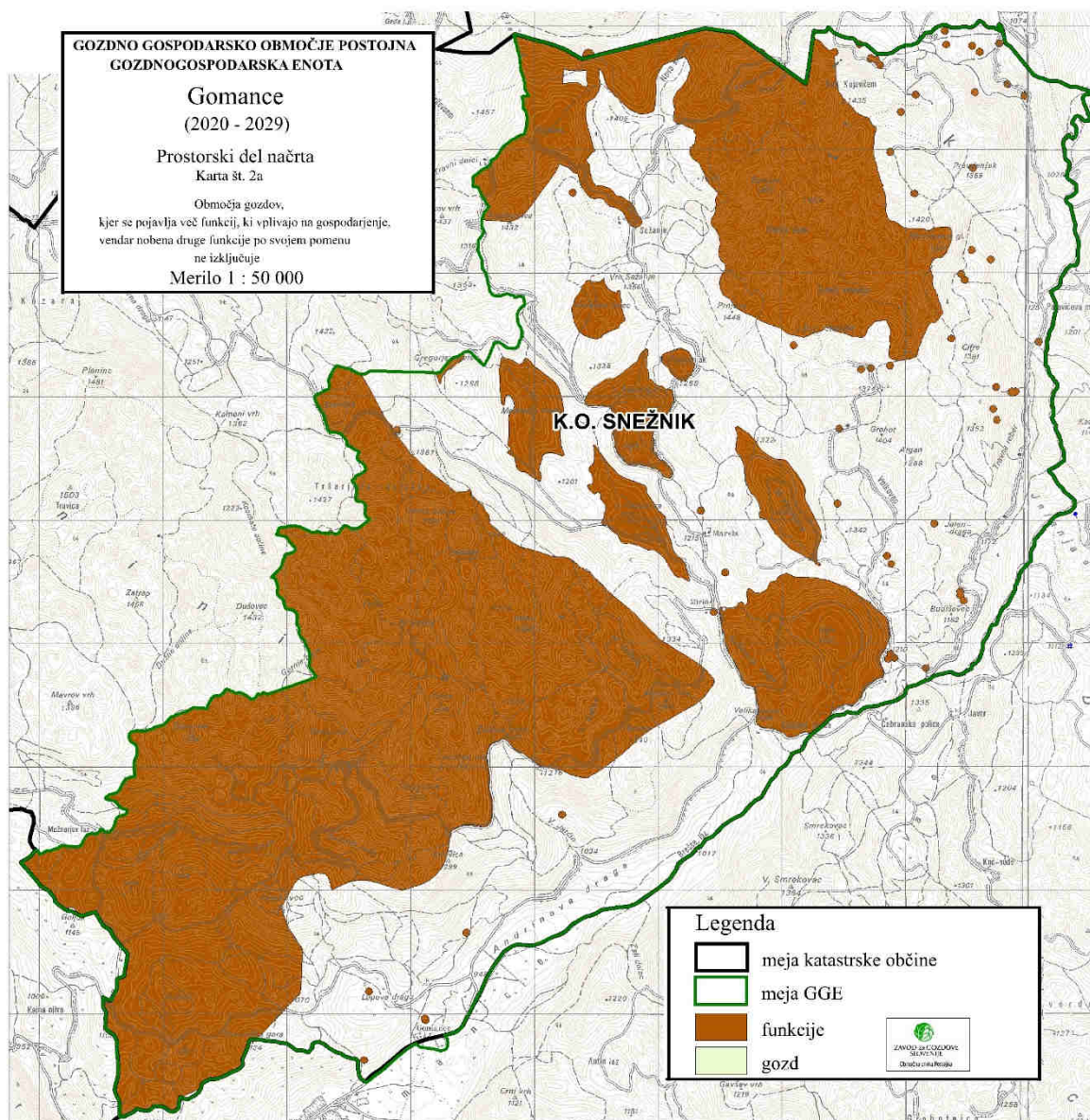
Od ekoloških funkcij imamo na celotni enoti prisotno hidrološko funkcijo, ki je zaradi karbonatne podlage povsod poudarjena na drugi stopnji, razen tam, kjer je zaradi lokalnih posebnosti poudarjena na prvi. Prav tako imamo na celotnem območju enote prisotno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, saj je zaradi območja EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri ter Natura 2000 vsa na drugi stopnji poudarjenosti. Posamezne funkcijske enote imajo biotopsko funkcijo poudarjeno na prvi stopnji. Varovalna funkcija se pojavlja na prvi in drugi stopnji, klimatska pa je v celoti na tretji.

Od okolju prijaznih socialnih funkcij je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na prvi stopnji na drevesih (razglašene naravne vrednote), na območju RP Škocjanske jame ter vseh ostalih območjih NV, na drugi pa v okolici jam ter na ostalih izjemnih drevesih. Funkcija varovanja kulturne dediščine je na drugi stopnji poudarjena v okolici spomenika Krilo. Estetska funkcija se nahaja na prvi stopnji na izjemnih drevesih, na drugi stopnji pa spomeniku, planinski poti in preostalih izjemnih drevesih. Higiensko-zdravstvena funkcija je povsod poudarjena na tretji stopnji.

Do prekrivanja teh dveh skupin funkcij prihaja na 1.950,71 ha celotne GGE Gomance. Sem so zajeta tudi vplivna območja točkovnih in linijskih objektov.

Površina prekrivanja teh dveh območij je prikazana na karti *Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje*.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 4: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

Karta prikazuje območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije, ki so vsaj na drugi stopnji poudarjenosti ter okolje obremenjujoče socialne funkcije prav tako vsaj drugi stopnji poudarjenosti.

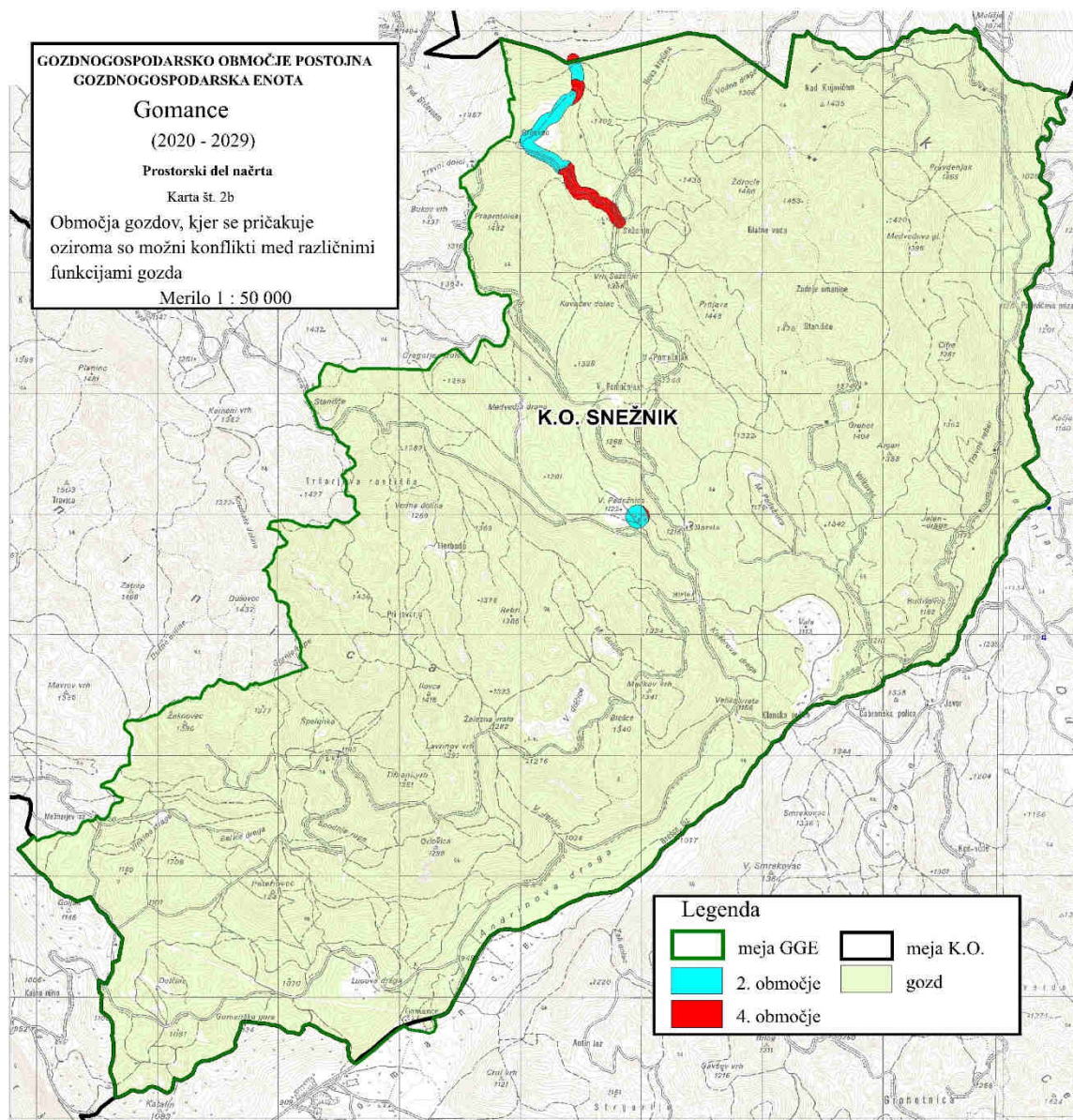
Ekološke funkcije so na celotnem območju gozdnega prostora prisotne vsaj na drugi stopnji poudarjenosti. Od okolje obremenjujočih funkcij imamo v GGE Gomance turistično, rekreacijsko in poučno funkcijo. Imamo štiri kategorije območij, kjer se te funkcije prekrivajo:

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija.
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

4. območje – z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Karta 5: Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

Preglednica 162: Večfunkcionalna območja

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	0,00	0,00
2. območje	14,18	0,37
3. območje	0,00	0,00
4. območje	9,73	0,25
Skupaj	23,91	0,62

Prvega in tretjega večfunkcionalnega območja v GGE Gornice ni.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Drugo območje (kjer so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji, okolje obremenjujoče pa na drugi) obsega 14,18 ha površine gozdnega prostora. Gre za okolico lovske kočje v Padežnici in planinske poti na Snežnik.

Četrto območje (kjer so prisotne vsaj ena ekološka in ena okolje obremenjujoča socialna funkcija na drugi stopnji poudarjenosti) obsega 9,73 ha gozda. Gre za okolico lovske kočje v Padežnici in planinske poti na Snežnik.

Ta območja so prikazana na karti Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov.

10.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izraža povprečje letnega možnega in realiziranega poseka (oba v bruto m³/ha) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh/ha:

- zelo velika intenzivnost (vsota obeh števil presega število 9);
- velika intenzivnost (vsota števil je od 6 do vključno 9);
- srednja intenzivnost (vsota števil je od 3 do vključno 6);
- majhna intenzivnost (vsota števil je od 0 do vključno 3);
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 163: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

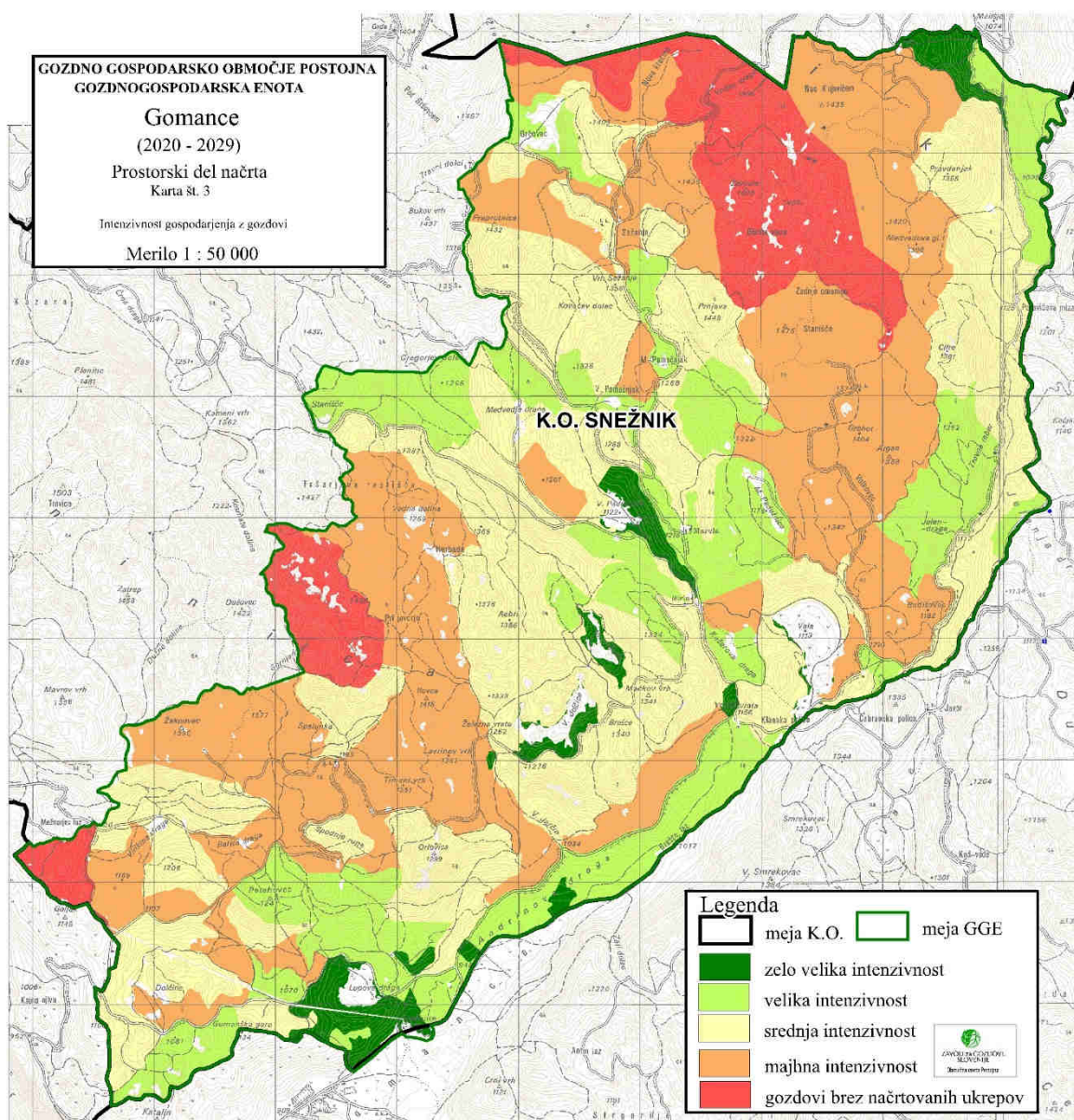
Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	84,04	2,2
Velika intenzivnost	501,71	12,9
Srednja intenzivnost	1.327,71	34,3
Majhna intenzivnost	1.569,83	40,5
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	391,50	10,1
Skupaj	3.874,79	100,0

V GGE Gomance prevladuje majhna intenzivnost gospodarjenja, ki pokriva 40,5 % površine. Nekoliko več je tudi gozdov s srednjo (34,3 %) intenzivnostjo gospodarjenja, medtem ko je velike (12,9 %) in zelo velike intenzivnosti (2,2 %) precej manj malo. Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 10,1 % is večinoma gozdni rezervati oziroma deli gozdov, ki mejijo na njih.

Vsa območja so prikazana na karti Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 6: Intenzivnost gospodarjenja z gozdom

10.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

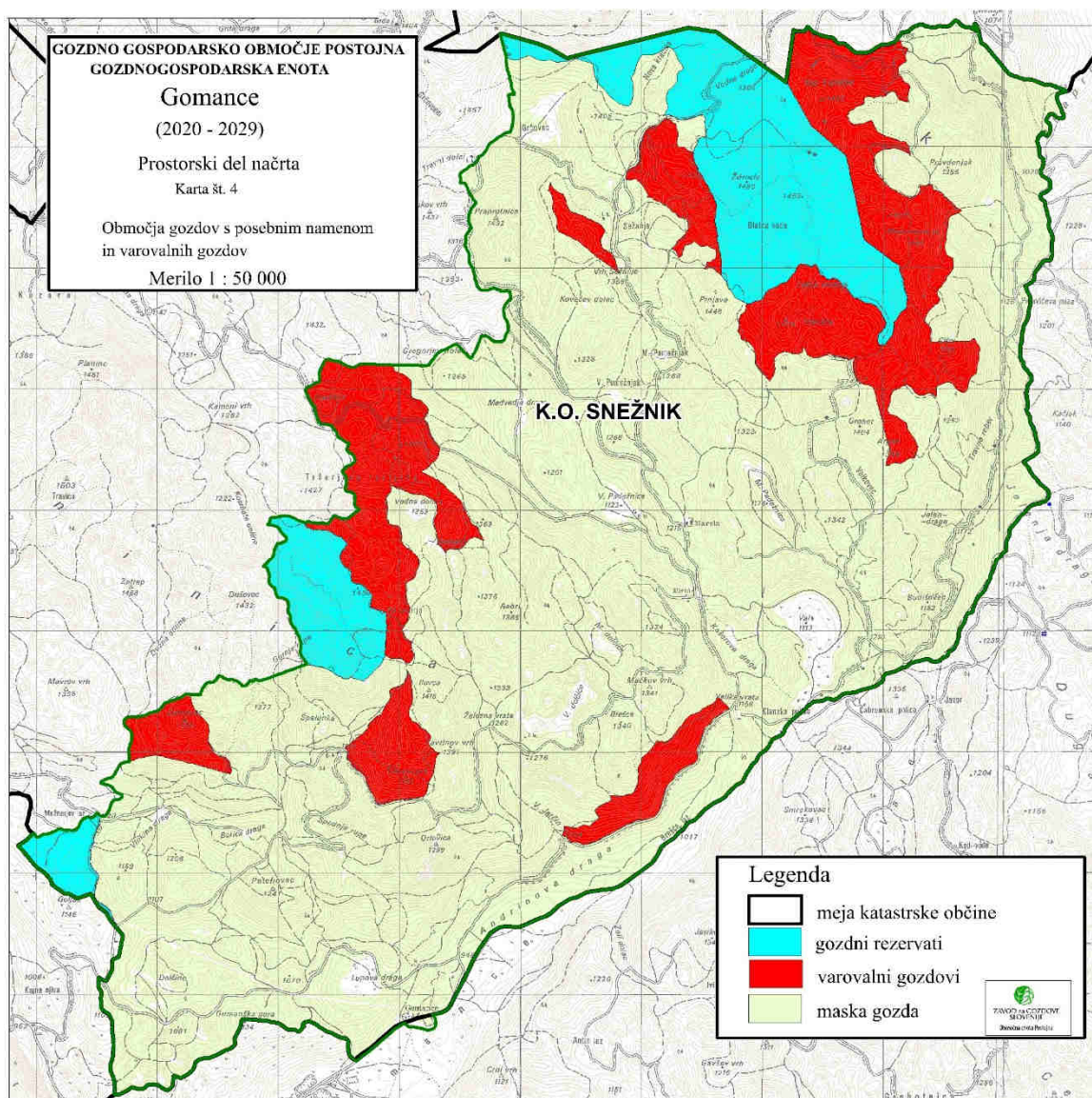
V GGE Gomance so prisotni gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (gozdni rezervati Goljak, del Planinc-Zatrej in del Snežnik-Ždrocle) in varovalni gozdovi. Gozdov s posebnim namenom, kjer so dovoljeni ukrepi v GGE ni.

Preglednica 164: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Varovalni gozdovi	0,00	0,0
Gozdni rezervati	0,00	0,0
GPN – ukrepi dovoljeni	0,00	0,0
Skupaj	0,00	0,0

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Vsa območja so prikazana na karti Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi.

Karta 7: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

10.5 Gozdovi za sanacijo

V GGE Gomance ni gozdov za sanacijo, zato ne prikazujemo karte 5: Gozdovi za sanacijo.

10.6 Območja gozdov

Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali

Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali imajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjeno na prvi stopnji. V gozdu so to ekocelice, mirna cona za divjega petelina, naravne vrednote, mrazišča, točkovno pa so to še jame, kaluže, izviri in brlogi. Na drugi stopnji

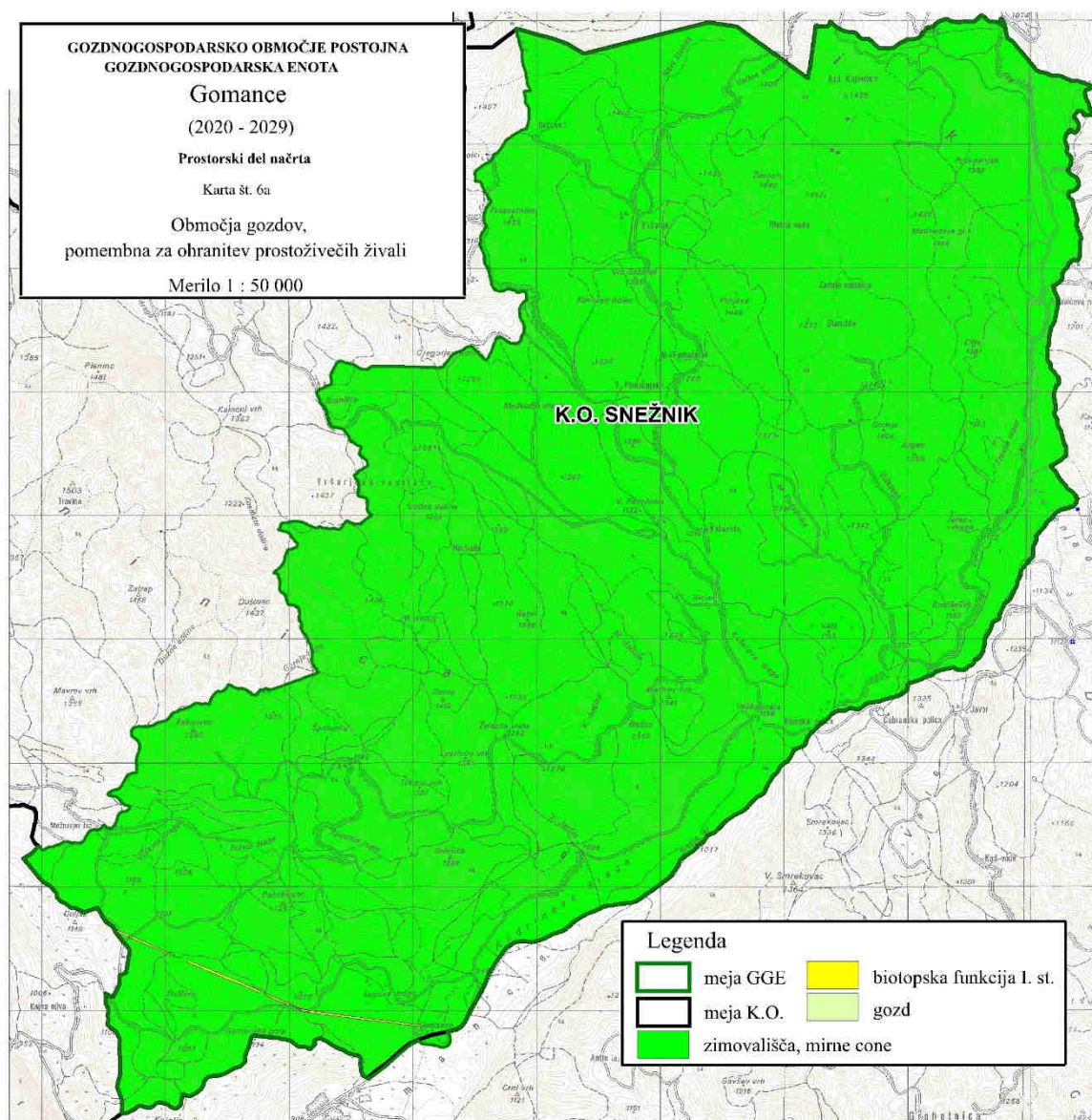
PROSTORSKI DEL NAČRTA

poudarjenosti je zajeto preostalo območje gozdov, saj ga v celoti prekrivajo mirna cona, EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in Natura 2000. Poleg tega pa je v GGE Gomance prisotno tudi zimovališče in grmišče. Skupno območje gozdov, pomembno za ohranitev prosto živečih živali, predstavlja celotno površino GGE Gomance.

Preglednica 165: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Zimovališče	75,16	1,9
Mirna cona	3.874,79	100,0
Skupaj	3.874,79	100,0

Vsa območja so prikazani na karti Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Karta 8: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

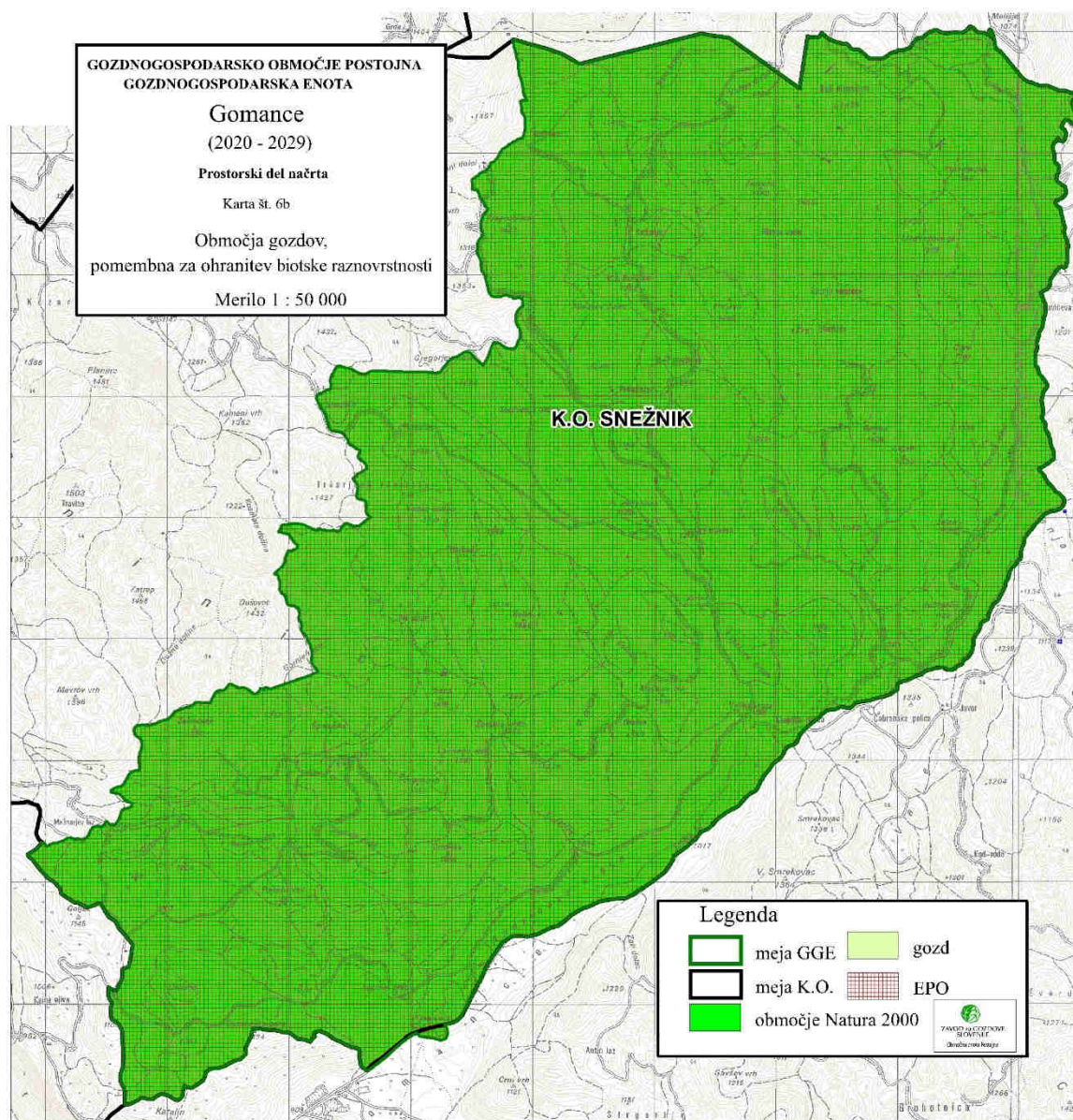
Preglednica 166: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Posebna varstvena območja (Natura 2000)	3.874,79	100,0
Ekološko pomembna območja	3.874,79	100,0

V posebna varstvena območja spada območje Natura 2000, ki zajema območje Javorniki-Snežnik in območje Snežnik-Pivka. Natura 2000 pokriva celotno GGE Gomance. Znotraj območja Natura 2000 so opredeljene cone za divjega petelina, triprstega in belohrbtega detla, ki obsegajo 3.753,32 ha (3.654,13 ha gozdov).

Ekološko pomembni območji (EPO) v GGE Gomance sta EPO Snežnik-Pivka in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, ki pokrivata celotno območje gozdov GGE Gomance.

Območja gozdov, ki so pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti (območji EPO in Natura 2000) so prikazana na karti *Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti*.

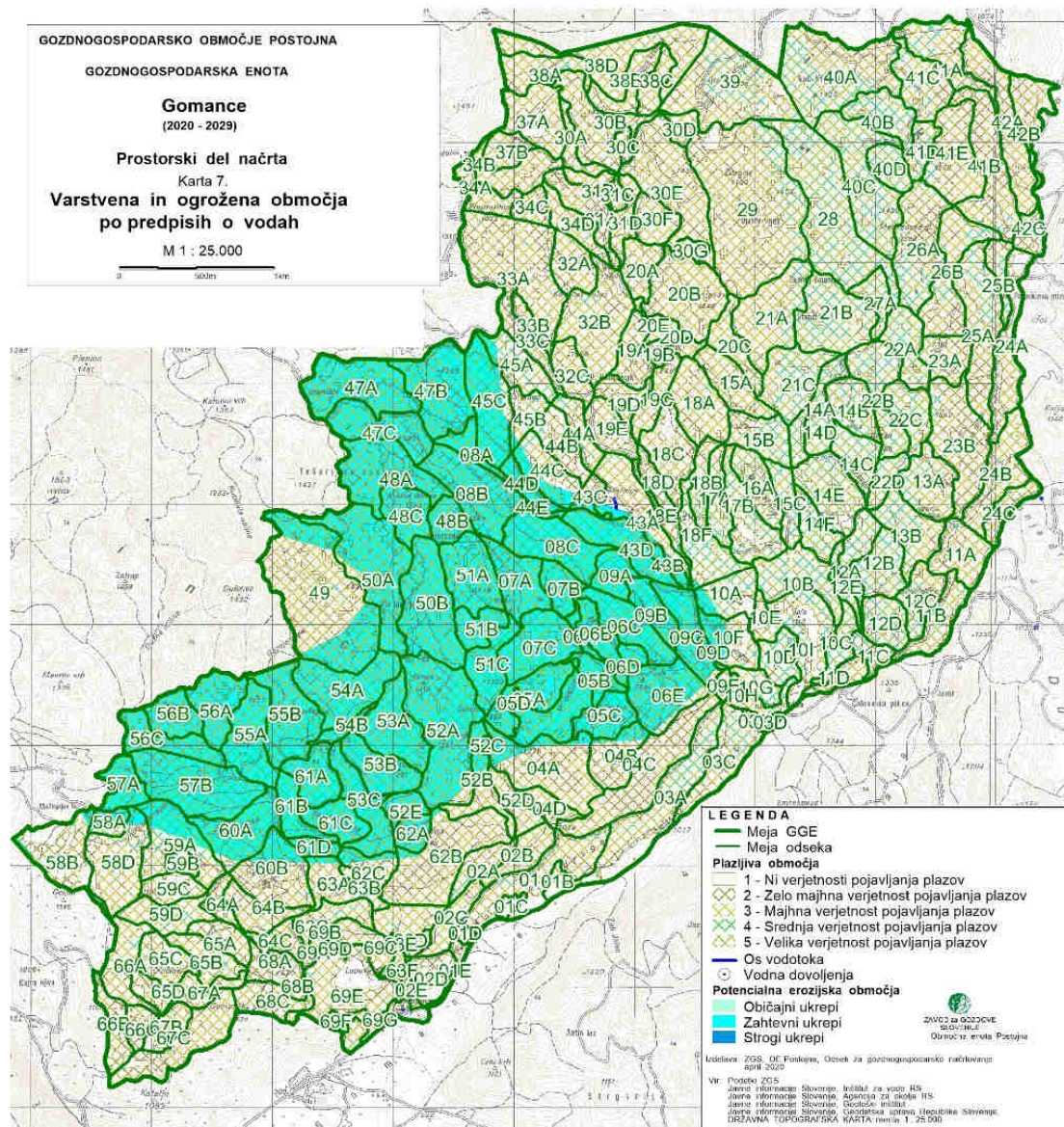

Karta 9: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

10.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah še niso natančno določena, zato je kartna podlaga zgolj informacija investitorju gradbenih del glede obveznosti izdelave natančnejših geomehanskih poročil, ki so podlaga za podrobnejše odločanje. Pri upoštevanju posameznih usmeritev v praksi, se, zaradi nenatančnosti merila, uporabi inženirska logika za vsako posamezno mikrolokacijo.

V GGE Gomance je 1.145 ha potencialnih erozijskih območij, na katerih so predvideni zahtevni ukrepi. Plazljivih območij (zemljišča, kjer je ogrožena stabilnost zaradi vode in geološke sestave tal (zemeljski plazovi)) je v GGE: 6,7 % območij brez verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov, 19,7 % območij z zelo majhno verjetnostjo, 46,0 % območij z majhno verjetnostjo, 14,5 % s srednjo verjetnostjo in 13,1 % območij z veliko verjetnostjo pojavljanja plazov. Območja so prikazana na karti *Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah*. Navedena ocena plazljivih območij v GGE Gomance je narejena na podlagi Analize verjetnosti pojavljanja plazov v Sloveniji, ki jo je pripravil Geološki zavod Slovenije. Verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov po tej Analizi je v GGE Gomance močno precenjena, saj v zadnjem 120 letnem obdobju na območju GGE Gomance ni bil evidentiran noben zemeljski plaz.

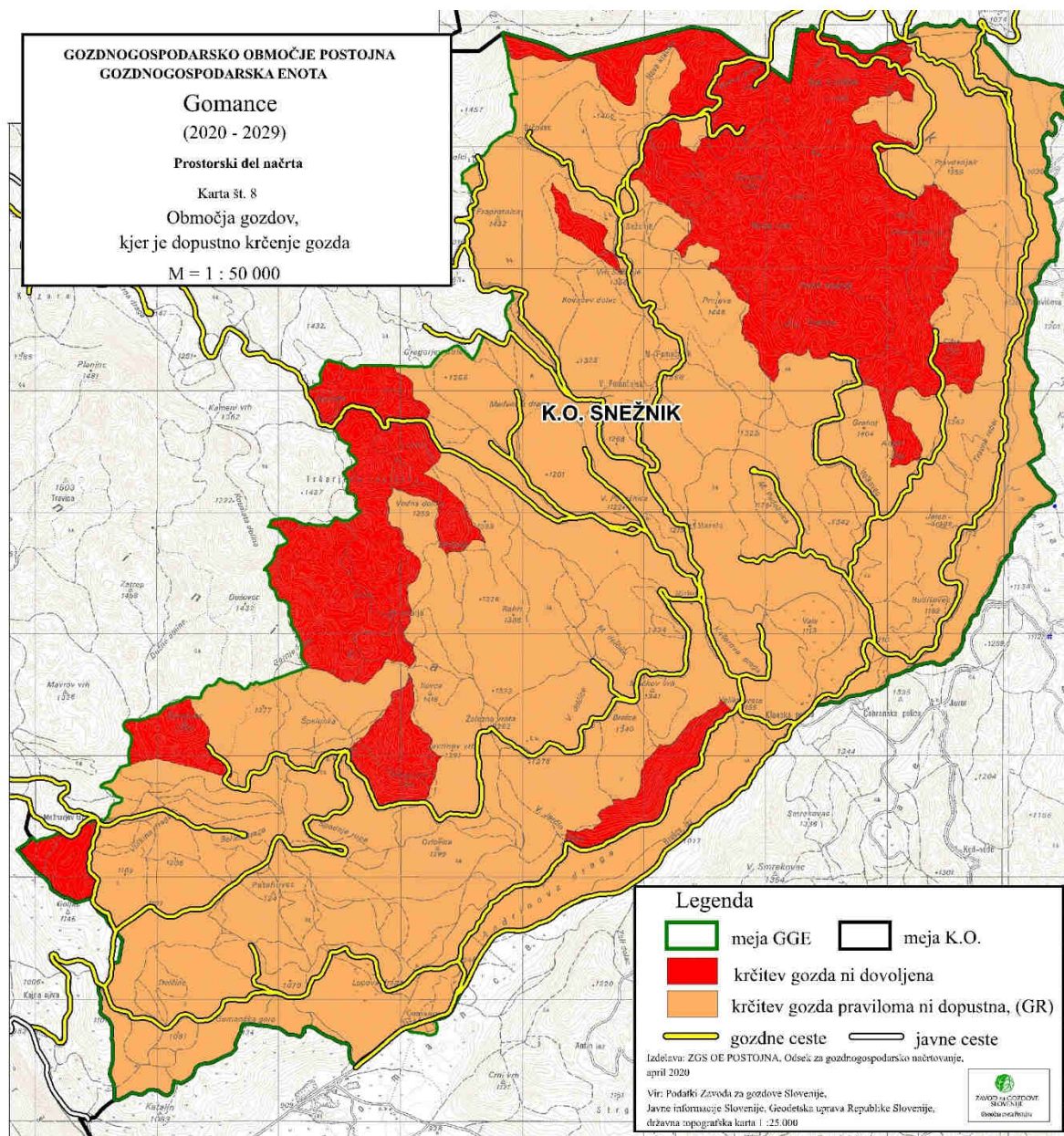

Karta 10: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

10.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Te površine so gozdni rezervati, varovalni gozdovi ter gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE Gomance je varovalnih gozdov in gozdov v gozdnih rezervatih skupaj 914,29 ha.

Karta 11: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

Za GGE Gomance so površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dovoljeno naslednje:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine.

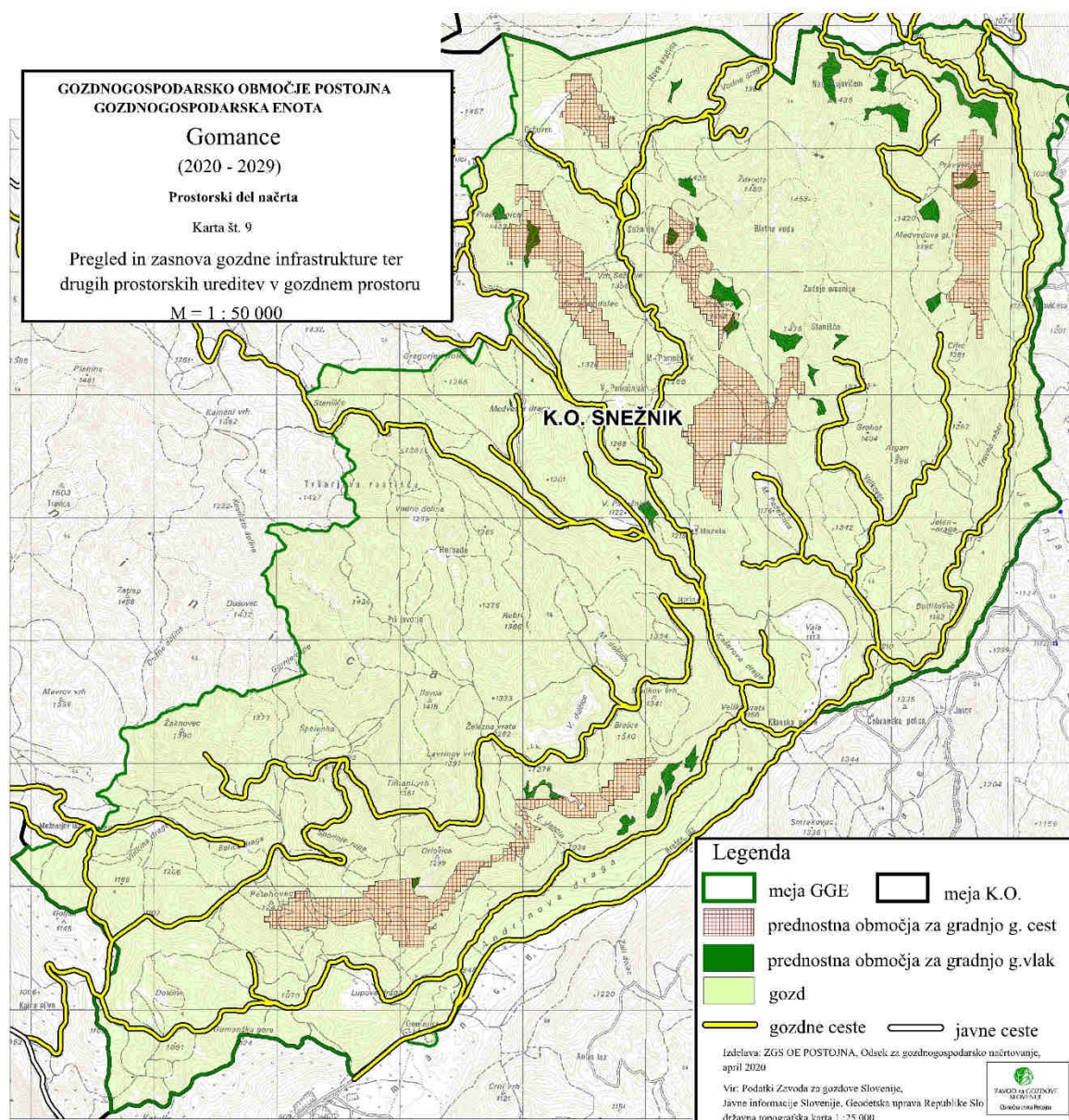
Takih gozdov je v GGE Gomance 2.960,50 ha.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Poleg naštetih površin, se med površine, kjer krčenje praviloma ni dopustno, štejejo še gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, so na območju gozdnih učnih poti, ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave in manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, vendar takih površin v GGE Gomance nimamo.

Območji, kjer krčenje gozda ni dovoljeno in kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno sta prikazani na karti *Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda*.

10.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Karta 12: Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Gomance imamo 68,76 km gozdnih cest, od tega je 66,50 km produktivnih. Gostota gozdnih cest za celotno enoto znaša 17,7 m/ha, gostota cest v gospodarskih gozdovih pa je 18,9 m/ha.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Območja, ki so prednostna pri izgradnji gozdnih cest, morajo ustrezati naslednjim pogojem:

- pravilna razdalja večja od 600 m,
- možni posek večji od 4 m³/ha/leto,
- intenzivnost gospodarjenja mora biti vsaj srednja.

Med prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so tako glede na zgornje pogoje uvrščeni naslednji oddelki (odseki), oziroma večinoma le njihovi deli: 4a/b/d, 15a/b, 18a/b/c, 20b, 21c, 25a, 26b, 30b/f/g, 32a/b, 33a, 34c, 41b/e, 60b, 62a/b/c, 63a/b/d. Skupno je teh površin 237 ha. Ker trase morebitnih novih cest niso določene, tudi njihova dolžina ni določena.

Iz prednostnega območja za gradnjo gozdnih cest je izločeno območje 392 ha v odsekih 5a, 6c, 7a/b/c, 8b/c, 47b, 48c, 50b, 51a/b/c, 52a/d, 54a in 55b, zaradi območja potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi (karta Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Za prednostno območje izgradnje gozdnih vlak je določenih 42 ha gozdov, vendar je večina teh območij na terenih z večjim naklonom. Ti neodprti gozdovi ležijo mozaično razporejeni (nepovezani) po celi GGE in so od obstoječih prometnic (vlak, gozdnih in javnih cest) oddaljeni več kot 60 m.

Na območju potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi (karta Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah) bi bilo tudi 13 ha prednostnega območja za gradnjo gozdnih vlak, vendar je le-to izločeno.

Prednostna območja so prikazana na karti *Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.*

11 LITERATURA

- Biotska raznolikost gozdnate krajine, J.Papež, M.Perušek, I.Kos, ZGS, ZGDS, Ljubljana 1997
- Gradivo za izračun proizvodne sposobnosti rastišč za območne načrte 2001 – 2010, Ž. Veselič, D. Matijašič, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana 2001
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 1956 – 31. 12. 1965
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 1970 – 31. 12. 1979
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 1980 – 31. 12. 1989
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 1990 – 31. 12. 1999
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 2000 – 31. 12. 2009
- Gozdnogospodarski načrt GGE Gomance od 1. 1. 2010 – 31. 12. 2019
- Gozdnogospodarski načrt za Postojnsko gozdnogospodarsko območje 2011 – 2020
- **Kulturnovarstvene smernice za GGE Gomance, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica, 2019**
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Gozdarski vestnik 70 (4), s. 195-214
- Naravovarstvene smernice za GGE Gomance, Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica, 2020
- Mihelič T., 2014. Sečni ostanki in panjevina v GGE Črni dol in Snežnik. Strokovna naloga. Zavod za gozdove Slovenije, OE Postojna, Odsek za gozdnogospodarsko načrtovanje, 38 str.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/09)
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana, 2012
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS št. 33/13)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05, 91/10)
- Zakon o gozdovih-ZG (Ur. l. RS št. 30/93 s kasnejšimi spremembami)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 56/99 s kasnejšimi spremembami)
- Program razvoja gozdov v Sloveniji (Ur. l. RS 14/96 in Ur. l. RS 111/07).

12 NAČRT SO IZDELALI

Izmero na stalnih vzorčnih ploskvah so opravili:

Igor BIZJAK, univ. dipl. inž. gozd. s sodelavci

Danimir ŽUNIČ, dipl. inž. gozd. s sodelavci

Opise sestojev sta opravila:

Boštjan Grošelj, univ. dipl. inž. gozd.

mag. Špela Elizabeta KOBLAR HABIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Pri kabinetnih delih so sodelovali:

mag. Špela Elizabeta KOBLAR HABIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Marko UDOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Vinko STERŽAJ, univ. dipl. inž. rač.

Frenk PRELEC, univ. dipl. inž. gozd.

Peter KRMA, univ. dipl. inž. gozd.

Adolf TREBEC, univ. dipl. inž. gozd.

Danimir ŽUNIČ, dipl. inž. gozd.

Janez FABEC, inž. gozd., revirni gozdar

Postojna, 20. 04. 2020

Načrt sestavil:
Boštjan Grošelj, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
OE Postojna
Marko UDOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Postojna:
Anton SMREKAR, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije
Damjan ORAŽEM, univ. dipl. inž. gozd.

13 PRILOGE

Priloga I

- Obrazec E1 (tabelarni pregled za GGE)
- Obrazec E2 (tabelarni pregled za RGR)
- Obrazec E3 (tabelarni pregled za lastniške kategorije)
- Ostale priloge
  - Seznam tarif po odsekih
  - Seznam prirastnih nizov po RGR
  - Preglednica F1

Priloga II

- Obrazec E4 (tabelarni pregled za odseke)

PRILOGA I

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,41	3.874,38	0,00	3.874,79
Delež (%)	0,01	99,99	0,00	100,00

Preglednica F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	E3S3	Skupaj
P0	370,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	370,41
P1	512,55	0,00	586,52	585,37	0,00	1.034,99	0,00	0,00	0,00	2.719,43
P2	209,02	0,00	251,92	0,00	0,00	119,82	0,00	0,00	0,00	580,76
P3	247,93	0,00	92,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	340,41
Skupaj	1.339,91	0,00	930,92	585,37	0,00	1.154,81	0,00	0,00	0,00	4.011,01

Preglednica GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in Gospodarski razred	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			
		Igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.	
RGR 112	366,63	236,2	175,8	411,9	3,45	2,84	6,30	15,8	17,1	16,3	106,9
RGR 116	248,95	352,4	54,0	406,5	4,84	1,04	5,89	10,9	13,2	11,2	77,4
RGR 120	609,42	99,0	277,9	376,9	1,27	4,15	5,42	15,3	16,9	16,5	114,8
RGR 121	602,31	28,8	306,8	335,6	0,58	3,92	4,50	13,1	13,3	13,3	99,1
RGR 122	1.133,19	55,7	269,2	324,9	0,75	3,73	4,48	15,3	14,7	14,8	107,4
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.960,50	106,4	249,0	355,4	1,50	3,52	5,02	14,1	15,0	14,8	104,5
RGR 69	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOV.	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69	0,0	0,0	0,0	0,0
RGR 66	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	4,5	6,0	5,7	41,0
VAROVALNI GOZDOVI	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	4,5	6,0	5,7	41,0
Skupaj vsi gozdovi	3.874,79	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86	11,8	12,3	12,2	87,5

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	Srednji premer cm
	ha	%	Površina		Zasnova						
			ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	104,78	2,7							-	-	-
Drogovnjak	1.025,72	26,5	2,35	0,2	0,0	75,3	6,4	18,3	304,0	6,7	19
Debeljak	1.988,31	51,3	122,57	6,2	15,1	51,7	21,3	11,9	418,5	3,7	28
Sestoj v obnovi	334,89	8,6	173,96	51,9	26,3	68,4	5,3	0,0	257,9	10,2	26
Raznomerno (ps-šp)	201,19	5,2	29,17	14,5	4,1	63,8	32,1	0,0	207,1	217,8	24
Raznomerno (sk-gn)	219,90	5,7	18,71	8,5	0,0	56,3	41,5	2,2	-	-	-
Skupaj	3.874,79	100,0	346,76	8,9					356,9	3,7	24

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	104,78	2,7	74,8	23,9	0,0	1,3	33,1	65,8	1,1	0,0	87,9	5,4	5,9	0,8
Drogovnjak	1.025,72	26,5	51,3	32,7	10,1	5,9	46,7	38,6	14,7	0,0	92,2	7,1	0,6	0,1
Debeljak	1.988,31	51,3					74,5	15,3	10,2	0,0	48,0	38,5	12,1	1,4
Sestoj v obnovi	334,89	8,6					84,8	14,6	0,6	0,0				
Raznomerni (p-š)	201,19	5,2					44,0	12,0	44,0	0,0				
Raznomerni (s-g)	219,90	5,7					0,4	2,0	97,6	0,0				
Skupaj	3.874,79	100,0												

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,1	5,3	10,9	20,0	60,7	21,6	75,4
Jelka	3,1	5,6	13,2	23,1	55,0	7,2	25,2
Bor	41,0	9,7	9,7	8,4	31,2	0,0	0,1
Bukev	9,6	24,6	32,8	24,0	9,0	67,6	236,5
Hrast	45,5	40,9	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. listavci	9,8	24,5	32,8	24,1	8,8	3,6	12,4
Iglavci	3,2	5,4	11,5	20,8	59,1	28,8	100,7
Listavci	9,6	24,6	32,8	24,0	9,0	71,2	248,9
Skupaj	7,8	19,1	26,6	23,1	23,4	100,0	349,6

Preglednica LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,8	4,8	10,4	18,8	63,2	21,9	77,7
Jelka	3,0	5,4	13,2	22,0	56,4	8,1	28,6
Bor	8,7	15,4	15,2	12,5	48,2	0,0	0,1
Bukev	9,8	25,6	33,4	23,5	7,7	66,5	236,5
Pl. listavci	10,2	25,6	33,3	23,5	7,4	3,5	12,5
Iglavci	2,9	5,0	11,2	19,7	61,2	29,9	106,4
Listavci	9,8	25,6	33,5	23,5	7,6	70,1	249,0
Skupaj	7,7	19,4	26,8	22,4	23,7	100,0	355,4

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,13	0,21	0,29	0,58	28,0	1,36
Listavci	0,61	1,09	1,07	0,60	0,13	72,0	3,49
Skupaj	0,77	1,22	1,28	0,89	0,71	100,0	4,85

Preglednica PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,15	0,25	0,34	0,72	29,2	1,63
Listavci	0,67	1,23	1,23	0,69	0,14	70,8	3,96
Skupaj	0,84	1,38	1,48	1,03	0,86	100,0	5,59

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	46.018	11,8											
Listavci	118.613	12,3											
Skupaj	164.631	12,2											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	62,07	62,07											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,29	6,58											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	47,31	819,62											
Osnovanje pasišč	ha	0,40	0,40											
Spravilo sena z odv.	ha	47,31	819,62											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	15,70	15,70											
Nar. razvoj biotopov	m ³	19.214	19.214											
Nega gošče	ha	94,91	94,91											
Nega letvenjaka	ha	70,55	70,55											
Nega drogovnjaka	ha	118,65	118,65											
Nega v preb. gozdu	ha	12,59	12,59											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (66)**RGR: Varovalni gozdovi na zgornji gozdni meji (66)**

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 66 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	555,63	0,00	555,63
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 66

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,0	10,4	14,9	32,4	36,3	16,2	47,7
Jelka	4,3	7,8	14,2	34,3	39,4	5,6	16,5
Bor	0,0	0,0	11,9	35,5	52,6	0,0	0,0
Bukev	10,8	23,5	29,5	23,4	12,8	74,1	218,6
Pl. listavci	10,3	22,5	29,7	24,2	13,3	4,1	12,2
Iglavci	5,6	9,7	14,8	32,9	37,0	21,8	64,2
Listavci	10,8	23,5	29,4	23,4	12,9	78,2	230,7
Skupaj	9,6	20,5	26,3	25,5	18,1	100,0	294,9

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 66

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,13	0,13	0,22	0,17	19,9	0,81
Listavci	0,67	1,02	0,91	0,52	0,15	80,1	3,27
Skupaj	0,84	1,15	1,04	0,74	0,32	100,0	4,08

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 66

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	8,88	1,6	8,08
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	183,58	33,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	13,01	2,3	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	179,03	32,2	5,76
68400	<i>Dinarsko subalpinsko bukovje</i>	137,14	24,7	2,80
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	33,99	6,1	7,94
Skupaj		555,63	100,0	5,07

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (66)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 66

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	555,63	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	555,63	100,0
Skupaj	555,63	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	555,63	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 66

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	0,8	6,2	7,0	0,8	0,8	1,6	1,6	7,0	8,6	2,8
B (30-49 cm)	0,4	2,3	2,7	0,0	2,3	2,3	0,4	4,6	5,0	6,9
C (nad 50 cm)	0,4	0,4	0,8	0,4	0,0	0,4	0,8	0,4	1,2	3,2
Skupaj	1,6	8,9	10,5	1,2	3,1	4,3	2,8	12,0	14,8	12,9

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 66

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	32,85	5,9								-	-
Drogovnjak	178,15	32,1	0,70	0,4	0,0	70,0	0,0	30,0	240,1	19,1	
Debeljak	280,78	50,5	16,50	5,9	0,0	55,6	30,3	14,1	386,8	10,3	
Sestoj v obnovi	43,96	7,9	22,91	52,1	0,0	96,6	3,4	0,0	201,9	26,1	
Raznomerno (ps-šp)	18,50	3,3	2,74	14,8	0,0	100	0,0	0,0	-	-	
Raznomerno (sk-gn)	1,39	0,3	0,14	10,1	0,0	0,0	100	0,0	-	-	
Skupaj	555,63	100,0	42,99	7,7					295,3	11,6	

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 66

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
ha	47,7	16,5	218,5	12,2
%	15,5	2,0	75,5	7,0

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 66

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	64	6,3	20,3	54,6	17,2	1,6
Jelka	24	0,0	29,2	66,6	4,2	0,0
Bukev	317	5,4	24,9	39,1	17,0	13,6
Pl. listavci	15	0,0	46,7	33,3	20,0	0,0
Dr. trdi listavci	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	88	4,5	22,7	58,1	13,6	1,1
Skupaj listavci	333	5,1	25,8	39,1	17,1	12,9
Skupaj	421	5,0	25,2	42,9	16,4	10,5

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (66)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 66

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,1
Veje	0,6
Osutost krošnje	1,1
Skupaj	6,9

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 66

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	2.156	1.124	52,1	11,9
Listavci	7.320	5.173	70,7	54,6
Skupaj	9.476	6.297	66,4	66,4

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 66

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	13,2	3,2	0,5
Jelka	4,7	3,4	0,2
Bukev	81,1	4,3	3,2
Plemeniti listavci	1,0	1,0	0,0
SKUPAJ iglavci	17,9	3,3	0,7
SKUPAJ listavci	82,1	4,2	3,3
Skupaj	100,0	4,0	4,0

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 66

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,4	1,0	2,4	2,5	5,6	3,3	2,0
Listavci	3,5	2,0	3,1	6,8	6,6	4,2	9,3
Skupaj	3,1	1,9	3,0	5,6	6,2	4,0	11,3

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 66

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	O. t. list.
1956-1969	17	13	66	4	-
1970-1979	15	10	71	3	-
1980-1989	29		71		
1990-1999	16	8	71	4	1
2000-2009	15,8	5,6	75,0	3,5	0,1
2010-2019	16,3	5,5	74,1	4,1	0,0
2020-2029	16,2	5,6	74,1	4,1	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (66)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 66

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	1.607	4,5											
Listavci	7.685	6,0											
Skupaj	9.292	5,7											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 66

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,68	3,68											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	1,16	11,60											
Spravilo sena z odv.	ha	1,16	11,60											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	1,97	1,97											
Nar. razvoj biotopov	m ³	12.140	12.140											
Nega gošče	ha	13,03	13,03											
Nega letvenjaka	ha	15,15	15,15											
Nega drogovnjaka	ha	14,02	14,02											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (69)

RGR: Gozdni rezervati v območju varovalnih gozdov (69)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 69 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	358,66	0,00	358,66
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 69

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,8	4,9	10,9	18,8	62,6	25,7	99,2
Jelka	2,1	4,9	11,0	19,1	62,9	2,6	9,9
Bor	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
Bukev	6,8	19,3	31,3	28,9	13,7	68,3	263,7
Pl. listavci	6,0	18,7	32,3	29,3	13,7	3,3	12,7
Iglavci	3,2	4,9	10,8	18,7	62,4	28,4	109,6
Listavci	6,8	19,2	31,4	28,9	13,7	71,6	276,4
Skupaj	5,8	15,2	25,5	26,0	27,5	100,0	386,0

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 69

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,11	0,15	0,19	0,44	22,5	1,06
Listavci	0,51	1,00	1,16	0,77	0,19	77,5	3,63
Skupaj	0,68	1,11	1,31	0,96	0,63	100,0	4,69

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 69

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	14,68	4,1	5,25
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	85,94	24,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	2,65	0,7	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	67,69	18,9	5,76
68400	<i>Dinarsko subalpinsko bukovje</i>	129,77	36,1	2,80
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	57,93	16,2	7,94
Skupaj		358,66	100,0	4,94

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (69)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 69

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi niso dovoljeni	358,66	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	358,66	100,0
Skupaj	358,66	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	358,66	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 69

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	2,4	5,3	7,7	1,2	0,6	1,8	3,6	5,9	9,5	3,0
B (30-49 cm)	4,1	3,5	7,6	0,0	7,7	7,7	4,1	11,2	15,3	21,9
C (nad 50 cm)	1,8	2,9	4,7	0,0	1,8	1,8	1,8	4,7	6,5	18,2
Skupaj	8,3	11,7	20,0	1,2	10,1	11,3	9,5	21,8	31,3	43,1

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 69

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	0,00	0,0								-	-
Drogovnjak	39,80	11,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	294,0	43,8	
Debeljak	37,60	10,5	1,03	2,7	0,0	11,7	88,3	0,0	420,1	8,6	
Sestoj v obnovi	1,37	0,4	0,61	44,5	100,0	0,0	0,0	0,0	-	-	
Raznomerno (ps-šp)	66,60	18,6	5,11	7,7	0,0	41,1	58,9	0,0	207,1	217,8	
Raznomerno (sk-gn)	213,29	59,4	18,06	8,5	0,0	55,5	42,2	2,3	-	-	
Skupaj	358,66	100,0	26,02	7,3					384,2	10,1	

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 69

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
ha	4,08	0,11	20,54	1,29
%	15,7	0,4	78,9	5,0

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 69

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	70	0,0	5,7	85,7	8,6	0,0
Jelka	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Bukev	270	0,4	18,9	52,9	24,8	3,0
Pl. listavci	20	5,0	45,0	50,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	76	0,0	6,6	85,5	7,9	0,0
Skupaj listavci	290	0,7	20,7	52,7	23,1	2,8
Skupaj	366	0,5	17,8	59,6	19,9	2,2

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (69)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 69

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	6,4
Veje	1,1
Osutost krošnje	0,6
Skupaj	8,1

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 69

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 69

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Plemeniti listavci	0,0	0,0	0,0
Drugi trdi listavci	0,0	0,0	0,0
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ iglavci	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ listavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 69

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 69

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
1956-1969	26	3	-	68	3
1970-1979	19	2	-	75	4
1980-1989	24		76		
1990-1999	10	1	-	84	5
2000-2009	24,6	1,7	-	70,7	3,0
2010-2019	25,6	2,9	0,1	67,7	3,7
2020-2029	25,7	2,6	0,1	68,3	3,3

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (69)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 69

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 69

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (112)

RGR: Mešani gozdovi na rastišču *Omphalodo-Fagetum homogynetosum* (apnenec) (112)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 112 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,0	366,63	0,0	366,63
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 112

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,4	4,3	10,5	19,4	63,4	29,0	119,5
Jelka	3,1	5,4	12,8	21,7	57,0	28,3	116,7
Bukev	10,1	27,8	33,5	24,7	3,9	39,6	163,0
Pl. listavci	10,3	26,1	32,1	25,6	5,9	3,1	12,7
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	2,7	4,9	11,6	20,5	60,3	57,3	236,2
Listavci	10,1	27,7	33,3	24,8	4,1	42,7	175,8
Skupaj	5,9	14,6	20,9	22,3	36,3	100,0	411,9

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 112

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,22	0,28	0,53	0,78	1,66	54,9	3,45
Listavci	0,49	0,92	0,86	0,51	0,06	45,1	2,84
Skupaj	0,71	1,20	1,39	1,29	1,72	100,0	6,29

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 112

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	19,00	5,2	8,08
64112	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. s spo. torilnico</i>	58,93	16,1	8,36
64116	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom</i>	80,04	21,8	6,87
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	102,61	28,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	68,50	18,7	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	31,29	8,5	5,76
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	6,26	1,7	7,94
Skupaj		366,63	100,0	6,47

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (112)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 112

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	360,46	98,3	6,17	1,7	0,00	0,0	0,00	0,0	366,63	100,0
Skupaj	360,46	98,3	6,17	1,7	0,00	0,0	0,00	0,0	366,63	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 112

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	1,6	7,4	9	0,6	3,3	3,9	2,2	10,7	12,9	4,7
B (30-49 cm)	0,3	0,6	0,9	0,3	0,8	1,1	0,6	1,4	2,0	3,1
C (nad 50 cm)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,9	8,0	9,9	0,9	4,1	5,0	2,8	12,1	14,9	7,8

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 112

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	0,81	0,2								-	-
Drogovnjak	58,24	15,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	363,8	15,3	
Debeljak	166,82	45,6	13,84	8,3	0,0	75,8	16,0	8,2	494,6	9,4	
Sestoj v obnovi	33,54	9,1	16,18	48,2	3,8	85,5	10,7	0,0	310,8	19,7	
Raznomerno (ps-šp)	107,22	29,2	19,11	17,8	0,0	68,2	31,8	0,0	-	-	
Skupaj	366,63	100	49,13	13,4					411,2	9,1	

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 112

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
ha	12,08	8,11	26,06	2,88
%	24,6	16,5	53,0	5,9

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 112

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	142	6,3	46,5	43,7	3,5	0,0
Jelka	129	10,9	55,0	34,1	0,0	0,0
Bukev	266	8,6	43,6	36,1	8,3	3,4
Pl. listavci	20	5,0	50,0	40,0	0,0	5,0
Skupaj iglavci	271	8,5	50,6	39,1	1,8	0,0
Skupaj listavci	286	8,4	44,0	36,4	7,7	3,5
Skupaj	557	8,4	47,3	37,7	4,8	1,8

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (112)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 112

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,0
Veje	0,8
Osutost krošnje	0,6
Skupaj	4,4

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 112

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	10.613	6.727	63,4	37,4
Listavci	7.381	3.201	43,4	17,8
Skupaj	17.994	9.928	55,2	55,2

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 112

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	28,6	7,2	2,1
Jelka	39,1	10,6	2,9
Bukev	31,0	6,0	2,3
Plemeniti listavci	1,3	2,7	0,1
SKUPAJ iglavci	67,8	8,8	5,1
SKUPAJ listavci	32,2	5,7	2,4
Skupaj	100,0	7,5	7,5

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 112

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,2	4,2	4,1	7,7	10,9	8,8	18,6
Listavci	7,8	4,9	4,1	5,5	22,5	5,7	8,9
Skupaj	7,7	4,8	4,1	6,7	11,3	7,5	27,5

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 112

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
1956-1969	21	48	27	4
1970-1979	22	49	27	3
1980-1989	23	45	29	3
1990-1999	29	27	41	4
2000-2009	27,8	28,0	40,7	3,5
2010-2019	29,9	27,7	38,9	3,5
2020-2029	29,0	28,3	39,6	3,1

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (112)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 112

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	13.661	15,8											
Listavci	11.022	17,1											
Skupaj	24.683	16,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 112

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	6,50	6,50											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	1,33	13,30											
Spravilo sena z odv.	ha	1,33	13,30											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	0,95	0,95											
Nar. razvoj biotopov	m ³	1.041	1.041											
Nega gošče	ha	4,39	4,39											
Nega letvenjaka	ha	1,38	1,38											
Nega drogovnjaka	ha	4,86	4,86											
Nega v preb. gozdu	ha	10,91	10,91											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (116)

RGR: Smrekovi gozdovi v mraziščih (116)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 116 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	248,95	0,00	248,95
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,0	4,1	7,8	14,7	70,4	83,5	339,5
Jelka	3,0	4,1	7,6	14,6	70,7	3,2	13,0
Bukev	20,2	36,4	30,4	10,9	2,1	12,4	50,4
Pl. listavci	19,5	35,2	31,7	11,8	1,8	0,9	3,6
Iglavci	3,0	4,1	7,8	14,7	70,4	86,7	352,4
Listavci	20,1	36,3	30,5	11,0	2,1	13,3	54,0
Skupaj	5,3	8,4	10,8	14,2	61,3	100,0	406,5

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,82	0,44	0,53	0,73	2,33	82,3	4,84
Listavci	0,35	0,41	0,22	0,05	0	17,7	1,04
Skupaj	1,17	0,85	0,75	0,78	2,33	100	5,88

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 116

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	7,85	3,2	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	16,96	6,8	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	19,71	7,9	5,76
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	204,43	82,1	7,94
Skupaj		248,95	100,0	7,54

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (116)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 116

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	248,95	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	248,95	100,0
Skupaj	248,95	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	248,95	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 116

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	3,7	4,4	8,1	1,5	4,4	5,9	5,2	8,8	14	4,7
B (30-49 cm)	1,1	0,4	1,5	0,0	0,0	0,0	1,1	0,4	1,5	2,2
C (nad 50 cm)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,8	4,8	9,6	1,5	4,4	5,9	6,3	9,2	15,5	6,9

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 116

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	5,58	2,2								-	-
Drogovnjak	18,52	7,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	227,7	51,8	
Debeljak	178,57	71,8	22,03	12,3	54,7	27,1	14,8	3,4	547,0	9,7	
Sestoj v obnovi	46,28	18,6	12,7	27,4	57,5	40,0	2,5	0,0	293,4	22,9	
Skupaj	248,95	100	34,73	14,0					406,3	12,9	

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 116

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
ha	23,88	0,33	9,97	0,55
%	68,7	1,0	28,7	1,6

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 116

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odljučna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	288	10,1	31,3	51,0	7,6	0,0
Jelka	11	18,2	36,4	45,4	0,0	0,0
Bukev	56	5,4	23,2	48,2	12,5	10,7
Pl. listavci	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	299	10,4	31,4	50,8	7,4	0,0
Skupaj listavci	58	5,2	22,4	50	12,1	10,3
Skupaj	357	9,5	30,0	50,7	8,1	1,7

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (116)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 116

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,3
Veje	0,3
Osutost krošnje	0,4
Skupaj	3,0

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	9.269	8.879	95,8	75,8
Listavci	2.440	205	8,4	1,8
Skupaj	11.709	9.084	77,6	77,6

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 116

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	95,1	10,9	9,3
Jelka	2,7	10,2	0,3
Bukev	2,2	1,9	0,2
Plemeniti listavci	0,0	0,2	0,0
SKUPAJ iglavci	97,7	10,9	9,5
SKUPAJ listavci	2,3	1,8	0,2
Skupaj	100	9,8	9,8

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,1	8,1	7,5	9,1	12,2	10,9	35,8
Listavci	2,4	2,3	0,9	0,5	0,0	1,8	0,8
Skupaj	2,7	4,5	5,6	8,4	12,1	9,8	36,6

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 116

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
1956-1969	81	9	9	1
1970-1979	83	7	9	1
1980-1989	83	5	11	1
1990-1999	86	3	10	1
2000-2009	82	2	15	1
2010-2019	85,0	2,6	11,7	0,7
2020-2029	83,5	3,2	12,4	0,9

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (116)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 116

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	9.570	10,9											
Listavci	1.777	13,2											
Skupaj	11.347	11,2											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 116

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,26	8,26											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	19,09	219,40											
Spravilo sena z odv.	ha	19,09	219,40											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	2,28	2,28											
Nega gošče	ha	2,61	2,61											
Nega letvenjaka	ha	1,69	1,69											
Nega drogovnjaka	ha	7,71	7,71											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (120)

RGR: Bukovi gozdovi na *Lamio orvalae-Fagetum* var. geog. *Seslerio autumnalis* (120)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 120 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	609,42	0,00	609,42
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,0	7,8	13,8	24,5	51,9	17,7	66,8
Jelka	1,9	5,6	13,7	25,6	53,2	8,5	32,1
Bor	7,7	25,0	16,9	10,7	39,7	0,0	0,1
Bukev	7,6	24,1	30,9	26,4	11,0	70,5	265,3
Pl. listavci	7,6	24,2	31,1	26,1	11,0	3,3	12,6
Iglavci	2,0	7,1	13,8	24,9	52,2	26,3	99,0
Listavci	7,6	24,1	31,0	26,3	11,0	73,7	277,9
Skupaj	6,1	19,6	26,5	26,0	21,8	100,0	376,9

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,07	0,18	0,25	0,34	0,42	23,4	1,27
Listavci	0,63	1,31	1,23	0,79	0,19	76,6	4,15
Skupaj	0,70	1,49	1,48	1,13	0,61	100,0	5,42

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 120

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	31,70	5,2	5,25
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	396,32	65,0	8,08
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	24,31	4,0	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	124,14	20,4	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	32,95	5,4	5,76
Skupaj		609,42	100,0	7,22

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (120)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 120

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	451,4	74,0	93,02	15,3	12,87	2,1	52,13	8,6	609,42	100,0
Skupaj	451,4	74,0	93,02	15,3	12,87	2,1	52,13	8,6	609,42	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 120

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	2,3	4,0	6,3	0,7	4,7	5,4	3,0	8,7	11,7	4,4
B (30-49 cm)	0,7	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,3	1,0	1,7
C (nad 50 cm)	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,6	0,0	0,6	2,1
Skupaj	3,3	4,3	7,6	1,0	4,7	5,7	4,3	9,0	13,3	8,2

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 120

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	27,53	4,5							
Drogovnjak	102,84	16,9	0,32	0,3	0,0	68,8	0,0	31,2	
Debeljak	425,83	69,9	24,91	5,8	24,0	54,3	15,8	5,9	
Sestoj v obnovi	50,48	8,3	33,83	67,0	51,1	46,2	2,7	0,0	
Raznomerno (ps-šp)	2,74	0,4	0,32	11,7	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	609,42	100	59,38	9,7					

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 120

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
ha	2,80	1,14	0,09	48,50	6,85
%	4,7	1,9	0,2	81,7	11,5

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 120

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	81	0,0	43,2	56,8	0,0	0,0
Jelka	42	4,8	50,0	45,2	0,0	0,0
Bukev	380	19,5	45,2	31,1	3,7	0,5
Pl. listavci	18	11,1	50,0	38,9	0,0	0,0
Skupaj iglavci	123	1,6	45,5	52,9	0,0	0,0
Skupaj listavci	398	19,1	45,5	31,4	3,5	0,5
Skupaj	521	15,0	45,4	36,5	2,7	0,4

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (120)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 120

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	0,3
Osutost krošnje	0,6
Skupaj	4,2

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	8.197	7.794	95,1	23,5
Listavci	24.987	22.550	90,2	68,0
Skupaj	33.184	30.343	91,4	91,4

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 120

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	20,5	14,2	2,9
Jelka	5,0	8,0	0,7
Bor	0,1	19,0	0,0
Bukev	73,6	15,3	10,3
Plemeniti listavci	0,8	2,8	0,1
Drugi trdi listavci	0,0	4,1	0,0
SKUPAJ iglavci	25,7	12,4	3,6
SKUPAJ listavci	74,3	14,7	10,4
Skupaj	100,0	14,0	14,0

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,2	12,0	9,4	8,8	15,8	12,4	12,7
Listavci	14,7	7,0	8,7	22,7	41,5	14,7	36,8
Skupaj	13,9	7,3	8,8	17,7	23,8	14,0	49,5

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 120

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
1956-1969	16	21	-	57	5	1
1970-1979	19	19	-	58	3	1
1980-1989	21	13	-	62	3	1
1990-1999	18	7	-	71	3	1
2000-2009	20,7	9,1	0,1	66,4	3,7	0,0
2010-2019	20,2	8,8	0,1	67,1	3,8	0,0
2020-2029	17,7	8,5	0,0	70,5	3,3	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (120)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 120

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	9.257	15,3											
Listavci	28.670	16,9											
Skupaj	37.927	16,5											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 120

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,57	11,57											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,63	3,26											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	15,05	406,42											
Spravilo sena z odv.	ha	15,05	406,42											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	1,24	1,24											
Nar. razvoj biotopov	m ³	925	925											
Nega gošče	ha	38,00	38,00											
Nega letvenjaka	ha	14,48	14,48											
Nega drogovnjaka	ha	17,97	17,97											
Nega v preb. gozdu	ha	0,39	0,39											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (121)

RGR: Bukovi gozdovi na *Ranunculo platanifolii-Fagetum orvaletosum* (121)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 121 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,41	601,90	0,00	602,31
Delež (%)	0,1	99,9	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,1	9,0	20,7	17,9	41,3	5,8	19,4
Jelka	9,5	7,8	23,1	19,9	39,7	2,7	8,9
Bor	9,0	12,9	14,7	12,9	50,5	0,1	0,5
Bukev	7,1	21,9	35,5	29,0	6,5	86,5	290,2
Pl. listavci	7,8	23,0	35,3	27,9	6,0	4,9	16,6
Iglavci	10,5	8,7	21,4	18,4	41,0	8,6	28,8
Listavci	7,1	22,0	35,5	28,9	6,5	91,4	306,8
Skupaj	7,4	20,9	34,3	28,0	9,4	100,0	335,6

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,08	0,14	0,09	0,11	12,9	0,58
Listavci	0,54	1,03	1,29	0,90	0,16	87,1	3,92
Skupaj	0,70	1,11	1,43	0,99	0,27	100,0	4,50

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 121

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	47,93	8,0	5,25
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	94,07	15,6	8,08
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	41,20	6,8	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	338,62	56,3	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	78,55	13,0	5,76
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	1,94	0,3	7,94
Skupaj		602,31	100,0	6,05

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (121)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 121

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	536,55	89,1	65,76	10,9	0,00	0,0	0,00	0,0	602,31	100,0
Skupaj	536,55	89,1	65,76	10,9	0,00	0,0	0,00	0,0	602,31	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 121

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	0,6	10,2	10,8	0,0	5,1	5,1	0,6	15,3	15,9	5,4
B (30-49 cm)	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	2,0	2,0	3,0
C (nad 50 cm)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,6	11,2	11,8	0,0	6,1	6,1	0,6	17,3	17,9	8,4

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 121

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	3,16	0,5							
Drogovnjak	156,86	26,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	385,46	64,1	17,98	4,7	0,0	46,0	25,6	28,4	
Sestoj v obnovi	56,83	9,4	29,22	51,4	10,6	75,1	14,3	0,0	
Skupaj	602,31	100,0	47,2	7,8					

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 121

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
ha	2,64	1,15	38,47	4,86	0,08
%	5,6	2,4	81,5	10,3	0,2

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 121

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	24	0,0	20,8	62,5	16,7	0,0
Jelka	19	5,3	42,1	36,8	15,8	0,0
Bukev	518	15,8	36,3	34,4	7,7	5,8
Pl. listavci	25	20,0	64,0	16,0	0,0	0,0
Dr. trdi listavci	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. listavci	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	43	2,3	30,2	51,2	16,3	0,0
Skupaj listavci	546	16,1	37,4	33,3	7,5	5,7
Skupaj	589	15,1	36,9	34,6	8,1	5,3

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (121)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 121

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,0
Veje	0,4
Osutost krošnje	0,5
Skupaj	5,9

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	2.841	3.208	112,9	13,5
Listavci	20.842	19.602	94,1	82,8
Skupaj	23.683	22.811	96,3	96,3

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 121

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	10,3	23,4	1,2
Jelka	3,4	16,4	0,4
Bor	0,4	29,2	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Bukev	85,1	11,1	9,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Plemeniti listavci	0,6	1,3	0,1
Drugi trdi listavci	0,0	4,9	0,0
Mehki listavci	0,2	-	0,0
SKUPAJ iglavci	14,1	21,3	1,6
SKUPAJ listavci	85,9	10,6	9,8
Skupaj	100	11,5	11,5

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	13,6	27,7	11,2	15,4	33,2	21,3	5,3
Listavci	20,6	7,8	6,5	13,2	25,1	10,6	32,4
Skupaj	20,1	8,3	6,8	13,3	27,4	11,5	37,7

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 121

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl. list.
1956-1969	6	17	-	70	6
1970-1979	6	15	-	74	4
1980-1989	7	9	-	79	4
1990-1999	6	5	-	84	4
2000-2009	4,3	3,6	0,1	87,2	4,8
2010-2019	5,1	2,4	0,1	87,5	4,9
2020-2029	5,8	2,7	0,1	86,5	4,9

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (121)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 121

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	2.268	13,1											
Listavci	24.621	13,3											
Skupaj	26.889	13,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 121

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	13,53	13,53											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,66	3,32											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	5,31	53,10											
Osnovanje pasišč	ha	0,40	0,40											
Spravilo sena z odv.	ha	5,31	53,10											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	1,89	1,89											
Nar. razvoj biotopov	m ³	1.015	1.015											
Nega gošče	ha	10,94	10,94											
Nega letvenjaka	ha	5,47	5,47											
Nega drogovnjaka	ha	16,35	16,35											

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (122)

RGR: Bukovi gozdovi na *Ranunculo platanifolii-Fagetum heleboretosum* (122)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 122 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	1.133,19	0,00	1.133,19
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 122

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	1,6	2,9	9,7	20,8	65,0	13,4	43,5
Jelka	2,0	4,3	11,1	20,6	62,0	3,8	12,2
Bukev	12,1	27,6	33,9	18,9	7,5	79,1	257,2
Pl. listavci	12,8	27,5	33,6	18,8	7,3	3,7	12,1
Iglavci	1,7	3,2	10,0	20,7	64,4	17,1	55,7
Listavci	12,1	27,6	33,9	18,9	7,5	82,9	269,2
Skupaj	10,4	23,4	29,7	19,2	17,3	100,0	324,9

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 122

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,03	0,04	0,10	0,18	0,41	16,8	0,75
Listavci	0,73	1,26	1,16	0,48	0,10	83,2	3,73
Skupaj	0,76	1,30	1,26	0,66	0,51	100,0	4,48

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 122

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	1,87	0,2	8,08
64116	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z goz. planinščkom</i>	6,28	0,6	6,87
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju z zaveščkom</i>	184,04	16,2	5,40
68214	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - boljše</i>	183,05	16,2	5,74
68215	<i>Dinarsko zg.gorsko bukovje s pl. zlatico - slabše</i>	677,99	59,8	5,76
68400	<i>Dinarsko subalpinsko bukovje</i>	19,72	1,7	2,80
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	60,24	5,3	7,94
Skupaj		1.133,19	100,0	5,77

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (122)

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 122

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	1.111,47	98,1	21,72	1,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.133,19	100,0
Skupaj	1.111,47	98,1	21,72	1,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.133,19	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 122

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	1,3	9,3	10,6	0,4	5,7	6,1	1,7	15	16,7	5,4
B (30-49 cm)	0,3	1,1	1,4	0,4	1,8	2,2	0,7	2,9	3,6	5,5
C (nad 50 cm)	0,0	0,2	0,2	0,0	1,1	1,1	0,0	1,3	1,3	3,8
Skupaj	1,6	10,6	12,2	0,8	8,6	9,4	2,4	19,2	21,6	14,7

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 122

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	34,85	3,1							
Drogovnjak	471,31	41,6	0,12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Debeljak	513,25	45,3	26,28	5,1	1,9	60,2	23,3	14,6	
Sestoj v obnovi	102,43	9,0	58,51	57,1	28,9	69,1	2,0	0,0	
Raznomerno (ps-šp)	6,13	0,5	1,89	30,8	63,0	22,2	14,8	0,0	
Raznomerno (sk-gn)	5,22	0,5	0,51	9,8	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.133,19	100	87,31	7,7					

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 122

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
ha	8,76	5,50	67,42	5,63
%	10,0	6,3	77,2	6,5

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 122

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	93	3,2	30,1	60,2	5,4	1,1
Jelka	29	0,0	41,4	51,8	3,4	3,4
Bukev	754	6,8	32,5	42,2	11,9	6,6
Pl. listavci	36	16,7	41,6	36,1	5,6	0,0
Meh. listavci	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	122	2,5	32,8	58,2	4,9	1,6
Skupaj listavci	791	7,2	32,9	41,8	11,8	6,3
Skupaj	913	6,6	32,9	44,0	10,8	5,7

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (122)

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 122

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,0
Veje	0,2
Osutost krošnje	0,5
Skupaj	4,7

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 122

	Načrtovano	Posekano	% realizacije	Skup. realizacija MP
Iglavci	8.156	6.118	75,0	14,6
Listavci	33.724	27.823	82,5	66,4
Skupaj	41.880	33.941	81,0	81,0

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 122

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	11,4	8,1	1,1
Jelka	6,7	15,1	0,6
Bukev	81,4	9,9	7,8
Plemeniti listavci	0,5	1,5	0,1
SKUPAJ iglavci	18,0	9,8	1,7
SKUPAJ listavci	82,0	9,6	7,9
Skupaj	100,0	9,6	9,6

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 122

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,2	7,6	8,5	9,3	10,4	9,8	5,4
Listavci	8,3	6,1	7,7	15,8	19,1	9,6	24,5
Skupaj	8,3	6,2	7,7	14,5	13,3	9,6	29,9

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 122

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.
1956-1969	11	17	68	4
1970-1979	10	15	71	4
1980-1989	11	12	73	4
1990-1999	9	7	80	4
2000-2009	14	5	78	3
2010-2019	13,4	4,2	79,0	3,4
2020-2029	13,4	3,8	79,1	3,7

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR (122)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v RGR 122

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	9.655	15,3											
Listavci	44.838	14,7											
Skupaj	54.493	14,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v RGR 122

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	18,53	18,53											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	5,37	115,80											
Spravilo sena z odv.	ha	5,37	115,80											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	7,37	7,37											
Nar. razvoj biotopov	m ³	4.093	4.093											
Nega gošče	ha	25,94	25,94											
Nega letvenjaka	ha	32,38	32,38											
Nega drogovnjaka	ha	57,74	57,74											
Nega v preb. gozdu	ha	1,29	1,29											

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(zasebni gozdovi)**

Zasebni gozdovi

Preglednica KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov v zasebnih gozdovih

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Večnamenski gozdovi	0,41	246,3	41,5	287,8	4,24	0,73	4,88	6,9	0,0	5,9	35,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	0,41	246,3	41,5	287,8	4,24	0,73	4,88	6,9	0,0	5,9	35,0

Preglednica RF2: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v zasebnih gozdovih

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Drogovnjak	0,41	100,0
Skupaj	0,41	100,0

Preglednica DV: Drevesna sestava v zasebnih gozdovih

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	75,4
Bor	10,2
Bukev	9,3
Plemeniti listavci	5,1
Skupaj iglavci	85,6
Skupaj listavci	14,4
Skupaj	100,0

Preglednica LZ2: Lesna zaloga in njena struktura v zasebnih gozdovih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,0	16,7	14,7	12,7	54,9	85,6	246,3
Listavci	30,4	45,0	24,6	0,0	0,0	14,4	41,5
Skupaj	5,2	20,7	16,1	10,9	47,1	100,0	287,8

PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva (zasebni gozdovi)

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v zasebnih gozdovih

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	7	6,9											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	7	5,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v zasebnih gozdovih

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(državni gozdovi)**

Državni gozdovi

Preglednica KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov v državnih gozdovih

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Večnamenski gozdovi	2.960,09	106,4	249,0	355,4	1,50	3,52	5,02	14,1	15,0	14,8	105,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	358,66	109,6	276,4	386,0	1,06	3,63	4,69				
Varovalni gozdovi	555,63	64,2	230,7	294,9	0,81	3,27	4,08	4,5	6,0	5,7	41,0
Skupaj vsi gozdovi	3.874,38	100,7	248,9	349,6	1,36	3,49	4,86	11,8	12,3	12,2	87,5

Preglednica RF2: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v državnih gozdovih

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	104,78	2,7
Drogovnjak	1.025,31	26,5
Debeljak	1.988,31	51,3
Sestoj v obnovi	334,89	8,6
Raznomerni (ps-šp)	201,19	5,2
Raznomerni (sk-gn)	219,90	5,7
Skupaj	3.874,38	100,0

Preglednica DV: Drevesna sestava v državnih gozdovih

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	21,6
Jelka	7,2
Bukev	67,6
Pl. lst.	3,6
Iglavci	28,8
Listavci	71,2
Skupaj	100,0

Preglednica LZ2: Lesna zaloga in njena struktura v državnih gozdovih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,2	5,4	11,5	20,8	59,1	28,8	100,7
Listavci	9,6	24,6	32,8	24,0	9,0	71,2	248,9
Skupaj	7,8	19,1	26,6	23,1	23,4	100,0	349,6

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(državni gozdovi)**

Preglednica EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka v državnih gozdovih

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	46.011	11,8											
Listavci	118.613	12,3											
Skupaj	164.624	12,2											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del v državnih gozdovih

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	62,07	62,07											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,29	6,58											
Vzdrž. lazov v gozdu	ha	47,31	819,62											
Osnovanje pasišč	ha	0,40	0,40											
Spravilo sena z odv.	ha	47,31	819,62											
Vzdrž. zara. pasišč	ha	15,70	15,70											
Nar. razvoj biotopov	m ³	19.214	19.214											
Nega gošče	ha	94,91	94,91											
Nega letvenjaka	ha	70,55	70,55											
Nega drogovnjaka	ha	118,65	118,65											
Nega v preb. gozdu	ha	12,59	12,59											

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
20001A	32	32	32	32	32	32	32	32
20001B	32	32	32	32	32	32	32	32
20001C	32	32	32	32	32	32	32	32
20001D	32	32	32	32	32	32	32	32
20001E	31	31	31	32	32	32	32	32
20002A	32	32	32	32	32	32	32	32
20002B	33	33	33	33	33	33	33	33
20002C	32	32	32	33	33	33	33	33
20002D	32	32	32	32	32	32	32	32
20002E	33	32	32	33	33	33	33	33
20003A	32	32	32	33	32	32	32	32
20003B	32	32	32	32	32	32	32	32
20003C	31	31	31	32	32	32	32	32
20003D	31	30	30	31	31	31	31	31
20004A	30	30	30	30	30	30	30	30
20004B	30	30	30	30	30	30	30	30
20004C	27	27	28	28	28	28	28	28
20004D	29	29	29	30	29	29	29	29
20005A	28	28	28	29	29	29	29	29
20005B	29	29	29	30	30	30	30	30
20005C	28	28	28	30	30	30	30	30
20005D	30	30	30	30	30	30	30	30
20006A	28	28	28	28	28	28	28	28
20006B	30	29	29	28	28	28	28	28
20006C	28	28	28	29	28	28	28	28
20006D	30	30	30	31	31	31	31	31
20006E	30	29	29	29	29	29	29	29
20007A	29	29	29	29	29	29	29	29
20007B	29	29	29	29	29	29	29	29
20007C	30	30	30	31	31	31	31	31
20008A	31	30	30	31	30	30	30	30
20008B	29	28	28	29	29	29	29	29
20008C	30	30	30	30	30	30	30	30
20009A	31	31	31	31	31	31	31	31
20009B	32	32	32	32	32	32	32	32
20009C	33	31	31	31	31	31	31	31
20009D	29	28	29	29	28	29	29	29
20009E	31	30	30	30	30	30	30	30
20010A	31	30	30	32	32	32	32	32
20010B	31	31	30	32	32	32	32	32
20010C	30	30	30	30	30	30	30	30
20010D	30	29	29	30	30	30	30	30
20010E	31	30	30	30	30	30	30	30
20010F	31	31	31	33	33	33	33	33
20010G	31	30	29	30	30	30	30	30
20010H	31	31	31	31	31	31	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
20010I	30	30	30	30	30	30	30	30
20011A	30	32	31	31	31	31	31	31
20011B	31	33	31	31	31	31	31	31
20011C	31	30	30	31	29	31	31	31
20011D	30	30	30	30	30	30	30	30
20012A	30	29	29	30	29	29	29	29
20012B	31	31	31	31	31	31	31	31
20012C	32	32	32	31	31	31	31	31
20012D	32	32	32	32	32	32	32	32
20012E	32	32	32	32	32	32	32	32
20013A	29	31	29	31	30	30	30	30
20013B	31	30	30	30	30	30	30	30
20014A	30	30	30	30	29	29	29	29
20014B	29	29	29	29	29	29	29	29
20014C	29	29	29	29	29	29	29	29
20014D	30	29	29	31	30	31	30	30
20014E	30	30	30	29	29	29	29	29
20014F	32	32	32	32	32	32	32	32
20015A	29	29	29	30	29	30	29	29
20015B	29	29	29	29	29	29	29	29
20015C	30	30	30	30	30	30	30	30
20016A	32	32	32	30	30	30	30	30
20017A	31	31	31	30	30	30	30	30
20017B	31	30	31	31	31	31	31	31
20018A	29	30	29	30	29	29	29	29
20018B	30	31	30	30	30	30	30	30
20018C	30	30	30	30	30	30	30	30
20018D	31	31	31	31	31	31	31	31
20018E	31	31	31	31	31	31	31	31
20018F	30	30	30	31	30	31	31	31
20019A	30	29	29	30	30	30	30	30
20019B	32	32	32	30	30	30	30	30
20019C	30	31	30	30	30	30	30	30
20019D	31	31	31	31	31	31	31	31
20019E	32	32	32	33	33	33	33	33
20020A	30	30	30	30	30	30	30	30
20020B	28	28	28	29	29	29	29	29
20020C	29	29	29	29	29	29	29	29
20020D	29	29	29	29	29	29	29	29
20020E	30	29	29	30	30	30	30	30
20021A	30	28	26	29	28	29	29	29
20021B	27	27	27	27	27	27	27	27
20021C	29	29	29	30	29	30	30	30
20022A	28	26	26	26	26	26	28	28
20022B	27	27	27	28	28	28	28	28
20022C	32	32	32	31	31	31	31	31

PRILOGE – ostale priloge

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI	Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
20022D	29	29	29	29	29	29	29	29	20041D	31	31	31	30	30	30	30	30
20023A	28	28	28	28	28	28	28	28	20041E	31	31	31	31	31	31	31	31
20023B	29	29	29	30	30	30	30	30	20042A	33	34	33	33	33	33	33	33
20024A	32	33	31	31	31	32	31	31	20042B	34	34	34	33	33	33	33	33
20024B	33	34	33	32	32	33	32	32	20042C	34	34	34	35	35	35	35	35
20024C	34	33	33	31	31	31	31	31	20043A	31	31	31	29	29	29	29	29
20025A	30	31	30	28	28	28	28	28	20043B	32	32	32	29	29	29	29	29
20025B	32	32	32	31	31	31	31	31	20043C	31	31	31	28	28	28	28	28
20026A	29	28	28	28	28	28	28	28	20043D	32	34	32	29	29	29	29	29
20026B	32	32	32	30	30	32	30	30	20044A	32	32	32	31	31	31	31	31
20027A	30	30	30	30	30	30	30	30	20044B	32	32	32	30	30	30	30	30
20028	30	30	30	28	28	30	30	30	20044C	31	31	31	30	30	30	30	30
20029	29	29	23	27	27	26	27	27	20044D	32	32	32	30	30	30	30	30
20030A	31	30	30	29	29	29	29	29	20044E	31	31	31	29	29	29	29	29
20030B	29	28	28	29	29	29	29	29	20045A	32	32	32	30	30	30	30	30
20030C	29	29	29	29	29	29	29	29	20045B	32	31	31	28	28	28	28	28
20030D	30	30	30	29	29	29	29	29	20045C	31	30	30	29	29	29	29	29
20030E	27	27	27	28	28	28	28	28	20047A	28	28	28	28	28	28	28	28
20030F	29	28	28	29	29	29	29	29	20047B	31	31	31	30	30	30	30	30
20030G	30	30	30	29	29	29	29	29	20047C	28	28	28	27	27	27	27	27
20031A	30	30	30	29	29	29	29	29	20048A	28	29	28	28	28	28	28	28
20031B	30	29	29	29	28	28	28	28	20048B	30	29	29	29	29	29	29	29
20031C	29	28	28	29	29	29	29	29	20048C	29	30	29	29	28	28	28	28
20031D	30	30	30	29	29	29	29	29	20049	30	30	30	28	28	28	26	26
20032A	30	30	30	29	29	29	29	29	20050A	29	29	29	27	29	29	29	29
20032B	29	30	29	31	30	30	30	30	20050B	31	31	31	31	31	31	31	31
20032C	31	32	32	32	32	32	32	32	20051A	30	29	29	28	28	28	28	28
20033A	30	30	30	29	29	29	29	29	20051B	29	28	28	29	28	28	28	28
20033B	30	30	30	29	29	29	29	29	20051C	30	30	30	30	30	30	30	30
20033C	33	32	32	31	31	31	31	31	20052A	31	31	31	30	30	30	30	30
20034A	28	28	28	29	29	29	29	29	20052B	29	29	29	29	29	29	29	29
20034B	28	28	28	29	29	29	29	29	20052C	32	32	32	31	31	31	31	31
20034C	28	29	28	28	28	28	28	28	20052D	30	29	29	30	30	30	30	30
20034D	28	28	28	26	26	26	26	26	20052E	31	30	30	32	32	32	32	32
20037A	30	30	30	29	29	29	29	29	20053A	29	29	29	30	30	30	30	30
20037B	30	30	30	29	29	29	29	29	20053B	27	27	27	26	26	26	26	26
20038A	29	29	29	29	29	29	29	29	20053C	30	29	29	30	30	30	30	30
20038B	29	29	29	28	28	28	28	28	20054A	29	29	29	29	29	29	29	29
20038C	29	29	29	28	28	28	28	28	20054B	29	29	29	29	29	29	29	29
20038D	30	30	30	29	29	29	29	29	20055A	30	30	30	30	29	29	29	29
20039	29	29	29	29	29	26	26	26	20055B	30	30	30	30	29	29	29	29
20040A	28	27	27	27	27	28	28	28	20056A	29	29	29	29	29	29	29	28
20040B	29	29	29	29	29	29	28	28	20056B	27	27	27	29	29	29	29	29
20040C	26	27	27	27	27	27	27	27	20056C	28	28	28	29	29	29	29	29
20040D	29	29	29	28	28	28	28	28	20057A	31	31	31	31	31	31	31	31
20041A	32	33	33	34	34	34	34	34	20057B	32	32	32	31	31	31	31	31
20041B	33	34	33	33	32	32	32	32	20058A	31	30	30	31	31	31	31	31
20041C	28	31	28	29	29	29	29	29	20058B	27	27	27	27	27	27	27	27

PRILOGE – ostale priloge

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI	Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
20058D	33	33	33	33	33	33	33	33	20064C	30	29	29	30	30	30	30	30
20059A	30	30	30	32	32	32	32	32	20065A	31	31	31	31	31	31	31	31
20059B	33	33	33	32	32	32	32	32	20065B	30	30	30	30	30	30	30	30
20059C	29	29	29	31	31	31	31	31	20065C	31	30	30	30	30	30	30	30
20059D	31	31	31	32	32	32	32	32	20065D	29	29	29	29	29	29	29	29
20060A	31	31	31	32	32	32	32	32	20066A	29	30	30	30	30	30	30	30
20060B	30	30	30	30	30	30	30	30	20066B	29	29	29	29	29	29	29	29
20061A	30	30	29	30	30	30	30	30	20066C	29	29	29	29	29	29	29	29
20061B	30	29	29	30	30	30	30	30	20067A	31	31	31	31	31	31	31	31
20061C	33	30	30	29	29	29	29	29	20067B	30	29	29	30	30	30	30	30
20061D	29	29	29	29	29	39	29	29	20067C	30	30	30	32	32	32	32	32
20062A	30	30	30	30	30	30	30	30	20068A	30	29	29	31	30	30	30	30
20062B	30	31	30	31	31	31	31	31	20068B	33	33	33	32	32	32	32	32
20062C	31	31	31	31	31	31	31	31	20068C	31	31	31	31	31	31	31	31
20063A	31	31	31	32	32	32	32	32	20069A	30	30	30	30	30	30	30	30
20063B	30	30	30	30	30	30	30	30	20069B	32	32	32	32	32	32	32	32
20063C	30	30	30	30	30	30	30	30	20069C	32	31	31	33	33	33	33	33
20063D	31	31	31	32	32	32	32	32	20069D	33	32	33	32	32	32	32	32
20063E	32	31	31	33	33	33	33	33	20069E	33	32	32	32	32	32	32	32
20063F	32	31	31	33	33	33	33	33	20069F	32	32	32	32	32	32	32	32
20064A	31	31	31	31	31	31	31	31	20069G	32	32	30	32	32	32	32	32
20064B	31	31	31	31	31	31	31	31									

Šifre za tarife (tarife so lahko tudi vmesne n.pr.: V 2 – 3 = 25)

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po RGR

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
66	SM	111	0,0650	0,0329	0,0221	0,0167	0,0134	0,0112	0,0096	0,0084	0,0075	0,0068	0,0062	0,0057	0,0052	0,0049
	JE	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	OI	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	BU	411	0,0291	0,0246	0,0207	0,0175	0,0147	0,0124	0,0105	0,0089	0,0075	0,0063	0,0053	0,0045	0,0038	0,0032
	HR	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	PL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	TL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	ML	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
69	SM	111	0,0650	0,0329	0,0221	0,0167	0,0134	0,0112	0,0096	0,0084	0,0075	0,0068	0,0062	0,0057	0,0052	0,0049
	JE	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	OI	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	BU	411	0,0291	0,0246	0,0207	0,0175	0,0147	0,0124	0,0105	0,0089	0,0075	0,0063	0,0053	0,0045	0,0038	0,0032
	HR	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	PL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	TL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	ML	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
112	SM	112	0,0363	0,0294	0,0253	0,0225	0,0202	0,0184	0,0169	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100
	JE	211	0,0381	0,0304	0,0259	0,0227	0,0202	0,0182	0,0165	0,0151	0,0137	0,0126	0,0115	0,0106	0,0097	0,0089
	OI	211	0,0381	0,0304	0,0259	0,0227	0,0202	0,0182	0,0165	0,0151	0,0137	0,0126	0,0115	0,0106	0,0097	0,0089
	BU	412	0,0311	0,0245	0,0207	0,0180	0,0159	0,0141	0,0127	0,0114	0,0103	0,0093	0,0084	0,0076	0,0068	0,0061
	HR	611	0,0342	0,0205	0,0152	0,0123	0,0104	0,0091	0,0081	0,0073	0,0067	0,0062	0,0058	0,0054	0,0051	0,0048
	PL	611	0,0342	0,0205	0,0152	0,0123	0,0104	0,0091	0,0081	0,0073	0,0067	0,0062	0,0058	0,0054	0,0051	0,0048
	TL	611	0,0342	0,0205	0,0152	0,0123	0,0104	0,0091	0,0081	0,0073	0,0067	0,0062	0,0058	0,0054	0,0051	0,0048
	ML	611	0,0342	0,0205	0,0152	0,0123	0,0104	0,0091	0,0081	0,0073	0,0067	0,0062	0,0058	0,0054	0,0051	0,0048
116	SM	113	0,1042	0,0523	0,0349	0,0262	0,0210	0,0175	0,0150	0,0132	0,0117	0,0105	0,0096	0,0088	0,0081	0,0075
	JE	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	OI	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	BU	413	0,0360	0,0291	0,0235	0,0190	0,0153	0,0124	0,0100	0,0081	0,0065	0,0052	0,0042	0,0034	0,0028	0,0022
	HR	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	PL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	TL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	ML	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
120	SM	114	0,0441	0,0341	0,0282	0,0240	0,0208	0,0182	0,0160	0,0140	0,0123	0,0108	0,0094	0,0082	0,0070	0,0059
	JE	212	0,0378	0,0289	0,0237	0,0200	0,0171	0,0148	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0070	0,0059	0,0049	0,0039
	OI	212	0,0378	0,0289	0,0237	0,0200	0,0171	0,0148	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0070	0,0059	0,0049	0,0039
	BU	414	0,0339	0,0260	0,0214	0,0181	0,0155	0,0135	0,0117	0,0102	0,0088	0,0076	0,0066	0,0056	0,0047	0,0038
	HR	612	0,0321	0,0206	0,0158	0,0132	0,0114	0,0101	0,0092	0,0084	0,0078	0,0073	0,0069	0,0065	0,0062	0,0059
	PL	612	0,0321	0,0206	0,0158	0,0132	0,0114	0,0101	0,0092	0,0084	0,0078	0,0073	0,0069	0,0065	0,0062	0,0059
	TL	612	0,0321	0,0206	0,0158	0,0132	0,0114	0,0101	0,0092	0,0084	0,0078	0,0073	0,0069	0,0065	0,0062	0,0059
	ML	612	0,0321	0,0206	0,0158	0,0132	0,0114	0,0101	0,0092	0,0084	0,0078	0,0073	0,0069	0,0065	0,0062	0,0059
121	SM	115	0,0634	0,0480	0,0390	0,0326	0,0276	0,0235	0,0201	0,0171	0,0145	0,0122	0,0100	0,0081	0,0063	0,0047
	JE	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	OI	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	BU	415	0,0288	0,0201	0,0164	0,0141	0,0126	0,0114	0,0106	0,0099	0,0093	0,0088	0,0084	0,0080	0,0077	0,0074
	HR	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	PL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	TL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	ML	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
122	SM	116	0,0229	0,0219	0,0208	0,0197	0,0187	0,0176	0,0165	0,0155	0,0144	0,0133	0,0123	0,0112	0,0101	0,0091
	JE	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	OI	213	0,0539	0,0335	0,0253	0,0208	0,0179	0,0158	0,0142	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104	0,0098	0,0093	0,0088
	BU	416	0,0233	0,0207	0,0182	0,0160	0,0139	0,0119	0,0102	0,0086	0,0072	0,0060	0,0049	0,0040	0,0033	0,0027
	HR	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	PL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	TL	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050
	ML	613	0,0362	0,0215	0,0159	0,0128	0,0108	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060	0,0056	0,0053	0,0050

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica: Pregled jam in brezen v GGE Gomance

Ident.št.	Ime jame	Režim vstopa	Odsek
40997	Jama ob drsi	3	20039
43413	Snežnica ob Jurjevi cesti	3	20042A
43652	Brezno 3 nad Praprotno drago	3	20041A
43693	Brezno v Kislem Zlebu	3	20042A
43694	Brezno 1 nad Praprotno drago	3	20041A
43695	Brezno 2 nad Praprotno drago	3	20041A
43697	Široka jama nad Praprotno drago	3	20041A
43826	Brezno 1 pod Medvedovo glavo	3	20026B
43827	Brezno 1 nad Jelenjo drago	3	20025A
43828	Brezno 2 nad Jelenjo drago	3	20025A
43829	Brezno 3 nad Jelenjo drago	3	20025A
44252	Jama 1 nad Kostelim dolom	3	20012C
44253	Jama 2 nad Kostelim dolom	3	20012C
44254	Omanško brezno 1	3	20012A
44255	Omanško brezno 2	3	20012A
44256	Brezno v Dragi	3	20040C
44257	Andrejevo brezno 1	3	20029
44258	Andrejevo brezno 2	3	20029
44259	Andrejevo brezno 3	3	20029
44260	Andrejevo brezno 4	3	20029
44261	Ždrocla 1	3	20029
44262	Ždrocla 2	3	20029
44263	Ždrocla 3	3	20029
44294	Brezno v oddelku 29/b RGM	3	20029
44295	Brezno v oddelku 29/c RGM	3	20029
44296	Brezno pri Stanišču	3	20047A
44297	Ždrocla 4	3	20029
44298	Ždrocla 5	3	20029
44503	Brezno 1 v oddelku 28/a1 RGM	3	20028
44504	Brezno 1 v oddelku 40/a RGM	3	20039
44505	Brezno 2 v oddelku 40/a RGM	3	20040C
45178	Brezno 1 nad Vodno drago	3	20040A
45179	Vodnodragino brezno 2	3	20039
45180	Vodnodragino brezno 3	3	20039
45181	Ždroclasto brezno 4	3	20029
45182	Ždroclasto brezno 5	3	20029
45183	Ždroclasto brezno 6	3	20029
45197	Ždroclasto brezno 7	3	20029
45198	Ždroclasto brezno 8	3	20029
45199	Andrejevo brezno 5	3	20039
45200	Brezno 2 v oddelku 28-a1	3	20028
45257	Brezno pri Mirinu	3	20009C
45258	Jama 3 nad Kostelnim dolom	3	20012C
45266	Brezno 4 nad Vodno drago	3	20039
45297	Ždroclasto brezno 1	3	20029
45298	Ždroclasto brezno 2	3	20029
45740	Budiševčeva kaverna	3	20012D
45741	Grohotna jama 1	3	20014D
45742	Grohotna jama 2	3	20014A
45743	Zadnje Omanško brezno 1	3	20021B
45744	Zadnje Omanško brezno 2	3	20021C
45745	Zadnje Omanška čurka 1	3	20021B
45746	Zadnje Omanška čurka 2	3	20021B
45747	Zadnje Omanška čurka 3	3	20021B
45748	Zadnje Omanška čurka 4	3	20021B
45749	Zadnje Omanška čurka 5	3	20021B
45999	Cifre	3	20022A
46882	Močeradovo brezno	3	20029
46883	Ledena cev	3	20029
47299	Brezno Bogumila Brinška	3	20010C
47300	U-profil	3	20029
47674	Šmkovo brezno	3	20023B
47675	Brezno pri tisi	3	20023B
48263	Spregledana jama na Ždroclah	3	20029
48329	Kašepovo brezno	3	20010A
48872	Brezno nad rezidenco	3	20040B
48875	Brezno pri Pravdenjaku	3	20040C
48876	Dihalnik pod vrhom	3	20040B
48877	Francosko označeno brezno	3	20040C
48878	Mala maska	3	20040C
48879	Reharjev spodmol	3	20040C
49186	Luknja jama	3	20039
49187	Pravdenjaško brezno	3	20041E

PRILOGE – ostale priloge

Ident.št.	Ime jame	Režim vstopa	Odsek
49188	Sčurka pri Luknji jami	3	20038D
49194	Brlag nad Valo	3	20010C
49195	Nad Valo	3	20011C
49196	Zemljanka pri Mareli	3	20018C
49197	Brezence pod golimi skalami	3	20049
49198	Brezno pod Dušovcem	3	20049
49199	Veliko brezno pri golih skalah	3	20049
50070	ASVF 011	3	20005A
50541	ASVF 031	3	20021A
50542	ASVF 032	3	20021A
49997	Sčurkelj	3	20028
50654	Ignoranca A.M.	3	20010B
49999	Brezno lobanja	3	20029
49318	Brezno med Mirinom in Marelo	3	20018F
49474	Ždroclasto brezno 10	3	20029
50544	B8	3	20029
50550	Brezno Nordica	3	20029
49831	Brezno pozabljenega kompasa	3	20026A
50663	Mala Opatija	3	20014E
49319	Maska	3	20028
49475	Ždroclasto brezno 12	3	20029
50549	Brezno Gelato	3	20029
49832	Žabonov kevdrc	3	20026B
49473	Ždroclasto brezno 9	3	20028
50540	ASVF 028	3	20029
49834	Brezno treh src	3	20023B
50073	Brezno v Velikem Jarčinu	3	20004D
49471	Ždroclasti spodmol 1	3	20029
49833	Recesijsko brezno	3	20026A
50543	ASVF 034	3	20029
49472	Ždroclasti spodmol 2	3	20029
50897	ZOB 3,5	3	20021B
51007	Kujaviško brezno 3	3	20040A
51008	Kujaviško brezno 4	3	20040A
51009	Kujaviško brezno 5	3	20040A
51010	Kujaviško brezno 6	3	20040A
51011	Kujaviško brezno 7	3	20040A
51012	Kujaviško brezno 8	3	20040A
51019	Trivhodno brezno	3	20029
51020	Alfa jama	3	20038D
51021	Buškova jama	3	20038D
51022	Grozilda	3	20029
51023	Brezno pod vojaško cesto 2	3	20039
51024	Brezno nad vojaško cesto	3	20039
51243	Brezno nad Snežnico	3	20041C
51244	Mlekozaver	3	20029
51245	Brezno malega gamsa	3	20029
51253	Brezno na koti 1453	3	20029
51326	Brezno pri Blatni vodi	3	20030E
51339	Luknja pri Blatni vodi	3	20030E
51775	Andrejeva ledenica	3	20039
51776	ASVF 009	3	20051A
51782	Brezno na Krugah	3	20004A
51786	Brezno nad Sedlom	3	20061B
51790	Brezno v Belci dragi	3	20060A
51794	Brezno v Sedlu	3	20061A
51799	Sčurka za Rebri	3	20051A
51816	Luknja na Breščah	3	20006E
51817	Luknja nad Grozildo	3	20029
51844	Ždroclasto brezno 13	3	20029
51878	Ledenica vztrajnosti	3	20022B
51918	Brezno sijočih zvezd	3	20013B
52036	Brezno pod llovco	3	20050B
52075	Ovalno brezno na Dušovcu	3	20049
52077	Snežnica na Dušovcu	3	20049
52093	Velika jama pod Rebri	3	20051A

Opombe: Številka režima vstopa pomeni: 2 - odprta jama z nadzorovanim vstopom, 3 – odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica F1: Seznam funkcijskih enot

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20L0001	020	rte	Rd, Tc, Ep			vzdrževanje poti in znakov	1	planinska pot na Snežnik
20L0002	200	h	Hf			ohranjanje vodotoka	1	potok
20P0001	110	b*i*d*h	Lb, Bc, Dc, Ic, Hd			upoštevanje NV smernic	1	RGR 69
20P0002	133	v*b*h	Va, Bd, Hc, K, G			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal nad 70%
20P0003	112	v*b*d*h	Vu, Ba, Db, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	RGR 66, skal 50-70%
20P0004	110	v*b*i*d*h	Lb, Va, Ba, Da, Ic			upoštevanje NV smernic	1	RGR 69
20P0005	112	v*d*hb	Va, De, Hd, Bd, La			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal 50-70%, RGR 66
20P0006	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hd, V			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0007	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV2633 Kovačev dolec
20P0008	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV911 Mala Padežnica
20P0009	113	v*b*d*h	Vd, Ba, De, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0010	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0011	132	v*hb	Va, Hc, Bd, La, K			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, naklon nad 35°, skal nad 70%, RGR 66
20P0012	110	v*b*i*d*h	Lb, Va, Bc, Da, Ic			upoštevanje NV smernic	1	RGR 69
20P0013	113	v*b*d*h	Va, Bd, Da, Hc, K			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, naklon nad 35°, skal 50-70%, RGR 66
20P0014	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, GZD2
20P0015	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV337 Velika Padežnica, laz
20P0016	111	b*d*j*h	Ba, Db, La, Ja, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV1256 Vala, laz
20P0017	111	v*b*d*h	Va, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, NV1256 Vala
20P0018	111	b*d*j*h	Ba, Db, La, Ja, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV2608 Veliki Pomočnjak, laz
20P0019	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0020	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0021	113	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0022	113	v*d*hb	Vd, Da, Hd, Bd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0023	113	b*d*vh	Bd, Da, Vi, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	ekocelica, N2k
20P0024	111	v*d*hb	Va, Da, La, Hd, Bd			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal 50-70%
20P0025	110	b*i*d*vh	Lb, Bc, Dc, Ic, Vi			upoštevanje NV smernic	1	RGR 69
20P0026	131	b*j*h	Bl, La, Jb, Hc, V			košnja, čiščenje zaraščenih površin	1	laz, zimovališče
20P0027	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	NV3062 Medvedja draga
20P0028	111	b*d*j*h	Ba, Db, Jb, Hd, La			košnja, upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	NV2609 Vodna dolina, laz, divji petelin
20P0029	113	v*d*hb	Va, Da, Hc, Bd, K			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal nad 70%, RGR 66
20P0030	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hd, V			upoštevanje NV smernic	1	NV3907 Velike dolčice
20P0031	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV2608 Veliki Pomočnjak
20P0032	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV1256 Vala
20P0033	112	v*b*d*h	Vu, Bc, De, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	RGR 66, skal 50-70%
20P0034	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0035	111	b*d*j*h	Ba, Db, La, Jb, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	NV2633 Kovačev dolec, laz
20P0036	111	b*d*j*h	Ba, Db, La, Jb, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	NV911 Mala Padežnica, laz
20P0037	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0038	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20P0039	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0040	131	v*b*j*h	Va, Bl, La, Jb, Hc			košnja, čiščenje zaraščenih površin	1	GZD1
20P0041	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hd			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0042	111	v*b*d*j*h	Vc, Ba, Db, La, Jb			upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	naklon nad 35°, GZD2
20P0043	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec, laz
20P0044	131	b*j*vh	Bl, Jb, Va, Hc, La			košnja, čiščenje zaraščenih površin	1	laz, N2k
20P0045	132	v*b*h	Vd, Bc, Hc, La, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, RGR 66
20P0046	110	b*i*d*vh	Lb, Ba, Da, Ic, Va			upoštevanje NV smernic	1	RGR 69
20P0047	211	d*vhb	Da, La, Vi, Hc, Bd			upoštevanje NV smernic	1	vplivno območje GR
20P0048	112	b*d*vh	Bc, Da, Va, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	divjji petelin, N2k
20P0049	111	b*d*n*vh	Ba, Db, Na, Va, Hd			upoštevanje NV smernic, ohranjanje semenskega sestoja	1	NV3062 Medvedja draga
20P0050	131	v*hb	Vd, La, Hc, Bd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0051	211	d*vhb	De, La, Va, Hd, Bd			upoštevanje NV smernic	1	RP Škocjanske jame
20P0052	113	v*d*hb	Vc, De, Hd, Bd, K			upoštevanje NV smernic	1	naklon nad 35°, skal nad 70%
20P0053	111	b*d*j*h	Bl, De, Jb, Hd, La			košnja, upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	laz, divjji petelin, N2k
20P0054	111	b*d*j*h	Ba, Db, La, Ja, Hd			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV3907 Velike dolčice, laz
20P0055	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hc, V			upoštevanje NV smernic	1	NV2607 Mali Pomočnjak
20P0056	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0057	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0058	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0059	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV911 Mala Padežnica
20P0060	113	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, GZD2
20P0061	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Va, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV2616 Gregorjev dolec
20P0062	113	v*b*d*h	Vd, Bd, Da, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0063	132	b*vh	Bc, Va, Hc, La, K			upoštevanje NV smernic	1	divjji petelin, N2k
20P0064	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hd			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV3062 Medvedja draga, laz
20P0065	231	n*hb	La, Na, Hc, Bd, V			ohranjanje semenskega sestoja, upoštevanje NV smernic	1	Semenski sestoj
20P0066	111	v*d*hb	Vc, De, La, Hd, Bd			upoštevanje NV smernic	1	naklon nad 35°, skal nad 70%
20P0067	112	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, GZD2
20P0068	111	v*b*d*h	Vd, Bc, De, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0069	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV1256 Vala
20P0070	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hd			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec, laz
20P0071	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	NV337 Velika Padežnica
20P0072	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	NV911 Mala Padežnica
20P0073	111	v*b*d*h	Va, Bc, Da, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal 50-70%
20P0074	111	v*d*hb	Va, Da, La, Hc, Bd			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal 50-70%
20P0075	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV2607 Mali Pomočnjak, laz
20P0076	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV2633 Kovačev dolec
20P0077	111	b*d*h	Ba, Db, La, Hd, V			upoštevanje NV smernic	1	NV3057 Male dolčice
20P0078	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0079	131	v*b*h	Va, Bc, La, Hc, K			upoštevanje NV smernic	1	GZD1, skal nad 70%
20P0080	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hc			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0081	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV2608 Veliki Pomočnjak

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20P0082	231	n*vhb	Na, Va, Hc, Bd, La			ohranjanje semenskega sestoja, upoštevanje NV smernic	1	GSO 134 smreka
20P0083	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hd			upoštevanje NV smernic	1	NV3057 Male dolčice
20P0084	112	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, GZD2
20P0085	111	v*b*d*j*h	Vu, Bi, De, Jb, Hd			košnja, upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	RGR 66
20P0086	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hd			upoštevanje NV smernic	1	NV2609 Vodna dolina, divji petelin
20P0087	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Ja, Va, Hc			košnja, upoštevanje NV smernic	1	NV911 Mala Padežnica, laz
20P0088	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	NV2607 Mali Pomočnjak
20P0089	111	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, La, Hd			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%
20P0090	112	v*b*d*h	Vd, Ba, Db, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	skal nad 70%, GZD2
20P0091	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hc, La			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0092	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hc			upoštevanje NV smernic	1	NV2609 Vodna dolina, divji petelin
20P0093	133	v*hb	Vc, Hc, Bd, K, G			upoštevanje NV smernic	1	naklon nad 35°, skal nad 70%
20P0094	111	b*d*vh	Ba, Db, La, Vi, Hd			upoštevanje NV smernic	1	NV3907 Velike dolčice
20P0095	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	NV2641 Grčovec
20P0096	111	b*d*j*vh	Ba, Db, La, Jb, Va			upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	NV2609 Vodna dolina, divji petelin
20P0097	231	hb	La, Hc, Bd, V, K			upoštevanje NV smernic	1	
20P0098	111	b*d*vh	Bc, De, La, Vi, Hd			upoštevanje NV smernic	1	divji petelin, N2k
20P0099	112	b*d*vh	Ba, Db, Va, Hd, La			upoštevanje NV smernic	1	NV3057 Male dolčice
20P0100	111	b*d*j*vh	Ba, Db, Jb, Va, Hd			upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	NV3057 Male dolčice
20P0101	231	vhb	La, Vi, Hc, Bd, K			upoštevanje NV smernic	1	
20P0102	232	vhb	Va, Hc, Bd, La, K			upoštevanje NV smernic	1	GZD2, skal 50-70%
20P0103	113	b*d*h	Bd, De, Hd, V, K			upoštevanje NV smernic	1	ekocelica, N2k
20P0104	111	b*d*h	Ba, De, La, Hd, V			upoštevanje NV smernic	1	mirna cona, N2k, mrazišče
20P0105	133	b*vh	Bd, Vi, Hc, K, G			upoštevanje NV smernic	1	ekocelica, N2k
20P0106	133	b*h	Bd, Hc, V, K, G			upoštevanje NV smernic	1	ekocelica, N2k
20P0107	113	b*d*vh	Bd, De, Vi, Hd, K			upoštevanje NV smernic	1	ekocelica, N2k
20P0108	131	b*vh	Bc, La, Va, Hc, K			upoštevanje NV smernic	1	divji petelin, N2k
20P0109	131	b*h	Bi, La, Hc, V, K			košnja	1	laz, N2k
20P0110	211	d*hb	De, La, Hd, Bd, V			upoštevanje NV smernic	1	RP Škocjanske jame
20P0111	211	d*j*hb	De, La, Jb, Hd, Bd			upoštevanje NV smernic, čiščenje zaraščenih površin	1	RP Škocjanske jame
20P0112	231	j*hb	La, Ja, Hc, Bd, V			košnja, upoštevanje NV smernic	1	laz
20T0001	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE376 hruška nad Gomanci
20T0002	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa, upoštevanje NV smernic	1	NV2617 Gomance - trije kralji
20T0003	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa, upoštevanje NV smernic	1	NV2617 Gomance - trije kralji
20T0004	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa, upoštevanje NV smernic	1	NV2617 Gomance - trije kralji
20T0005	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE283 građen na lazcu Lupova draga
20T0006	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE289 Pri hruški - drobnica
20T0007	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE284 gorski javor 2 na Budišovcu
20T0008	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE282 gorski javor 1 na Budišovcu
20T0009	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE285 ozkokrošnjata smreka v Medvedji dragi
20T0010	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE286 šop smrek v Grčovcu 1

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20T0011	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa	1	OE233 smreka na Kujaviču
20T0012	020	de	Dd, Ea	1		upoštevanje usmeritev za izjemna drevesa, upoštevanje NV smernic	1	NV1072 Praudenjak - tisa
20T0013	101	hb*j*	Hf, Bk, Jc	1		vzdrževanje kaluže	1	kaluža
20T0014	100	b*	Bc	1		upoštevanje smernic za naravna zatočišča	1	naravno zatočišče
20T0015	120	h*b*d	He, Bc, Db	1		čiščenje izvira, upoštevanje NV smernic	1	NV3003 Kraški izvir v Medvedji dragi na Snežniku
20T0016	120	h*b*d	He, Bc, Db	1		čiščenje izvira, upoštevanje NV smernic	1	NV3291 Kraški izvir na Snežniku zahodno od Sežanja
20T0017	120	h*b*d	He, Bc, Db	1		čiščenje izvira, upoštevanje NV smernic	1	NV2464 Kraški izvir na Snežniku
20T0018	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49186 Luknja jama
20T0019	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49187 Pravdenjaško brezno
20T0020	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49188 Čurka pri Luknji jami
20T0021	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49194 Brlog nad Valo
20T0022	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49195 Nad Valo
20T0023	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49196 Zemljanka pri Mareli
20T0024	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49197 Brezence pod golimi skalami
20T0025	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49198 Brezno pod Dušovcem
20T0026	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49199 Veliko brezno pri golih skalah
20T0027	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50070 ASVF 011
20T0028	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50541 ASVF 031
20T0029	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50542 ASVF 032
20T0030	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49997 Čurkelj
20T0031	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50654 Ignoranca A.M.
20T0032	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49999 Brezno lobanja
20T0033	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49318 Brezno med Mirinom in Marelo
20T0034	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44252 Jama 1 nad Kostelim dolom
20T0035	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44253 Jama 2 nad Kostelim dolom
20T0036	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44254 Omanško brezno 1
20T0037	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44255 Omanško brezno 2
20T0038	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44256 Brezno v Dragi
20T0039	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44257 Andrejevo brezno 1
20T0040	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44258 Andrejevo brezno 2
20T0041	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44259 Andrejevo brezno 3
20T0042	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44260 Andrejevo brezno 4
20T0043	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44261 Ždrocla 1
20T0044	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44262 Ždrocla 2
20T0045	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44263 Ždrocla 3
20T0046	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44294 Brezno v oddelku 29/b RGM
20T0047	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44295 Brezno v oddelku 29/c RGM
20T0048	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44296 Brezno pri Stanišču
20T0049	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44297 Ždrocla 4
20T0050	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44298 Ždrocla 5
20T0051	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44503 Brezno 1 v oddelku 28/a1 RGM
20T0052	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44504 Brezno 1 v oddelku 40/a RGM
20T0053	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV44505 Brezno 2 v oddelku 40/a RGM
20T0054	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV52036 Brezno pod Ilovco
20T0055	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV52071 Luknja pri Tršarjevih rastiščih

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20T0056	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV52075 Ovalno brezno na Dušovcu
20T0057	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV52077 Snežnica na Dušovcu
20T0058	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV52093 Velika jama pod Rebri
20T0059	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51775 Andrejeva ledenica
20T0060	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51776 ASVF 009
20T0061	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51782 Brezno na Krugah
20T0062	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51786 Brezno nad Sedlom
20T0063	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51790 Brezno v Belci dragi
20T0064	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51794 Brezno v Sedlu
20T0065	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51799 Čurka za Rebri
20T0066	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51816 Luknja na Breščah
20T0067	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51817 Luknja nad Grozildo
20T0068	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51844 Ždroclasto brezno 13
20T0069	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51878 Ledenica vztrajnosti
20T0070	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51918 Brezno sijočih zvezd
20T0071	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51007 Kujaviško brezno 3
20T0072	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51008 Kujaviško brezno 4
20T0073	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51009 Kujaviško brezno 5
20T0074	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51010 Kujaviško brezno 6
20T0075	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51011 Kujaviško brezno 7
20T0076	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51012 Kujaviško brezno 8
20T0077	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51019 Trivhodno brezno
20T0078	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51020 Alfa jama
20T0079	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51021 Buškova jama
20T0080	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51022 Grozilda
20T0081	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51023 Brezno pod vojaško cesto 2
20T0082	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51024 Brezno nad vojaško cesto
20T0083	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51025 Brezno nad udorom
20T0084	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51326 Brezno pri Blatni vodi
20T0085	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51339 Luknja pri Blatni vodi
20T0086	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51243 Brezno nad Snežnico
20T0087	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51244 Mlekozaver
20T0088	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51245 Brezno malega gamsa
20T0089	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV51253 Brezno na koti 1453
20T0090	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49472 Ždroclasti spodmol 2
20T0091	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50897 ZOB 3,5
20T0092	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49471 Ždroclasti spodmol 1
20T0093	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49833 Recesijsko brezno
20T0094	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50543 ASVF 034
20T0095	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49832 Žabonov kevdrč
20T0096	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49473 Ždroclasto brezno 9
20T0097	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50540 ASVF 028
20T0098	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49834 Brezno treh src
20T0099	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50073 Brezno v Velikem Jarčinu
20T0100	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49474 Ždroclasto brezno 10

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20T0101	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50544 B8
20T0102	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50550 Brezno Nordica
20T0103	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49831 Brezno pozabljenega kompasa
20T0104	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50663 Mala Opatija
20T0105	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49319 Maska
20T0106	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV49475 Ždroclasto brezno 12
20T0107	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV50549 Brezno Gelato
20T0108	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45178 Brezno 1 nad Vodno drago
20T0109	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45179 Vodnodragino brezno 2
20T0110	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45180 Vodnodragino brezno 3
20T0111	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45181 Ždroclasto brezno 4
20T0112	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45182 Ždroclasto brezno 5
20T0113	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45183 Ždroclasto brezno 6
20T0114	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45197 Ždroclasto brezno 7
20T0115	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45198 Ždroclasto brezno 8
20T0116	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45199 Andrejevo brezno 5
20T0117	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45200 Brezno 2 v oddelku 28-a1
20T0118	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45257 Brezno pri Mirinu
20T0119	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45258 Jama 3 nad Kostelnim dolom
20T0120	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45266 Brezno 4 nad Vodno drago
20T0121	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48263 Sprevidana jama na Ždroclah
20T0122	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45182 Ždroclasto brezno 5
20T0123	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45298 Ždroclasto brezno 2
20T0124	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV47299 Brezno Bogumila Brinška
20T0125	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV47300 U-profil
20T0126	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48329 Kašepovo brezno
20T0127	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48872 Brezno nad rezidenco
20T0128	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48875 Brezno pri Pravdenjaku
20T0129	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48876 Dihalnik pod vrhom
20T0130	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48877 Francosko označeno brezno
20T0131	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48878 Mala maska
20T0132	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV48879 Reharjev spodmol
20T0133	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV47674 Šmkovo brezno
20T0134	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV47675 Brezno pri tisi
20T0135	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45740 Budiševčeva kaverna
20T0136	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45741 Grohotna jama 1
20T0137	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45742 Grohotna jama 2
20T0138	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45743 Zadnje Omanško brezno 1
20T0139	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45744 Zadnje Omanško brezno 2
20T0140	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45745 Zadnje Omanška čurka 1
20T0141	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45746 Zadnje Omanška čurka 2
20T0142	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45747 Zadnje Omanška čurka 3
20T0143	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45748 Zadnje Omanška čurka 4
20T0144	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45749 Zadnje Omanška čurka 5
20T0145	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV46882 Močeradovo brezno

PRILOGE – ostale priloge

Zap. št.	Funkcije	Šifra	Utemeljitev	Prim.	Ogrož.	Potrebni ukrepi	Nujn.	Opombe
20T0146	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV46883 Ledena cev
20T0147	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV45999 Cifre
20T0148	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43652 Brezno 3 nad Praprotno drago
20T0149	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43693 Brezno v Kislem žlebu
20T0150	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43694 Brezno 1 nad Praprotno drago
20T0151	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43695 Brezno 2 nad Praprotno drago
20T0152	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43697 Široka jama nad Praprotno drago
20T0153	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43826 Brezno 1 pod Medvedovo glavo
20T0154	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43827 Brezno 1 nad Jelenjo drago
20T0155	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43828 Brezno 2 nad Jelenjo drago
20T0156	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43829 Brezno 3 nad Jelenjo drago
20T0157	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV40997 Jama ob drsi
20T0158	120	h*b*d	Hd, Bc, Db	1		upoštevanje NV smernic	1	NV43413 Snežnica ob Jurjevi cesti
20T0159	020	re	Rk, Ef	1		vzdrževanje okolice objekta	1	lovska kočča
20T0160	020	ce	Ca, Ef	1		vzdrževanje okolice objekta	1	spomenik -Kriilo
20T0161	120	h*b*d	He, Bc, Db	1		čiščenje izvira	1	Izvir v Vodni dragi

PRILOGA II